

Nr. 15 – 2014
Side 2341-2551

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 15 - 2014
Utgitt 15. januar 2015

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2014

Nov.	4.	Deleg. av myndighet til Politidirektoratet til å fastsette at søknader om gjeldsforhandling skal fremsettes for en av namsmennene (Nr. 1430)	2342
Nov.	26.	Deleg. av myndighet etter forvaltningsloven § 13d første ledd, jf. forvaltningslovforskriften § 8, fra Samferdselsdepartementet til Vegdirektoratet (Nr. 1462)	2386
Nov.	21.	Overføring av ansvaret for markedsføringsloven kapittel 6 om beskyttelse av næringsdrivendes interesser til Nærings- og fiskeridepartementet (Nr. 1472)	2393
Des.	5.	Ikrafts. av Stortingets vedtak til lov om rituell omskjæring av gutter (Nr. 1512)	2518

Forskrifter

2014

Nov.	24.	Forskrift om havnestatskontroll (Nr. 1458)	2381
Nov.	24.	Forskrift om krav til gjennomføring av magnetinduktiv prøving av ståltau på taubaner og kabelbaner og krav om rapportering (Nr. 1459)	2384
Nov.	26.	Forskrift om godskriving av pensjonspoeng for mottakere av avtalefestet pensjon som omfattes av AFP-tilskottsloven § 12 eller avtalefestet pensjon fra offentlig pensjonsordning før fylte 65 år (Nr. 1465)	2387
Nov.	26.	Forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør (Nr. 1467)	2389
Nov.	26.	Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragsposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2014 (Nr. 1474)	2394
Nov.	27.	Forskrift om stopp i fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1479)	2414
Nov.	27.	Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene (Nr. 1481)	2415
Nov.	27.	Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge (Nr. 1482)	2416
Nov.	27.	Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter (Nr. 1483)	2417
Des.	1.	Forskrift om opplysningsplikt til den offisielle lønnsstatistikken ved rapportering i henhold til lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven) (Nr. 1489)	2422
Des.	1.	Forskrift om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien (Nr. 1491)	2423
Nov.	28.	Forskrift om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften) (Nr. 1497)	2427
Des.	4.	Forskrift om regulering av fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015 (Nr. 1505)	2514
Des.	4.	Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015 (Nr. 1506)	2515
Des.	4.	Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann i 2015 (Nr. 1507)	2515
Des.	4.	Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015 (Nr. 1508)	2516
Des.	5.	Forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO ₂ og om transport av CO ₂ på kontinentalsokkelen (Nr. 1517)	2520

Endringsforskrifter

2014

Okt.	17.	Endr. i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer (Nr. 1429)	2341
Nov.	6.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 (Nr. 1431)	2342
Nov.	13.	Endr. i SI-forskriften (Nr. 1432)	2343
Nov.	13.	Endr. i forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) og forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) (Nr. 1433)	2345
Nov.	13.	Endr. i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) (Nr. 1434)	2346

Nov.	13.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 (Nr. 1435).....	2347
Nov.	14.	Endr. i forskrift om eiendomsmegling (Nr. 1436).....	2347
Nov.	16.	Endr. i forskrift om legemidler (Nr. 1437).....	2348
Nov.	17.	Endr. i førerkortforskriften (Nr. 1438).....	2348
Nov.	17.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr (Nr. 1439).....	2348
Feb.	13.	Endr. i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Handelshøyskolen BI (Nr. 1444).....	2349
Nov.	3.	Endr. i forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner og forskrift om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet (Nr. 1445).....	2366
Nov.	6.	Endr. i forskrift om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger (Nr. 1446).....	2367
Nov.	16.	Endr. i forskrift om sanksjoner og restriktive tiltak mot Nord-Korea (Nr. 1447).....	2367
Nov.	18.	Endr. i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer (Nr. 1448).....	2368
Nov.	18.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 1449).....	2369
Nov.	18.	Endr. i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) (Nr. 1450).....	2370
Nov.	19.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2014 (Nr. 1451).....	2370
Nov.	20.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 (Nr. 1452).....	2371
Nov.	21.	Endr. i forskrift om yrkestransport innenlands med motorvogn og fartøy (yrkestransportforskriften) (Nr. 1453).....	2372
Nov.	23.	Endr. i forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp (Nr. 1455).....	2377
Nov.	24.	Endr. i forskrift om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften) og forskrift om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum (animaliekontrollforskriften) (Nr. 1456).....	2379
Nov.	24.	Endr. i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1457).....	2379
Nov.	25.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1460).....	2385
Nov.	26.	Endr. i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer (Nr. 1461).....	2385
Nov.	26.	Endr. i forskrift om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenestepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015 (Nr. 1463).....	2386
Nov.	26.	Endr. i forskrift om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenestepensjonsordning og personskadetrygd når ny uføretrygd i folketrygden trer i kraft 1. januar 2015 (Nr. 1464).....	2386
Nov.	26.	Endr. i forskrift om arbeidsrettede tiltak mv. (Nr. 1466).....	2387
Nov.	26.	Endr. i forskrift om tjenestepensjon og sykepenger (Nr. 1468).....	2389
Nov.	26.	Endr. i forskrift om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. og forskrift om gjødsel som omsettes som EF-gjødsel (detonasjonstest, importmelding mm.) (Nr. 1469).....	2390
Nov.	26.	Endr. i forskrift om forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd (Nr. 1470).....	2392
Nov.	26.	Endr. i forskrift om forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd (Nr. 1471).....	2392
Nov.	26.	Endr. i forskrift om engangsavgift på motorvogner (Nr. 1473).....	2393
Nov.	26.	Endr. av liste over områder med sykdomsfri status for ILA i omsetnings- og sykdomsforskriften (Nr. 1475).....	2410
Nov.	27.	Endr. i forskrift om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. (ervervstillatelsesforskriften) (Nr. 1476).....	2412
Nov.	27.	Endr. i forskrift om særavgifter (Nr. 1477).....	2412
Nov.	27.	Endr. i forskrift om EØS-godkjenning av maritimt radioutstyr (Nr. 1478).....	2412
Nov.	27.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 (Nr. 1480).....	2415
Nov.	28.	Endr. i forskrift om eiendomsmegling (Nr. 1484).....	2418
Nov.	28.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1485).....	2419
Nov.	28.	Endr. i forskrift om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1486).....	2419
Nov.	28.	Endr. i forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring,	

		distribusjon og utlevering av humant blod og blodkomponenter og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (blodforskriften) (Nr. 1488)	2421
Des.	1.	Endr. i forskrift om bruk av kjøretøy (Nr. 1490)	2422
Nov.	24.	Endr. i forskrift om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler og andre forskrifter på matområdet som følge av fastsettelse av matinformasjonsforskriften (Nr. 1495)	2423
Nov.	27.	Endr. i instruks til Mattilsynet, Distriktskontorene, vedrørende isolasjon og undersøkelse av dyr (Nr. 1496)	2425
Des.	1.	Endr. i forskrift om bruk av kjøretøy (Nr. 1498)	2462
Des.	1.	Endr. i forskrift om skipsutstyr (Nr. 1500)	2464
Des.	2.	Endr. i forskrift om beregning av arbeidsgiverandel m.m. (Nr. 1501)	2511
Des.	2.	Endr. i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy (Nr. 1502)	2513
Des.	3.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1503)	2513
Des.	4.	Endr. i forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn (Nr. 1504)	2513
Des.	5.	Endr. i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (fjerne henvisning fra fastlegen når kvinner begjærer abort) (Nr. 1509)	2516
Des.	5.	Endr. i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (vurdering av fosterets levedyktighet mv.) (Nr. 1510)	2517
Des.	5.	Endr. i forskrift om vern av Villsau frå Norskekysten som geografisk nemning (Nr. 1511)	2518
Des.	5.	Endr. i forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden (Nr. 1513)	2518
Des.	5.	Endr. i forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) (Nr. 1514)	2519
Des.	2.	Endr. i forskrift om målenheter og måling (Nr. 1515)	2519
Des.	4.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 (Nr. 1516)	2520
Des.	5.	Endr. av forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet (Nr. 1518)	2544
Des.	8.	Endr. i utlendingsforskriften (varig ordning for lengeværende barn og begrunnelse i vedtak som berører barn) (Nr. 1519)	2550
Diverse			
2014			
Nov.	21.	Opph. av forskrift 13. august 1992 nr. 620 om megling i konfliktråd (Nr. 1454)	2377
Nov.	28.	Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon (Nr. 1487)	2420
Des.	1.	Deleg. av myndighet til Kystverket etter forskrift om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer (Nr. 1499)	2464
Rettelser			
		Nr. 10/2011 s. 1416 (i byggeforskrift 8. november 2011 nr. 1087 for Longyearbyen 2012)	2551
		Nr. 12/2013 s. 2073 (i forskrift 2. september 2013 nr. 1066 om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen Betanien AS)	2551
		Nr. 1/2014 s. 32 (i forskrift 20. desember 2013 nr. 1739 om endring i forskrift 1. desember 1999 nr. 1566 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver)	2551
		Oversikt over rettelser	3. omslagsside
		Bestillinger, adresseendringer mv.	4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 15. januar 2015

Nr. 15 - 2014

17. okt. Nr. 1429 2014

Forskrift om endring i forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 17. oktober 2014 med hjemmel i lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja omsetnaden av jordbruksvarer § 11 jf. forskrift 1. juli 2003 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering av jordbruksråvarer. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav j skal lyde:

Korn: Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljefrø og andre arter fastsatt av Landbruksdirektoratet som omsettes gjennom markedsordningen for korn.

§ 3–2 andre ledd skal lyde:

Markedsregulator skal foran hvert år foreslå omsetningsavgift på grunnlag av prognoser over kostnader knyttet til behov for avsetningstiltak, til administrative oppgaver hos markedsregulator og Landbruksdirektoratet, til eventuelle andre tiltak godkjent av Omsetningsrådet og under hensyntagen til størrelsen på eksisterende fond.

§ 4–3–3 skal lyde:

Grunnlaget for fordeling av melk er den samlede prognose for avtaleåret for prisutjevningsordningen for melk. Markedsregulator skal på grunnlag av prognosetall som er stadfestet fra Landbruksdirektoratet, fordele melk ut fra meieriselskaperens prognostiserte behov og i henhold til bestemmelsene over.

§ 4–3–4 tredje ledd skal lyde:

Leveranseplanen og beregningen av stipulert gjennomsnittlig fraktkostnad overvåkes av Landbruksdirektoratet. Alle meieriselskaper som ønsker tilført melk under forsyningsplikten kan få innsyn i grunnlaget og de beregninger som er gjort, så langt forretningsmessige forhold tilknyttet de ulike meieriselskaper tillater dette.

§ 4–3–5 skal lyde:

Ved endringer i leveransen av rå melk og/eller anvendt kvantum hos et meieriselskap av slikt omfang at ny prognose kreves under prisutjevningsordningen, skal meieriselskapet gi melding til Landbruksdirektoratet og markedsregulator, og leveranseplanen om nødvendig justeres. Justeringen av leveranseplanen skal gjennomføres så snart de nye prognosene er stadfestet av Landbruksdirektoratet.

§ 4–3–8 tredje ledd skal lyde:

Ved betydelige avvik mellom faktisk egenmelksgrunnlag eller det prognosegrunnlaget som er lagt til grunn for praktisering av forsyningsplikten, jf. første avsnitt, kan Landbruksdirektoratet frata aktuelle meieriselskap retten til suppleringsleveranse i en etterfølgende månedsperiode. Ved gjentakende slike avvik kan Omsetningsrådet frata meieriselskapet retten til å motta melk for en lengre periode.

§ 4–3–8 fjerde ledd skal lyde:

Mottakere av melk i henhold til 4–3–1, opp til henholdsvis 15 og 30 mill. liter melk, og i henhold til 4–3–2 plikter i alle uker å ta imot minimum 80 prosent av siste 3 måneders gjennomsnittlige ukentlige mottak av melk. Ved mottak av mindre melk enn hva disse beregningene tilsier kan Landbruksdirektoratet begrense meieriselskaperens rett til leveranse i en etterfølgende månedsperiode. Ved gjentakende slike avvik kan Omsetningsrådet utelukke meieriselskapet retten til å motta melk for en lengre periode.

§ 4–3–8 syvende ledd skal lyde:

Dersom det er betydelige avvik mellom faktisk og meldt driftsstans, kan Landbruksdirektoratet begrense meieriselskapets rett til leveranse i en etterfølgende månedsperiode. Ved gjentakende slike avvik kan Omsetningsrådet utelukke meieriselskapet fra forsyningsplikten for en lengre periode.

§ 4–3–8 åttende ledd skal lyde:

Bestemmelsen kan fravikes ved avtale. Eventuell avtale skal sendes Landbruksdirektoratet til orientering.

§ 5–3–2 første og andre ledd skal lyde:

Markedsregulator skal så lenge det brukes reguleringsmidler til eksport av smør, pålegges mottaksplikt (kjøpeplikt) på innenlands produsert smør fra meieriselskaper i prisutjevningsordningen under markedsordningen for melk, til en pris tilsvarende tilvirkningsverdien på smør. Alternativ levering av melkefett i form av fløte kan skje etter avtale med Tine SA. I slike tilfeller skal det benyttes en pris som tilsvarer verdien av produksjonsfløte fastsatt av Landbruksdirektoratet. Oppgjør for leveransen skjer direkte mellom markedsregulator og det enkelte meieriselskap.

Ved avtale om levering av melkefett i form av fløte avgjør markedsregulator i hvilken form dette skal skje (fløte eller bearbeidet produkt) basert på månedlige prognoser fra det uavhengige meieriselskapet. Prognosen sendes med prognoseinnmelding til Landbruksdirektoratet under ordningen med prisutjevning for melkeprodukter. Innmelding av aktuelt volum skal skje til markedsregulator senest en uke før leveranse.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

4. nov. Nr. 1430 2014

Delegering av myndighet til Politidirektoratet til å fastsette at søknader om gjeldsforhandling skal fremsettes for en av namsmennene

Hjemmel: Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 4. november 2014 med hjemmel i lov 17. juli 1992 nr. 99 om frivillig og tvungen gjeldsordning for privatpersoner (gjeldsordningsloven) § 2–1 første ledd annet punktum, jf. delegeringsvedtak 14. mai 2014 nr. 641. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

Ved lov 14. mai 2014 nr. 17 er det vedtatt endringer i gjeldsordningsloven § 2–1 første ledd nytt annet punktum som åpner for en lokalisering av gjeldsordningssakene hos en utpekt namsmann i det enkelte politidistrikt. Kongens myndighet til slik fastsetting etter gjeldsordningsloven § 2–1 er delegert til Justis- og beredskapsdepartementet ved kongelig resolusjon 14. mai 2014 nr. 641.

Politidirektoratet har ansvaret for faglig ledelse, styring, oppfølging og utvikling av politidistriktene og politiets særorganer. For at direktoratet skal kunne ivareta dette ansvaret på en best mulig måte delegeres myndigheten til å fastsette at søknader om gjeldsforhandlinger skal fremsettes for en av namsmennene til Politidirektoratet, jf. gjeldsordningsloven § 2–1. Det gjøres samtidig oppmerksom på stortingskomiteens forutsetning om gode og sterke kompetansemiljøer som kan behandle sakene, jf. Innst.144 L (2013–2014).

6. nov. Nr. 1431 2014

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 6. november 2014 med hjemmel i forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 § 33. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje ledd nr. 4 skal lyde:

4. Fartøy med hjemmelslengde fra og med 21 meter og med mindre enn 500 m³ lasteromsvolum kan fiske og lande inntil 38 555 tonn torsk, 6 656 tonn hyse og 5 828 tonn sei.

§ 17 første ledd skal lyde:

Fra og med 7. april kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 16 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av all fangst landet i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Fra og med 30. juni er tillegget 30 %. Fra og med 20. oktober er tillegget inntil 50 %. Fra og med 10. november er tillegget inntil 70 %.

§ 18 første og andre ledd skal lyde:

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvoteenhet (fartøykvote)</i>	<i>Kvoteenhet (maksimalkvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	3,7241	ubegrenset
	Over 11 m	3,7241	ubegrenset
11–14,9 m	Under 11 m	3,5366	–
	Over 11 m	3,5366	–
15–20,9 m	Under 11 m	6,3891	–
	Over 11 m	5,4763	–
21–27,9 m	Under 11 m	6,3891	–
	Over 11 m	5,4763	–

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta hyse (tonn):

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor 2014</i>	<i>Fartøykvote største lengde under 11 m</i>	<i>Maksimalkvote største lengde under 11 m</i>	<i>Fartøykvote største lengde over 11 m</i>	<i>Maksimalkvote største lengde over 11 m</i>
under 7 meter	1,12	4,2	ubegrenset	4,2	ubegrenset
7–7,9	1,31	4,9	ubegrenset	4,9	ubegrenset
8–8,9	1,56	5,8	ubegrenset	5,8	ubegrenset
9–9,9	1,93	7,2	ubegrenset	7,2	ubegrenset
10–10,9	2,06	7,7	ubegrenset	7,7	ubegrenset
11–11,9	2,85	10,1	–	10,1	–
12–12,9	3,38	12,0	–	12,0	–
13–13,9	4,10	14,5	–	14,5	–
14–14,9	4,67	16,5	–	16,5	–
15–28	7,83	50,0	–	42,9	–

II

Denne forskriften trer i kraft mandag 10. november 2014.

13. nov. Nr. 1432 2014

Forskrift om endring i SI-forskriften

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 13. november 2014 med hjemmel i lov 11. januar 2013 nr. 3 om Statens innkrevingssentral (SI-loven) § 1. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 1. juni 2013 nr. 565 til SI-loven (SI-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd bokstav f skal lyde:

- f) tvangsmulkt ilagt med hjemmel i:
- el-tilsynsloven,
 - finanstillsynsloven § 10,
 - produktkontrollloven,
 - forurensningsloven,
 - finansieringsvirksomhetsloven § 5–2,
 - statistikkloven,
 - pengespilloven,
 - kringkastingsloven,
 - legemiddeloven,
 - lotteriloven,
 - medieeierskapsloven,
 - personopplysningsloven,
 - apotekloven,
 - svalbardmiljøloven,
 - forsikringsvirksomhetsloven § 16–1 annet ledd,
 - arbeidsmiljøloven,
 - lov 21. desember 2005 nr. 124 om obligatorisk tjenestepensjon § 8,
 - skipssikkerhetsloven,
 - børsloven,
 - verdipapirhandelloven § 17–1,
 - havressurslova,

- markedsføringsloven,
- mineralloven,
- sivilbeskyttelsesloven,

§ 1 første ledd bokstav g skal lyde:

- g) følgende overtredelsesgebyr med hjemmel i:
- lov 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer,
 - el-tilsynsloven,
 - lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer mv.,
 - lov 20. juni 1986 nr. 35 om mesterbrev i håndverk og annen næring,
 - energiloven,
 - kringkastingsloven,
 - personopplysningsloven,
 - vannressursloven,
 - svalbardmiljøloven,
 - yrkestransportlova § 40a,
 - valgloven,
 - arbeidsmiljøloven,
 - skipssikkerhetsloven,
 - børsloven,
 - verdipapirhandelloven,
 - havressurslova,
 - markedsføringsloven,
 - mineralloven,
 - havenergilova,
 - sivilbeskyttelsesloven,
 - lov 24. juni 2011 nr. 39 om elsertifikater § 26,

§ 1 første ledd bokstav i skal lyde:

- i) følgende krav:
- krav om refusjon ved fri rettshjelp med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp,
 - refselsesbot med hjemmel i lov 20. mai 1988 nr. 32 om militær disiplinærmyndighet,
 - miljøerstatning med hjemmel i svalbardmiljøloven,
 - refselsesbot med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven,
 - refusjonskrav med hjemmel i personopplysningsloven § 44,
 - regresskrav med hjemmel i voldsoffererstatningsloven,
 - krav på tilskudd og regresskrav med hjemmel i pasientskadeloven,
 - gjeldskrav med hjemmel i utdanningsstøtteleven og som er besluttet overført til Statens innkrevingssentral,
 - krav om vinningsavståelse med hjemmel i verdipapirhandelloven § 17–2,
 - tilbakebetalingskrav for utbetalt bostøtte med hjemmel i bustøtteleva,

§ 3 skal lyde:

§ 3. Renter ved forsinket betaling

Det skal ikke løpe rente etter lov om Statens innkrevingssentral § 7 første og annet ledd for følgende krav dersom ikke annet er bestemt i avtale med oppdragsgiver:

- bot ilagt i en offentlig straffesak,
- inndragning ilagt i en offentlig straffesak,
- tvangsmulkt med hjemmel i svalbardmiljøloven,
- tvangsmulkt med hjemmel i skipssikkerhetsloven,
- tvangsmulkt ilagt av Sjøfartsdirektoratet med hjemmel i produktkontrollloven,
- tvangsmulkt med hjemmel i arbeidsmiljøloven,
- byggesaksgebyr med hjemmel i arbeidsmiljøloven,
- overtredelsesgebyr med hjemmel i arbeidsmiljøloven,
- forsinkelsesgebyr med hjemmel i regnskapsloven,
- tilbakebetalingskrav for utbetalt bostøtte med hjemmel i bustøtteleva,
- tvangsmulkt med hjemmel i sivilbeskyttelsesloven.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. nov. Nr. 1433 2014**Forskrift om endring i forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) og forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 13. november 2014 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansinstitusjoner mv. (finanstilsynsloven) § 4, jf. § 1 annet ledd, lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2–9, § 2–9a, § 2–9b, § 2–9c, § 2–9d, § 2–9e, § 2b–2 og § 3–1 og lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel (verdipapirhandeloven) § 9–15, § 9–15a, § 9–16 og § 9–17. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 14. desember 2006 nr. 1506 om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond mv. (kapitalkravsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1–2 bokstav r skal lyde:

- r) *Future*: finansielt instrument som omfattes av verdipapirhandeloven § 2–2 første ledd nr. 4 jf. femte ledd nr. 1 og som omsettes under medvirkning av kvalifisert sentral motpart,

§ 1–2 bokstav w nr. 4 skal lyde:

- 4. verdipapirforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond som driver aktiv forvaltning, og kvalifiserte sentrale motparter og børser,

§ 5–6 annet ledd bokstav d skal lyde:

- d. verdipapirforetak, forvaltningsselskaper for verdipapirfond som driver aktiv forvaltning, og kvalifiserte sentrale motparter og børser.

§ 15–1 første ledd annet punktum skal lyde:

For selskap i finansiell sektor jf. forskrift 1. juni 1990 nr. 435 om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak § 12 første ledd som har eiendeler på over 70 mrd. euro, eller som ikke er under tilsyn, skal R multipliseres med 1,25.

§ 18–3 niende ledd bokstav f nr. 2 skal lyde:

- 2. er et verdipapirfond, et pensjonsforetak eller en kvalifisert sentral motpart, eller

§ 20–4 skal lyde:

§ 20–4. Beregningsgrunnlag for engasjementer med sentrale motparter

(1) Medlemmer av kvalifiserte sentrale motparter skal fastsette beregningsgrunnlaget etter følgende formel: $\text{Min}[2\% \cdot \text{TE} + 1250\% \cdot \text{DF}; 20\% \cdot \text{TE}]$, der TE er institusjonens handelsengasjementer med den sentrale motparten og DF er institusjonens forhåndsfinansierte bidrag til den sentrale motpartens misligholdsfond. Handelsengasjementer er reinvesteringskostnader og potensiell fremtidig eksponering, samt initiell og løpende margin for derivater mv. Øvrige engasjementer skal risikovektes i samsvar med § 5–6.

(2) Institusjoner som benytter et medlem av en kvalifisert sentral motpart som mellomledd i en transaksjon kan anvende en risikovekt på 2 % dersom følgende kriterier er tilfredsstilt:

- a. Posisjonene og eiendelene knyttet til transaksjonen holdes adskilt hos både den sentrale motparten og mellomleddet og kan ikke benyttes til å dekke tap dersom mellomleddet eller øvrige klienter misligholder eller går konkurs.
- b. Den sentrale motparten overfører institusjonens posisjoner og tilhørende sikkerheter til et annet medlem av den sentrale motparten dersom mellomleddet misligholder eller går konkurs.
- c. Institusjonen har en uavhengig juridisk vurdering som sier at den ikke påføres tap dersom noen av medlemmene av den sentrale motparten går konkurs.

En institusjon som tilfredsstiller kriteriene unntatt bokstav c skal benytte 4 % risikovekt.

(3) For medlemmer av ikke-kvalifiserte sentrale motparter skal beregningsgrunnlaget være $12,5 \cdot 1,2 \cdot \text{samlede bidrag til misligholdsfondet}$. Øvrige engasjementer skal risikovektes i samsvar med § 5–7.

§ 20a–2 første strekpunkt skal lyde:

- kvalifiserte sentrale motparter. Unntaket omfatter også transaksjoner hvor medlem av kvalifisert sentral motpart benyttes som mellomledd i en transaksjon forutsatt at kriteriene for 2 prosent risikovekt i § 20–4 (1) annet ledd er tilfredsstilt.

§ 20a–2 tiende strekpunkt skal lyde:

- selskaper som ikke omfattes av beregningsforskriften § 12 første ledd, forutsatt at transaksjonene ikke overstiger følgende grenser:

§ 49–2 trettende ledd skal lyde:

(13) Frem til 15. desember 2014 kan alle sentrale motparter behandles som kvalifiserte sentrale motparter etter denne forskrifts bestemmelser.

II

I forskrift 22. august 2014 nr. 1097 om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV (CRR/CRD IV-forskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Minstekrav til ansvarlig kapital*

Dersom en institusjon skulle komme i brudd med minstekravene til ansvarlig kapital, gjelder reglene i banksikringsloven kapittel 3.

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:

Dersom en institusjon ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet kan disponeringer som nevnt i leddet her bare foretas innen rammen av et maksimalt disponeringsbeløp beregnet etter tredje ledd.

III

Forskriften trer i kraft straks.

13. nov. Nr. 1434 2014

Forskrift om endring i forskrift til lov om toll og vareførsel (tollforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Toll- og avgiftsdirektoratet 13. november 2014 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven). Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskriften 17. desember 2008 nr. 1502 til lov om toll og vareførsel (tollforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 6–4–4 skal lyde:

Samtykke til tillatelse

Tillatelsen er betinget av at Landbruksdirektoratet gir sitt samtykke. Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere vilkår for at foretaket skal få tillatelsen, herunder mengdebegrensninger.

§ 6–4–5 skal lyde:

Varer av samme slag og samme kvalitet

(1) Det kan gis samtykke til at foretaket kan anvende varer av samme slag og samme kvalitet som de varer som skal innføres for bearbeiding. Dersom det gis samtykke, kan den bearbeidede vare utføres før innførsel har funnet sted.

(2) Med anvendelse av varer av samme slag, menes bruk av varer som er fortollet eller fremstilt innen tollområdet og som hører under det samme varenummer i tolltariffen som den vare som skal innføres for bearbeiding. Landbruksdirektoratets vurdering legges til grunn ved vurderingen av hva som er en vare av samme kvalitet.

§ 6–4–9 skal lyde:

Rapportering til Landbruksdirektoratet

(1) Foretak som har tillatelse til innenlandsk bearbeiding skal ved utgangen av hvert kvartal utarbeide en rapport til Landbruksdirektoratet. Landbruksdirektoratet kan i særlige tilfeller kreve hyppigere rapportering. Landbruksdirektoratet fastsetter i det enkelte tilfelle vilkår om rapportens innhold og utforming.

(2) Kopi av rapportene skal oppbevares som fastsatt i § 4–12–1.

§ 6–4–12 skal lyde:

Kontroll og sanksjoner

(1) Tollmyndighetene og Landbruksdirektoratet skal til enhver tid kunne ta prøver av varene.

(2) § 3–1–19 om tilbaketrekking og endring gjelder tilsvarende for tillatelse til innenlandsk bearbeiding av landbruksvarer.

II

Endringene trer i kraft straks.

13. nov. Nr. 1435 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014**

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 13. november 2014 med hjemmel i forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 § 33. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 gjøres følgende endring:

§ 18 tredje og fjerde ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med hjemmelslengde under 15 meter kan ha inntil 25 % bifangst av hyse fra og med 1. september 2014, og inntil 40 % bifangst av hyse fra og med 17. november 2014. Bifangsten regnes ut fra samlet fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til og med søndag kl. 23.59. Fartøy som har hysekvote igjen skal kun kvotebelastes for den delen av hysefangsten som overstiger tillatt bifangstprosent på ukebasis. I den enkelte fangst og ved landing skal hyseandelen være under 50 %, med mindre overskytende kvantum kan belastes fartøyets egen kvote. Ved brudd på sistnevnte vilkår inndras hele hysefangsten. Hysefangst som belastes fartøyets egen kvote inngår ikke i beregningsgrunnlaget for bifangsten.

Fartøy med hjemmelslengde fra og med 15 meter til og med 27,9 meter som har fisket maksimalkvoten, kan ha inntil 30 % bifangst av hyse i de enkelte fangster og ved landing.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

14. nov. Nr. 1436 2014**Forskrift om endring i forskrift om eiendomsmegling**

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 14. november 2014 med hjemmel i lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling § 1–4, § 3–1, § 6–7 og § 6–9. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 23. november 2007 nr. 1318 om eiendomsmegling skal ny § 1–5 lyde:

§ 1–5. Nærmere regler om formidling av kontraktsposisjoner til fast eiendom

(1) Denne paragrafen gjelder for oppdrag som nevnt i avhendingslova § 1–1 fjerde ledd (formidling av kontraktsposisjoner), der selgeren er forbruker.

(2) Det skal fremgå av oppdragsavtalen at oppdraget gjelder salg eller oppgjør av en kontraktsposisjon.

(3) Det skal fremgå tydelig i all markedsføring at handelen gjelder en kontraktsposisjon.

(4) Den skriftlige oppgaven etter eiendomsmeglingsloven § 6–7 annet ledd skal minst inneholde opplysninger om:

- a) hva kontraktsposisjonen gjelder og at kjøperen overtar selgerens rettigheter og plikter etter kontrakten, som skal vedlegges den skriftlige oppgaven,
- b) selgerens navn,
- c) prisforlangende eller prisantydning for kontraktsposisjonen, kjøpesummen i det opprinnelige avtaleforholdet, andel fellesgjeld, alle gebyrer, avgifter og øvrige kostnader, samt summen av disse beløpene,
- d) hva som er avtalt om betaling av kjøpesummen i det underliggende kontraktsforholdet, samt hva som gjelder for garantistillelser etter bustadoppføringslova § 12 og § 47,
- e) nærmere opplysninger om boligen som kontraktsposisjonen knytter seg til, herunder minst de opplysninger som nevnt i eiendomsmeglingsloven § 6–7 annet til fjerde ledd, med unntak av annet ledd nr. 12 og 13,
- f) hvem som er ansvarlig for å gjennomføre det økonomiske oppgjøret i det opprinnelige avtaleforholdet, jf. eiendomsmeglingsloven § 6–9,
- g) økonomisk risiko knyttet til vederlaget for kontraktsposisjonen.

(5) Ved innføring i oppdragsjournal skal det anmerkes at oppdraget gjelder salg eller oppgjør av en kontraktsposisjon.

(6) Journalføring av vederlag etter § 3–3 første ledd bokstav g og § 3–4 bokstav e skal kun omfatte vederlaget for kontraktsposisjonen.

(7) I forbindelse med etablering av rettsvern, jf. eiendomsmeglingsloven § 6–9 tredje ledd, skal oppdragstakeren sørge for at selgeren i det opprinnelige avtaleforholdet får skriftlig melding med opplysninger som utvetydig identifiserer eiendommen og boligen, tidspunkt for omsetningen, samt kjøperens navn, adresse og fødselsdato eller organisasjonsnummer.

(8) Ved salg til en forbruker skal oppdragstakeren også påse at kjøperen har fått rettsvern til boligen før vederlaget for kontraktsposisjonen kan disponeres på vegne av selgeren, jf. avhendingslova § 1–1 fjerde ledd.

II

Forskriften trer i kraft 1. juli 2015, med virkning for oppdragsavtaler som inngås fra og med denne datoen.

16. nov. Nr. 1437 2014

Forskrift om endring i forskrift om legemidler

Hjemmel: Fastsett av Helse- og omsorgsdepartementet 16. november 2014 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 19 jf. delegeringsvedtak 8. juni 1995 nr. 521. Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 18. desember 2009 nr. 1839 om legemidler (legemiddelforskriften) gjøres følgende endring:

§ 13–12 Unntak fra bestemmelsene i kapittel 13, oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

17. nov. Nr. 1438 2014

Forskrift om endring i førerkortforskriften

Hjemmel: Fastsett av Vegdirektoratet 17. november 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 24 og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24f (forordning (EU) nr. 575/2014). Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. gjøres følgende endringer:

EØS-henvisninger skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 24f (direktiv 2006/126/EF endret ved direktiv 2009/113/EF, direktiv 2011/94/EU, direktiv 2012/36/EU og direktiv 2013/47/EU, beslutning 2014/209/EU og forordning (EU) nr. 383/2012 endret ved forordning (EU) nr. 575/2014).

Vedlegg 2 § 2 annet punktum skal lyde:

Eventuell mikrobrikke i førerkortet skal tilfredsstille kravene i forordning (EU) nr. 383/2012 som endret ved forordning (EU) nr. 575/2014.

II

Endringene trer i kraft straks.

17. nov. Nr. 1439 2014

Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 17. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd, jf. § 12 og § 19.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg I kap. I innledende del nr. 13 (forordning (EU) nr. 1160/2014). Kunngjort 25. november 2014 kl. 15.15.

I

I forskrift 1. juli 2004 nr. 1105 om dyrehelsemessige betingelser for ikke-kommersiell transport av kjæledyr gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg I tilføyes følgende: forordning (EU) nr. 1160/2014.

I § 4 tilføyes forordning (EU) nr. 1160/2014 kronologisk til listen over forordningene.

II

Endringene trer i kraft 20. november 2014.

Forordninger

Endringer som gjøres under avsnittet «Forordninger»

I avsnittet «Forordning (EU) nr. 998/2003» gjøres følgende endringer:

Innledningsteksten tredje punktum skal lyde:

Grunnrettsakten er endret ved forordning (EF) nr. 592/2004, vedtak 2004/650/EF, forordning (EF) nr. 1994/2004, forordning (EF) nr. 2054/2004, forordning (EF) nr. 425/2005, forordning (EF) nr. 1193/2005, forordning (EF) nr. 18/2006, forordning (EF) nr. 590/2006, forordning (EF) nr. 1467/2006, forordning (EF) nr. 245/2007, forordning (EF) nr. 454/2008, forordning (EF) nr. 1144/2008, forordning (EF) nr. 898/2009, forordning (EU) nr. 438/2010, forordning (EU) nr. 1153/2011, forordning (EU) nr. 52/2012, forordning (EU) nr. 517/2013 og forordning (EU) nr. 1160/2014.

I konsolideringsoversikten innsettes følgende mellom «► **M18** Forordning (EU) nr. 517/2013 av 13. mai 2013» og «► EØS-tilpasning som følge av EØS-avtalen vedlegg I kapittel I»:

► **M19** Forordning (EU) nr. 1160/2014

I vedlegg II del C innsettes følgende mellom linjene «LC – Saint Lucia» og «MS – Montserrat»:

► **M19**

MK – Den tidligere jugoslaviske republikken Makedonia

◄ **M19**

13. feb. Nr. 1444 2014

Forskrift om endring i forskrift om opptak, studier og eksamen ved Handelshøyskolen BI

Hjemmel: Fastsett av styret ved Handelshøyskolen BI 13. februar 2014, med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2, § 3-3, § 3-4, § 3-5, § 3-6, § 3-7, § 3-9, § 3-10, § 4-6, § 4-7, § 4-8, § 4-11, § 5-1, § 5-2, § 5-3 og § 8-2, jf. forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høyere utdanning § 2, § 3 og § 4, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad § 3, § 4 og § 5, forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 53, lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) § 3-2, lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling § 4-2 og § 4-5 og lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 15-13 og § 15-14. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 28. januar 2010 nr. 1072 om opptak, studier og eksamen ved Handelshøyskolen BI gjøres en rekke endringer. Forskriften lyder i sin helhet etter dette:

Kapittel 1 – Generelle regler

§ 1-1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for alle søkere til all utdanning ved Handelshøyskolen BI. Forskriften gjelder videre for studenter som har fått opptak til og er deltaker i studier, program og enkeltkurs, herunder bedriftsinterne kurs og ikke-studiepoenggivende kurs så langt det er formålstjenlig. Videre for studenter i studieopphold tilknyttet utvekslingsavtaler.

For ph.d. gjelder eget reglement. For forhold som ikke er regulert i reglementet for ph.d., vil Handelshøyskolen BIs forskrift om opptak, studier og eksamen komme til anvendelse.

§ 1-2. Søkerens og studentens undersøkelses- og opplysningsplikt

(1) Enhver søker/student plikter å sette seg inn i den til enhver tid gjeldende forskrift om opptak, studier og eksamen ved Handelshøyskolen BI og de spesifikke bestemmelsene som gjelder det studietilbudet søkeren søker til eller studenten følger.

(2) Som student plikter man å sette seg inn i studieplaner, kursbeskrivelser, eksamensplaner, rutiner for eksamen, regler for behandling av fusk og nødvendige forutsetninger for å gå opp til eksamen. De ovennevnte regler, planer og rutiner finnes på Handelshøyskolen BIs studentportal.

(3) Det forventes at studentene kjenner til og følger de deler av retningslinjene som er presentert på BIs studentportal som er relevant for vedkommende student.

(4) Manglende kjennskap til ovennevnte kilder kan ikke påberopes som et befriende forhold.

(5) Studenten plikter skriftlig å underrette Handelshøyskolen BI om ev. navneendringer. Navneendring må dokumenteres. Adresse- og telefonendringer rettes av studenten selv via BIs studentportal. Unnlatt oppdatering av adresse- og telefonnummer innebærer at studenten må bære risikoen for at underretninger fra Handelshøyskolen BI ikke mottas, eller ikke mottas i tide.

(6) Alle studenter ved Handelshøyskolen BI har tilgang til og må bruke studentportalen med en egen elektronisk postkasse og en egen BI e-postadresse som bl.a. benyttes til viktig studentinformasjon fra Handelshøyskolen BI. Studenten plikter å sjekke e-post og postkasse jevnlig, og minst ukentlig. Studenter som velger å videresende e-posten til en annen adresse enn BI e-postadressen, plikter selv å sørge for at e-post kan bli mottatt av denne e-postadressen, og må selv bære risikoen for at underretning fra BI ev. ikke mottas.

§ 1–3. Ordensbestemmelser mv.

(1) Regler om krav til søkerens og studentens opptreden og atferd mv., om reaksjoner og om saksbehandling, er nedfelt i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) kapittel 3 og 4. Det vises særlig til § 4–6 til § 4–8 om taushetsplikt, annullering av eksamen eller prøve og utestengning som følge av grovt forstyrrende atferd eller fusk mv., samt § 4–11 om domstolsprøving.

(2) En student som forsøker å fuske, selv fusker eller medvirker til at en annen student fusker, kan utestenges fra høyskolen og fratas retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år. For saksbehandlingen og de formelle vilkår gjelder reglene i § 4–8 og § 4–11 i universitets- og høyskoleloven tilsvarende. Om fusk vises det dessuten til § 5–15 i denne forskrift.

(3) Handelshøyskolen BI skal tilrettelegge for et inspirerende læringsmiljø som fremmer læring og utvikling for den enkelte. Studentene skal behandles med respekt og omsorg og møte hverandre og de ansatte på samme måte. Miljøet skal preges av mangfold, raushet og toleranse. Ingen former for maktmisbruk skal tolereres.

§ 1–4. Delegering og endringer

(1) Handelshøyskolen BI har rett til å iverksette endringer i bestemmelser som gjelder for institusjonen, herunder rett til å endre studieopplegg, tid og sted for undervisning, lærerkrefter, studieavgift, m.m., og å fravike de ulike publikasjoner fra de ulike enheter innenfor Handelshøyskolen BI. Handelshøyskolen BI står fritt til å avlyse studier, programmer og kurs der det ved studiestart ikke er nok kandidater til å sikre en forsvarlig gjennomføring av studiet/programmet/kurset.

(2) Endring av studieavgift skal godkjennes av styret ved Handelshøyskolen BI.

(3) Styret ved Handelshøyskolen BI har med hjemmel i § 8–2 i universitets- og høyskoleloven delegert kollegiet ved Handelshøyskolen BI å vedta endringer i kapittel 1, 2, 3 og 4 i denne forskrift. Endringer i kapittel 5 vedtas av styret selv, dog slik at styret kan delegerer til det aktuelle undervisningsutvalg å gi utfyllende regler i kursbeskrivelsen om forhold som er særegne for det enkelte kurs.

(4) Endringer i studieplaner skal godkjennes av kollegiet ved Handelshøyskolen BI eller det organ kollegiet bemyndiger.

(5) Endringer skal gjøres kjent for studentene så raskt som mulig og på en hensiktsmessig måte.

§ 1–5. Om klageadgang

Klage på vedtak i enkeltsaker skal, iht. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kap. VI innklages til vedtaksenhet. Dersom vedtaket opprettholdes vil klagen oversendes klagenemnda ved Handelshøyskolen BI. For vedtak som innebærer inndragning av falske dokumenter og ilegging av karantenetid i denne forbindelse, annullering av karakter og/eller utestenging fra Handelshøyskolen BI, er klageinstansen en særskilt klagenemnd for universiteter og høyskoler i Norge.

§ 1–6. Forbehold

Handelshøyskolen BI tar forbehold om eventuelle trykkfeil i studieinformasjon, kursbeskrivelser, eksamensplan og annen dokumentasjon som gjelder for det enkelte studium.

Kapittel 2 – Søknad om opptak og kontraktsforhold**§ 2–1. Definisjoner****Søker**

Person som søker opptak til studier, programmer eller enkeltkurs ved Handelshøyskolen BI.

Student

Person med en skriftlig, bindende og ikke avsluttet studiekontrakt med Handelshøyskolen BI, herunder deltakere på enkeltkurs, bedriftsinterne kurs og ikke-studiepoenggivende kurs.

Studiekontrakt

Individuell kontrakt mellom student og Handelshøyskolen BI som regulerer hvilket studium studenten har studierett, ref. § 3–1, på, og hvilke rettigheter og forpliktelser som tilkommer. Denne forskrift anses som en del av studentens studiekontrakt.

Studieavgift

Avgift som studenten betaler for sin utdanning. Studieavgiften faktureres pr. semester.

Utdanning

Samlebetegnelse for studium, program, enkeltkurs eller ikke-studiepoenggivende kurs.

Fag

Samlebetegnelse for programmer, enkeltkurs og ikke-studiepoenggivende kurs.

Studium

Utdanning av 60 studiepoengs omfang eller mer.

Program

Utdanning av 30 inntil 59 studiepoengs omfang.

Enkeltkurs

Utdanning av inntil 29 studiepoengs omfang. Kan i noen tilfeller inngå som del av et studium.

Ikke-studiepoenggivende kurs

Utdanning uten studiepoeng.

Individuell utdanning

Utdanning der enkeltstudenten søker om opptak eller deltakelse på utdanning eller ikke-studiepoenggivende kurs og får studiekontrakt eller bekreftelse på slik deltakelse.

Bedriftsinterne kurs

Utdanning der en bedrift inngår avtale med Handelshøyskolen BI om å avholde utdanning for en gruppe studenter og der bedriften betaler kontraktssum direkte til Handelshøyskolen BI. Omfanget av utdanningen bestemmes i den enkelte kontrakt.

Faglig godkjenning

Kan innvilges for hele eller deler av en utdanning basert på formell eller ikke-formell kompetanse. Faglig godkjenning gis enten som innpassing, fag-for-fag-fritak eller jevngodhetsvurdering.

Formell kompetanse

Kompetanse oppnådd som følge av fullført akkreditert utdanning ved norsk universitet eller høyskole eller fullført godkjent høyere utdanning ved utenlandsk utdanningsinstitusjon.

Ikke-formell kompetanse/realkompetanse

Kompetanse oppnådd gjennom betalt eller ubetalt arbeid, ikke-akkreditert norsk utdanning eller ikke-godkjent utenlandsk utdanning, fritidsaktivitet og/eller annet som kommer i tillegg til den kompetansen vedkommende har dokumentert gjennom formell kompetanse.

Innpassing

Innpassing er en faglig godkjenning av et eller flere fag som kan gis til studenter med relevant formell kompetanse innenfor ett spesifikt studium.

Fag-for-fag-fritak

Fag-for-fag-fritak er et fritak for enkeltkurs i et studium som kan gis til studenter som har avlagt samme eller tilsvarende eksamen fra en akkreditert norsk utdanning eller godkjent utenlandsk utdanning. Kan også gis på grunnlag av ikke-formell kompetanse.

Jevngodhetsvurdering

Jevngodhetsvurdering er en faglig vurdering som kan gjøres for enkeltpersoner som har fullført et akkreditert studium ved et norsk universitet eller høyskole eller godkjent studium ved utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon. I særlige tilfeller kan slik vurdering gjøres der søkeren ikke kan dokumentere sin akademiske kompetanse fra slik institusjon.

§ 2–2. Studentopptak og studiekontrakt

(1) Opptak til studier, programmer og enkeltkurs og inngåelse av studiekontrakt skjer ved at Handelshøyskolen BI etter søknad gir tilbud om studieplass, som søker deretter aksepterer.

(2) En søker som aksepterer tilbud om studieplass på et studium/program eller enkeltkurs, må signere og returnere mottatt studiekontrakt. Ved slik aksept er søkeren registrert som student ved Handelshøyskolen BI med de vilkår som fremgår av studiekontrakten. Studenten har likevel anledning til å trekke seg fra studiet før studiestart iht. studiekontrakten. Utmelding skal alltid gis skriftlig til studieenheten, innen de frister som fremgår av kontrakten, jf. § 3–5, og skal bekreftes skriftlig av Handelshøyskolen BI. Det er studentens ansvar å dokumentere at utmelding er gitt innen de angitte frister.

(3) Selv om en student har signert studiekontrakten, har studenten angrerett etter lov 20. juni 2014 nr. 27 om opplysningsplikt og angrerett ved fjernsalg og salg utenom faste forretningslokaler (angrerettloven) (gjennomføring av direktiv 2011/83/EU om forbrukerrettigheter) i 14 dager fra dato for kontraktsinngåelse. Bruk av angreretten før studiestart medfører ingen betalingsforpliktelser til Handelshøyskolen BI, og eventuelle innbetalinger som allerede er gjort vil tilbakebetales. Dersom studenten rettmessig benytter angreretten etter studiestart, vil studenten måtte betale en forholdsmessig studieavgift avhengig av hvor stor del av studiet studenten har hatt anledning til å følge. Ved bruk av angrerett etter fristen, er studenten forpliktet til å betale studieavgift for ett semester fremover. Det er studentens ansvar å dokumentere at bruk av angreretten er meldt, og at det har skjedd innen tidsfristen. Melding om bruk av angreretten bør skje skriftlig.

(4) Det kan i noen tilfeller gis anledning til bytte av studium/program eller studiested. Studenten må søke skriftlig om bytte av studium/program eller studiested, og dersom dette innvilges, vil det bli utstedt endringskontrakt/ny kontrakt. En vurdering av muligheten for bytte av studium/program eller studiested forutsetter ledig kapasitet, og er begrenset ut fra faglige hensyn.

(5) Ved bekreftelse av studieplass ved Handelshøyskolen BI gir studenten samtidig samtykke til at BI behandler og oppbevarer informasjon gitt i søknaden og annen informasjon, herunder innhenter og behandler informasjon fra andre for administrasjonsformål. Som student kan man senere få tilsendt studieinformasjon fra Handelshøyskolen BI på e-post eller til hjemmeadresse. Studenten kan når som helst reservere seg mot å motta markedsføring og reklame på www.bi.no/reservasjon eller via mottatt nyhetsbrev. Handelshøyskolen BI kan ikke utlevere personinformasjon om deg til tredjepart, dersom det ikke er gitt samtykke til dette eller det foreligger annet lovlig grunnlag. Studenter har rett til innsyn i sine registrerte opplysninger og rett til å kreve retting av feilaktige eller ufullstendige opplysninger, jf. lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) § 18 og § 27. Informasjon om Handelshøyskolen BIs praksis når det gjelder personvern og personopplysningsloven finnes på BIs studentportal.

(6) Studenter som har fått tilbud om opptak, men som ikke kan starte på studiet i det semesteret han/hun har fått opptak på grunn av pliktig avtjening av militær- eller sivilteneste, fødsel/adopsjon eller langvarig sykdom, kan søke om utsatt studieplass i ett år. Søknaden må være BI i hende snarest etter at årsak har oppstått, og senest innen første studiedag.

(7) Vedtak om avvisning av søknad eller avslag på søknad om opptak kan påklages til den enhet som har truffet vedtaket. Dersom klagen ikke tas til følge fullt ut i vedtaksenheten, skal vedtaksenheten oversende saken til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er kommet fram til søker.

(8) Pålegg om framvisning av originaldokumenter.

Studenter må ved forespørsel fra Handelshøyskolen BI framvise originaldokumenter som er grunnlaget for opptak til studier eller for utstedelse av vitnemål ved Handelshøyskolen BI. Studenter som ikke framviser de forespurte originaldokumentene for kontroll, kan miste studieretten. Vitnemål fra Handelshøyskolen BI vil kunne bli holdt tilbake til de forespurte originaldokumentene er framvist og kontrollert.

(9) Bruk av falske dokumenter reguleres av § 3–7 i universitets- og høyskoleloven. Den som har søkt opptak ved Handelshøyskolen BI ved bruk av falske dokumenter, kan politianmeldes i tillegg til å få dokumentene inndratt og nektes opptak, eller ikke få godkjent utdanning i inntil ett år. Handelshøyskolen BI politianmelder alle forhold der det er mistanke om dokumentforfalskning. Vedtak om inndragning og karantenetid treffes av klagenemnda ved Handelshøyskolen BI. Vedtaket kan påklages iht. § 3–7 (8) i universitets- og høyskoleloven. Karantenetiden kan også få virkning for andre universiteter og høyskoler som omfattes av universitets- og høyskoleloven.

(10) Når det foreligger saklige grunner kan Handelshøyskolen BI nekte å tilby studieplass til søkere som ellers oppfyller de faglige vilkårene for opptak. Som saklig grunn regnes blant annet at:

- a) Søkeren er eller kunne vært bortvist eller utestengt fra Handelshøyskolen BI eller andre læresteder.
- b) Søkeren tidligere har misligholdt betalingsforpliktelser overfor Handelshøyskolen BI eller andre læresteder. I slike tilfeller kan det som vilkår for opptak kreves at alle mellomværende gjøres opp og at studieavgift betales forskuddsvis.

(11) Studiekontrakten kan fra begge sider heves ved vesentlig mislighold av kontrakten eller ved grovt tillitsbrudd. En student kan i slike tilfeller også bli utmeldt og miste studieretten.

(12) For søkere til ph.d.-graden; se tilleggsbestemmelser i eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.

(13) Bestemmelsen i denne paragrafen punkt (1), (2), (4) og (8) gjelder ikke opptak til bedriftsinterne kurs.

§ 2–3. Studieavgift

(1) Enhver student er forpliktet til å betale studieavgift for normert studietid for det aktuelle studium. Studieavgiften betales ved begynnelsen av hvert semester. Normert studietid for det enkelte studium fremgår av forskriftens kapittel 4. Studenten må betale studieavgift for normert studietid selv om han/hun gjennomfører studiet på kortere eller lengre tid. Frist for å melde seg av underveis i studiet er angitt i forskriftens § 3–5.

Avgift til studentsamskipnad må betales sammen med studieavgift ved de studiesteder/for de studentgrupper som har obligatorisk medlemskap i en studentsamskipnad.

(2) Enhver student som følger et program, enkeltkurs eller ikke-studiepoenggivende kurs er forpliktet til å betale studieavgift for den normerte studietiden slik den fremgår av den enkelte kursbeskrivelse. Frist for å melde seg av slik utdanning fremgår av studiekontrakten dersom ikke annen informasjon er gitt, ellers gjelder § 3–5.

(3) Studenter som etter søknad innvilges fag-for-fag fritak for eksamen på et av Handelshøyskolen BIs studietilbud på grunnlag av eksamener avlagt ved andre institusjoner eller realkompetanse, jf. § 2–8 (2) b), innrømmes ikke reduksjon i studieavgiften.

(4) Etter fullføringsfrist må studenter som ønsker å forbedre karakterer/fullføre studiet søke om nytt opptak ved nødvendige enkeltkurs eller hele studiet. Ved fullføring av et studium etter fullføringsfrist, jf. § 3–6, betales en egen avgift samt eksamensavgift etter gjeldende satser.

(5) Bestemmelsen i denne paragrafen gjelder ikke opptak til bedriftsinterne kurs.

(6) Manglende betaling av studieavgift medfører tap av studieplass, og ordinær rettslig inndrivelse.

§ 2–4. Generelle opptakskrav

Opptakskravene i dette kapittel er fastsatt med hjemmel i § 3–4 til § 3–7 i universitets- og høyskoleloven, forskrift 31. januar 2007 nr. 173 om opptak til høyere utdanning og § 3, § 4 og § 5, i forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad, samt studiespesifikke opptakskrav angitt i forskriftens § 2–5, § 2–6 og § 2–7.

(1) Det generelle grunnlaget for opptak til høyere utdanning er generell studiekompetanse oppnådd enten ved fullført videregående skole, eller slik det er beskrevet i kapittel 2 i forskrift om opptak til høyere utdanning.

(2) Søkere med utenlandsk utdanning fra land utenfor Norden må dokumentere bestått utdanning på nivå med norsk treårig videregående opplæring som gir generell studiekompetanse. Studenter med annet morsmål enn norsk må dokumentere norskkunnskaper iht. kapittel 2 i forskrift om opptak til høyere utdanning. Unntatt er søkere til fremmedspråklige utdanningsprogram.

(3) For opptak til masterstudier ved Handelshøyskolen BI, følger Handelshøyskolen BI reglene for opptak til slike utdanninger slik disse fastsettes i forskrift om krav til mastergrad, i tillegg til bestemmelsene i denne paragraf punkt (1) og (2) og § 2–6 Spesifikke opptakskrav til studier på masternivå i denne forskrift.

(4) Ved opptak til enkeltkurs som har spesifikke opptakskrav, vil søkeren bli vurdert etter gjeldende opptakskrav, og utfallet av vurderingen meddeles søkeren skriftlig.

(5) For opptak til bedriftstilpassede kurs gjelder de generelle og studiespesifikke opptakskrav som gjelder for det studiet det aktuelle kurs inngår i.

§ 2–5. Spesifikke opptakskrav til studier på bachelornivå

(1) Opptakspoeng

Opptak gis til kvalifiserte søkere. På noen studier må søkere i tillegg til kvalifikasjonskravene oppnå minimum en fastsatt poengsum. Opptakskravene er fastsatt med hjemmel i kapittel 7 i forskrift om opptak til høyere utdanning.

(2) Søkere til det femårige integrerte masterstudium; bachelor i økonomi og ledelse/master i økonomi og ledelse (siviløkonomstudiet), må i tillegg til bestemmelsene i § 2–4 ha dokumenterte kunnskaper i matematikk R1 eller matematikk S1 + S2 (tidl. 2MX, 2MY eller 3MZ).

(3) Søkere til studier med språkvalg, som vil velge annet språk enn engelsk, må i det aktuelle språket ha språkkunnskaper på nivå II (tidl. B-/C-språk) fra videregående skole.

(4) Søkere til engelskspråklige bachelorstudier må i tillegg til bestemmelsene i § 2–4 ha dokumenterte engelskkunnskaper tilsvarende TOEFL med 550 poeng for papirbasert test/78 poeng for internetbasert test, IELTS med score 6,0 eller Cambridge-eksamener (Certificate in Advanced English) med resultat B, samt skrive en motivasjonssøknad for studiet på engelsk og sende en attest («letter of recommendation»).

(5) Søkere til bachelorstudiet i internasjonal markedsføring må – før studenten starter på 2. studieår – i tillegg til bestemmelsene i § 2–4, kunne dokumentere språkkunnskaper i engelsk tilsvarende generell studiekompetanse (dvs. 140 timer/A-språk) eller minimum nivå II (C-språk) i tysk, fransk eller spansk dersom studenten skal følge undervisning på et av disse språkene).

Før avreise til utlandet i 5. semester i dette studiet, må studenten ha bestått språkkurs med minimum 15 studiepoeng i undervisningsspråket for det landet studenten søker seg til. All undervisning og prestasjonsvurdering i utlandet foregår enten på vertslandets språk eller på engelsk.

(6) Søkere til avsluttende Bachelor of Management-program i graden Bachelor of Management må, i tillegg til bestemmelsene i § 2–4, ha dokumenterte kunnskaper på minst 90 offentlig godkjente studiepoeng fra høyskole eller universitet. Videre må søkeren være minst 25 år, og kunne dokumentere minimum fire års yrkeserfaring.

(7) For de fleste studiene på bachelornivå ved Handelshøyskolen BI er det adgang til å søke om direkte opptak til henholdsvis andre og tredje studieår, forutsatt at man har dekket de nødvendige fagområdene, eller har forpliktet seg til å ta nødvendige kurs som tillegg, se for øvrig forskriftens § 2–3 og § 4–8. Konkrete krav til fagsammensetning utarbeides for hver student. Når antallet ledige plasser er begrenset, konkurrerer søkerne på grunnlag av angitt poengkrav. Innenfor de rammer som trekkes opp av lov og forskrifter gjeldende for universiteter og høyskoler, avgjør Handelshøyskolen BI om søkeren tilfredsstiller minimumskrav til studiepoeng innenfor fagområdene i de ulike studier.

§ 2–6. Spesifikke opptakskrav til studier på masternivå

(1)

a) For opptak til toårig fulltids masterstudium gjelder, i tillegg til opptakskravene i § 2–4, kravene som er spesifisert for hvert masterstudium. Opptakskravene er vedtatt av styret og er tilgjengelig på BIs studentportal.

b) Opptakskrav for studenter på femårig kontrakt (opprykk fra bachelornivå til masternivå for studenter på bachelor i økonomi og ledelse): Studentene må ha vist tilfredsstillende studieprogresjon i studiene på bachelornivå. Tilfredsstillende progresjon er definert som å ha fullført 180 studiepoeng på bachelornivå.

For studenter tatt opp til bachelordelen av studiet med femårig kontrakt fra høsten 2012 gjelder følgende: I særskilte tilfeller kan opprykk til masterdelen innvilges der uforutsette omstendigheter ligger til grunn for at studenten ikke kunne fullføre bachelordelen av studiet. Dispensasjonssøknader må være begrunnet og dokumentasjon må medfølge. Det innvilges ikke dispensasjon for mer enn 7,5 studiepoeng. Associate dean for studiet skal vurdere søknaden.

For studenter tatt opp til bachelordelen av studiet med femårig kontrakt før høsten 2012 gjelder: En student kan bli tatt opp til masterdelen av studiet med færre studiepoeng enn 180 fra bachelornivå, begrenset oppad til 15 manglende studiepoeng. Manglende studiepoeng fra bachelornivå kan ikke være innenfor følgende fag: Kvantitative metoder, økonomi eller emner knyttet til valg av major på masterdelen av studiet.

(2) For opptak til avsluttende Master of Management-program og de enkelte Master of Management-programmene gjelder følgende regler i tillegg til bestemmelsene i § 2–4:

- a) Det kreves fullført bachelorgrad, tilsvarende 180 offentlig godkjente studiepoeng fra høyskole, universitet eller tilsvarende. Søkeren må være minst 25 år og det settes i tillegg krav til minimum fire års yrkeserfaring. For søkere som har en fullført mastergrad fra før, kreves det 3 års arbeidserfaring.
- b) Søkere kan også bli tatt opp på grunnlag av realkompetanse som i noen grad kompenserer for mangelfull formell bachelorgrad. Kriteriene for vurdering av realkompetanse er nærmere beskrevet på BIs studentportal.
- c) For søkere til spesialisering i skatte- og avgiftsrett kreves 2 års relevant arbeidserfaring. Også søkere til enkelte andre Master of Management-programmer må i noen tilfeller oppfylle visse tilleggskrav. Hvilke krav som gjelder for hvilke Master of Management-programmer er gjengitt på BIs studentportal.
- d) For søkere til Executive Master of Management som skal avlegges ved ISM University of Management and Economics i Litauen er det, i tillegg til kravene i § 2–6 (2) a–c, krav om:
 - i) dokumentasjon på at yrkeserfaringen er ledererfaring
 - ii) dokumentasjon på søkerens motivasjon for å studere (på engelsk)
 - iii) dokumentasjon på engelskkunnskaper på øvre gjennomsnittlig nivå.

Ved mangel på plasser blir søkere rangert etter et vektet gjennomsnitt av alle karakterer fra sin bachelorutdanning.

- e) Søkere til det avsluttende Master of Management-programmet må i tillegg ha gjennomført og bestått to valgbare Master of Management-programmer (60 studiepoeng) før det gis opptak. For studenter ved ISM er det krav om å bestå tre valgbare Master of Management-programmer (90 studiepoeng). Søkere som er i ferd med å avslutte sitt siste valgbare program, vil bli gitt betinget opptak.

(3) For opptak til Master of Business Administration-studier gjelder følgende regler i tillegg til bestemmelsene i § 2–4:

- a) Det kreves fullført bachelorgrad eller tilsvarende fra en akkreditert/godkjent utdanningsinstitusjon. Kvalifikasjoner avlagt ved utenlandske studiesteder vurderes etter de alminnelige regler som gjelder for opptak til norske universiteter og høyskoler. Søkere må i tillegg dokumentere betydelig ledererfaring.
- b) I særskilte tilfeller kan søkere som i noen grad ikke møter de formelle kravene i § 2–6 (3) a) bli gitt en vurdering mht. opptak på bakgrunn av søkerens eksepsjonelle arbeidserfaring. Slik vurdering er individuell og vil kun bli gitt til søkere med omfattende ledererfaring ervervet over en betydelig periode. Det kan gis uttelling for tunge styreverv eller akademiske publikasjoner. Søkeren vil bli vurdert av MBA opptakskomité.
- c) Søkere til studiet kan i enkelte tilfeller bli pålagt å fullføre og bestå en skriftlig opptakstest.
- d) Søkere plikter å vedlegge to anbefalingsbrev, hvorav ett skal være fra nåværende arbeidsgiver, om mulig.
- e) Alle kvalifiserte søkere vil bli intervjuet av MBA associate dean eller den han/hun utpeker.

§ 2–7. Opptakskrav til ph.d.-studier

Det henvises til eget reglement for graden ph.d. ved Handelshøyskolen BI.

§ 2–8. Faglig godkjenning av annen utdanning

Denne paragraf er fastsatt med hjemmel i § 3–4 og § 3–5 i universitets- og høyskoleloven, samt forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høyere utdanning og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad. Utfyllende retningslinjer for vurdering av faglig godkjenning, betaling m.m. er angitt på BIs studentportal.

(1) Søkere med tidligere avlagt utdanning kan søke om faglig godkjenning av slik utdanning enten ved opptak til studier ved Handelshøyskolen BI eller som godkjenning av slik utdanning som jevngrad med hele eller deler av grad tildelt av Handelshøyskolen BI.

- a) Tidligere avlagt grad eller annet studieprogram som har gitt eget vitnemål, kan ikke konverteres til en bachelorgrad eller mastergrad.
- b) Faglig godkjenning av tidligere avlagt utdanning, som hele eller deler av en grad ved Handelshøyskolen BI, skjer innenfor rammene av det enkelte studium. All utdanning som skal faglig godkjennes, må være på samme nivå og innhold som den utdanning det søkes om faglig godkjenning mot. Handelshøyskolen BI plikter å påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.
- c) Studenten må ha avlagt minimum 60 studiepoeng ved Handelshøyskolen BI for at det kan tildeles en grad, jf. § 3 i forskrift om godskriving av høyere utdanning. Styret kan fastsette at det for tildeling av enkelte grader skal kreves inntil 90 nye studiepoeng. For fellesgrader som tildeles i formalisert samarbeid med annen/andre institusjon(er) kan styret fastsette unntak fra kravene om nye studiepoeng, jf. § 4 i forskrift om godskriving av høyere utdanning.

(2) Faglig godkjenning kan vurderes på en av tre ulike måter: som innpassing, fag-for-fag-fritak eller jevngradsvurdering.

- a) Innpassing kan søkes for deler av grad på grunnlag av relevant formell utdanning, jf. slik denne er angitt under § 2–8 (3) a) og b). Den formelle utdanningen det søkes innpassing for må minst være på samme nivå som den graden det søkes innpassing mot. Den tidligere utdanning må dekke ett eller flere fag/emner i det studiet det søkes om innpassing for. Innpassing gir avkorting tilsvarende det antall studiepoeng som blir innpasset til studiet.
- b) Fag-for-fag-fritak kan søkes på grunnlag av:
 - i) formell utdanning når det dokumenteres at tilsvarende eksamen er avlagt ved samme eller annen utdanningsinstitusjon. Tidligere oppnådde prestasjoner i form av karakter må være spesifisert.

Det gis kun fritak for hele kurs. Tidligere utdanning må minimum ha samme omfang som faget det søkes fritak for. Avslag kan gis på bakgrunn av at kurs anses som foreldet.

- ii) ikke-formell kompetanse, f.eks. annen velegnet eksamen, prøve og/eller dokumentert realkompetanse, ev. i kombinasjon med formell utdanning. Det vil fremkomme i vitnemålet at fritaket er gitt på bakgrunn av slik kompetanse. For eksamener/studier med karakterkrav er det ikke anledning til å søke fritak på bakgrunn av ikke-formell kompetanse.

Innvilget fritak vil gi avkorting tilsvarende det antall studiepoeng det er gitt fritak for i angitt studium.

- c) Jevngodhetsvurdering kan søkes på grunnlag av:

- i) fullført studium fra godkjent utenlandsk høyere utdanningsinstitusjon mot spesifikk grad ved Handelshøyskolen BI. Dersom slik vurdering gir uttelling som faglig jevngod med hel grad ved Handelshøyskolen BI, vil slik godkjenning gi rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen som det er jevnført med. Grad eller utdanning som tidligere er blitt godkjent av institusjon under universitets- og høyskoleloven som faglig jevngod med nærmere angitt grad, får normalt ikke ny vurdering med henblikk på godkjenning som faglig jevngod med slik grad ved Handelshøyskolen BI. Søkeren mottar en bekreftelse på jevngodhetsvurderingen.
- ii) formell utdanning der søker ikke kan dokumentere sin akademiske kompetanse. Slik vurdering gjøres kun i særlige tilfeller, og kan gi helt eller delvis faglig godkjenning opp mot spesifikk grad ved Handelshøyskolen BI. Prøve til kontroll av søkerens kompetanse vil bli krevd avlagt.

(3)

- a) Utdanning fra institusjon som går inn under universitets- og høyskoleloven godkjennes med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller faglige krav i aktuell grad ved Handelshøyskolen BI. Tilsvarende gjelder for gjennomført utdanning fra institusjon under nevnte lov før lovens ikrafttredelse. Faglig godkjenning forutsetter uansett at utdanningen hadde formell etableringsgodkjennelse/eksamensrett fra aktuell myndighet på det tidspunktet den ble gjennomført.
- b) Utdanning fra utenlandsk institusjon kan godkjennes med samme antall studiepoeng i den utstrekning den oppfyller faglige krav i aktuell grad ved Handelshøyskolen BI. Handelshøyskolen BI stiller som et krav at søkere med utenlandsk utdanning må kunne dokumentere at slik utdanning er godkjent i landet utdanningen er avlagt, ev. har en generell godkjenning fra NOKUT, jf. § 3–4 i universitets- og høyskoleloven.
- c) Ikke-akkreditert norsk utdanning, ikke godkjent utenlandsk utdanning uten generell godkjenning fra NOKUT, jf. § 3–5 i universitets- og høyskoleloven, eller annen ikke-formell kompetanse kan gis faglig godkjenning etter forskriftens § 2–8 (2) b).

(4) Søknad om faglig godkjenning rettes til den aktuelle studieenhet. Søkeren må være søker til det aktuelle studium. For å søke om fag-for-fag-fritak må søker være opptatt på det aktuelle studium. Søknaden videresendes til aktuell administrativ vedtaksenhet som fatter vedtak i samråd med faglig ansvarlig. Vedtak om avvisning av søknad eller avslag på søknad kan påklages til administrativ vedtaksenhet. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunktet vedtaket er gjort kjent for søker. Dersom klagen ikke tas til følge fullt ut i vedtaksenheten, skal vedtaksenheten oversende saken til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI.

(5) Dean for det enkelte studium kan gi retningslinjer for håndtering av studiespesifikke faglige godkjenningsordninger. Dean kan i samråd med aktuelt undervisningsutvalg fastsette bestemte fag, emner eller emnegrupper som skal inngå i graden. Vedtak om studiespesifikke faglige godkjenningsordninger er oppgitt under aktuelt studium på BIs studentportal.

(6) Opplysninger om vederlag for vurdering av faglig godkjenning, ev. studieavgiftsreduksjon som konsekvens av innpassing, vedtas av styret og er å finne på BIs studentportal.

(7) For vurdering av utenlandsk doktorgrad i andre tilfeller enn ved søknad på utlyst stilling ved Handelshøyskolen BI, kan styret ved institusjonen fastsette at søkeren skal betale et vederlag som dekker Handelshøyskolen BIs utgifter for vurderingen.

Kapittel 3 – Studier, studierett og utdanningsplan

§ 3–1. Definisjoner

Studierett

Rettigheter tilknyttet det å være tatt opp som student ved et studium, program eller enkeltkurs og inneha studentstatus. Det tildeles ordinær studierett innenfor samme tidsperiode som studiet er normert til. I tillegg tildeles retten til forlenget studietid. Studieretten innebærer rett til deltakelse i all organisert undervisning, veiledning (individuell og i grupper), øvelser og oppgaveløsning mv. i det studiet studenten er tatt opp til. I forlenget studietid vil det være begrensinger mht. rett til deltakelse i pedagogiske aktiviteter. Studieretten tildeles etter lærestedets tilbud om og studentens aksept av studieplass.

Studieplan

Plan for hvordan studiet normert skal gjennomføres for at det skal føre til et bestemt læringsmål, herunder oppbygging, faglig innhold og krav til godkjent kompetanse.

Utdanningsplan

Individuell plan for gjennomføring av et studium/studieprogram som utarbeides mellom høyskolen og den enkelte student, med sikte på at studenten skal kunne nå sitt læringsmål på normert tid. Planen inneholder bestemmelser om høyskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor høyskolen og medstudenter.

Studiepoeng

Mål på studiebelastningen på et studium/program/enkeltkurs, der 60 studiepoeng tilsvarer ett studieårs arbeidsinnsats. Hvert studium/program/enkeltkurs er tillagt et antall studiepoeng etter forventet arbeidsmengde.

Normert studietid

Tiden et studium er normert til, og som det er forventet at en student skal kunne fullføre dette studiet på.

Studieprogresjon

Måles ved antall studiepoeng en student har avlagt ift. antall studiepoeng som er normert på angitt tidspunktet i studiet. Normal studieprogresjon er 60 studiepoeng pr. studieår. Studieprogresjonen regnes ut fra hvor mange studiepoeng studenten har bestått tilhørende det studiet studenten har kontrakt på.

Forlenget studietid

Studietid en student tildeles utover normert studietid. Forlenget studietid gir studenten mulighet til å fullføre sitt studium dersom han/hun er blitt forsinket ift. normert studietid.

Studiested

Det studiestedet ved Handelshøyskolen BI som studenten har tegnet sin studiekontrakt med. Dersom studenten ønsker å bytte studiested, må dette søkes om.

Permisjon

Frivillig eller tvunget opphold i studiet.

Force majeure

En uforutsett, ikke påvirkbar omstendighet som medfører at studenten ikke har mulighet til å oppfylle sin forpliktelse som student.

§ 3–2. Studierett

(1) Den som har akseptert tilbud om studieplass har studierett iht. normert studietid for det aktuelle studiet, programmet eller enkeltkurset han/hun er tatt opp til, jf. kapittel 4. For enkeltkurs gjelder studieretten fra det tidspunkt studenten har mottatt bekreftelse på tildelt plass. Studieretten kan normalt beholdes i forlenget studietid jf. § 3–6.

(2) Studenten må betale studieavgift hvert semester innen gjeldende frister for å beholde studieretten.

(3) Studenter kan permanent eller midlertidig miste studieretten til den utdanningen de er tatt opp når studenten:

- a) Har overskredet den fastsatte grensen for normert studietid inklusive forlenget studietid.
 - b) Ikke oppfyller de økonomiske forpliktelsene tilknyttet kontrakten med Handelshøyskolen BI.
 - c) Ikke oppfyller krav til progresjon jf. § 3–4.
 - d) Er utestengt for brudd på ordensbestemmelsene, fusk jf. § 1–3.
 - e) Har brukt opp sine forsøk til eksamen jf. § 5–7.
 - f) Ikke fremviser forespurte originaldokumenter som er grunnlaget for opptak til studier eller for utstedelse av vitnemål for kontroll, jf. § 2–2 (9).
- (4) Studieretten til et studium opphører når studenten:
- a) Har oppnådd graden og det ikke er innvilget forlenget studietid.
 - b) Oppnår studierett ved et annet studium eller studiested ved Handelshøyskolen BI, med mindre det er forutsatt at også den tidligere studieretten skal bestå.
 - c) Melder fra om at han eller hun ønsker å avslutte studiet i henhold til gjeldende frister i studiekontrakten.

§ 3–3. Fastsetting av studieplan og kursbeskrivelser

Fastsettes med hjemmel i § 3–3 i universitets- og høyskoleloven.

(1) Det skal fastsettes studieplan for alle studier/programmer som tilbys ved Handelshøyskolen BI og som gir studiepoeng.

(2) Kollegiet fastsetter studieplan for nye studier ved Handelshøyskolen BI.

(3) Studieplaner vedtas årlig av de respektive deans ved Handelshøyskolen BI. Den respektive dean vedtar endringer i kursbeskrivelsene innenfor hver studieplan.

(4) Det skal fremgå av kursbeskrivelsen hvilke vurderinger som skal inngå i kurset og som skal inngå på vitnemålet, eller regnes inn i karakter på vitnemål/karakterutskrift.

§ 3–4. Utdanningsplan og studieprogresjon

(1) *Utdanningsplan*

- a) Mellom Handelshøyskolen BI og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan, iht. § 4–2 i universitets- og høyskoleloven. Utdanningsplanen skal inneholde

bestemmelser om høyskolens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor høyskolen og medstudenter.

- b) Utdanningsplanen skal være satt opp slik at studenten skal kunne gjennomføre planlagt studium eller studieløp på normert tid som heltid- eller deltidsstudent. Utdanningsplanen er vanligvis lik normert studieprogresjon for den aktuelle studieplan.
 - c) Utdanningsplanen kan endres etter avtale mellom Handelshøyskolen BI og studenten.
 - d) For studenter ved bachelorstudiene er det som hovedregel mulig å skifte bachelorstudium etter første studieår. Utdanningsplanen justeres iht. studieplan på det nye bachelorstudiet og studenten må være forberedt på at det kan bli nødvendig å ta tilleggskurs.
- (2) *Studieprogresjon*
- a) Eventuelle spesifikke krav til studieprogresjon er nedfelt i den enkelte students studiekontrakt.
 - b) Studenter som ikke tilfredsstillir studieprogresjonskrav iht. den enkelte kontrakt, vil ikke kunne fortsette på neste studieår. Studenten tilbys ett års opphold (progresjonspermisjon) i ordinær utdanningsplan for å innhente manglende eksamener. Studenten vil ikke bli belastet med studieavgifter i denne perioden. Dersom progresjonskravet ikke er oppfylt etter oppholdet fra ordinær utdanningsplan, vil studenten bli meldt ut fra BI.
 - c) For studenter på ph.d.-studiet, se eget reglement.
 - d) Det er i utgangspunktet ikke mulig å forsere den oppsatte studieprogresjonen angitt som studentens utdanningsplan. I særskilte tilfeller kan den enkelte student søke om å gjennomføre (forsere) studiet på kortere tid enn normert. Studenten må kunne dokumentere tilstrekkelig kunnskap i alle kurs innenfor sin studieplan ift. det nivået studenten er på. Det er associate dean for studiet som avgjør om studenten kan forsere oppsatt studieprogresjon.

§ 3–5. *Utmelding, studieavbrudd og permisjon*

(1) Dersom en student ønsker å melde seg ut underveis i et studium/program kan utmelding skje innen de frister som fremgår av kontrakten. Frister for utmelding/avmelding på andre fag fremgår av kontrakt, dersom ikke annen informasjon er gitt. Utmelding skal alltid gis skriftlig, til studiestedet ditt innen de frister som fremgår av studiekontrakten, og skal bekreftes skriftlig av Handelshøyskolen BI. Studenten vil da bli registrert som sluttet, og være fri for videre betalingsforpliktelser dersom ikke annen informasjon fremkommer i kontrakten. Det er ditt ansvar å dokumentere at utmelding er gitt innen de angitte frister.

(2) Dersom uforutsette, alvorlige forhold gjør at studier blir urimelig tyngende eller umulig (force majeure), kan en student søke om å få melde seg ut av studiet, programmet eller enkeltkurset i løpet av studieåret, og derved bli fritatt for videre betalingsforpliktelser. Søknaden om utmelding må dokumenteres med legeerklæring eller annen relevant dokumentasjon. På grunnlag av denne dokumentasjonen avgjør Handelshøyskolen BI om det foreligger utmeldingsgrunn.

(3) Studenter som har meldt seg ut av et studium/program eller er blitt meldt ut av BI, må søke om opptak på nytt dersom de senere ønsker studieplass. Handelshøyskolen BI vurderer da ut fra gjeldende regelverk og studieplaner om tidligere avlagte eksamener kan inngå i grad/tittel.

(4) *Permisjon*

- a) Det gis anledning til å søke om inntil ett års permisjon (opphold i studiet) i løpet av normert studietid. Søknad om permisjon skal sendes skriftlig til den studieenheten studenten tilhører. Søknadsfristen er uke 25 det studieåret permisjonen skal starte. Permisjonen gis kun fra høstsemesteret og til og med påfølgende vårsemester.
 - b) Studenter på MBA-studiet er unntatt fra søknadsfristen i punkt a). Studenter på MBA kan gis permisjon inntil ett år og må avslutte studiet sammen med det etterfølgende kullet.
 - c) Unntak fra søknadsfrist og permisjonsoppstart er permisjoner som skyldes foreldrepermisjon, avtjening av førstegangstjeneste eller force majeure. Slik permisjon må dokumenteres med legeerklæring eller annen relevant dokumentasjon. Studenten blir ikke belastet med studieavgift i permisjonstiden.
 - d) Studenter på femårig integrert studium i bachelor og master i økonomi og ledelse (siviløkonom) kan bli gitt inntil to års permisjon fra studiene mellom bachelornivå og masternivå av programmet, i tillegg til annen permisjon gitt i punkt (4) a) og c) over. Studenter som tar lengre permisjon mellom bachelornivå og masternivå på studiet, mister studieretten, etter § 3–2, og samtidig retten til automatisk å komme inn på masternivå, og må søke om opptak til masternivå på de vilkår som fremkommer under forskriftens § 2–4 og § 2–6 (1).
 - e) For studenter på ph.d.-studiet vises det til eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.
- (5) En student som søker permisjon grunnet foreldrepermisjon har i permisjonstiden fortsatt status som student ved Handelshøyskolen BI, og har rett til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen.

§ 3–6. *Forlenget studietid (fullføringsfrister)*

(1) Følgende fullføringsfrister gjelder for de ulike studier:

- a) for studenter på bachelorstudiene, Executive Master of Management-studiet og toårig studium i master i regnskap og revisjon er fullføringsfristen to år utover normert studietid eller slik denne er angitt i kontrakten.
- b) for studenter på toårig masterstudium (med unntak av studenter på master i regnskap og revisjon) og femårig integrert studium i bachelor og master i økonomi og ledelse (siviløkonom), er fullføringsfristen ett år utover normert studietid, slik denne er angitt i kontrakten. Det kan bli gitt ytterligere ett års frist for innlevering av masteroppgaven. Endelig frist er 1. september to år etter at studiet normalt skulle vært fullført.

- c) for studenter på Master of Business Administration er fullføringsfristen ett år over utover normert studietid, slik denne er angitt i kontrakten.
 - d) for studenter på ph.d.-studiet vises det til eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.
 - e) for studenter på enkeltkurs er fullføringsfristen ett år over utover normert studietid.
- (2) Studenter i fullføringstid kan ta kontinuasjonseksamener for å få fullført sitt studium, men kan ikke ta ekstrakurs.
- (3) Etter fullføringsfristen må kandidater som ønsker å fullføre studiet søke om nytt opptak ved nødvendige enkeltkurs eller hele studiet. Handelshøyskolen BI vurderer da ut fra gjeldende regelverk og studieplaner om tidligere avlagte eksamener kan inngå i grad/tittel. Innvilges nytt opptak for fullføring av studium, betales en semesterbasert gjenopptaksavgift, i tillegg til kontinuasjonsavgiften jf. § 2–3 (4).
- Etter fullføringsfristen må kandidater som har fullført studiet sitt og kun ønsker å forbedre karakterer, kjøpe høyskolekurs. BI vil i slike tilfeller utstede kursbevis for kurset/kursene.
- (4) I tidsbegrensingen gjelder ikke utsatt studiestart eller opphold i studiet som skyldes tvungen midlertidig permisjon eller utestengelse, opphold på grunnlag av foreldrepermisjon, avtjening av førstegangstjeneste eller dokumentert langvarig sykdom (force majeure).

Kapittel 4 – Grader og vitnemål

§ 4–1. Definisjoner

Grad

Utdanning av bestemt omfang og sammensetning, og som gir rett til å bruke en bestemt tittel. Tittelen dokumenteres i et vitnemål.

Diploma Supplement

Vitnemålstillegg på engelsk som skal gi informasjon om utdanningssystemet ved norske universiteter og høyskoler og den enkelte students utdanning og kvalifikasjoner.

Selvstendig arbeid

Skriftlig arbeid av et nærmere angitt omfang som inngår i mastergradseksamen og som skal vise selvstendig forståelse, refleksjon og modning. Gjerne omtalt som masteroppgave eller prosjektoppgave avsluttende program.

§ 4–2. Grader

Fastsatt med hjemmel i § 3–2 i universitets- og høyskoleloven og § 57 i forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad har Handelshøyskolen BI rett til å tildele følgende grader som gir rett til tilsvarende tittel og med normert studietid som angitt:

- a) Høgskolekandidat, normert studietid 2 år
- b) Bachelor, normert studietid 3 år
- c) Master, normert studietid 2 år/1,5–2 år for erfaringsbasert Master
- d) Master of Business Administration (MBA), normert studietid 1–1 ½ år
- e) Philosophiae doctor (ph.d.), normert studietid 3 år.

§ 4–3. Generelle krav til innhold og sammensetning av graden Bachelor

(1) *Studiets lengde*

- a) Bachelorstudiene er treårige heltidsstudier, hvor hvert år omfatter 60 studiepoeng. Til sammen utgjør et bachelorstudium 180 studiepoeng. For å oppfylle eksterne rammeplaner eller kvalifisere for fellesgrader med utenlandske universiteter/høyskoler, kan enkelte studier utgjøre mer enn 180 studiepoeng.
- b) Enkelte av bachelorstudiene tilbys også på deltid, og kan også bygges opp ved å ta eksamener i enkeltstående høyskolekurs. Studenter som har et tittelstudium som studiemål, men velger å gjennomføre dette ved å ta enkeltstående høyskolekurs, gjøres særlig oppmerksom på at studier må fullføres etter den til enhver tid gjeldende studieplan.

(2) *Titler*

- a) Studenter som starter på bachelorstudiet etter høsten 2009, vil etter det første året av et bachelorstudium enten kunne få tittelen bedriftsøkonom BI eller tittelen markedsøkonom BI, avhengig av studium og kurskombinasjon. For studenter som startet før dette, gis utfyllende informasjon på BIs studentportal.
- b) Studenter som starter på bachelorstudiet i økonomi og administrasjon etter høsten 2009 vil etter studiets andre år få tittel høyskolekandidat. Tilsvarende vil studenter på bachelorstudiet i markedsføring få tittelen markedsøkonomkandidat. For studenter som startet før dette, gis utfyllende informasjon på BIs studentportal.
- c) Studenter som har fullført hele bachelorstudiet vil få tittelen bachelor i det studiet de har gjennomført.

§ 4–4. Særskilte krav til innhold og sammensetning for enkelte bachelorgrader

(1) For studenter på bachelorstudiet i eiendomsmegling vises det til lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling og forskrift 23. november 2007 nr. 1318 om eiendomsmegling. Studenter på bachelorstudiet i eiendomsmegling plikter å sette seg inn i nevnte lov og forskrift.

- a) Studenter som skal opp til den avsluttende muntlig eksamen på bachelorstudiet i eiendomsmegling, må ha avlagt alle skriftlige eksamener for 180 studiepoeng, og oppnådd karakter på karakterskalaen A–F, innenfor gjeldende studieplan for eiendomsmeglerstudiet.
 - b) Iht. § 4–5 (3) i eiendomsmeglingsloven kan kandidater som har fått vitnemål på bachelorstudiet i eiendomsmegling, benytte tittelen «eiendomsmeglerfullmektig». Tittelen «eiendomsmegler» kan bare benyttes av personer som har eiendomsmeglerbrev, jf. § 4–2 i eiendomsmeglingsloven.
 - c) Eiendomsmeglerbrev utstedes av Finanstilsynet etter reglene i nevnte lov § 4–2. Bestått godkjent eiendomsmeglereksamen (treårig bachelorstudium i eiendomsmegling) er blant kravene som må være oppfylt.
- (2)
- a) Studenter med fullført bachelorstudium i revisjon kan søke godkjenning som registrert revisor. Finanstilsynet fastsetter regler for, og administrerer, godkjenning som registrert revisor med hjemmel i kapittel 3 i lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven).
 - b) Slik godkjenning forutsetter fullført bachelorstudium i revisjon iht. gjeldende rammeplan. Studiet som helhet må være bestått, og karakteren C eller bedre må være oppnådd til eksamen i følgende fagemner:
 - årsregnskap og god regnskapsskikk
 - revisjon
 - skatterett
 - rettslære.
- (3)
- a) For studenter på studiet Bachelor of Management settes det følgende krav til fagsammensetning for å oppnå graden Bachelor of Management:
 - 90 valgfrie studiepoeng
 - 30 studiepoeng kjernefag innenfor spesifikke økonomisk administrative fagområder, se BIs studentportal for detaljer
 - 30 studiepoeng bachelorprogram eller spesialisering
 - 30 studiepoeng avsluttende program Leadership in Action.
 - b) Bachelorprogram/spesialisering og det avsluttende programmet Leadership in Action må tas ved Handelshøyskolen BI.

§ 4–5. *Særskilte krav til innhold og sammensetning av graden master*

Krav til omfang fastsettes med hjemmel i forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad. Ved Handelshøyskolen BI kan graden master oppnås på følgende grunnlag:

- a) Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 120 studiepoengs (toårig) omfang, inkludert selvstendig arbeid på minst 30, maks 60 studiepoeng.
- b) Graden master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 300 studiepoengs (femårig) omfang, inkludert selvstendig arbeid på minst 30, maks 60 studiepoeng.
- c) Erfaringsbasert master oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 90 eller 120 studiepoengs omfang, inkludert selvstendig arbeid på minimum 30, maksimum 60 studiepoeng.
- d) Graden Master of Business Administration ved Handelshøyskolen BI oppnås på grunnlag av mastergradseksamen av 1–1 ½ års omfang (fulltid). Det er ikke krav til selvstendig arbeid.

§ 4–6. *Særskilte krav til innhold og sammensetning for enkelte mastergrader*

(1) Disiplinbasert master er et toårig heltidsstudium som består av totalt 90 studiepoengs kurs, og masteroppgave på 30 studiepoeng. Til sammen utgjør graden master 120 studiepoeng.

- a) Mastergraden tildeles etter fullført og bestått nødvendig kombinasjon av kurs og masteroppgave av totalt 120 studiepoengs omfang. Studenter som har fullført hele masterstudiet vil få tittelen master i det studiet de har gjennomført. Se BIs studentportal for studieplan for hver spesialisering.
- b) Graden kan tildeles med «Honours» til studenter som har oppnådd fremragende resultater. Se BIs studentportal for ytterligere informasjon.
- c) Studenter som får opptak til et masterstudium som en del av en «double degree»-avtale med en samarbeidsinstitusjon gir overføring av studiepoeng mellom institusjonene og den avtale som foreligger. Se BIs studentportal for ytterligere informasjon.
- d) Studenter som har fullført master i økonomi og ledelse kan ha rett til å bruke tittelen «Siviløkonom». Retten til å bruke denne tittelen vil bli tildelt dersom kandidaten kan dokumentere følgende:
 - En fullført mastergrad i økonomi og ledelse, alternativt en mastergrad i Business.
 - En fullført bachelorgrad som inkluderer følgende emner og studiepoeng, gjennomført før opptak til masterstudiet:
 - Bedriftsøkonomiske emner; minimum 30 studiepoeng
 - Administrasjon og ledelse; minimum 25 studiepoeng
 - Samfunnsøkonomi; minimum 15 studiepoeng
 - Metodefag; minimum 20 studiepoeng.

I tillegg må kandidaten dokumentere ytterligere kunnskaper i matematikk, økonomi og økonometri.

- e) Studenter som har fullført master i markedsføring og i master i strategisk markedsføringsledelse kan søke om rett til å bruke tittelen «sivilmarkedsfører». Retten til å bruke denne tittelen vil bli tildelt dersom kandidaten kan dokumentere følgende:
- En fullført mastergrad i markedsføring.
 - Totalt 126 studiepoeng innenfor følgende områder, hvorav minst 114 studiepoeng skal tas på bachelornivå:
 - Markedsføring og kommunikasjon; 54 studiepoeng
 - Bedriftsøkonomi/finans; 18 studiepoeng
 - Samfunnsøkonomi; 12 studiepoeng
 - Metode og statistikk; 12 studiepoeng
 - Strategi, organisasjon og ledelse; 12 studiepoeng
 - Juridiske fag; 6 studiepoeng
 - Matematikk; 6 studiepoeng
 - Bedrift og samfunn; 6 studiepoeng.
- (2) Executive Master of Management er et 90 studiepoengs studium. Normert studietid for hele graden Executive Master of Management er tre år på deltid.
- a) Graden Executive Master of Management oppnås når studenten har bestått to Master of Management program, i tillegg til det avsluttende Master of Management-programmet. Hvert program er på 30 studiepoeng.
 - b) Studenter som har fullført og bestått tre programmer på totalt 90 studiepoeng tilfredsstiller kravet til selvstendig arbeid i høyere grad, ref. forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.
 - c) Studenter som avlegger graden Executive Master of Management ved International School of Management (ISM) i Litauen, vil oppnå graden når studenten har bestått tre Master of Management-programmer, i tillegg til det avsluttende Master of Management-programmet. Hvert program er på 30 studiepoeng.
 - d) Definisjon av Master of Management-program.
- Et Master of Management-program utgjør 30 studiepoeng. Et Master of Management-program kan settes sammen av to eller flere delprogram. Kombinasjonen av delprogrammer en kandidat ønsker å sette sammen skal ikke ha faglig overlapping med hverandre og skal forhåndsgodkjennes av Handelshøyskolen BI.
- (3)
- a) Master of Business Administration er et 90 studiepoengsstudium. Normert studietid er 11 måneder heltid.
 - b) Studiet Master of Business Administration kan også gjennomføres som et deltidsstudium. Normert studietid for deltidsstudiet Executive Master of Business Administration er 18 måneder.
 - c) Graden Master of Business Administration tildeles etter fullført og bestått nødvendig kombinasjon av kurs, seminarer og consultancy project av totalt 90 studiepoengs omfang. I tillegg må kandidatene ha bestått karakter i team-building seminar. Kun karakter i kjernekurs og consultancy report vil fremkomme på vitnemålet og være del av den samlede gjennomsnittskarakter.
- I de tilfeller der deltidsstudiet gjennomføres i samarbeid med andre utenlandske akademiske institusjoner, og disse institusjonene krever det, må kandidatene ha oppnådd en samlet gjennomsnittlig karakter i kjernekurs og consultancy report på minst C. Se BIs studentportal for ytterligere informasjon.
- d) Studenter som avlegger graden Master of Business Administration ved Fudan University i Kina vil oppnå graden når studenten har bestått 120 studiepoeng. Normert studietid er 5 semester på deltid. Graden tildeles etter at den nødvendige kombinasjon av kurs og masteroppgave er fullført og bestått der dette er et krav.
 - e) Graden kan tildeles med «Honours» til studenter som har oppnådd fremragende resultater. Se BIs studentportal for mer informasjon.

§ 4–7. *Krav til innhold og sammensetning av graden ph.d.*

Ph.d.-graden er normert til tre års heltidsstudium. Lengden på studieforløpet er normert til fire år, og inkluderer ett år med obligatorisk undervisning og andre plikter. Se eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.

§ 4–8. *Vitnemål og kursbevis*

Fastsatt med hjemmel i § 3–11 i universitets- og høyskoleloven og § 2, § 3 og § 4 i forskrift 10. april 2006 nr. 412 om godskriving av høyere utdanning.

(1) Vitnemål utstedes når alle eksamener i en grad er fullført og bestått. Samtidig utstedes det automatisk og kostnadsfritt Diploma Supplement for alle grader avlagt ved Handelshøyskolen BI. Det skal fremgå av vitnemålet dersom utdanningen er gitt i samarbeid med andre institusjoner.

(2)

- a) Vitnemål fra Handelshøyskolen BI utstedes under forutsetning av at minimum 60 studiepoeng som skal inngå i beregningsgrunnlaget er tatt ved Handelshøyskolen BI.
- b) Unntatt fra dette kravet er grader som gis i samarbeid med andre norske og utenlandske institusjoner.

(3) Ved faglig godkjenning av utdanning som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad, må en student i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng før det kan utstedes et nytt vitnemål eller tildeles en ny grad.

(4) Dersom en student har fått innvilget fritak for eksamen eller fått innpasset annen ekstern utdanning etter reglene i § 2–8, vil dette fremgå av vitnemålet.

(5) Programmer og studier på 30 til 60 studiepoeng dokumenteres med vitnemål.

- (6) Kurs under 30 studiepoeng dokumenteres med kursbevis.
- (7) Ikke-poenggivende kurs dokumenteres med deltakerbevis.
- (8) Ikke fullførte gradsstudier dokumenteres med karakterutskrift.

Kapittel 5 – Eksamen

Fastsatt med hjemmel i § 3–9, § 3–10, § 4–7 – § 4–11 og § 5–1 – § 5–3 i universitets- og høyskoleloven.

§ 5–1. Definisjoner

Kandidat

En person som skal avlegge eksamen og har eksamensrett iht. forskriftens § 5–4.

Eksamen

Arrangementet som formelt prøver kandidatens kunnskaper og ferdigheter i de tilfeller det gis en karakter som angis på vitnemålet/kursbeviset, eller som inngår i beregningsgrunnlaget for en karakter som angis på vitnemålet.

Vurderingsform

Formen en eksamen, en deleksamen eller et eksamenselement har.

Deleksamen

En av flere vurderinger i et kurs som gir separat karakter som inngår i beregningen av endelig karakter i kurset. Vekten av hver deleksamen er angitt i kursbeskrivelsen.

Eksamenselement

Et vurderingselement som inngår i programmets/kursets summative vurdering.

Summativ vurdering

Kontrollerende og avsluttende vurdering av kandidatens kompetanse. Avsluttende prøver og karakter i et fag kan gis før kurset eller programmet er avsluttet. Resultatet bedømmes ved karakter.

Formativ vurdering

Veiledende vurdering som gjøres underveis i et kurs. Vurderingen påvirker ikke summativ karakter i kurset.

Arbeidskrav

Alle former for arbeider og oppgaver som settes som vilkår for å gå opp til eksamen, og der resultatet ikke inngår i beregningsgrunnlaget for den karakteren som angis på vitnemålet. I enkelte kurs kalles dette obligatoriske innsendingsoppgaver.

Kontinuasjoneksamen

En eksamen som en kandidat går opp til, etter enten å ha avlagt tilsvarende eksamen tidligere, eller etter ikke å ha meldt seg av eksamen innen avmeldingsfristen (jf. § 5–6 (1)).

Avsluttende oppgave

En fellesbetegnelse for bacheloroppgaven i bachelorstudiet og masteroppgaven for masterstudiene. På Handelshøyskolen BI betegnes dette som masteroppgave på toårig disiplinbasert master og Master of Business Administration, og for Executive Master of Management som oppgave på avsluttende Master of Management-program. Forskriftsmessig omtales avsluttende masteroppgaver som selvstendig arbeid i høyere grad.

Pensum

Med pensum forstås i denne forskrift «Obligatorisk litteratur slik dette er fastsatt i kursbeskrivelsen».

§ 5–2. Eksamen, vurderingsformer og arbeidskrav

- (1) Handelshøyskolen BI skal sørge for at kandidatens kunnskaper og ferdigheter blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal også sikre det faglige nivå ved vedkommende kurs eller studium.
- (2) Styret har delegert til den aktuelle dean å fatte vedtak om utfyllende regler om kursets eksamen gjengitt i kursbeskrivelsen.
- (3) De for tiden gyldige vurderingsformer (eller en kombinasjon av disse) er:
 - a) innleveringsoppgaver
 - b) skriftlig skoleeksamen
 - c) flervalgseksamener
 - d) muntlig eksamen
 - e) aktiv klassesdeltagelse.

Nærmere bestemmelser om vurderingsformer fremgår av særskilte regler for de aktuelle kurs, eller studier der slike regler er gitt.

- (4) Vurderingsform, tillatte hjelpemidler og eventuelt gruppestørrelse til eksamen fremgår av kursbeskrivelsen som er vedtatt av dean for det aktuelle studiet.

(5) En summativ vurdering kan gjelde for hele, eller deler av et kurs. Vurderingsformen i et fag kan likeledes omfatte en eller flere deksamener og kan bestå av en eller flere ulike vurderingsformer. For å bestå faget må samtlige deksamener være bestått. Der det gis en samlet karakter for flere deksamener, skal vektingen være oppgitt i kursbeskrivelsen. For fag med prosessvurdering henvises til den enkelte kursbeskrivelse. Om vekting av ulike deler av den enkelte eksamen, se § 5–11 (2).

(6) Om kontinuasjonseksamen gjelder særlige regler i § 5–7.

(7) I tillegg til summativ vurdering, kan det enkelte fag ha obligatoriske arbeidskrav. Slike arbeidskrav fremkommer av fagets kursbeskrivelse. Vurderingsuttrykket for arbeidskrav skal være godkjent/ikke godkjent.

(8) Kandidater kan innkalles til muntlig høring som etterprøving/kontroll av innleveringsoppgaver uten at dette er nærmere spesifisert i kursbeskrivelsen. En slik kontroll er ikke en del av karaktersettingen med mindre dette er spesifisert i kursbeskrivelsen.

§ 5–3. Pensum

All vurdering baseres på gjeldende pensum slik dette til enhver tid er fastsatt i kursbeskrivelsen. Kursbeskrivelsen er vedtatt av den aktuelle dean.

§ 5–4. Eksamensrett

(1) Kandidater har adgang til å avlegge en eksamen dersom følgende betingelser er tilfredsstillt:

- a) Har en kontrakt som hjemler adgang til den aktuelle eksamen.
- b) Oppfyller eventuelle, spesielle faglige eller andre krav som gjelder deltagelse i den aktuelle enkelteksamen, herunder obligatoriske arbeidskrav.
- c) Er registrert som eksamensoppmeldt ved fristens utløp.
- d) Har gjennomført færre eksamensforsøk i den aktuelle enkelteksamen enn det som følger av § 5–7 (1).
- e) Har betalt forfalt studieavgift.

(2) Vedtak om å nekte en kandidat å gå opp til eksamen kan påklages til den enhet som har truffet det påklagde vedtak. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er gjort kjent for søker. Dersom klagen ikke tas til følge fullt ut i vedtaksenheten, skal vedtaksenheten oversende saken til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI.

§ 5–5. Eksamensavgift

(1) Eksamensavgift for første eksamensforsøk er normalt inkludert i studieavgiften, jf. § 5–4 (1) e). Unntak kan imidlertid forekomme, og vil i så fall bli opplyst i hvert enkelt tilfelle.

(2) Kontinuasjonsavgift betales særskilt.

§ 5–6. Eksamensforsøk

(1) Et eksamensforsøk regnes som gjennomført selv om kandidaten ikke møter, så fremt kandidaten var oppmeldt til den aktuelle eksamen ved utløpet av avmeldingsfristen og ikke har dokumentert legitimt fravær, f.eks. sykdom ved eksamen.

(2) Dokumentasjon av legitimt fravær må være datert senest påfølgende virkedag etter eksamen. Om datering og frist for innlevering til BI; se BIs studentportal. Fristen må overholdes med mindre dette er umulig, eller urimelig vanskelig.

(3) Om adgangen til kontinuasjonseksamen gjelder reglene i § 5–7.

§ 5–7. Kontinuasjonseksamen

(1)

a) Kandidaten kan gjennomføre maksimalt tre eksamensforsøk i samme kurs. For informasjon om kontinuasjonseksamen henvises det til den enkelte kursbeskrivelse.

b) I særlige tilfeller kan kandidaten søke om et fjerde og siste eksamensforsøk. Det gis normalt ikke ytterligere forsøk. Studenter ved Master of Business Administration kan ikke søke om fjerde gangs eksamensforsøk.

Begrunnet søknad sendes studieenheten for vedtak. Søknaden må fremmes innen fristen for oppmelding til eksamen i aktuelt semester. Vedtak om å avvise eller avslå søknad om fjerde gangs eksamensforsøk kan påklages til den enhet som har truffet det påklagde vedtak. Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er gjort kjent for søker. Dersom klagen ikke tas til følge fullt ut i vedtaksenheten, skal vedtaksenheten oversende saken til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI.

Studenter ved Eiendomsmeglerstudiet må iht. forskrift om eiendomsmegling § 4–3 søke til Finanstilsynet om et fjerde eksamensforsøk.

(2)

a) For bachelorstudiet avholdes kontinuasjonseksamen normalt ved neste ordinære gjennomføring av kurset. Når et kurs utgår uten å bli erstattet, avholdes normalt ytterligere to eksamener i opprinnelig kurs.

b) For Bachelor of Management, toårig master, Executive Master of Management og ph.d.-studiet vil kontinuasjonseksamen bare finne sted neste gang kurset blir gjennomført. Når et kurs utgår kontinueres det i erstatningskurs.

c) For Master of Business Administration-studiet kontinuerer kandidaten når kurset arrangeres ifm. ny gjennomføring av studiet. Når et kurs utgår kontinueres det i erstatningskurs. I noen tilfeller kan kursansvarlig, etter samråd med associate dean, gi tillatelse til at kandidaten leverer ytterligere kursarbeider for kunne å fullføre et påbegynt kurs.

- d) For ph.d.-studiet, se eget reglement.
- (3) I kurs med prosessvurdering eller klassesdeltakelse vil hele kurset måtte gjennomføres på nytt ved neste gjennomføring av kurset.
- (4)
- a) For masteroppgave i toårig master og oppgave i avsluttende Master of Management program har kandidater som får karakteren A–E (bestått) mulighet til å kontinuere ved å skrive en helt ny oppgave. En oppgave som har fått et bestått eksamensresultat, kan ikke leveres på nytt i bearbeidet form.
- Kandidater som får karakteren F (ikke bestått) på oppgaven har to valg:
- i) Skrive en ny masteroppgave.
- ii) Søke om å bearbeide tidligere innlevert masteroppgave og oppnå maksimum karakteren E.
- Studenter på master i regnskap og revisjon har tilsvarende rettighet dersom de oppnår karakteren D eller dårligere på sin masteroppgave. En bearbeidet masteroppgave fra kandidater på dette studiet kan ikke oppnå bedre karakter enn C.
- b) Søknad om kontinuasjon av masteroppgave sendes til aktuell studieadministrasjon, som videresender denne til associate dean for studiet for vedtak. Se for øvrig studiumspesifikk informasjon på BIs studentportal.
- (5) Det vil bli fakturert en kontinuasjonsavgift etter gjeldende satser.

§ 5–8. Spesiell tilrettelegging av eksamen

- (1) Kandidater som av medisinske eller andre grunner har behov for tilrettelegging av eksamen, kan søke om dette i form av ekstra hjelpemidler eller særskilte ordninger mht. eksamensgjennomføringen. BIs studentportal gir nærmere opplysninger rundt tilrettelegging av eksamen, herunder også frister og krav til dokumentasjon, samt fremmøtetid.
- (2) Handelshøyskolen BI behandler søknad om spesiell tilrettelegging individuelt. Søknaden vil bli vurdert ut fra om gjennomføringen av eksamen vil være faglig forsvarlig. Tilretteleggingen skal ikke gi kandidaten fordeler i forhold til andre kandidater.
- (3) Også for kandidater med kroniske lidelser må søknad om tilrettelagt eksamen sendes hvert semester, slik at søknaden kan vurderes i forhold til de eksamenene som skal avlegges i løpet av det spesifikke semesteret. Dersom Handelshøyskolen BI har utstedt bekreftelse på at attesten er gyldig i hele studieperioden, er det ikke nødvendig å vedlegge attest ved hver søknad.
- (4) Kandidater som har fått innvilget spesiell tilrettelegging av eksamen, må medbringe skriftlig bekreftelse på dette på eksamensdagen.

§ 5–9. Betingelser ved skriftlig skoleeksamen

- (1) Kandidaten skal være på plass i eksamenslokalet senest 15 minutter før tidspunktet for eksamensstart. Kandidater som møter etter at eksamen har begynt, eller som har fått beskjed om å møte i et annet eksamenslokale, kan nektes adgang.
- (2) Kandidater skal uoppfordret vise gyldig legitimasjon. Kandidater uten gyldig legitimasjon kan vises bort fra eksamen.
- (3) Det er ikke tillatt å medbringe hjelpemidler som ikke er godkjent inn i eksamenslokalet i eksamenstiden. Kandidatene kan heller ikke låne hverandres hjelpemidler under eksamen. Den enkelte kandidat er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlig hjelpemidler (angitt i kursbeskrivelsen og på eksamensoppgaven), retningslinjer for bruk av disse og regler for kildebruk før eksamen (angitt på BIs studentportal). Mobiltelefoner, PC, andre kommunikasjonsverktøy eller elektroniske medier tillates ikke. PC er kun tillatt brukt som hjelpemiddel dersom det er oppgitt som tillatt hjelpemiddel i kursbeskrivelsen, i eksamensoppgaven, eller i tilfeller der kandidaten har fått innvilget bruk av PC på bakgrunn av søknad om spesiell tilrettelegging av eksamen, jf. § 5–8.
- (4) PC/Mac kan være obligatorisk arbeidsverktøy på enkelte skoleeksamener. I så fall plikter BI å informere kandidaten tydelig om dette.
- (5) Eksamensoppgavens første side beskriver hva settet inneholder. Det er kandidatens ansvar å kontrollere at disse opplysningene stemmer overens med det utleverte oppgavesettet. Kandidaten skal kun benytte de kladdeark, innføringsark og/eller PC som utdeles av eksamensinspektørene. For utfylling av innføringsark henvises det til BIs studentportal og den informasjon som gis i eksamenslokalet. Innlevert kladd godtas ikke som besvarelse.
- (6) Kandidater som trekker seg fra eksamen etter at oppgaven er utdelt eller publisert, kan ikke forlate lokalet før fremmøtelisten er signert, og tillatelse er gitt av eksamensvakten. Nærmere regler er gitt på BIs studentportal. Kandidaten vil i slike tilfeller få karakteren Ikke Bestått (F), jf. § 5–11 (4).
- (7) Når kandidaten ønsker å forlate eksamenslokalet midlertidig, skal en av inspektørene varsles. Kandidaten blir sittende inntil inspektøren har gitt klarsignal.
- (8) Under eksamen plikter kandidaten å rette seg etter inspektørens anvisninger, både i og utenfor eksamenslokalet. Kandidaten skal ikke kommunisere med andre enn eksamensinspektørene, eller forlate eksamenslokalets nærmeste omgivelser.
- (9) I særskilte tilfeller kan studenter søke om å få avlegge eksamen i utlandet. Nærmere retningslinjer og krav til dokumentasjon er gitt på BIs studentportal.

§ 5–10. Betingelser ved innleveringsoppgaver

- (1) Innleveringsoppgaver publiseres på BIs studentportal, dersom ikke annet er oppgitt.

- (2) Eksamensoppgavens første side inneholder formell informasjon om eksamen som kandidatene er forpliktet til å sette seg inn i.
- (3) Besvarelsen leveres gjennom BIs digitale eksamensløsning. Hvis besvarelsen skal leveres i papirformat, skal den leveres ved det eksamenssted kandidaten er eksamensoppmeldt, trykket og forsvarlig stiftet og i det antall eksemplarer som er oppgitt i oppgaven. Kandidaten plikter å gjøre seg kjent med eksakt innleveringssted.
- (4) BIs eksamensvilkår må godkjennes. For digital innlevering gjøres dette før nedlasting av oppgaven, for innlevering i papirformat ved å levere en utfylt og signert egenerklæring sammen med besvarelsen.
- (5) Innlevering av besvarelsen gjøres innen fristen som er oppgitt på oppgaven. Når en besvarelse er innlevert, er det ikke mulig å erstatte, eller etterlevere, hele eller deler av en innlevert besvarelse. Besvarelser som forsøkes innlevert etter fristen vil bli avvist.
- (6)
 - a) Det gis normalt ikke utsettelse på innleveringsfristen. For avsluttende oppgaver på bachelorstudiene og masterstudiene, kan det i særskilte tilfeller søkes om utsatt innleveringsfrist med begrunnelse i personlig force majeure, se nærmere retningslinjer på BIs studentportal
 - b) Studenter som får utsettelse på innlevering av masteroppgave på toårig master-studium, må betale en utsettelsesavgift, se utfyllende informasjon på BIs studentportal.
- (7) For ph.d.-avhandling; se eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.

§ 5–11. *Sensur*

- (1) Instituttet oppnevner sensorer, og følgende sensurordninger gjelder ved Handelshøyskolen BI:
 - a) I alle tilfeller skal det benyttes minst én intern sensor kombinert med ekstern evaluering av vurderingen (bedømmelsessensor) eller vurderingsformen (tilsynssensor).
 - b) Ved bedømmelse av muntlig eksamen skal det være minst to sensorer.
 - c) Ved ny sensur etter § 5–13 eller § 5–14 benyttes minst to nye bedømmelsessensorer, hvorav minst én ekstern. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.
 - d) I studier (fellesgrader) der et eller flere fag undervises av samarbeidende akademiske institusjoner, sensureres kandidaten arbeider i disse fagene iht. denne institusjonens forskrifter.
- (2) Det er adgang til å gi ulike deler av eksamensoppgaven spesielle vekt. Vektene skal oppgis i oppgaveteksten og benyttes i sensureringen.
- (3) Ved kontinuasjonseksamen gjøres den beste karakteren gjeldende.
- (4) Kandidater som trekker seg fra eksamen etter § 5–9 (6), får karakteren ikke bestått (F).
- (5) Sensurfrister fastsettes iht. § 3–9 (4) i universitets- og høyskoleloven. Fristene publiseres på BIs studentportal.
- (6) Sensuren kunngjøres på BIs studentportal. Sensuren regnes som kunngjort når den er tilgjengelig på BIs studentportal.
- (7) Kandidater som har avlagt eksamen bør selv aktivt kontrollere at karakter er gitt, og er registrert. Ev. etterlysning av manglende karakterer bør gjøres snarest, og helst innen ett år etter at eksamen er avlagt.

§ 5–12. *Særlige regler for flervalgseksamen*

- (1) Kandidaten skal benytte det utleverte svarark eller den oppgitte svarmetode, og følge ev. vedlagte eller tilhørende veiledning.
- (2) Sensurering av flervalgseksamen består i å kontrollere kandidatens svar mot fasit. Sensorveiledning utarbeides ikke ved denne type eksamen.
- (3) Karakterbegrunnelse i flervalgseksamen vil være en gjennomgang av kandidatens svar kontrollert mot fasit. Den vil også inneholde opplysninger som poengutregning, og hvordan karakter fastsettes ut fra poengskalaen.
- (4) Ved klage over karakterfastsetting (klagesensur) skal kandidatens svar på nytt kontrolleres mot fasit. Resultatet av kontrollen skal meddeles kandidaten sammen med eventuell ny og endelig karakter.
- (5) Går klagen over sensurvedtaket ut på at det er feil i den utarbeidede fasiten, eller i eksamensoppgaven, behandles klagen som klage over formelle feil, jf. § 5–14.

§ 5–13. *Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting*

- (1) *Begrunnelse for karakterfastsetting*
 - a) Kandidaten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner i samsvar med § 5–3 i universitets- og høyskoleloven.
 - b) Krav om begrunnelse må framsettes innen en uke fra karakter er gjort tilgjengelig på BIs studentportal. Ved muntlig eksamen må krav om begrunnelse fremsettes umiddelbart etter at karakter er meddelt.
 - c) Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig av en av sensorene. For de enkelte studier kan det fastsettes at muntlig begrunnelse gis til fastsatte tider, hvor sensor skal være tilgjengelig for kandidatene.
 - d) I begrunnelsen for karakterfastsettingen skal det gjøres rede for de prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen generelt, og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon individuelt. Er det gitt skriftlige retningslinjer (sensorveiledning) for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for kandidatene etter at sensuren er kunngjort.
- (2) *Klage over karakterfastsetting (klagesensur)*

- a) En kandidat kan klage skriftlig på karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort, eller – dersom det er bedt om begrunnelse – fra det tidspunkt begrunnelse er gitt. Dersom kandidaten har fremsatt klage på formelle feil ved eksamen jf. § 5–14 løper klagefristen etter denne paragraf først fra det tidspunkt endelig avgjørelse av klagen over formelle feil foreligger.
- b) Klage over karakterfastsetting bør være begrunnet.
- c) Skriftlig klage sendes den aktuelle studieenhet. Ved gruppebesvarelser må klagen være signert av alle kandidatene.
- d) Det er mulig å klage på skriftlige eksamenselementer i prosessvurderinger.

I slike tilfeller vil opprinnelig sensor få tilsendt resultat av klagesensur for så å foreta en ny helhetsvurdering av kandidaten basert på ny sensur i det aktuelle eksamenselementet.
- e) Resultater av muntlige eksamener og klassepresentasjoner kan ikke påklages.
- f) Nytt resultat kan bli dårligere eller bedre enn opprinnelig sensur, det kan også innebære at opprinnelig karakter opprettholdes.
- g) Den karakter som fastsettes ved klagesensur kan ikke påklages til ny vurdering, men kan være gjenstand for klage over formelle feil, jf. § 5–14.
- (3) For flervalgseksamen, se § 5–12.

§ 5–14. Formelle feil ved eksamen

- (1) Kandidater som har avlagt eksamen eller prøve kan klage over formelle feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller sensur, jf. § 5–2 i universitets- og høyskoleloven.
- (2) Klage over formelle feil ved eksamen må fremsettes skriftlig innen tre uker etter at kandidaten er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Har kandidaten bedt om begrunnelse for karakterfastsettingen, løper fristen likevel ikke før slik begrunnelse er gitt. Har kandidaten fremsatt klage over karakterfastsettingen etter reglene i § 5–13 (2), løper klagefristen etter denne paragraf først fra det tidspunkt resultatet av klagesensuren er kunngjort.
- (3)
 - a) Klage fremsettes for studieenheten som formidler denne til avdeling for eksamenskvalitet. Hvis det er begått feil som det er rimelig å anta kan ha hatt betydning for kandidatens prestasjon eller bedømmelsen av denne, fatter avdeling for eksamenskvalitet, i samarbeid med kursansvarlig, vedtak om nødvendige tiltak for å kompensere feilen. Slike tiltak kan være ny sensur, ny eksamen eller andre lignende tiltak. Karakterer kan kun endres etter ny sensur.
 - b) I Master of Business Administration og ph.d.-studiene videresender studieenheten klagen til aktuell kursansvarlig som fatter vedtak sammen med associate dean for studiet.
- (4) Kandidater har anledning til å klage på forslag til tiltak innen tre uker fra det tidspunkt vedtaket er gjort kjent for kandidaten. Klagen sendes til vedtaksenheten. Dersom klagen ikke tas til følge, oversender vedtaksenheten klagen til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI.
- (5) Tiltak mot formelle feil ved eksamen kan også iverksettes selv om ingen har klaget over feilen. Kandidater som feilen eller avgjørelsen gjelder eller direkte berører skal orienteres om feilen, om hvilke tiltak som er iverksatt og om at de innen tre uker etter å ha mottatt orienteringen kan påklage avgjørelsen til klagenemnda ved Handelshøyskolen BI.
- (6) Dersom det avholdes ny sensur eller ny eksamen, kan den nye karakterfastsettingen påklages etter reglene i § 5–13.
- (7) Styret kan fastsette generelle retningslinjer for behandling av klage over formelle feil, herunder for hvilke tiltak som bør iverksettes.
- (8) I studier (fellesgrader) der et eller flere fag undervises av samarbeidende akademiske institusjoner, må kandidaten klage til denne institusjonen og følge de retningslinjer denne institusjonen har for behandling av formelle feil ved eksamen.

§ 5–15. Fusk

- (1) Regler om fusk til eksamen, herunder om reaksjoner og saksbehandling, reguleres av § 4–7, § 4–8 og § 4–11 i universitets- og høyskoleloven. Om medvirkning til fusk, se § 1–3 (2) i denne forskrift.
- (2) For Handelshøyskolen BI gjelder i tillegg følgende bestemmelser:
 - a) Som fusk regnes brudd på eksamensforskriften ved Handelshøyskolen BI (kap. 5), eller på bestemmelser gitt i medhold av denne, samt andre uredlige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi kandidaten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Også handlinger som på andre måter medfører at kandidatens kunnskaper og ferdigheter ikke blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, blir betraktet som fusk. Endelig regnes det som fusk når kandidaten har fått kjennskap til eksamensoppgaver før eksamen starter, eller har manipulert eksamensbesvarelsen etter at den er levert.
 - b) Fuskereglene i denne forskrift gjelder også for opplæringsdelen for ph.d.-kandidater. I tillegg gjelder særskilte regler i eget reglement for ph.d. ved Handelshøyskolen BI.
- (3) Hovedområder som betraktes som fusk er: Bruk av ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten fremstår som kandidatens egen.

(4) Har en kandidat forsettlig eller grovt uaktsomt fusket, eller forsøkt å fuske, kan vurderingen annulleres og kandidaten kan utestenges fra Handelshøyskolen BI, og fratas retten til å gå opp til eksamen i inntil ett år, jf. § 1–3 i denne forskrift. Utestengelsen kan også få virkning for andre universiteter og høyskoler som omfattes av universitets- og høyskoleloven.

(5) For ph.d.-stipendiater ansatt ved Handelshøyskolen BI, kan Handelshøyskolen BI fatte vedtak om oppsigelse eller suspensjon iht. § 15–13 og § 15–14 i lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv.

(6) Vedtak om annullering eller utestengelse treffes av klagenemnda ved Handelshøyskolen BI. Vedtaket kan påklages iht. universitets- og høyskoleloven § 4–7 (3) og § 5–1 (7). Særskilt klageorgan for universiteter og høyskoler i Norge er klageinstans.

(7) Vedtaket skal som hovedregel ikke iverksettes før vedtaket er endelig.

(8) Annullering av vurderingen iht. universitets- og høyskoleloven § 4–7, teller som ett forsøk til eksamen, jf. § 5–6.

§ 5–16. Karakterer

Ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering skal karakterene enten være bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Laveste karakter som godkjennes for bestått eksamen er E. Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

A fremragende

B meget god

C god

D nokså god

E tilstrekkelig

F ikke bestått.

For Executive Master of Business Administration (EMBA) i Kina gjelder følgende avvikende alfanumeriske karakterskala: A, A-, B+, B, B-, C+, C, C-, F (stryk).

II

Forskriften trer i kraft fra studieåret 2014–2015.

3. nov. Nr. 1445 2014

Forskrift om endring i forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner og forskrift om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet

Hjemmel: Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 3. november 2014 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 49 nr. 2 og lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper § 42. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I vedlegg 1 til forskrift 15. desember 2000 nr. 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner og i vedlegg 1 til forskrift 21. oktober 2003 nr. 1445 om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet gjøres følgende endringer i funksjonsinndelingen:

Det legges til en ny funksjon:

841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

Følgende funksjoner endrer navn:

Funksjon 256 endrer navn til «Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene»

Funksjon 365 endrer navn til «Kulturminneforvaltning»

II

I vedlegg 2 til forskrift 15. desember 2000 nr. 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner og i vedlegg 2 til forskrift 21. oktober 2003 nr. 1445 om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet gjøres følgende endringer i funksjonsinndelingen:

Det legges til to nye funksjoner:

701 Tilrettelegging, støttefunksjoner og finansieringsbistand for næringslivet

841 Kompensasjon for merverdiavgift i investeringsregnskapet

Følgende funksjoner endrer navn:

526 endrer navn til «Helse- og oppvekstfag»

750 endrer navn til «Kulturminneforvaltning»

Følgende funksjoner opphører:

700 Tilrettelegging og støttefunksjoner for næringslivet
705 Finansieringsbistand overfor næringslivet
850 Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger mv.

III

I vedlegg 3 til forskrift 15. desember 2000 nr. 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner og i vedlegg 3 til forskrift 21. oktober 2003 nr. 1445 om rapportering fra interkommunale selskaper og kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet gjøres følgende endringer i artsinndelingen:

Følgende arter endrer navn:

Art 089 endrer navn til «Trekpliktig/opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn»
Art 160 endrer navn til «Utgifter og godtgørelser for reiser, diett, bil mv. som er opplysningspliktige»
Art 165 endrer navn til «Andre opplysningspliktige godtgørelser»
Art 181 endrer navn til «Fjernvarme/fjernkjøling»
Art 183 endrer navn til «Naturgass og andre fossile gasser»
Art 230 endrer navn til «Vedlikehold, bygg-/anleggstjenester og nybygg/nyanlegg»
Art 429 endrer navn til «Merverdiavgift som gir rett til mvakompensasjon»

IV

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner gjøres følgende endring:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Denne forskriften gjelder også for kommunale og fylkeskommunale foretak organisert etter kommuneloven kapittel 11, med unntak av kommunale og fylkeskommunale foretak som driver næringsvirksomhet og avlegger årsregnskap etter forskrift 24. august 2006 nr. 1033 om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 19. Videre gjelder bestemmelsen for kommunal og fylkeskommunal bedrift etter kommuneloven § 11 og for interkommunal eller interfylkeskommunal sammenslutning etter kommuneloven § 27.

V

Endringene trer i kraft 1. januar 2015 (for rapporteringsåret 2015).

6. nov. Nr. 1446 2014

Forskrift om endring i forskrift om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger

Hjemmel: Fastsett av Helse- og omsorgsdepartementet 6. november 2014 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 51. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 21. desember 2000 nr. 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell og turnusstillinger for leger gjøres følgende endringer:

§ 6 oppheves.

§ 19 nytt annet ledd skal lyde:

Den som har fått autorisasjon som optiker etter fullført utdanning i tidsrommet 2006–2013, og som i tillegg har gjennomført utdanning i kontaktlinsetilpasning (Kontaktlinser II i master i optometri og synsvitenskap), kan etter søknad innen 31. desember 2016 få spesialistgodkjenning som optiker med kontaktlinsekompetanse.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

16. nov. Nr. 1447 2014

Forskrift om endring i forskrift om sanksjoner og restriktive tiltak mot Nord-Korea

Hjemmel: Fastsett av Utenriksdepartementet 16. november 2014 med hjemmel i lov 7. juni 1968 nr. 4 til gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd, jf. sikkerhetsrådsresolusjoner 1718 (2006), 1874 (2009), 2087 (2013) og 2094 (2013), og lov 27. april 2001 nr. 14 om iverksettning av internasjonale, ikke-militære tiltak i form av avbrot eller avgrensning av økonomisk eller anna samkvem med tredjestatar eller rørsler, jf. EUs rådsbeslutninger 2013/183/FUSP, 2014/212/FUSP og 2014/700/FUSP, jf. forskrift 15. desember 2006 nr. 1405 om sanksjoner og restriktive tiltak mot Nord-Korea § 6. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 15. desember 2006 nr. 1405 om sanksjoner og restriktive tiltak mot Nord-Korea gjøres følgende endringer:

§ 2 første, femte og niende ledd skal lyde:

(1) Forordning (EF) nr. 329/2007 om restriktive tiltak mot Den demokratiske folkerepublikken Korea (som endret av forordninger (EF) nr. 117/2008, (EF) nr. 389/2009, (EF) nr. 689/2009, (EU) nr. 1283/2009, (EU) nr. 567/2010, (EU) nr. 1251/2010, (EU) nr. 1355/2011, (EU) nr. 137/2013, (EU) nr. 296/2013, (EU) nr. 370/2013, (EU) nr. 517/2013, (EU) nr. 696/2013, (EU) nr. 386/2014 og (EU) nr. 1059/2014) gjelder som forskrift i sin vedlagte form, og med de tilpasninger som følger av denne bestemmelsen.

(5) Forbudene i artikkel 2 nr. 1 og 3 omfatter også varer og teknologi oppført i vedlegg I til forskrift om eksport av forsvarsmateriell mv., og alle typer produkter, materialer, utstyr, varer og teknologi, fastsatt av FNs sikkerhetsråd eller Sanksjonskomiteen, som kan bidra til Nord-Koreas programmer knyttet til kjernefysiske våpen, andre masseødeleggelsesvåpen eller ballistiske missiler.¹

(9) I Vedlegg IV til denne forskriften er listen i vedlegg IV til EU-forordningen erstattet med en lenke til den konsoliderte listen med personer, enheter og organer på Sanksjonskomiteens hjemmeside.

Etter § 2 skal ny note nr. 1 lyde:

1 Listene finnes på Sanksjonskomiteens hjemmeside: http://www.un.org/sc/committees/1718/xportimport_list.shtml

I vedlegg A gjøres følgende endringer i rådsforordning (EF) nr. 329/2007:

Artikkel 3 nr. 1 bokstav d skal lyde:

- d) å motta, direkte eller indirekte, finansiering eller finansiell bistand knyttet til varer og teknologi oppført i EUs felles liste over militært materiell eller i vedlegg I, Ia og Ib, herunder særlig tilskudd, lån og eksportkredittforsikring, i forbindelse med salg, levering, overføring eller eksport av slike produkter, eller i forbindelse med levering av tilknyttet faglig bistand fra fysiske eller juridiske personer, enheter eller organer i eller til bruk i Nord-Korea,

Artikkel 6 nr. 1 skal lyde:

1. Alle penger og formuesgoder som tilhører, eies, innehas eller kontrolleres av personene, enhetene eller organene oppført i vedlegg IV, skal fryses. Vedlegg IV omfatter personer, enheter og organer listeført av Sanksjonskomiteen eller FNs sikkerhetsråd i samsvar med punkt 8 bokstav d) i FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1718 (2006) og punkt 8 i FNs sikkerhetsrådsresolusjon 2094 (2013).

Vedlegg IV skal lyde:

Vedlegg IV

List of persons, entities and bodies referred to in Article 6(1):
http://www.un.org/sc/committees/1718/sanctions_list.shtml

I vedlegg V fjernes følgende oppføringer under overskriften «A. Natural persons referred to in Article 6(2)(a)»:

1	CHANG Song-taek (alias	Date of birth: 2.2.1946 or	Member of the National Defence Commission.
.	JANG Song-Taek)	6.2.1946 or 23.2.1946	Director of the Administrative Department of the
		(North Hamgyong	Korean Workers' Party.
		province) Passport number	
		(as of 2006): PS 736420617	
5	JON Pyong-ho	Year of birth: 1926	Secretary of the Central Committee of the Korean
.			Workers' Party, Head of the Central Committee's
			Military Supplies Industry Department
			controlling the Second Economic Committee of
			the Central Committee, member of the National
			Defence Commission.

II

Endringene trer i kraft straks.

18. nov. Nr. 1448 2014

Forskrift om endring i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Hjemmel: Fastsatt av Riksantikvaren 18. november 2014 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 22a og forskrift 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 12 nr. 1. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 9. november 2011 nr. 1088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer gjøres følgende endring:

Nytt kapittel 10 skal lyde:

Kapittel 10. Fredete eiendommer i justissektorens landsverneplan

§ 10–1. Omfang og vedlegg

Fredningen omfatter følgende eiendommer:

Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt	gnr./bnr. 28/2	Bærum kommune	Vedlegg 1
Bredtveit fengsel, forvarings- og sikringsanstalt	gnr./bnr. 91/1	Oslo kommune	Vedlegg 2
Grefsenkollen alarmplass	gnr./bnr. 75/1	Oslo kommune	Vedlegg 3
Høyesteretts hus, Oslo	gnr./bnr. 208/266	Oslo kommune	Vedlegg 4
Oslo fengsel	gnr./bnr. 230/2, 230/100 og 230/104	Oslo kommune	Vedlegg 5
Politihøgskolen, Oslo	gnr./bnr. 38/8	Oslo kommune	Vedlegg 6
Rytterkorpsets bygninger	gnr./bnr. 207/161 og 207/447	Oslo kommune	Vedlegg 7
Bastøy fengsel	gnr./bnr. 16/1	Horten kommune	Vedlegg 8
Sem fengsel	gnr./bnr. 51/1/8 og 9522/1	Tønsberg kommune	Vedlegg 9
Søndre Vestfold fengsel, Berg avdeling	gnr./bnr. 56/1	Tønsberg kommune	Vedlegg 10
Søndre Vestfold fengsel, Larvik avdeling	gnr./bnr. 3020/771	Larvik kommune	Vedlegg 11
Magasin Skien	gnr./bnr. 300/2027	Skien kommune	Vedlegg 12
Bergen tinghus	gnr./bnr. 165/173	Bergen kommune	Vedlegg 13
Hordaland sivilforsvarsleir Espeland	gnr./bnr. 290/159 og 290/1–6, 8–9, 41	Bergen kommune	Vedlegg 14
Ravneberget kommandoplass, utvikskiosk	gnr./bnr. 161/49	Bergen kommune	Vedlegg 15
Hardanger tingrett, Sjogarden	gnr./bnr. 73/14	Ullensvang herad	Vedlegg 16
Vik fengsel	gnr./bnr. 2/3	Vik kommune	Vedlegg 17
Møre og Romsdal sivilforsvarsleir, Isfjorden	gnr./bnr. 53/26–28	Rauma kommune	Vedlegg 18
Kriminalasylet i Trondheim	gnr./bnr. 403/231	Trondheim kommune	Vedlegg 19
Trondheim fengsel, Kongens gate avdeling	gnr./bnr. 403/231 og 403/289	Trondheim kommune	Vedlegg 20
Trondheim fengsel, Leira avdeling	gnr./bnr. 92/16	Trondheim kommune	Vedlegg 21
Utkikkskiosk Kuhaugen	gnr./bnr. 411/2	Trondheim kommune	Vedlegg 22
Sama Harstad kommandoplass	gnr./bnr. 62/6, 62/301, 62/310, 62/317, 62/391, 61/54, 61/57, 61/58 og 61/466	Harstad kommune	Vedlegg 23
Sommervann/Geassejávri	gnr./bnr. 16/1/5	Tana kommune	Vedlegg 24
Nyrud politistasjon	gnr./bnr. 15/3	Sør-Varanger kommune	Vedlegg 25

§ 10–2. Frist for forvaltningsplan

Forvaltningsplanene skal være utarbeidet innen utgangen av 2015.

II

Endringen trer i kraft 18. november 2014.

18. nov. Nr. 1449 2014

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøysforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Vegdirektoratet 18. november 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøysforskriften) skal § 6–3b lyde:

§ 6–3b. Godkjenning av to- og trehjulede motorvogner

Ny to- og trehjulet motorvogn som er dokumentert EF-typegodkjent i samsvar med forordning (EU) nr. 168/2013 skal anses som godkjent. Det samme gjelder to- og trehjulet motorvogn dokumentert etter forordning (EU) nr. 4/2014, forordning (EU) nr. 44/2014 og forordning (EU) nr. 134/2014 i samsvar med de administrative bestemmelsene i forordning (EU) 901/2014.

II

Forskriften trer i kraft straks.

18. nov. Nr. 1450 2014**Forskrift om endring i forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 18. november 2014 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 31, § 32 og § 52a, jf. delegeringsvedtak 8. juli 1983 nr. 1245. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gjøres følgende endringer:

Overskrift for kapittel 13 skal lyde:

Kapittel 13. Grensekryssende forsendelser av avfall

§ 13–1 skal lyde:

§ 13–1. Regler om grensekryssende forsendelser av avfall

EØS-avtalen vedlegg XX nr. 32c (forordning (EF) nr. 1013/2006 som endret ved forordning (EF) nr. 1379/2007, forordning (EF) nr. 669/2008, forordning (EF) nr. 308/2009, forordning (EU) nr. 413/2010, forordning (EU) nr. 664/2011, forordning (EU) nr. 135/2012 og forordning (EU) nr. 255/2013) om forsendelse av avfall gjelder som forskrift med de endringer og tillegg som følger av vedlegg XX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Ingen må sende avfall til Svalbard, jf. lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard § 71, annet ledd.

For forsendelse av avfall etter artikkel 37 i forordning (EF) nr. 1013/2006 til stater som ikke anvender OECDs vedtak C(9239)/final, endret C(200110)7/final gjelder forordning (EF) nr. 1418/2007 som endret ved forordning (EF) nr. 740/2008, forordning (EF) nr. 967/2009, forordning (EU) nr. 837/2010, forordning (EU) nr. 661/2011, forordning (EU) nr. 674/2012 og forordning (EU) nr. 57/2013 som forskrift.

§ 13–3 første ledd skal lyde:

§ 13–3. Gebyr

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder innkreving av gebyr for Miljødirektoratets arbeid med grensekryssende forsendelse av avfall i medhold av dette kapitlet.

Vedlegg 1 til kapittel 13 oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

Forordning

Vedheng til kapittel 13 skal lyde:

For å lese forordning (EF) nr. 1013/2006 i konsolidert versjon, se her:

Engelsk versjon.

For å lese forordning (EF) nr. 1418/2007 i konsolidert versjon, se her:

Engelsk versjon.

19. nov. Nr. 1451 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2014**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 19. november 2014 med hjemmel i forskrift 17. desember 2013 nr. 1569 om regulering av fisket etter kolmule i 2014 § 12. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 17. desember 2013 nr. 1569 om regulering av fisket etter kolmule i 2014 gjøres følgende endring:

§ 7 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan også fastsette et kvotefleksibilitetsgrunnlag for beregning av overføring av kvoter mellom år på fartøynivå. Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse som er tildelt kvoter etter første ledd kan underfiske kvotefleksibilitetsgrunnlaget med inntil 10 % i 2014. Etter at kvoter tildelt etter første og andre ledd er utnyttet kan fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtråltillatelse overfiske kvotefleksibilitetsgrunnlaget med inntil 10 % i 2014.

Fartøy som benytter adgangen beskrevet i tredje ledd vil bli belastet eller godskrevet tilsvarende kvantum for reguleringsåret 2015. Fartøy som benyttet adgangen til å overfiske kvotefleksibilitetsgrunnlaget i 2013 vil bli belastet tilsvarende kvantum for reguleringsåret 2014.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

20. nov. Nr. 1452 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014**

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 20. november 2014 med hjemmel i forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 § 33. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 gjøres følgende endringer:

§ 18 (endret) skal lyde:

§ 18. Fiske etter hyse

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvoteenhet (garantert kvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	3,7241
	Over 11 m	3,7241
11–14,9 m	Under 11 m	3,5366
	Over 11 m	3,5366
15–20,9 m	Under 11 m	6,3891
	Over 11 m	5,4763
21–27,9 m	Under 11 m	6,3891
	Over 11 m	5,4763

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta hyse (tonn):

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor 2014</i>	<i>Garantert kvote største lengde under 11 m</i>	<i>Garantert kvote største lengde over 11 m</i>
under 7 meter	1,12	4,2	4,2
7–7,9	1,31	4,9	4,9
8–8,9	1,56	5,8	5,8
9–9,9	1,93	7,2	7,2
10–10,9	2,06	7,7	7,7
11–11,9	2,85	10,1	10,1
12–12,9	3,38	12,0	12,0
13–13,9	4,10	14,5	14,5
14–14,9	4,67	16,5	16,5
15–28	7,83	50,0	42,9

Fartøy med hjemmelslengde under 15 meter kan ha inntil 25 % bifangst av hyse fra og med 1. september 2014, og inntil 40 % bifangst av hyse fra og med 17. november 2014. Bifangsten regnes ut fra samlet fangst i tidsrommet fra og med mandag kl. 00.00 til og med søndag kl. 23.59. Fartøy som har hysekvote igjen skal kun kvotebelastes for den delen av hysefangsten som overstiger tillatt bifangstprosent på ukebasis. I den enkelte fangst og ved landing skal hyseandelen være under 50 %, med mindre overskytende kvantum kan belastes fartøyets egen kvote. Ved brudd på sistnevnte vilkår inndras hele hysefangsten. Hysefangst som belastes fartøyets egen kvote inngår ikke i beregningsgrunnlaget for bifangsten.

Fartøy med hjemmelslengde fra og med 15 meter til og med 27,9 meter som har fisket sin garanterte kvote, kan ha inntil 30 % bifangst av hyse i de enkelte fangster og ved landing.

§ 19 (endret) skal lyde:

§ 19. Fiske etter sei

Kvoteenhet etter hjemmelslengde og største lengde er som følger:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Største lengde</i>	<i>Kvoteenhet (maksimalkvote)</i>
Under 11 m	Under 11 m	Ubegrenset
	Over 11 m	Ubegrenset
11–14,9 m	Under 11 m	28,7073
	Over 11 m	15,9485
15–20,9 m	Under 11 m	20,8582
	Over 11 m	12,1673
21–27,9 m	Under 11 m	18,4934
	Over 11 m	10,7878

Fartøy med adgang til å delta kan fiske følgende kvanta sei (tonn):

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor 2014</i>	<i>Garantert kvote</i>	<i>Maksimalkvote</i>	
			<i>Største lengde under 11 meter</i>	<i>Største lengde over 11 meter</i>
under 7 meter	1,12	4,1	Ubegrenset	Ubegrenset
7–7,9	1,31	4,8	Ubegrenset	Ubegrenset
8–8,9	1,56	5,7	Ubegrenset	Ubegrenset
9–9,9	1,93	7,1	Ubegrenset	Ubegrenset
10–10,9	2,06	7,5	Ubegrenset	Ubegrenset
11–11,9	2,82	8,7	81,0	45,0
12–12,9	3,35	10,3	96,2	53,4
13–13,9	4,05	12,5	116,3	64,6
14–14,9	4,61	14,2	132,3	73,5
15–15,9	5,65	20,7	117,8	68,7
16–16,9	6,30	23,0	131,4	76,7
17–17,9	6,95	25,4	145,0	84,6
18–18,9	7,67	28,0	160,0	93,3
19–19,9	8,31	30,4	173,3	101,1
20–20,9	8,89	32,5	185,4	108,2
21–21,9	8,54	25,5	157,9	92,1
22–22,9	8,90	26,6	164,6	96,0
23–23,9	9,26	27,6	171,2	99,9
24–24,9	9,62	28,7	177,9	103,8
25–25,9	9,90	29,5	183,1	106,8
26–26,9	10,26	30,6	189,7	110,7
27–27,9	10,55	31,5	195,1	113,8

Dersom fisket blir stoppet, kan det enkelte fartøy fortsette fisket innenfor de garanterte kvotene. Fartøy med hjemmelslengde fra og med 11 meter til og med 27,9 som har fisket maksimalkvoten, kan ha inntil 20 % bifangst av sei i de enkelte fangster og ved landing.

II

Denne forskrift trer i kraft mandag 24. november 2014.

21. nov. Nr. 1453 2014

Forskrift om endring i forskrift om yrkestransport innenlands med motorvogn og fartøy (yrkestransportforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 21. november 2014 med hjemmel i lov 21. juni 2002 nr. 45 om yrkestransport med motorvogn og fartøy (yrkestransportlova) § 3, § 9, § 10, § 21, § 25, § 26, § 26a, § 27, § 29, § 29a, § 30, § 31, § 32, § 33 og § 35.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 19a (forordning (EF) nr. 1071/2009 endret ved forordning (EU) nr. 613/2012), nr. 19aa (beslutning 2009/992/EU), nr. 19ab (forordning (EU) nr. 1213/2010), nr. 25a (forordning (EF) nr. 1072/2009 endret ved forordning (EU) nr. 612/2012), nr. 32a (forordning (EF) nr. 1073/2009 endret ved forordning (EU) nr. 611/2012), nr. 26e (forordning (EF) nr. 2327/2003), nr. 26d (forordning (EF) nr. 792/94), nr. 26b (forordning (EØF) nr. 3916/90), nr. 27 (forordning (EØF) nr. 4058/89) og nr. 33c (forordning (EF) nr. 2121/98). Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 26. mars 2003 nr. 401 om yrkestransport innenlands med motorvogn og fartøy (yrkestransportforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 andre ledd skal lyde:

Bestemmelsene i kapittel I får anvendelse for alle løyvekategorier når ikke annet er fastsatt. Bestemmelsene i kapittel II får anvendelse for persontransport i rute innenlands med motorvogn eller fartøy, og kapittel III får anvendelse for persontransport med motorvogn utenfor rute.

Ny § 1a skal lyde:

§ 1a. Gjennomføring av forordning om adgang til yrket som transportør på vei

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 19a (forordning (EF) nr. 1071/2009 som endret ved forordning (EU) nr. 613/2012) om innføring av felles regler med hensyn til vilkårene som må oppfylles for å utøve yrket som transportør på vei og om oppheving av rådsdirektiv 96/26/EF, vedlegg XIII nr. 19aa (kommisjonsbeslutning 2009/992/EU) om minstekrav til dataene som skal registreres i det nasjonale elektroniske registeret for veitransportforetak, og vedlegg XIII nr. 19ab (forordning (EU) nr. 1213/2010) om fastsettelse av felles regler for sammenkopling av nasjonale elektroniske registre over veitransportforetak, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 2 tredje ledd bokstav a skal lyde:

- a) transport med motorvogn med største tillatte hastighet på høyst 40 km/t

§ 3 skal lyde:

§ 3. Løyvemyndighet mv.

Statens vegvesen er løyvemyndighet for løyve etter yrkestransportlova § 4 og § 5. Den fylkeskommune hvor løyvesøker har sin forretningsadresse er løyvemyndighet for løyve etter yrkestransportlova § 6, § 7 og § 9, med unntak av løyver for riksvegferjer. For en løyvesøker som skal drive behovsprøvd transport innen et annet fylke, er vedkommende fylkeskommune løyvemyndighet. Vegdirektoratet er løyvemyndighet for riksvegferjer.

Statens vegvesen er utstedelsesmyndighet for internasjonale tillatelser og kontrolldokumenter utenfor rammen av EØS-avtalen.

For internasjonale kontrolldokumenter innenfor og utenfor rammen av EØS-avtalen kan Statens vegvesen delegere sin utstedelsesmyndighet.

Departementet fastsetter nærmere retningslinjer for utøvelsen av løyvemyndigheten.

§ 4 skal lyde:

§ 4. Generelle vilkår for å kunne få løyve

Dersom ikke særlige grunner taler mot det kan løyve tildeles søker som:

- a) driver en fast og varig virksomhet i Norge,
- b) har god vandel,
- c) har tilfredsstillende økonomisk evne, og
- d) har tilstrekkelig faglig kompetanse.

For ruteløyve for fartøy gjelder likevel bare kravene i bokstav b) og c).

Ny § 5a skal lyde:

§ 5a. Krav til etablering i Norge

For den som har eller søker om løyve for godstransport eller turvognløyve fremgår kravene til etablering av forordning (EF) nr. 1071/2009 art. 5.

Tilsvarende krav gjelder så langt det passer for den som har eller søker om selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede og drosjeløyve.

§ 6 skal lyde:

§ 6. Krav til god vandel

For den som har eller søker om løyve for godstransport og turvogn er kravene til god vandel fastsatt i forordning (EF) nr. 1071/2009 art. 6. For selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede og drosjeløyve gjelder tilsvarende krav for den som har, den som søker om løyve eller, hvis søker er et selskap, daglig leder.

For den som har eller søker om ruteløyve for fartøy anses kravet til god vandel ikke for å være oppfylt dersom søkeren

- a) er fradømt retten til å drive næringsvirksomhet, eller
- b) er ilagt straff for en alvorlig lovovertrедelse, herunder på det handelsmessige område.

Søknad om løyve skal vedlegges politiattest, jf. § 10. Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder og den skal makuleres etter at klagefristen på løyvettildelingen har gått ut.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Krav til økonomisk evne

Søkeren må ved søknad om ett løyve fremlegge en garantierklæring fra bank eller forsikringsselskap på en kroneverdi tilsvarende 9000 euro. For løyver ut over dette gjelder en kroneverdi tilsvarende 5000 euro for hvert løyve. Euroens verdi i kroner fastsettes i henhold til forordning (EF) 1071/2009 art. 7 nr. 1 for alle løyvetyper. Departementet fastsetter nærmere retningslinjer for innlevering av garantierklæring.

Det stilles ikke egen garanti ved søknad om løyve for persontransport i rute. Ved søknad om løyve for persontransport med fartøy i rute, stilles likevel garanti for det antall fartøy som skal nyttes i den løyvepliktige virksomheten.

Økonomikravet anses likevel ikke å være oppfylt dersom søkeren har vesentlige, forfalte men ikke betalte gebyr-, avgifts- eller skatterestanser eller er under konkursbehandling. Søknaden skal vedlegges attest om restanser på skatt, avgift mv. fra kommunekasserer og skattefogd og bekreftelse fra konkursregisteret. Attestene skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Krav til faglig kompetanse

For den som har eller søker om løyve for godstransport og turvogn følger de nærmere kravene til faglig kompetanse og dokumentasjon av slik kompetanse av forordning (EF) nr. 1071/2009 art. 8 og 21. Kravet om faglig kompetanse anses ellers å være oppfylt dersom søkeren enten kan fremlegge vitnemål for bestått eksamen fra en eksamensordning som er godkjent av departementet, innehar løyve for den løyvetype det søkes om, eller har ledet et transportforetak sammenhengende i perioden på 10 år før 4. desember 2009.

Den som søker om selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede og drosjeløyve anses å være faglig kvalifisert dersom vedkommende oppfyller kravene i første ledd.

For løyvene nevnt i andre ledd kan departementet fastsette kravene til faglig kompetanse for søkere som ikke oppfyller kompetansekravet etter første og andre ledd.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Eksamen og tilsyn

Statens vegvesen er ansvarlig for ordningen med eksamen for alle løyvetyper for vegtransport, godkjenning av private utdanningsinstitusjoner og tilsyn med disse.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Selskaper

Er den som har eller søker om løyve for godstransport eller turvognløyve et selskap eller annen juridisk person, følger det av forordning (EF) nr. 1071/2009 hvem som skal oppfylle kravene i § 4, jf. § 6 – § 8.

Er den som har eller søker om selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede eller drosjeløyve et selskap eller annen juridisk person, må den til enhver tid daglige leder fylle kravene til vandel og faglige kvalifikasjoner i § 4, jf. § 6 og § 8. Hvis søkeren er et nyopprettet selskap må også den daglige leder fylle kravet til økonomi i § 7 tredje ledd.

For den som har eller søker om ruteløyve for fartøy må den til enhver tid daglige leder fylle kravene til vandel og økonomi i § 4, jf. § 6 og § 7.

Selskap som innehar selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede eller drosjeløyve tildelt før ikrafttredelse av denne forskrift, og som er knyttet til en bestemt daglig leder som nevnt i første ledd, anses å oppfylle kravene i § 8 ved søknad om nye løyver ved samme daglige leder.

§ 11 skal lyde:

§ 11. Skifte av transportleder eller daglig leder

Dersom godkjent transportleder eller daglig leder fratrер virksomheten, skal dette meldes løyvemyndigheten snarest og senest innen 28 dager. Løyvene kalles tilbake dersom ikke virksomheten innen 3 måneder etter fratreden kan dokumentere at det er ansatt ny transportleder eller daglig leder som fyller kravene i § 6 og § 8.

Løyvemyndigheten kan i særlige tilfeller forlenge denne fristen.

§ 12 skal lyde:

§ 12. Behandlingsgebyr

For behandling av søknad om løyve for godstransport og turvognløyve skal søkeren betale et gebyr på 3 400 kroner til den løyvemyndighet som utsteder dokumentet.

For attesterte kopier av løyve for godstransport og turvognløyve skal søkeren betale et behandlingsgebyr på kr 1 000,–.

Vegdirektoratet kan fastsette behandlingsgebyr for utstedelse av de øvrige tillatelser og kontrolldokumenter for internasjonal transport, herunder kabotasje.

For behandling av søknad om selskapsvognløyve, løyve for transport for funksjonshemmede og drosjeløyve skal søkeren betale 3 400 kroner til den løyvemyndighet som utsteder dokumentet. Det samme gjelder for utstedelse av duplikatdokument.

Ved søknad om ruteløyve betales 3 400 kroner til den løyvemyndighet som behandler løyvesøknaden.

For løyver utstedt før 1. januar 2015 skal løyvemyndigheten ved innlevering av løyvedokument eller duplikatdokument tilbakebetale løyvehaveren eller den berettigede et returbeløp på 1,5 ganger rettsgebyret eller det beløp som gjaldt da løyvet ble utstedt. Det gjelder ikke for ruteløyve. Det betales ikke returbeløp ved tilbakekalling av løyve etter § 15 og § 16. Ordningen med returbeløp vil avvikles 31. desember 2016.

I særlige tilfeller kan Samferdselsdepartementet dispensere fra gebyrkravene.

§ 13 skal lyde:

§ 13. Kontrolldokument

Et løyve gjelder for transport for en motorvogn.

Motorvognen skal under løyvepliktig transport være utstyrt med de løyvedokument i original som skal fremvises ved kontroll, jf. yrkestransportlova § 38. For rutetransport skal kopi av ruteløyvedokumentet fremvises ved kontroll. For rutetransport med motorvogn skal etter 31. desember 2005 i tillegg løyvedokument etter yrkestransportloven § 4 i original fremvises ved kontroll. I tillegg følger det av forordningene (EF) nr. 1072/2009 og (EF) nr. 1073/2009 hvilke dokumenter som skal fremvises for transport som omfattes av forordningene.

Fører av motorvogn som utfører løyvepliktig transport skal til enhver tid kunne dokumentere at løyvehaver har disposisjonsrett over motorvognen, enten ved at løyvehaver står oppført i vognkortet som eier, eller ved at kopi av leie- eller leasingavtale fremlegges. Det skal fremgå av avtalen hvem som er dens parter og hvilke kjøretøy som omfattes, enten i form av registreringsnummer eller chassisnummer. Dette gjelder også ved egentransport, jf. yrkestransportlova § 16 og § 18. For selskapsvognløyve skal motorvognens registreringsnummer være inntatt i løyvedokumentet, jf. § 40, fjerde ledd.

§ 14 skal lyde:

§ 14. Løyveregister

Samferdselsdepartementet kan bestemme at løyvemyndighetene fortløpende skal oversende informasjon om utstedte løyver til et sentralt register, herunder og det sentrale løyveregisteret som er opprettet og drevet i henhold til yrkestransportlova § 29a, jf. forordning (EF) nr. 1071/2009 kapittel IV, og i samsvar med gjeldende tekniske spesifikasjoner.

§ 15 skal lyde:

§ 15. Dødsfall, konkurs

Dør løyvehaveren, skal den som bestyrer eller har rådighet over boet, straks sende melding om dødsfallet til løyvemyndigheten. Tilsvarende meldeplikt gjelder ved konkurs. Både ved dødsfall og konkurs kan løyvemyndigheten kalle løyvet tilbake uten varsel.

Etterlater avdøde seg ektefelle, samboer, livsarving eller registrert partner som ønsker å fortsette virksomheten, kan løyve ikke kalles tilbake før det er gått seks måneder fra dødsfallet.

Avviklingsfristen i annet ledd er tre år for drosjeløyve.

§ 16 skal lyde:

§ 16. Tilbakekalling av løyve

Løyvemyndigheten kan tilbakekalle løyve etter yrkestransportlova § 29. Det kan tilbakekalles ett eller flere løyver avhengig av overtredelsens art og grovhet.

§ 18 skal lyde:

§ 18. Karantene ved tilbakekalt løyve

Ved tilbakekallingen kan det samtidig fastsettes en karantenetid på maksimum tre år fra tilbakekallingstidspunktet før ny løyvetildeling kan finne sted. Tilbakekallingen kan gjøres gjeldende overfor personlig løyvehaver, selskap eller daglig leder eller transportleder i selskap eller annen juridisk person.

§ 19 skal lyde:

§ 19. Melding om adresseforandring

Løyvehaver skal sende løyvemyndigheten melding om endring av bopels- eller forretningsadresse innen en frist på 28 dager etter at endringen fant sted.

§ 21 skal lyde:

§ 21. Statistikk

Løyvehaveren skal gi de økonomiske og statistiske opplysninger Samferdselsdepartementet, Statens vegvesen eller fylkeskommunen bestemmer og på den måten disse fastsetter.

§ 24 skal lyde:

§ 24. Søknad om ruteløyve

Søknad om ruteløyve må vedlegges:

- a) forslag til ruteplan og
- b) forslag til takstregulativ og
- c) dokumentasjon på at søker oppfyller kravene i § 4.

§ 34 skal lyde:

§ 34. Transport for funksjonshemmede

Den som har løyve for transport for funksjonshemmede, kan utføre slik transport som nevnt i § 42 annet ledd, selv om transporten kommer inn under definisjonen i yrkestransportlova § 2.

§ 35 skal lyde:

§ 35. Unntak fra krav om ruteløyve

Den som har tillatelse til å drive persontransport med jernbane etter jernbaneloven, kan ved nødvendig og midlertidig innstilling av togtilbudet utføre transporten med motorvogn i inntil to måneder uten ruteløyve. Løyvemyndigheten skal i slike tilfeller underrettes, og kan etter søknad forlenge perioden i inntil to måneder. Den som utfører transporten må ha løyve for persontransport med motorvogn.

§ 36 skal lyde:

§ 36. Dispensasjoner

Løyvemyndigheten kan, dersom Norges folkerettslige forpliktelser ikke er til hinder for det, unnta persontransport i rute fra kravet om ruteløyve i følgende tilfelle:

- a) Når det gjelder mindre enn 50 turer i året eller virksomheten drives i mindre enn 3 måneder i året og den er av mindre betydning og ikke skader annen rutetransport.
- b) Når det under egentransport av personer, jf. yrkestransportlova § 18, er hensiktsmessig å ta med andre passasjerer og det ellers vil oppstå kostnader eller ulemper som anses å stå i misforhold til virksomhetens betydning for rutegående kommunikasjoner.

Vedtak etter bokstav a kan treffes for 1 år om gangen og etter bokstav b for inntil 3 år om gangen.

For unntak fra løyveplikten etter § 23, § 34, § 35 og § 36 gjelder bestemmelsene i dette kapittelet så langt de passer.

Nytt kapittel IV skal lyde:

Kap. IV. Internasjonal person- og godstransport, herunder kabotasje**§ 53. Godstransport innenfor rammen av EØS-avtalen**

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 25a (forordning (EF) nr. 1072/2009 av 21. oktober 2009, som endret ved forordning (EU) nr. 612/2012) om felles regler for tilgang til den internasjonale marknaden for godstransport på veg, forordning (EF) nr. 2327/2003 av 22. desember 2003, forordning (EF) nr. 792/94 av 8. april 1994 om nærmere regler for anvendelse av forordning (EØF) nr. 3118/83 for foretak som utfører godstransport på vei for egen regning, forordning (EØF) nr. 3916/90 av 21. desember 1990 om tiltak som skal treffes ved en krise i markedet for godstransport på vei, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Forordning (EØF) nr. 4058/89 av 21. desember 1989 om prisdannelse for godstransport på vei mellom medlemsstater, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig. Konkurransetilsynet håndhever forordningens art. 3.

§ 54. Godstransport utenfor rammen av EØS-avtalen

For godstransport samt kabotasje utenfor rammen av EØS-avtalen kreves tillatelser i samsvar med internasjonale avtaler Norge har inngått eller på nærmere angitte vilkår fastsatt i medhold av yrkestransportlova § 10.

§ 55. Persontransport innenfor rammen av EØS-avtalen

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 32a (forordning (EF) nr. 1073/2009 av 21. oktober 2009, som endret ved forordning (EU) nr. 611/2012) om felles regler for adgang til det internasjonale markedet for transport med turvogn og buss og om endring av forordning (EF) nr. 561/2006 og forordning (EF) nr. 2121/98 av 2. desember 1998 om gjennomføringsregler for rådsforordning (EØF) nr. 684/92 og (EF) nr. 12/98 om dokumenter for persontransport med turvogn og buss, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 56. Persontransport utenfor rammen av EØS-avtalen

For persontransport utenfor rammen av EØS-avtalen kreves tillatelser i samsvar med internasjonale avtaler Norge har inngått eller på nærmere angitte vilkår fastsatt i medhold av yrkestransportlova § 10.

Nytt kapitel V skal lyde:

Kap. V. Sluttbestemmelser

§ 57. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft 1. april 2003.

Samtidig oppheves Samferdselsdepartementets forskrift 4. desember 1992 nr. 1013 om adgang til yrket i persontransport med rutevogn eller med turvogn, forskrift 8. desember 1986 nr. 2170 om persontransport i rute innenlands med motorvogn eller fartøy, forskrift 4. desember 1992 nr. 1016 om godstransport med motorvogn og forskrift 10. juni 1977 nr. 8 om persontransport med motorvogn utenfor rute.

Vedtak som er truffet i medhold av tidligere forskrifter gjelder også etter denne forskriftens ikrafttreden.

II

1. Forskriften gjelder fra 1. januar 2015. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 26. mars 2003 nr. 402 om internasjonal person- og godstransport, samt kabotasje. Endringer i § 9 trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

2. Løyver og tillatelser som er gyldige på det tidspunkt denne forskriften trer i kraft, gjelder for den tid som er fastsatt. For turvognløyve etter § 4 og løyve for godstransport etter § 5 i lova, gjelder løyve for en periode på 10 år regnet fra ikrafttreden. Dersom løyvehaver søker om flere eller nye løyver etter § 4 og § 5 i denne perioden må tidligere gitte løyver også fornyes.

21. nov. Nr. 1454 2014

Forskrift om opphevelse av forskrift 13. august 1992 nr. 620 om megling i konfliktråd

Fastsatt ved kgl.res. 21. november 2014. Fremmet av Justis- og beredskapsdepartementet. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

Forskrift 13. august 1992 nr. 620 om megling i konfliktråd oppheves.

II

Forskriften trer i kraft straks.

23. nov. Nr. 1455 2014

Forskrift om endring i forskrift om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 23. november 2014 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 13–2, lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 2–1a femte ledd, lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 11 og § 16 annet ledd og lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddeloven) § 25b. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 3. april 2008 nr. 320 om legemiddelhåndtering for virksomheter og helsepersonell som yter helsehjelp gjøres følgende endringer:

§ 2 tredje ledd oppheves.

§ 3 *Definisjoner* skal lyde:

I denne forskriften menes med:

- Helsehjelp:* Helsehjelp som definert i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. § 3 tredje ledd, jf. lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 1–3 bokstav c.
- Virksomhetsleder:* Den som har det overordnede ansvaret for helsehjelpen som ytes i den enkelte virksomhet.
- Helsepersonell:* Personell som definert i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. § 3 første ledd nr. 1 til nr. 3.
- Legemiddel:* Legemidler som definert i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. § 2.
- Legemiddelhåndtering:* Enhver legemiddelrelatert oppgave som utføres fra legemidlet er ordinert eller rekvirert til det er utdelt eller eventuelt kassert.
- Rekvirering:* Muntlig, skriftlig eller elektronisk bestilling av legemidler ved resept eller rekvisisjon jf. forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 1–3.
- Ordinering:* Beslutning tatt av helsepersonell, med rekvireringsrett til pasient, om iverksettelse, videreføring eller endring av individuell behandling med legemiddel. Ordinering skal dokumenteres i samsvar med forskrift 21. desember 2000 nr. 1385 om pasientjournal.
- Ordinering gjennom prosedyre:* Beslutning om iverksettelse av legemiddelbehandling gjennom skriftlig prosedyre som er fastsatt av virksomhetsleder.

- i) *Istandgjøring*: Tilberedning eller annen klargjøring av legemiddel for utdeling til pasient.
- j) *Tilberedning*: Enkel tilvirkning av legemiddel som på grunn av kort holdbarhet, må gjøres bruksferdig umiddelbart før bruk.
- k) *Dobbeltkontroll*: To personer som hver for seg og ved å signere, manuelt eller elektronisk, bekrefter at en oppgave er utført korrekt, og i henhold til eventuelt fastsatt prosedyre. En automatisert elektronisk kontroll kan benyttes dersom den er likeverdig med en manuell kontroll.
- l) *Utdeling*: Utdeling av ferdig istandgjort legemiddel til pasient, administrering av legemiddel som pasienten ikke kan administrere selv, overvåkning av legemiddelinntak og observasjon av eventuelle umiddelbare reaksjoner på tilført legemiddel.

§ 4 Virksomhetsleders ansvar skal lyde:

Virksomhetsleder skal sørge for at legemiddelhåndtering i virksomheten utføres forsvarlig og i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

Når virksomhetsleder ikke selv er lege eller provisorfarmasøyt, skal det utpekes en faglig rådgiver med slik utdanning.

Virksomhetsleder skal sørge for at helsepersonell som håndterer legemidler, har tilstrekkelig kompetanse. Helsepersonellens kompetanse må vurderes individuelt ut fra vedkommendes formelle og reelle kvalifikasjoner og oppgavens art, før legemiddelhåndtering kan utføres.

Virksomhetsleder skal sørge for at studenter bare gis oppgaver i tråd med helsepersonelloven § 5 annet ledd.

Virksomhetsleder skal sørge for at virksomhetens internkontrollsystem har rutiner som kvalitetssikrer informasjonen om pasientens legemiddelbruk ved innleggelse og utskriving, og ved overføring innen virksomheten.

Virksomhetsleder skal sørge for internkontroll, jf. lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten § 3, jf. internkontrollforskrift i sosial- og helsetjenesten § 3, herunder:

- a) Etablere og oppdatere skriftlige prosedyrer for legemiddelhåndtering. Dette innebærer, blant annet, prosedyrer for risikovurdering, evaluering, kontroll og avvikshåndtering. Prosedyrene skal gjøres kjent i virksomheten.
- b) Gi skriftlige bestemmelser om hvilken kompetanse ansatte skal ha for å utføre oppgaver innen legemiddelhåndtering. Disse bestemmelsene skal gjøres kjent i virksomheten.
- c) Sørge for at helsepersonell får nødvendig opplæring og kompetanseutvikling i legemiddelhåndtering.
- d) Sørge for at virksomheten har et system for håndtering av legemidler i reseptgruppene A og B.

§ 5 Informasjon om legemiddelbruk skal lyde:

En oppdatert og samstemt liste over legemidler i bruk skal, i forståelse med pasienten, alltid følge pasienten ved skifte av omsorgsnivå.

§ 6 Oppbevaring skal lyde:

Legemidler skal oppbevares forsvarlig og utilgjengelig for uvedkommende.

§ 7 Krav til istandgjøring og utdeling skal lyde:

Helsepersonell skal sørge for at riktig legemiddel gis til riktig pasient, i riktig dose, til riktig tid og på riktig måte.

Istandgjøring og utdeling av legemidler skal som hovedregel skje på grunnlag av ordinering gjort til enkeltpasient. Unntatt fra dette er utdeling av legemidler som skjer på grunnlag av ordinering gjennom virksomhetens prosedyre og gjelder kun situasjoner der slik ordinering er nødvendig for å kunne yte forsvarlig helsehjelp. Prosedyren skal være fastsatt av virksomhetsleder, og utarbeidet i samråd med helsepersonell med rekvisiteringsrett til pasient.

Et istandgjort legemiddel skal på forpakningen eller beholderen være merket med opplysninger om pasientens identitet og legemidlets navn og virkestoff, samt styrke, dose og andre opplysninger som er nødvendig for en sikker håndtering.

Det kan byttes mellom byttbare legemidler. Virksomheten skal i internkontrollsystemet ha prosedyrer som sikrer forsvarlig bytte mellom byttbare legemidler, herunder hvilken kompetanse den som skal utføre byttene skal ha.

Ny § 8 skal lyde:

§ 8. Tilberedning av legemidler

Tilberedning av legemidler skal skje på faglig forsvarlig måte og i egne lokaler som er utformet og dimensjonert slik at risikoen for sammenblanding av produkter, for krysskontaminasjon og annen forurensning av produktene unngås. Tilberedning av legemidler kan unntaksvis foretas andre steder når det anses faglig forsvarlig.

Virksomhetsleders ansvar for å foreta sårbarhets- og risikovurdering som grunnlag for å sikre faglig forsvarlig tilberedning fremgår av § 4 sjette ledd. Hygieneinstrukser, arbeidsmetodikk og dokumentasjon skal være tilpasset art og omfang av tilberedningen og er en del av virksomhetens internkontrollsystem.

Nåværende § 8 blir ny § 9 og skal lyde:

§ 9. Narkotikaregnskap og kontroll med legemidler i reseptgruppene A og B

Virksomheten skal:

- a) dokumentere alle mottak og uttak av legemidler i reseptgruppe A, herunder hva den enkelte pasient har fått av slike legemidler. Dokumentasjon skal være oppdatert til enhver tid og oppbevares i minst 5 år.

- b) ha oversikt over alle mottak og uttak av legemidler i reseptgruppe B. Mottatt mengde skal sammenholdes med faktisk bruk på enhetsnivå.

Nåværende § 9 blir ny § 10 og skal lyde:

§ 10. Rekvirering til lokalt legemiddellager

Virksomhetsleder kan rekvirere legemidler til lokalt legemiddellager i samsvar med liste godkjent av lege, samt legemidler ordinert til pasient. Virksomhetsleder kan delegere denne oppgaven. Når bestillingen gjelder legemidler ordinert til pasient skal det fremgå hvem som er ordinerende lege.

Nåværende § 10 Rekvirering til farmasøytisk avdeling på sykehus oppheves.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

24. nov. Nr. 1456 2014

Forskrift om endring i forskrift om særlige regler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften) og forskrift om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum (animaliekontrollforskriften)

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 24. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd, § 15 og § 16 annet, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1624 om særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse (animaliehygieneforskriften) gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningsfeltet fjernes følgende:

vedlegg I kap. I, del 1.2 nr. 146 (forordning (EF) nr. 1162/2009 endret ved forordning (EU) nr. 702/2013).

§ 4 skal lyde:

§ 4. Gjennomføring av forordning (EU) nr. 1079/2013

EØS-avtalens vedlegg I kapittel I del 6.1 nr. 19 (forordning (EU) nr. 1079/2013) om fastsettelse av overgangsbestemmelser ved anvendelsen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 og (EF) nr. 854/2004 gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg I, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

II

I forskrift 22. desember 2008 nr. 1622 om særlige regler for gjennomføringen av offentlig kontroll av produkter av animalsk opprinnelse beregnet på konsum (animaliekontrollforskriften) gjøres følgende endring:

I § 1 tredje ledd fjernes følgende:

forordning (EF) nr. 1162/2009 om fastsettelse av overgangsbestemmelser om gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004, forordning (EF) nr. 854/2004, forordning (EF) nr. 882/2004 og

III

Endringene trer i kraft straks.

Forordninger

I forskrift om animaliehygiene avsnitt «Forordninger» gjøres følgende endringer:

Konsolidert forordning (EF) nr. 1162/2009, fjernes.

24. nov. Nr. 1457 2014

Forskrift om endring i forskrift fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14

Hjemmel: Fastsett av Skattedirektoratet 24. november 2014 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 10–80 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 § 10–63. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 22. november 1999 nr. 1160 fastsatt av Skattedirektoratet til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 10–63 skal lyde:

§ 10–63. Lavskattland

§ 10–63–1. Opplisting av land som skal anses som lavskattland og land som ikke skal anses som lavskattland i § 10–63–2 og § 10–63–3 er, med de unntak som følger av bestemmelsene, bindende uten nærmere vurdering etter skatteloven § 10–63. Dette gjelder både ved beskatning av inntekt og tap på investeringer i lavskattland, jf. skatteloven § 2–38 tredje ledd a, ved NOKUS-beskatning, jf. skatteloven § 10–60 flg. og ved beregning av kreditfradrag, jf. skatteloven § 16–21 første ledd bokstav a.

§ 10–63–2. Følgende land anses som lavskattland:

Andorra
Anguilla
Bahamas
Bahrain, med unntak for selskap som er skattepliktig for aktiviteter i oljesektoren
Bermuda
BES Islands (Bonaire, St. Eustatius og Saba)
Caymanøyene
De forente arabiske emirater
Hongkong
Isle of Man
Jomfruøyene (amerikanske)
Jomfruøyene (britiske)
Kanaløyene (Jersey, Guernsey, Lihou, Jethou, Herm, Alderney, Great Sark, Little Sark og Brecqhou)
Kosovo
Liberia
Macao
Marshalløyene
Maldivene
Mauritius
Mikronesia
Moldova
Monaco
Montenegro
Nauru
Oman
Paraguay
Palau (Belau)
San-Barthélemy (Saint Barts, Saint Barth)
Serbia
St. Kitts og Nevis
St. Vincent og Grenadinene
Usbekistan
Vanuatu.

§ 10–63–3.

(1) Landene nedenfor anses ikke som lavskattland, med unntak for selskap som beskattes med redusert sats, som fritas for skatteplikt gjennom ulike incentivordninger eller som på annen måte fritas for beskatning:

Australia
Canada
Chile
India
Japan
Kina
New Zealand
Sør Afrika
USA.

(2) Opplistingen av land som ikke anses som lavskattland i denne paragraf er likevel ikke bindende uten nærmere vurdering, jf. § 10–63–1, hvis selskapets inntekt i dette landet hovedsakelig er inntekt som nevnt i skatteloven § 2–38 annet ledd som er skattefri, og inntekten skriver seg fra investering i lavskattland.

(3) Første ledd gjelder ikke ved avgjørelsen av om «annen selvstendig innretning eller formuesmasse» som nevnt i skatteloven § 10–60 annet punktum, skal anses hjemmehørende i et lavskattland eller ikke.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med 1. januar 2015 for beskatning av inntekt og tap på investeringer i lavskattland, jf. skatteloven § 2–38, for NOKUS-beskatning, jf. skatteloven § 10–63 og ved beregning av kreditfradrag, jf. skatteloven § 16–21.

24. nov. Nr. 1458 2014

Forskrift om havnestatskontroll

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 24. november 2014 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven), § 9, § 10, § 11, § 12, § 13, § 14, § 15, § 16, § 17, § 21, § 22, § 22a, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27, § 28, § 28a, § 31, § 32, § 34, § 35, § 42, § 44, § 45, § 49, § 52 og § 54, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590 og delegeringsvedtak 29. juni 2007 nr. 849 og lov 21. juni 2013 nr. 102 om stillingsvern mv. for arbeidstakere på skip (skipsarbeidsloven) § 1–2 tredje ledd bokstav d og § 9–7 femte bokstav f, jf. delegeringsvedtak 3. juli 2013 nr. 974.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56b (direktiv 2009/16/EF som endret ved direktiv 2013/38/EU), nr. 56bc (forordning (EU) nr. 428/2010), nr. 56be (forordning (EU) nr. 802/2010 som endret ved forordning (EU) nr. 1205/2012), nr. 56bd (forordning (EU) nr. 801/2010) og vedlegg XIII nr. 56h (direktiv 1999/95/EF). Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

Kapittel 1. Felles og innledende bestemmelser

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for utenlandske

- a) lasteskip
- b) passasjerskip
- c) flyttbare innretninger

i næringsvirksomhet.

Forskriften gjelder ikke for primitivt bygde treskip.

§ 2. Konvensjonskrav

Følgende konvensjoner med senere tilføyelser og endringer gjelder som forskrifter for skip oppholder seg i norske farvann i den grad og så langt konvensjonene gjelder for skip som omfattes av forskriften her:

- a) Den internasjonale konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, 1974 (SOLAS 74)
- b) Den internasjonale konvensjon om lastelinjer, 1966 (LL 66)
- c) Den internasjonale konvensjon om hindring av forurensning fra skip, 1973, og tilhørende protokoll av 1978 (MARPOL 73/78)
- d) Den internasjonale konvensjon om normer for opplæring, sertifikater og vakthold for sjøfolk, 1978 (STCW 78/95)
- e) Konvensjonen om internasjonale regler til forebygging av sammenstøt på sjøen, 1972 (Colreg 72)
- f) Den internasjonale konvensjon om måling av fartøyer, 1969 (ITC 69)
- g) Den internasjonale konvensjon om erstatningsansvar for oljesølskade, 1992 (CLC 92)
- h) Den internasjonale konvensjon om regulering av skadelige bunnstoffsystemer på skip (AFS-konvensjonen)
- i) Den internasjonale konvensjon 2001 om erstatningsansvar for bunkersoljesølskade (Bunkerskonvensjonen, 2001)
- j) Den internasjonale konvensjon om sjøfolks arbeids- og levevilkår (Maritime Labour Convention – MLC).

§ 3. Passasjerskip i innenriksfart i Norge eller i fart mellom havner på Svalbard

Denne paragrafen gjelder for passasjerskip som ikke har flagg i en EØS-stat og går i innenriksfart i Norge, herunder fart mellom havner på Svalbard.

Passasjerskip bygget 1. mai 2000 eller senere og passasjerskip med lengde 24 meter eller mer bygget før 1. mai 2000 og hurtiggående passasjerskip skal som minimum ha sertifikat som viser at de oppfyller kravene i direktiv 2009/45/EF som endret ved direktiv 2010/36/EU.

Passasjerskip med lengde under 24 meter bygget før 1. mai 2000 unntas kravene i kapittel I, II, III, IV i SOLAS 74 når skipene har nasjonalt passasjersertifikat som åpner for fart i territorialfarvannet med påtegning om at skipet har om bord

- a) gyrokompass og GMDSS-utstyr for A2-området
- b) godkjente skadestabilitetsberegninger i henhold til SOLAS kapittel II-1 del B, eller kapittel II-1 del B i vedlegg 1 til direktiv 2009/45/EF, som endret ved direktiv 2010/36/EU
- c) redningsutstyr med termiske egenskaper til samtlige personer skipet er sertifisert for
- d) navigasjonsutstyr som er hensiktsmessig etter skipets operasjonsområde.

Kapittel 2. Havnestatskontroll

§ 4. Gjennomføring av havnestatskontroll

Havnestatskontroll gjennomføres etter direktiv 2009/16/EF som endret ved direktiv 2013/38/EU (direktiv 2009/16/EF).

Direktivets bestemmelser utfylles av følgende forordninger:

- a) EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56bc (forordning (EF) nr. 428/2010) om gjennomføring av artikkel 14 i Europaparlamentets og rådets direktiv 2009/16/EF for så vidt angår utvidede inspeksjoner av skip.
- b) EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56bd (forordning (EU) nr. 801/2010) om gjennomføring av artikkel 10.3 i Europaparlamentets og rådets direktiv 2009/16/EC for så vidt angår flaggstatskriteriene.
- c) EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56be (forordning (EU) nr. 802/2010 som endret ved forordning (EU) nr. 1205/2012) om gjennomføring av artikkel 10.3 og 27 i Europaparlamentets og rådets direktiv 2009/16/EF for så vidt angår rederiets prestasjoner.

Forordningene gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til EØS-avtalen og avtalen for øvrig.

Kapittel 3. Rederiet og skipsførers plikter

§ 5. *Plikt til å melde fra om skipets planlagte ankomst*

Når et skip kan bli gjenstand for eller skal gjennomgå en utvidet kontroll plikter rederiet eller skipsfører å melde inn skipets planlagte ankomst til en norsk havn eller ankerplass i SafeSeaNet Norway senest tre døgn før forventet ankomst.

Forventes reisen å vare kortere enn tre døgn skal melding om forventet ankomst senest registreres når skipet forlater havnen eller ankerplassen som det oppholder seg i.

Meldingen som kreves etter første eller andre ledd skal inneholde

- a) skipets identifikasjon (navn, kjenningssignal, IMO-identifikasjonsnummer eller MMSI-nummer)
- b) bestemmelseshavn
- c) forventet tidspunkt for ankomst og forventet tidspunkt for avgang (ETA, ETD)
- d) informasjon om skipet planlegger oppankring (ankringsplass eller fortøyningsinnretning)
- e) samlet antall personer om bord
- f) planlagte operasjoner (lasting, lossing, annet)
- g) planlagte lovfestede tilsyn samt omfattende vedlikeholds- og reparasjonsarbeid som skal utføres.

Tankskip plikter i tillegg å oppgi opplysninger om

- a) dato for siste utvidede inspeksjon i Paris MOU- og EØS-området
- b) konstruksjon: enkelt skrog, enkelt skrog med SBT, dobbelt skrog
- c) laste- og ballasttankenes tilstand: fullastede, tomme eller inerte
- d) lastemengde og type.

Rederiet eller skipsfører skal så raskt som mulig underrette norske myndigheter i SafeSeaNet Norway ved endringer i den innmeldte seilingsplanen.

§ 6. *Melding om faktisk ankomst- og avgangstid*

Rederiet eller skipsfører plikter senest innen 1 time etter ankomst å melde fra om skipets faktiske ankomsttidspunkt i SafeSeaNet Norway. Som ankomsttidspunkt regnes tidspunktet når fartøyet er fortøyd eller anker lagt ut.

Rederiet eller skipsfører plikter senest innen 1 time etter at skipet har forlatt havn eller ankerplass å melde fra om skipets faktiske avgangstidspunkt i SafeSeaNet Norway.

§ 7. *Plikt til å sette av tid til utvidet kontroll*

Når et fartøy kan eller skal gjennomgå utvidet kontroll, plikter rederiet eller skipsføreren å sette av tilstrekkelig tid til at kontrollen kan gjennomføres. Med mindre sikkerheten krever at skipet foretar sikringstiltak i løpet av gjennomføringen av den utvidede kontrollen, plikter rederiet skal sørge for at skipet blir liggende i havnen til kontrollen er gjennomført.

§ 8. *Plikt til å sette i gang tiltak*

Når en inspeksjon er blitt utsatt etter § 4 jf. direktiv 2009/16/EF artikkel 19 nr. 5, skal rederiet eller skipsfører sørge for at nødvendige tiltak for å sikre at skipet oppfyller de relevante kravene i konvensjonene blir iverksatt.

§ 9. *Utgifter i forbindelse med opphevelse av forvaltningstiltak*

Rederiet skal dekke alle utgifter i tilknytning til havnestatskontroll som foretas for å få opphevet

- a) en tilbakeholdelse
- b) et anløpsforbud.

Rederiet skal dekke alle utgifter ved tilbakeholdelse i havnen.

Kapittel 4. Forvaltningstiltak

§ 10. *Tilbakeholdelse og stansing av operasjoner*

Skip som

- a) har mangler som klart utgjør en fare for helse, miljø eller sikkerhet
- b) ikke oppfyller krav om å ha ferdsskriver
- c) har arbeids- og levevilkår som utgjør en åpenbar fare for arbeidstakernes sikkerhet og helse

- d) har alvorlige og gjentatt brudd på MLC, herunder arbeidstakers rettigheter vil bli tilbakeholdt eller få stanset operasjonen hvor mangelen ble påvist.

§ 11. Anløpsforbud

Skip nektes anløp til norske havner og ankerplasser hvis de seiler under flagget til en stat som står på

- a) Paris MOU sin svarteliste, og har vært tilbakeholdt eller fått utstedt forbud mot drift etter direktiv 1999/35/EF mer enn to ganger i løpet av de 36 foregående månedene i en havn eller på en ankerplass i en stat som har undertegnet Paris MOU, eller
- b) Paris MOU sin gråliste, og har vært tilbakeholdt eller fått utstedt forbud mot drift etter direktiv 1999/35/EF mer enn to ganger i løpet av de 24 foregående månedene i en havn eller på en ankerplass i en stat som har undertegnet Paris MOU.

§ 12. Anløpsforbudets ikrafttredelse

Rederiet plikter å sørge for at skip som får utstedt anløpsforbud retter manglene som er funnet under havnestatskontrollen før skipet forlater havn eller ankerplass.

Anløpsforbudet trer i kraft når skipet har forlatt havn eller ankerplass hvor anløpsforbudet ble utstedt.

§ 13. Virkning av tilbakeholdelse av skip med tidligere anløpsforbud

Et skip får anløpsforbud til alle norske havner og ankerplasser når skipet blir tilbakeholdt i en havn eller ankerplass i en stat som har undertegnet Paris MOU etter andregangs anløpsforbud

Anløpsforbudet etter første ledd gjelder tilsvarende for havner og ankerplasser i Paris MOU.

§ 14. Permanent anløpsforbud

Et skip som ikke oppfyller kriteriene for opphevelse etter § 17, § 18 eller § 19 tjuefire måneder etter at anløpsforbudet ble utstedt, får permanent anløpsforbud til norske havner og ankerplasser.

Et skip får permanent anløpsforbud til alle norske havner og ankerplasser når skipet blir tilbakeholdt etter tredje gangs anløpsforbud i Paris MOU.

Anløpsforbudene etter første og annet ledd gjelder tilsvarende for havner og ankerplasser i Paris MOU.

§ 15. Nektelse av adgang til havn ved brudd på vilkår

Skip som er tilbakeholdt og har fått tillatelse til å gå til reparasjonsverksted, nektes adgang til norske havner og ankerplasser når skipet

- a) forlater havn eller ankerplass uten at fastsatte vilkår for tillatelsen er oppfylt, eller
- b) ikke går direkte til angitt reparasjonsverksted.

Kapittel 5. Opphevelse av tilbakehold, stansing av operasjoner og anløpsforbud

§ 16. Opphevelse av tilbakehold og stansing av operasjoner

Tilbakeholdelsen eller stansingen av en operasjon vil ikke bli opphevet før Sjøfartsdirektoratet fastslår at skipet kan seile eller gjenoppta operasjon uten

- a) fare for passasjerenes eller besetningens helse og sikkerhet
- b) fare for andre skip
- c) at det foreligger en urimelig trussel for skade på miljøet.

Rederiet må i tillegg ha foretatt full innbetaling, eller gitt en tilstrekkelig garanti for refusjon, av utgiftene som eventuell kontroll for opphevelse medfører.

Tilbakeholdelsen eller stansingen av en operasjon som skyldes brudd på MLC vil ikke bli opphevet før

- a) feil eller mangler er utbedret, eller
- b) Sjøfartsdirektoratet har godkjent skipets handlingsplan for korrigerende mangler og feil, og det er godtgjort at planen vil bli gjennomført snarest mulig.

§ 17. Opphevelse av første anløpsforbud

Første anløpsforbud oppheves tidligst 3 måneder etter anløpsforbudet ble vedtatt.

For å få opphevet anløpsforbudet må tidsfristen som er fastsatt for tidligste opphevelse være utløpt og rederiet må

- a) rette formell anmodning til Sjøfartsdirektoratet om opphevelse av anløpsforbudet
- b) legge ved dokumentasjon fra flaggstaten som bekrefter at en autorisert inspektør godkjent av flaggstatens myndighet har vært om bord og konstatert at skipet fullt ut oppfyller gjeldende konvensjonskrav
- c) legge ved dokumentasjon fra skipets eventuelle klassifikasjonsselskap som bekrefter at inspektøren som har skrevet rapporten har vært om bord og konstatert at skipet overholder de klassifikasjonsstandardene som er spesifisert av selskapet
- d) dokumentere at det er gjennomført ny utvidet kontroll i en norsk havn, eller i en havn som Sjøfartsdirektoratet har godkjent, som bekrefter at skipet fullt ut oppfyller gjeldende konvensjonskrav
- e) ha foretatt full innbetaling, eller gitt tilstrekkelig garanti for refusjon, av utgiftene som den utvidede kontrollen medfører.

Ved gjennomføring av ny kontroll i Norge skal rederiet, dennes representant i Norge eller skipsføreren begjære ny kontroll senest 14 dager før kontrollen ønskes gjennomført. Skipet skal ikke laste eller losse i havnen før kontrollen er utført og anløpsforbudet er opphevet.

§ 18. Opphevelse av andre anløpsforbud

Når skipet er ilagt anløpsforbud for annen gang, er fristen for tidligste opphevelse tolv måneder regnet fra tidspunktet når vedtaket om annet anløpsforbud ble truffet. Anløpsforbudet kan ikke oppheves før vilkårene i § 17 andre og tredje ledd er oppfylt.

§ 19. Opphevelse av tredje anløpsforbud

Når skipet er ilagt anløpsforbud for tredje gang, er fristen for tidligste opphevelse tjuefire måneder regnet fra tidspunktet når vedtaket om andre anløpsforbud ble truffet. Anløpsforbudet kan ikke oppheves før rederiet har dokumentere at

- a) vilkårene i § 17 andre og tredje ledd er oppfylt
- b) skipet seiler under et flagg som på grunn av sin tilbakeholdelsesprosent verken står på Paris MOUs svarteliste eller gråliste
- c) skipets lovfestede sertifikat og eventuelt klasesertifikat er utstedt av en organisasjon eller organisasjoner som er anerkjent i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 391/2009 av 23. april 2009 om felles regler og standarder for organisasjoner som skal inspisere og besikte skip
- d) skipet administreres av et rederi som har et høyt prestasjonsnivå i samsvar med bilag I, del I.1 til direktiv 2009/16/EF.

§ 20. Opphevelse av nektelse av adgang til havn i medhold av § 15

Nektelse av adgang til havn ilagt i medhold av § 15, oppheves når rederiet har forelagt dokumentasjon på at skipet fullt ut oppfyller alle gjeldende konvensjonskrav.

Kapittel 6. Bekymringsmeldinger, tips og rett til å klage**§ 21. Adgang til å påklage vedtak**

Rederiet eller dennes representant i Norge kan påklage et vedtak om tilbakeholdelse eller anløpsforbud truffet av Sjøfartsdirektoratet. Klagen skal rettes til Sjøfartsdirektoratet.

Innsendelse av klage medfører ikke at tilbakeholdelsen eller anløpsforbudet oppheves.

§ 22. Bekymringsmeldinger

Den som har sitt arbeid om bord kan melde inn bekymringer til Sjøfartsdirektoratet. Bekymringsmeldingene vil bli behandlet i samsvar med § 4 jf. direktiv 2009/16/EF artikkel 18 i og intern prosedyre.

§ 23. Adgang til å klage på brudd på MLC

Den som har sitt arbeid om bord på laste- eller passasjerskip kan klage på manglende oppfyllelse av krav i MLC. Klagen rettes til havnestatsinspektør i havnen hvor skipet har anløpt.

Kapittel 7. Avsluttende bestemmelser**§ 24. Ikrafttredelse**

Forskriften trer i kraft straks.

§ 25. Opphevelse av og endring av andre forskrifter

Forskrift 30. desember 2010 nr. 1849 om kontroll med fremmede skip og flyttbare innretninger i norsk havn mv. oppheves med virkning fra 24. november 2014.

24. nov. Nr. 1459 2014**Forskrift om krav til gjennomføring av magnetinduktiv prøving av ståltau på taubaner og kabelbaner og krav om rapportering**

Hjemmel: Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 24. november 2014 med hjemmel i lov 14. juni 1912 nr. 1 om anlegg av taugbaner og løipestrenger mv. § 1, § 1a og § 1b og lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 6, jf. forskrift 3. mai 2002 nr. 446 om bygging og drift av taubaner og kabelbaner § 4 og delegeringsvedtak 7. desember 2011 nr. 1236. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at den som utfører magnetinduktiv prøving av ståltau nevnt i § 2 har den nødvendige kompetanse og at ståltau blir byttet ut eller reparert i rett tid for å sikre at de alltid fyller sin oppgave med hensyn til anleggets sikkerhet og funksjonsdyktighet.

§ 2. Virkeområde

Forskriften omfatter krav til den som skal utføre magnetinduktiv prøving av ståltau på taubaner og kabelbaner for persontransport. Forskriften gjelder også fastsettelse av plikt for den som har konsesjon etter taubaneloven eller tillatelse etter jernbaneloven til å drive taubaner og kabelbaner for persontransport, til å sende kopi av rapport for utført magnetinduktiv prøving av ståltau til Statens jernbanetilsyn.

§ 3. Krav til metode og kvalifikasjoner for gjennomføring av magnetinduktiv prøving av ståltau

For magnetinduktiv prøving av ståltau gjelder NS-EN 12927–8 Sikkerhetskrav for taubaneinstallasjoner for persontransport Tau Del 8: Magnetinduktiv prøving av tau.

§ 4. *Krav til dokumentasjon av kvalifikasjoner*

Den som skal gjennomføre magnetinduktiv prøving av ståltau må enten ha akkreditering som omfatter magnetinduktiv prøving i henhold til NS-EN 12927–8 Sikkerhetskrav for taubaneinstallasjoner for persontransport Tau Del 8: Magnetinduktiv prøving av tau, eller godkjenning fra en nasjonal europeisk taubanemyndighet til å utføre magnetinduktiv prøving av ståltau gitt på bakgrunn av en nasjonal godkjenningsprosess.

Som dokumentasjon på akkreditering aksepteres akkrediteringsbevis fra Norsk akkreditering eller annet akkrediteringsorgan som er signatar til den multilaterale avtalen til samarbeidsorganet for alle akkrediteringsorgan i Europa (EAs MLA).

Som dokumentasjon på godkjenning fra en europeisk nasjonal taubanemyndighet aksepteres godkjenningssdokument utstedt av den nasjonale myndigheten sammen med et akseptdokument fra Statens jernbanetilsyn.

Kopi av dokumentasjonen i annet og tredje ledd skal følge rapporten for den magnetinduktive prøvingen.

§ 5. *Krav om rapportering av prøveresultater og plan for tiltak*

Konsesjonshaver skal uten opphold sende kopi av rapport etter gjennomført magnetinduktiv prøving av ståltauet til Statens jernbanetilsyn. På bakgrunn av rapporten skal det utarbeides en tiltaksplan. Denne skal sendes Statens jernbanetilsyn sammen med rapporten.

§ 6. *Endringer i andre forskrifter*

Forskrift 3. mai 2002 nr. 446 om bygging og drift av taubaner og kabelbaner: § 15 andre ledd bokstav b) oppheves.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

25. nov. Nr. 1460 2014

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 25. november 2014 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 14, § 16, § 27, § 36 og § 37 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99, jf. forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 § 29 andre ledd. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 gjøres følgende endring:

§ 17 tredje ledd (endret) skal lyde:

Kvoteenheten for maksimalkvoten i EU-sonen er 4,1 tonn. Kvoteenheten for maksimalkvoten i EU-sonen oppheves fra og med 19. august 2014. Fisket i EU-sonen stoppes fra og med 25. november 2014 kl. 15.00. Siste frist for innmelding til Norges Sildesalgslag er 25. november 2014 kl. 18.00.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

26. nov. Nr. 1461 2014

Forskrift om endring i forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Hjemmel: Fastsatt av Riksantikvaren 26. november 2014 med hjemmel i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 22a og forskrift 9. februar 1979 nr. 8785 om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven § 12 nr. 1. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 9. november 2011 nr. 1088 om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer gjøres følgende endring:
Nytt kapittel 13 skal lyde:

Kapittel 13. Fredning av Historisk museum, Frederiks gate 2, Oslo

§ 13–1. *Omfang og vedlegg*

Fredningen omfatter følgende eiendom:

Historisk museum, Frederiks gate 2, Oslo	gnr./bnr. 209/43	Oslo kommune	Vedlegg 1
--	------------------	--------------	---------------------------

§ 13–2. *Frist for forvaltningsplan*

Forvaltningsplanen skal være utarbeidet innen utgangen av juni 2016.

II

Endringen trer i kraft 26. november 2014.

26. nov. Nr. 1462 2014

Delegering av myndighet etter forvaltningsloven § 13d første ledd, jf. forvaltningslovforskriften § 8, fra Samferdselsdepartementet til Vegdirektoratet

Hjemmel: Fastsett av Samferdselsdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften) § 8. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

Departementets myndighet etter forvaltningsloven § 13d første ledd delegeres fra Samferdselsdepartementet til Vegdirektoratet for så vidt gjelder utlevering av data fra Statens vegvesens dybdeanalyser av dødsulykker i vegtrafikken.

II

Delegeringen trer i kraft straks.

26. nov. Nr. 1463 2014

Forskrift om endring i forskrift om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenestepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015

Hjemmel: Fastsett av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 7. mars 2014 nr. 5 om endringer i lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (ny uførepensjonsordning) del V nr. 2. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 3. juli 2014 nr. 949 om overgangsregler for uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenestepensjonsordning som er innvilget med virkningstidspunkt før 1. januar 2015 gjøres følgende endring:

§ 14 tredje ledd tredje punktum skal lyde:

Det utbetales ikke barnetillegg dersom beløpet i bokstav b er størst.

II

Endringen trer i kraft straks.

26. nov. Nr. 1464 2014

Forskrift om endring i forskrift om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenestepensjonsordning og personskadetrygd når ny uføretrygd i folketrygden trer i kraft 1. januar 2015

Hjemmel: Fastsett av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser § 30 og lov 20. juni 2014 nr. 24 om endringer i folketrygdloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (tilpasninger til ny uføretrygd i folketrygden og ny uførepensjonsordning for offentlig tjenestepensjon) del XXII nr. 3. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 3. juli 2014 nr. 948 om overgangsregler for samordning av enkelte pensjoner fra tjenestepensjonsordning og personskadetrygd når ny uføretrygd i folketrygden trer i kraft 1. januar 2015 gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd skal lyde:

Folketrygden omregnes etter forskrift om omregning av uførepensjon til uføretrygd.

II

Endringen trer i kraft straks.

26. nov. Nr. 1465 2014**Forskrift om godskriving av pensjonspoeng for mottakere av avtalefestet pensjon som omfattes av AFP-tilskottsloven § 12 eller avtalefestet pensjon fra offentlig pensjonsordning før fylte 65 år**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 3–19. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

§ 1. Virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse når det utbetales avtalefestet pensjon som omfattes av AFP-tilskottsloven § 12 eller avtalefestet pensjon fra offentlig pensjonsordning før fylte 65 år.

§ 2. Godskriving av pensjonspoeng

Den som mottar avtalefestet pensjon som nevnt i § 1, får godskrevet pensjonspoeng etter reglene i folketrygdloven kapittel 3, slik de lød før lov 16. desember 2011 nr. 59 om endringer i folketrygdloven trådte i kraft.

§ 3. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1466 2014**Forskrift om endring i forskrift om arbeidsrettede tiltak mv.**

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XV nr. 1e (forordning (EU) nr. 651/2014). Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 11. desember 2008 nr. 1320 om arbeidsrettede tiltak mv. gjøres følgende endringer:

Ny § 1–13 skal lyde:

§ 1–13. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskudd skal ikke kumuleres med

- annen støtte som er unntatt etter det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 1,
- bagatellmessig støtte, jf. forskrift om unntak fra notifikasjonsplikt § 2 og § 4, eller
- annen fellesskapsfinansiering som helt eller delvis gjelder de samme støtteberettigede kostnadene, dersom en slik kumulering ville føre til at støtten overstiger den gjeldende høyeste støtteandelen eller det gjeldende høyeste støttebeløpet for denne typen støtte i henhold til det alminnelige gruppeunntaket.

Tiltaksarrangør skal melde fra til Arbeids- og velferdsetaten dersom de for samme år mottar støtte som er nevnt i første ledd som helt eller delvis gjelder de samme støtteberettigede kostnadene.

Det kan ikke gis tilskudd til vanskeligstilte bedrifter eller bedrifter som har en utestående tilbakebetalingskrav mot seg etter vedtak om ulovlig støtte.

§ 7–1 andre ledd andre setning oppheves.

§ 7–4 andre ledd oppheves.

§ 8–2 skal lyde:

§ 8–2. Definisjoner

I dette kapitlet menes med

- små bedrifter* – bedrifter som har færre enn 50 ansatte, og har en årsumsetning og/eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 10 millioner euro,
- mellomstore bedrifter* – bedrifter som har færre enn 250 ansatte, og har en årsumsetning som ikke overstiger 50 millioner euro, og/eller en samlet årsbalanse som ikke overstiger 43 millioner euro,
- store bedrifter* – bedrifter som har 250 ansatte eller mer, og har en årsumsetning som overstiger 50 millioner euro, og/eller en samlet årsbalanse som overstiger 43 millioner euro,
- støttesats* – bruttostøttebeløpet av de utgiftene det kan gis tilskudd til, uttrykt i prosent. Alle beløp som benyttes skal oppgis før eventuell direkte beskatning,
- utsatte arbeidstakere* – arbeidstakere med nedsatt arbeidsevne, arbeidstakere med funksjonsnedsettelse, arbeidstakere over 50 år og arbeidstakere uten fullført videregående opplæring.

§ 8–2 nytt andre ledd skal lyde:

Det gis ikke tilskudd dersom det er knyttet bindingstid til opplæringen eller dersom opplæring er obligatorisk for at de ansatte skal oppfylle fastsatte nasjonale krav.

§ 8–4 første ledd skal lyde:

Det kan gis tilskudd til bedriften for kostnader knyttet til opplæringen og til lønnsutgifter til deltakerne. Tilskuddet kan dekke følgende utgifter:

- a) utgifter til opplæringspersonale,
- b) reiseutgifter for opplæringspersonale og opplæringsdeltakere,
- c) andre løpende utgifter, f.eks. til materiell og utstyr som er direkte knyttet til opplæringen,
- d) avskrivning av verktøy og utstyr i den grad de er brukt utelukkende til opplæringsprosjektet,
- e) utgifter til veiledning og rådgivningstjenester i forbindelse med opplæringen,
- f) lønnsutgifter for deltakere i opplæringen. I deltakernes lønnsutgifter inngår bare de timene som deltakerne faktisk deltar i opplæringen, etter fratrekk av eventuell produktiv tid. Utgifter til opplæring omhandlet i bokstav a) til e) skal utgjøre minst 1/3 av støtteberettiget beløp. Tilskudd til lønnsutgifter kan ikke overstige 2/3 av støtteberettiget beløp.

§ 8–5 skal lyde:

§ 8–5. Tilskuddets størrelse

Støttesatsen skal ikke overstige 50 prosent av de støtteberettigede kostnadene for store bedrifter. 60 prosent for mellomstore bedrifter og 70 prosent for små bedrifter.

Støttesatsene i første ledd kan økes med inntil ti prosentpoeng dersom det dreier seg om opplæring av utsatte arbeidstakere.

Den samlede støttesatsen kan ikke overstige 70 prosent.

Når det gis støtte til sjøtransportsektoren, kan støtteintensiteten likevel være på 100 prosent, dersom

- a) den som mottar opplæring ikke er et aktivt medlem av besetningen, men er en del av reservebesetningen om bord, og
- b) opplæringen skal skje om bord på skip som er registrert i EØS-området.

Den årlige støtten kan maksimalt være på 2 mill. euro per år per virksomhet.

§ 8–8 skal lyde:

§ 8–8. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 31 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

§ 9–4 nytt fjerde ledd skal lyde:

Den årlige støtten kan maksimalt være på 5 mill. euro per år per virksomhet. For arbeidssøkere med nedsatt arbeidsevne kan årlig støtte maksimalt være på 10 mill. euro per år per virksomhet

§ 9–6 skal lyde:

§ 9–6. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 32 og 33 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

§ 9A–5 skal lyde:

§ 9A–5. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 34 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

§ 12A–2 tredje og fjerde ledd oppheves.

§ 12A–4 skal lyde:

§ 12A–4. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 34 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

§ 12B–2 femte og sjette ledd oppheves.

§ 12B–4 skal lyde:

§ 12B–4. Støtte etter gruppeunntaksforordningen

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 34 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1467 2014

Forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 29 sjuende ledd og § 30 tredje ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 12 sjuende ledd og § 13 tredje ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 15 sjuende ledd og § 16 tredje ledd. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gir utfyllende regler om reduksjon av midlertidig uførepensjon og uførepensjon på grunn av inntekt og om etteroppgjør når det er utbetalt for lite eller for mye pensjon i et kalenderår.

§ 2. Definisjoner

I forskriften her forstås

- a) «tjenstepensjonslovene» som lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere,
- b) «pensjon» som midlertidig uførepensjon og uførepensjon som gis med hjemmel i tjenstepensjonslovene,
- c) «inntekt» som pensjongivende inntekt etter folketrygdloven § 3–15, se likevel § 3 i forskriften her,
- d) «inntektsgrense» som det beløpet årlig inntekt kan utgjøre før pensjonen skal reduseres, jf. lov om Statens pensjonskasse § 29 første og andre ledd og tilsvarende bestemmelser i de øvrige tjenstepensjonslovene.

§ 3. Inntekt som ikke skal føre til reduksjon av pensjonen

Følgende inntekter skal ikke føre til reduksjon i pensjonen, selv om de defineres som pensjongivende inntekter i folketrygden:

- a) erstatning for inntektstap ved erstatningsoppgjør etter skadeserstatningsloven § 3–1, yrkesskadeforsikringsloven § 13 eller pasientskadeloven § 4 første ledd og
- b) inntekt, herunder feriepenger, som stammer fra helt avsluttet arbeid eller virksomhet før uførepensjonen ble tatt ut (ettterslepinntekt).

Den enkelte må selv opplyse om og dokumentere slike inntekter.

§ 4. Utfyllende bestemmelser om reduksjon av pensjon

Pensjonen skal reduseres når inntekten i et kalenderår overstiger inntektsgrensen fastsatt etter tjenstepensjonslovene. Dersom pensjonisten har meldt fra om forventet inntekt gjennom et kalenderår, kan pensjonsordningen gjennomføre en jevn reduksjon i pensjonen gjennom kalenderåret, selv om inntekten varierer gjennom året.

§ 5. Utfyllende bestemmelser om etteroppgjør

Dersom pensjonisten i et kalenderår har fått utbetalt for lite eller for mye pensjon som omfattes av forskriften her, skal det foretas et etteroppgjør.

Etteroppgjøret skal baseres på hele kalenderår. I uttaksår eller opphørsår skal likevel etteroppgjøret ta utgangspunkt i perioden for mottak av pensjon og inntekten i samme periode.

Etterbetaling av for lite utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn 25 prosent av rettsgebyret, jf. lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr. Tilbakekreving av for mye utbetalt pensjon kan unnlates hvis beløpet er mindre enn ett rettsgebyr.

Avregning av for mye utbetalt pensjon mot framtidige utbetalinger av uførepensjon og alderspensjon fra en tjenstepensjonsordning kan foretas med et beløp opp til 25 prosent av samlet månedlig utbetaling av ytelser fra tjenstepensjonsordningen.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1468 2014

Forskrift om endring i forskrift om tjenstepensjon og sykepenger

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 31 første ledd, jf. § 22 femte ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 14 første ledd, jf. § 8 nr. 1 fjerde ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 17 første ledd, jf. § 9 fjerde ledd. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 15. mai 1986 nr. 4115 om tjenstepensjon og sykepenger (samordningsforskrift 43) gjøres følgende endringer:

Hjemmelsrekken skal lyde:

Fastsatt av Sosialdepartementet (nå Arbeids- og sosialdepartementet) 15. mai 1986 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 31 første ledd, jf. § 22 femte ledd, lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apotekvirksomhet mv. § 14 første ledd, jf. § 8 nr. 1 fjerde ledd og lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere § 17 første ledd, jf. § 9 fjerde ledd.

§ 3 første ledd andre punktum oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1469 2014

Forskrift om endring i forskrift om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. og forskrift om gjødsel som omsettes som EF-gjødsel (detonasjonstest, importmelding mm.)

Hjemmel: Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 5, § 9, § 10, § 12, § 13, § 14 og § 33 første ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, og av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 26. november 2014 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 26 og § 43, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 4. juli 2003 nr. 1063 om handel med gjødsel og kalkingsmidler mv. gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet fjernes EØS-henvisningene.

I § 19, § 23, § 25 og § 26 samt i vedlegg 2, 3, 5 og 8 skal uttrykket vektprosent endres til masseprosent.

Følgende kapiteltitler oppheves:

- Kapittel 3.1. Kalkingsmidler
- Kapittel 3.2. Gjødsel
- Kapittel 4.1. Merking av gjødsel
- Kapittel 4.2. Merking av kalkingsmidler
- Kapittel 4.3. Merking av vekststoffer og komposteringspreparater.

§ 3 nytt sjuende ledd skal lyde:

I § 13a til § 13d følger pliktsubjektet likevel av den enkelte paragraf.

§ 9 første ledd skal lyde:

Kalkingsmidler som faller inn under varetype angitt i vedlegg 8 skal følge de kvalitetskrav som gjelder for hver enkelt varetype.

§ 13 oppheves.

Nytt kapittel 3A skal lyde:

Kapittel 3A. Særlige bestemmelser om ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold

§ 13a. *Krav til detonasjonstest og andre tekniske krav til ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold*

Det er ikke tillatt å omsette eller importere ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold, slik det er fastsatt i forskrift 30. mai 2008 nr. 516 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensnings av kjemikalier § 1 som gjennomfører forordning (EF) nr. 1907/2006 vedlegg XVII nr. 58, med mindre gjødselen oppfyller kravene til detonasjonstest og de andre tekniske kravene som følger av forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel § 1 jf. forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødsel vedlegg III.

Detonasjonstesten skal være utført av laboratorier i EØS-området som er godkjent til å utføre tjenester etter forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel § 1, som gjennomfører forordning (EF) nr. 2003/2003 om gjødsel artikkel 30. Analyserapporten fra detonasjonstesten skal angi hvilket produksjonsparti som er testet.

§ 13b. *Emballering av ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold*

Ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold skal være emballert før den omsettes til bruker.

§ 13c. *Krav til fremlegging av analyserapport fra detonasjonstest av ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold*

Enhver som importerer ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold fra land utenfor EØS-området skal for hver importsending fremlegge analyserapport fra detonasjonstest av produktene for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap senest fem dager før gjødselen ankommer den norske grensen.

Enhver som importerer fra land i EØS-området ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold som ikke tidligere har vært omsatt i et EØS-land eller som produserer slik gjødsel her i landet skal fremlegge slik analyserapport som er nevnt i første ledd senest fem dager før gjødselen omsettes.

§ 13d. Krav til opplysninger ved innsending av analyserapport fra detonasjonstest

Ved innsending av analyserapport etter § 13c skal følgende opplysninger oppgis:

- a) handelsnavn på gjødselen
- b) sammensetning av gjødselen, herunder innhold av råvarer og prosessstilsetninger
- c) produsentens navn og adresse
- d) produksjonspartiets identitet
- e) entydig identifikasjon mellom analyserapporten fra detonasjonstesten og partiet som skal importeres eller omsettes
- f) transportmiddel
- g) ankomststed
- h) ankomsttid.

Opplysningene angitt i bokstavene f)–h) skal oppgis bare ved import.

§ 15 skal lyde:

Mattilsynet fastsetter varetypebetegnelsen for andre produkter enn de som er gitt en varetypebetegnelse i § 18, § 26, § 28, i vedlegg 2 eller vedlegg 8.

§ 24 første ledd skal lyde:

Kalkingsmidler som er i samsvar med kriterier gitt for varetype i vedlegg 8 skal merkes med vedkommende varetype.

§ 25 litra h) skal lyde

Innhold av kalsium (Ca) og magnesium (Mg) oppgitt i masseprosent for vare som levert. Innholdet av magnesium (Mg) skal bare oppgis hvis det er minst 0,5 prosent.

§ 26 første ledd skal lyde:

For komposteringspreparat angis varetypen som uorganisk komposteringspreparat eller organisk komposteringspreparat. For vekststoffer angis varetypen som vekststoff.

§ 26 annet ledd oppheves.

§ 27 skal lyde:

§ 27. Tilsyn

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak, jf. matloven § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, med unntak av § 13a til § 13d. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven § 24 til § 26.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven § 37 til § 40 for å oppnå etterlevelse av bestemmelsene gitt i eller i medhold av i forskriften § 13a andre ledd til § 13d.

§ 33 skal lyde:

§ 33. Disposisjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, med unntak av § 13a til § 13d, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften § 13a andre ledd til § 13d forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 28, § 29, § 34 og § 35 oppheves.

§ 36 skal lyde:

§ 36. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, med unntak av § 13a til § 13d, er straffbart i henhold til matloven § 28.

Overtredelse av bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskriften § 13a andre ledd til § 13d er straffbart i henhold til brann- og eksplosjonsvernloven § 42.

I vedlegg I erstattes definisjon av ren ammoniumnitrat med følgende:

Ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold: Rene eller sammensatte ammoniumnitratbaserte produkter framstilt til bruk som gjødsel og med et innhold på mer enn 28 masseprosent nitrogen i forhold til ammoniumnitrat. Det vil si at både innholdet av ammonium og innholdet av nitrat er over 14 prosent.

Vedleggene 6 og 7 oppheves.

Tittelen på vedlegg 8 skal lyde:

Varetype, krav til nøytraliserende verdi og magnesium i produkt som levert og til findelingsgrad

Første setning etter overskrift i vedlegg 8 oppheves.

I vedlegg 8 skal teksten «former for kalk som ikke er definert andre steder i punkt 2.2» erstattes med «former for kalk som ikke er definert andre steder».

II

I forskrift 9. november 2005 nr. 1313 om gjødsel som markedsføres som EF-gjødsel gjøres følgende endringer:

Ny § 6a skal lyde:

§ 6a. *Krav til fremlegging av detonasjonstest*

Rapport fra gjennomført detonasjonstest angitt i § 1 jf. forordning (EF) nr. 2003/2003 artikkel 27 skal fremlegges for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

III

Endringene trer i kraft straks.

26. nov. Nr. 1470 2014

Forskrift om endring i forskrift om forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13, lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven) § 14–9 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XV nr. 1j (forordning (EU) nr. 651/2014). Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 3. mai 2007 nr. 495 om forsøk med tidsubestemt lønnstilskudd gjøres følgende endring:

§ 7 skal lyde:

§ 7. *Tilskudd til arbeidsgiver*

I det første året kan det gis inntil 3/4 refusjon av lønn og sosiale utgifter. I de påfølgende årene kan det ytes inntil 2/3 refusjon av lønn og sosiale utgifter.

Refusjonen er begrenset oppad til maksimalt 5 G per år.

Ved deltidsstilling fastsettes tilskuddet i forhold til stillingsandel.

Tilskuddet fastsettes av Arbeids- og velferdsetaten. Etaten skal i sin vurdering av tilskuddets størrelse og varighet legge vekt på arbeidstakerens yteevne. Lønnstilskuddet skal kompensere for redusert arbeidsevne. Eventuelle utgifter til oppfølging og tilrettelegging mv. dekkes i henhold til annet regelverk.

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 33 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1471 2014

Forskrift om endring i forskrift om forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 10. desember 2004 nr. 76 om arbeidsmarkedstjenester (arbeidsmarkedsloven) § 12 og § 13, lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern (arbeidsmiljøloven) § 14–9 og lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XV nr. 1j (forordning (EU) nr. 651/2014). Kunngjort 28. november 2014 kl. 15.40.

I

I forskrift 21. desember 2012 nr. 1418 om forsøk med arbeidsavklaringspenger som lønnstilskudd gjøres følgende endringer:

§ 8 fjerde ledd bokstav b) skal lyde:

- b) bagatellmessig støtte, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 2 og § 4, eller

§ 9 skal lyde:

§ 9. Støtte etter det alminnelige gruppeunntaket

Tilskuddet er i tråd med det alminnelige gruppeunntaket, jf. forskrift 14. november 2008 nr. 1213 om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte, jf. EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1j, artikkel 33 i forordning (EU) nr. 651/2014 (EUT L 187, 26.6.2014 side 1).

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

21. nov. Nr. 1472 2014

Overføring av ansvaret for markedsføringsloven kapittel 6 om beskyttelse av næringsdrivendes interesser til Nærings- og fiskeridepartementet

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 21. november 2014 med hjemmel i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven) kapittel 6. Fremmet av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

Ansvaret for kapittel 6 i lov 9. januar 2009 nr. 2 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. overføres fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet til Nærings- og fiskeridepartementet.

26. nov. Nr. 1473 2014

Forskrift om endring i forskrift om engangsavgift på motorvogner

Hjemmel: Fastsett av Finansdepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 1, Stortingets årlige avgiftsvedtak og tolltariffens innledende bestemmelser. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvogner gjøres følgende endringer:

Nytt kapittel VII skal lyde:

VII. Refusjon av engangsavgift ved utførsel av motorvogn

§ 7–1. Refusjon av engangsavgift

Dersom motorvogn som er første gangs registrert i Norge 26. juni 2014 eller senere permanent utføres til utlandet, kan det etter søknad gis refusjon av engangsavgift herunder vrakpantavgift. Det kan også etter søknad gis refusjon ved utførsel av motorvogn som ikke har vært registrert i Norge, men hvor avgiftsplikt i henhold til Stortingets vedtak om engangsavgift på motorvogner mv. § 1 bokstav b er oppstått 26. juni 2014 eller senere.

§ 7–2. Beregning av refusjonsbeløpet

Refusjonsbeløpet skal tilsvare det engangsavgiften herunder vrakpantavgift ville utgjort ved første gangs registrering av en tilsvarende motorvogn på tidspunktet for utførsel. Bestemmelsene om bruksfradrag i § 3–3 og § 3–4 gjelder tilsvarende ved beregning av refusjonsbeløpet. Krav om alternativ beregning av bruksfradraget i henhold til § 3–4 må fremsettes samtidig med søknad om refusjon.

Det gis refusjon i samme avgiftsgruppe som det er betalt avgift i ved første gangs registrering, eventuelt den avgiftsgruppe motorvognen etter første gangs registrering er avgiftsmessig statusendret til i henhold til reglene i kapittel V. For motorvogner som nevnt i § 4–1 til § 4–7 kan ikke refusjonsbeløpet utgjøre mer enn det avgiften ville utgjort ved første gangs registrering av en tilsvarende motorvogn med de samme fritak/lettelser i avgiften på utførselstidspunktet. Refusjonsbeløpet kan under ingen omstendighet utgjøre et høyere beløp enn den avgift som ble betalt ved første gangs registrering i Norge, eventuelt tillagt den avgift som er betalt ved senere endring i avgiftsmessig status eller avgiftsmessig grunnlag i henhold til reglene i kapittel V. Refusjonsbeløp under kr 7500,– utbetales ikke.

§ 7–3. Vilkår for refusjon og krav til dokumentasjon

Det må på utførselstidspunktet ikke være mer enn 10 år siden tidspunktet for første gangs registrering av motorvognen.

Det gis ikke refusjon dersom motorvognen på utførselstidspunktet er bestemt stanset (begjært avskiltet) grunnet skyldig avgift eller grunnet tekniske mangler ved kjøretøyet eller manglende oppmøte til teknisk kontroll.

Det må på utførselstidspunktet foreligge gyldig periodisk kjøretøykontroll (EU-kontroll).

Utførsel av motorvognen må dokumenteres ved attestert utførselsdeklarasjon. Ved beregning av refusjonsbeløpet skal dato for utførselsdeklarasjon legges til grunn.

Refusjonsbeløpet kan ikke utbetales før motorvognen er avregistrert i det norske motorvognregisteret og det er dokumentert at motorvognen er permanent registrert i utlandet. Registrering i utlandet må dokumenteres med offisielle registreringsdokumenter eller med bekreftelse fra vedkommende lands registreringsmyndighet.

Endelig søknad om refusjon og all nødvendig dokumentasjon må være mottatt av avgiftsmyndighetene senest ett år etter at motorvognen ble utført.

Dersom en motorvogn som det er utbetalt refusjon for gjeninnføres og igjen skal registreres i Norge, må det svares ny engangsavgift etter de regler og satser som gjelder på tidspunktet for ny registrering i Norge.

§ 7–4. Berettiget til refusjon

Berettiget til refusjon er eier av motorvognen på utførselstidspunktet. Berettiget til refusjon etter § 7–1 andre ledd er den som er ansvarlig for avgiften.

Forskriftens nåværende kapittel VII blir nytt kapittel VIII (§ 7–1 til § 7–8 blir nye § 8–1 til § 8–8) og nåværende kapittel VIII blir nytt kapittel IX (§ 8–1 til § 8–5 blir nye § 9–1 til § 9–5).

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

26. nov. Nr. 1474 2014

Forskrift om taksering av formues-, inntekts- og fradragposter til bruk ved likningen for inntektsåret 2014

Hjemmel: Fastsatt av Skattedirektoratet 26. november 2014 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 7–1 og delegeringsvedtak 22. januar 1982 nr. 1998. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

Kapittel 1. Generell del (fast eiendom, lønnstakere, private forhold, mv.)

§ 1–1. Formuessatser

Er ikke annet bestemt i skatteloven eller i den enkelte paragraf nedenfor, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4–1 første ledd.

§ 1–1–1. Bolig- og fritidseiendommer

Boligeiendommer (herunder i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7–3) formuesverdsettes etter reglene i skatteloven § 4–10.

Bolig- og fritidseiendommer i utlandet og på Svalbard verdsettes etter de regler som gjelder for fritidseiendommer i Norge. Om fritidseiendommer leid ut i eierens næringsvirksomhet, se § 2–1–1.

For fritidseiendommer (herunder i boligselskap som omfattes av skatteloven § 7–3) skal det for inntektsåret 2014 foretas en økning av likningsverdiene med 10 prosent i forhold til inntektsåret 2013.

Har en fritidseiendom i løpet av 2014 steget i verdi pga. påkostninger mv., kan eiendommens likningsverdi heves til takstnivået (ligningsverdier) for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen. Dette gjelder også når påkostninger mv. er foretatt tidligere uten å være tatt hensyn til pga. manglende eller ufullstendige opplysninger til likningsmyndighetene. Omsetning eller endrede eiendomsskattetakster i kommunen gir i seg selv ikke grunnlag for å endre likningsverdien.

Ved første gangs taksering av nybygde fritidseiendommer skal likningsverdien verken overstige 30 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 30 prosent av eiendommens markedsverdi. Samme norm kan benyttes for tilbygg og påkostninger.

Likningsverdien på fritidseiendommer som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, skal settes ned når skattyter krever det.

§ 1–1–2. Annen fast eiendom utenfor virksomhet, herunder ubebygde tomter

Det skal ikke foretas noen generell økning av likningsverdiene for inntektsåret 2014.

Ved første gangs taksering skal likningsverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Likningsverdier som ligger vesentlig over takstnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, skal settes ned når skattyter krever det.

Omsetning av en eiendom eller endrede eiendomsskattetakster i kommunen gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien.

Etablerte likningsverdier som overstiger 80 prosent skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi.

§ 1–1–3. Private biler/motorsykler/snøscootere

Private biler/motorsykler/snøscootere verdsettes med utgangspunkt i hovedimportørs listepreis ved registrering som ny:

Registreringsår som ny

2014	75 prosent
2013	65 prosent
2012	55 prosent
2011	45 prosent
2010	40 prosent
2009	30 prosent
2008	20 prosent
1999 t.o.m. 2007	15 prosent
1985 t.o.m. 1998	1000 kr

Årsmodell 1984 eller eldre anses som veterankjøretøy og verdsettes til antatt salgsverdi.

Har kjøretøyet av spesielle grunner gått særskilt ned i verdi, kan verdien settes lavere enn hva som følger av skalaen ovenfor.

§ 1–1–4. Campingvogner

Campingvogner verdsettes med utgangspunkt i campingvognens listepreis som ny etter skalaen i § 1–1–3.

§ 1–1–5. Lystfartøy

Båt med antatt salgsverdi (medregnet motor og fast utstyr) på kr 50 000 eller høyere, regnes som lystfartøy. Salgsverdien kan i utgangspunktet settes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsverdi.

§ 1–1–6. Innbo og annet løsøre som ikke gir inntekt

Innbo og annet løsøre (unntatt motorkjøretøy, campingvogn og lystfartøy, som omfattes av bestemmelsene ovenfor) kan vanligvis verdsettes i forhold til forsikringssummen slik:

Av de første kr 1 000 000 settes likningsverdien til 10 prosent = kr 100 000

Av de neste kr 400 000 settes likningsverdien til 20 prosent = kr 80 000

Fra kr 1 400 001 settes likningsverdien til 40 prosent.

Er forsikringssummen ikke kjent, for eksempel ved kollektiv hjemforsikring, eller når innbo og løsøre ikke er forsikret, kan antatt gjenanskaffelsesverdi tre i stedet for forsikringssummen ved beregningen ovenfor.

Båt, unntatt lystfartøy som nevnt i § 1–1–5, som ikke er forsikret eller som er særskilt forsikret (dvs. ikke inngår i en ordinær innbo- eller løssøreforsikring), holdes utenfor verdsettelsesberegningen ovenfor. Er båten særskilt forsikret, kan den vanligvis verdsettes til 75 prosent av forsikringssummen. Er båten ikke forsikret, settes verdien til antatt salgsverdi.

Formue som faller inn under § 1–1–6, er bare skattepliktig med den del av samlet verdi som overstiger kr 100 000, jf. skatteloven § 4–20 (1) bokstav b.

§ 1–1–7. Festeavgift til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av bortfester krav på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2–1–6.

Fester har krav på fradrag for beregnet festeavgift ved formuesligningen. Gjeldsfradraget beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med en kapitaliseringsfaktor, se § 2–1–6.

§ 1–2. Inntektssatser*Skattepliktig overskudd på utgiftsgodtgjørelser til lønnstakere***§ 1–2–1. Kostbesparelse**

Har arbeidstakeren under pendleropphold fri kost eller får kost dekket etter regning, verdsettes kostbesparelsen til kr 82 per døgn. Er arbeidstakerens kost dekket etter regning eller ved administrativ forpleining på tjenestereise, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelsen. Der satsene under § 1–2–2 og § 1–2–3 anvendes, skal det ikke gjøres tillegg for kostbesparelse, da dette er tatt hensyn til i satsene.

§ 1–2–2. Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold med overnatting – innenlands

Når godtgjørelse for kost på tjenestereiser med overnatting eller opphold utenfor hjemmet er utbetalt med inntil: kr 690 per døgn for skattytere som har bodd på hotell mv., og skattyter i tillegg selv betaler frokosten kr 300 per døgn for skattytere som har bodd på pensjonat mv. uten kokemuligheter eller kr 195 per døgn for andre skattytere som bor på hybel/brakk med kokemuligheter (privat overnatting), kan det med de reservasjoner som følger nedenfor, legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt noe overskudd. Forutsetningen er at skattyteren må dekke de reelle kostnader til kost selv, uten subsidiering mv. fra arbeidsgiver eller annen oppdragsgiver. Småutgifter og tillegg for kostbesparelse er inkludert i alle satsene ovenfor.

Godtgjørelse etter de to høyeste satsene anses bare medgått fullt ut når skattyter kan legitimere å ha bodd på hotell eller pensjonat. Ved manglende legitimasjon benyttes laveste sats.

Godtgjøres det at det ikke er forsvarlig og/eller hensiktsmessig – bl.a. sett i forhold til krav til hygiene mv. – å tilberede frokost eller aftens på oppholdsstedet, kan pensjonatsatsen benyttes.

Er godtgjørelsen utbetalt med høyere satser enn nevnt ovenfor, vil merutbetalingen være skattepliktig med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 100 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Natt tillegg utbetalt i samsvar med bestemmelser i statens reiseregulativ (særavtale eller tariffavtale) for tjenestereiser med inntil kr 420 per døgn og i samsvar med legitimasjonskrav i skattebetalingsforskriften 21. desember 2007 nr. 1766 § 5–6–12 tredje ledd, unntatt opplysning om navn og adresse på overnattingssted eller utleier, anses ikke å ha gitt skattepliktig overskudd. Det samme gjelder for skattyter som er på rutinemessig fast tjenesteoppdrag, hvor reisen medfører overnatting, og natt tillegg er utbetalt i samsvar med bestemmelser i statens reiseregulativ (særavtale eller tariffavtale).

Dokumenterte faktiske losjiutgifter for tjenestereiser som overstiger kr 420 anses ikke å gi skattepliktig overskudd når faktiske losjiutgifter dokumenteres. Utbetales et høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Den framlagte legitimasjon må være i samsvar med Skattedirektoratets forskrift 22. november 1999 nr. 1160 § 6–13 om krav til legitimasjon vedrørende fradrag for merkostnader til kost og losji ved arbeidsopphold utenfor hjemmet.

§ 1–2–3. Godtgjørelse til kost og losji ved tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet med overnatting – utenlands

Utbetalt kostgodtgjørelse på tjenestereise med overnatting eller ved opphold utenfor hjemmet kan godkjennes som medgått inntil Skattedirektoratets satser (se vedlegg 1) for vedkommende land, når skattyteren gjennom reiseregning legitimerer å ha bodd på hotell.

Kan skattyteren ikke legitimere å ha bodd på hotell, legges innenlandssatsene for pensjonat eller hybel/brakke mv. i § 1–2–2 til grunn.

Dokumenterte faktiske losjiutgifter for tjenestereiser anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Utbetales et høyere beløp enn dokumenterte losjiutgifter, vil merutbetalingen være skattepliktig.

Satsene for kostgodtgjørelse reduseres med 25 prosent fom 29. døgn ved lengre sammenhengende opphold på ett sted.

Har arbeidstaker fri kost og losji (administrativ forpleining) på tjenestereiser med overnatting, og i tillegg får utbetalt godtgjørelse til dekning av småutgifter, anses inntil kr 90 per døgn av godtgjørelsen ikke å gi overskudd.

Se vedlegg 1 som viser satser for skattefri kostgodtgjørelse ved tjenestereiser i utlandet.

§ 1–2–4. Kost på tjenestereiser uten overnatting

Godtgjørelse for kost på tjenestereiser på minst 15 km uten overnatting utbetalt med inntil

- a) kr 180 for reiser inntil 5 timer (legitimert sats)
- b) kr 200 for reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer
- c) kr 310 for reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer
- d) kr 510 for reiser over 12 timer

anses ikke å gi skattepliktig overskudd. Med tjenestereiser menes pålagte og/eller godkjente reiser av ikke fast karakter i oppdrag for arbeidsgiver/oppdragsgiver. Overstiger godtgjørelsen satsene, vil merutbetalingen utgjøre et skattepliktig overskudd med mindre full kostnadsdokumentasjon framlegges.

§ 1–2–5. Langtransportsjåfører – kost ved kjøring i utlandet

Er godtgjørelse til kost for langtransportsjåfører for kjøring i utlandet utbetalt med inntil kr 300 per døgn, kan det normalt legges til grunn at godtgjørelsen ikke har gitt overskudd. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1–2–6. Beskatning av overskudd på kilometergodtgjørelse utbetalt etter kilometersatser for bruk av privat bil mv.

Bilgodtgjørelse etter satser fastsatt av Skattedirektoratet er skattefri, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–15–8.

Bilgodtgjørelse som overstiger Skattedirektoratets satser vil gi et skattepliktig overskudd.

Ved overskuddsberegningen skal bilgodtgjørelsen sammenholdes med følgende satser:

For de første 10 000 km i inntektsåret: kr 4,05 per km (kr 4,15 per km)

Over 10 000 km: kr 3,45 per km (kr 3,55 per km)

(Tallene i parentes gjelder ansatte med arbeidssted i Tromsø.)

I utlandet er satsen kr 4,05 per km uansett kjørelengde.

Kravene til legitimasjon i skattebetalingsforskriften 21. desember 2007 nr. 1766 § 5–6–12 sjette ledd, om fritak for forskuddstrekk, gis tilsvarende anvendelse her.

Har skattyter fått tillegg for passasjerer, økes satsene ovenfor med kr 1,00 per km per passasjer. Når skattyter har fått særskilt tillegg for kjøring på skogs- og anleggsvei, økes fradragssatsen med kr 1,00 per km. Mottas godtgjørelse for å ta med seg utstyr og materiell som på grunn av vekt og/eller beskaffenhet for øvrig ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, økes fradragssatsene med kr 1,00 per km (f.eks. tilhenger).

En skattyter som kjører minst 6 000 km i tjenesten årlig, kan kreve å bli lignet etter regnskap. Samme likningsmåte må da fastholdes for en og samme bil, bl.a. av hensyn til avskrivninger og den skattemessige behandling ved salg mv., med mindre det gjennomføres uttaksbeskatning.

Underskudd på godtgjørelse for bruk av bil kan godkjennes til fradrag for yrkesbil som lignes etter regnskap. Ved bruk av privatbil i yrket (under 6 000 km), vil differanse som oppstår når godtgjørelsen utgjør et mindre beløp enn et fradrag beregnet etter en sats på kr 4,05 per km i yrket (arbeidssted i Tromsø kr 4,15), også komme til fradrag.

Når det blir utbetalt godtgjørelse for yrkeskjøring med el-bil, kan det ved overskuddsberegningen nyttes en fradragssats på kr 4,20 per km. Ved bruk av motorbåt under 50 HK til yrkeskjøring, vil det i alminnelighet kunne nyttes en fradragssats på kr 4,00 per km. Ved bruk av motorbåt med motor fra og med 50 HK, kan nyttes en fradragssats på kr 7,50 per km. Ved bruk av snøscooter og ATV, kan nyttes en fradragssats på kr 7,50 per km. Ved bruk av moped eller lett motorsykel kan nyttes en fradragssats på kr 1,60 per km. Ved bruk av tung motorsykel, kan nyttes en fradragssats på kr 2,90 per km.

Se vedlegg 2 for Skattedirektoratets satser for skattefrie utgiftsgodtgjørelser på tjenestereiser.

§ 1–2–7. Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket

Godtgjørelse ved bruk av egen sykkel i yrket som er utbetalt med inntil kr 2,00 per km anses ikke å gi skattemessig overskudd.

§ 1–2–8. Smusstillegg – skattefri del

Ved ligningen regnes 1/3 av smusstillegget som skattefritt, men i alminnelighet ikke over kr 2 200.

§ 1–2–9. Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere

Utstyrsgodtgjørelse til idrettsdommere innen lagidretter hvor det er nødvendig med spesielt utstyr, som f.eks. sko, drakt, beskyttelse mv., anses ikke å gi skattepliktig overskudd når godtgjørelsen utgjør inntil kr 240 per oppdrag. Vilåret er at samlet utstyrsgodtgjørelse fra samme oppdragsgiver ikke overstiger kr 2 400 per år. Det er videre en forutsetning at dommeren faktisk har kostnader til slikt utstyr, og at slike kostnader ikke blir dekket på annen måte.

Utstyrsgodtgjørelsen kan utbetales i tillegg til beløp som kan utbetales skattefritt etter sktl § 5–15 (1) bokstav i, jf. forskrift 17. september 2013 nr. 1092 om tredjeparters opplysningsplikt § 5–2–1.

§ 1–2–10. Redskaps- og verktøyhold mv.

Ved likningen kan det legges til grunn at godtgjørelse på kr 28,50 per time som skogsarbeidere mottar til dekning av kostnader ved hold av motorsag og annen redskap (avskrivning, vedlikehold og driftskostnader), ikke gir skattepliktig overskudd.

Verdsettelse av naturalytelser

§ 1–2–15. Særregler ved fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil

Fastsettelse av fordel ved privat bruk av arbeidsgivers bil baseres på listepris etter standardreglene i skatteloven § 5–13 og forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–13.

I særlige tilfeller hvor listeprisen klart ikke står i forhold til fordelene ved den private bruk, kan fordelene fastsettes ved skjønn, jf. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–13–5 annet ledd.

Er vilkårene oppfylt ved at standardfordelen basert på listepris blir for høy, og firmabilordningen varer hele året, skal den skønsmessige fordelene settes til minimum kr 50 000.

Dersom standardfordelen basert på listepris blir for lav, kan man ved fastsettelsen av fordelene benytte en hjelpetørrelse som multipliseres med den/de relevante prosentsatsen(-e) i standardreglene nevnt i første ledd. Ved fastsettelsen av fordelene kan man normalt benytte markedsverdien som hjelpetørrelse.

Ved privat bruk av arbeidsgivers bil som faller utenfor standardreglene iht. forskrift 19. november 1999 nr. 1158 § 5–13–1 annet ledd, beregnes fordelene etter en sats på kr 3,35 per km. Denne satsen brukes både for arbeidsreiser og for annen privatkjøring med unntak av arbeidsreiser og besøksreiser som overstiger 4 000 km. Overstiger arbeidsreisene/besøksreisene 4 000 km til sammen i inntektsåret, brukes en sats på kr 1,50 per km for overskytende antall kilometer med slik kjøring.

§ 1–2–16. Fordel ved erverv av datautstyr og mobiltelefon brukt i arbeidsforhold

Fordel ved erverv av datautstyr og mobiltelefon brukt i arbeidsforhold, settes til differansen mellom markedsverdi og det vederlag den ansatte har betalt for datautstyret/mobiltelefonen. Kan ikke annen verdi spesifikt påvises, legges følgende markedsverdi til grunn:

Utstyr som er mindre enn 1 år gammelt:	80 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 1 og 2 år gammelt:	50 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er mellom 2 og 3 år gammelt:	20 prosent av opprinnelig kostpris
Utstyr som er 3 år eller eldre:	kr 500 (inklusive merverdiavgift)

Med opprinnelig kostpris menes arbeidsgivers faktiske anskaffelseskostnader inklusive merverdiavgift og fratrasket eventuelle rabatter.

§ 1–2–17. Fordel ved kost og losji når fordelene ikke er fastsatt etter tariff

Etter skatteloven § 5–12 tredje ledd settes fordelene ved helt eller delvis fri kost og losji til den verdien som er fastsatt for beregning av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven § 5–8.

Med hjemmel i skattebetalingsloven § 5–8, jf. skattebetalingsforskriften § 5–8–10, har Skattedirektoratet fastsatt følgende satser for kost og losji:

Fritt opphold (kost og losji)	kr 114 per dag
Fri kost (alle måltider)	kr 82 per dag
Fri kost (to måltider)	kr 64 per dag
Fri kost (ett måltid)	kr 42 per dag
Fritt losji (eget eller delt rom)	kr 32 per dag

Det skal bare regnes med det antall dager som arbeidstakeren faktisk mottar slike ytelser.

§ 1–2–18. *Leieverdi av kårbolig/-leilighet utenfor jord- og skogbruk*

Dersom en boligeiendom ved kjøpekontrakt er påheftet fri borett, skal denne ytelsen fastsettes etter reglene i § 3–2–4.

Verdsettelse av særskilte ytelser

§ 1–2–20. *Tariffestet brenselstilskudd til prester*

Tilskudd til lys og brensel i prestebolig regnes ikke å gi skattepliktig overskudd når utbetalingen er i samsvar med reglene om utgiftsrefusjon fastsatt av Kulturdepartementet.

Presteboliger nord for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 14 869 per år, betaler staten 75 % av de overskytende utgifter.

Presteboliger sør for polarsirkelen:

Overstiger utgiftene til lys og brensel kr 28 676 per år, betaler staten 75 % av de overskytende utgifter.

§ 1–2–21. *Drikkepenge/Tips*

Drikkepenge/tips til serveringspersonale (bortsett fra prosentlønnen serveringspersonale), drosjesjåfører mv. settes skjønnsmessig til 3 prosent av innberettet lønn når dette ikke er tatt med i selvangivelsen eller er oppgitt med et mindre beløp.

Avkastning av kapital

§ 1–2–30. *Fordringer*

Avkastning av fordringer fastsettes på bakgrunn av fordringens art, men likevel ikke under 3 prosent når det mangler oppgaver fra skattyter.

§ 1–3. *Fradragssatser*

Fradrag for merkostnader ved fravær fra hjemmet

§ 1–3–1. *Fradrag for losji ved opphold i brakke/campingvogn*

Bor skattyter under arbeidsopphold utenfor hjemmet i egen brakke/campingvogn, som ikke anses som driftsmiddel, fastsettes fradraget til kr 58 per døgn.

§ 1–3–2. *Fradrag for kost ved opphold på hybel/brakke og privat overnatting*

Skattytere som har bodd på hybel/brakke o.l. med kokemulighet og privat overnatting, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 195 per døgn fra og med første døgn.

§ 1–3–3. *Merkostnader til kost ved pensjonatopphold o.l.*

Skattytere som har bodd på pensjonat eller hybel/brakke o.l. uten kokemulighet, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 300 per døgn regnet fra og med første døgn.

§ 1–3–4. *Merkostnader til kost på tjenestereiser/opphold utenfor hjemmet som varer ett døgn eller mer – hotellopphold*

Skattytere som har overnatting på hotell og frokost ikke er inkludert i romprisen, gis fradrag for merkostnader til kost med kr 690 per døgn. Når kostnader til frokost er inkludert i romprisen eller disse kostnadene blir refundert etter regning, settes fradragssatsen til kr 621.

Ved tjenestereiser i utlandet innrømmes fradrag for kost etter satser som tilsvarer skattefri kostgodtgjørelse for vedkommende land, jf. § 1–2–3. Se vedlegg 1 for satser for kostgodtgjørelse ved tjenestereiser i utlandet.

Kan ikke skattyteren godtgjøre å ha bodd på hotell, innrømmes fradrag etter pensjonatsatsen i § 1–3–3 eller hybel-/brakkesatsen i § 1–3–2.

§ 1–3–5. *Fradrag for kost på besøksreiser for skattyter som har fri kost på arbeidsstedet*

Fradrag for merkostnader til kost når besøksreisen mellom sted for arbeidsopphold og hjem ikke medfører overnatting, men varer i 6 timer eller mer, settes til kr 84 hver vei. Slikt fradrag skal bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat på reisen og når kostnadene ikke er dekket av arbeidsgiver.

§ 1–3–6. *Merkostnader til ett måltid for skattytere som daglig reiser mellom hjem og arbeidssted*

For skattytere som reiser daglig mellom hjem og arbeidssted, men som har så langt fravær at de må spise ett måltid ekstra om dagen utenfor hjemmet, settes fradraget til kr 84 per dag. Slikt fradrag skal i alminnelighet bare innrømmes skattytere som faktisk kjøper mat og har et sammenhengende fravær fra hjemmet på 12 timer eller mer. For lønnstagere inngår fradraget i minstefradraget.

§ 1–3–7. Fradrag for småutgifter

Skattytere som av hensyn til arbeidet må bo utenfor hjemmet, og som enten krever fradrag for faktiske kostnader til kost eller har helt eller delvis fri kost eller hyretillegg, gis i tillegg fradrag for «småutgifter» (kostnad til telefon, avis o.l.) med kr 100 per døgn.

§ 1–3–8. Langtransportsjåfører – fradrag for merkostnader til kost i utlandet

For langtransportsjåfører på turer i utlandet settes merkostnadene til kr 300 per døgn. Satsen inkluderer småutgifter.

§ 1–3–9. Beregning av antall fraværsdøgn

Fradragene ovenfor beregnes på grunnlag av det antall døgn skattyteren faktisk har vært fraværende fra sitt hjem av hensyn til arbeidet, inklusive selve reisen til og fra arbeidet. For skattytere som bor utenfor hjemmet hele året og som reiser hjem hver uke, kan en som norm legge til grunn følgende fraværsdøgn:

Uten lørdagsfri	280 dager
Fri annenhver lørdag	255 dager
Fri hver lørdag	240 dager

Ved færre hjemreiser enn hver uke, må antall fraværsdøgn forhøyes.

Reiser mellom hjem og fast arbeidssted**§ 1–3–10. Fradrag for daglig reise mellom hjem og fast arbeidssted (arbeidsreise) og pendlers besøksreiser til hjemmet**

For samlet reiselengde i året opp til 50 000 km, settes fradraget til kr 1,50 per km.

For samlet reiselengde over 50 000 km settes fradraget til kr 0,70 per km.

Avstandsfradrag for reise mellom hjem og arbeidssted og fradrag for besøksreiser til hjem i Norge eller i andre land innenfor EØS-området, kan ikke gis for den delen av total årlig reisestrekning som til sammen overstiger 75 000 kilometer per kalenderår, jf. sktl. § 6–44 første ledd. Dette innebærer at skattyter som bare har reiser hvor det kreves avstandsfradrag etter kilometersats, får et maksimalt årlig fradrag på kr 92 500 før reduksjon med bunnfradraget kr 15 000.

Reglene om avstandsfradrag gjelder i utgangspunktet ikke for skattyter som reiser til hjem utenfor EØS-området, jf. sktl. § 6–44 annet ledd første punktum. Kan skattyter dokumentere bruk av privatbil til hjemreisene, gis likevel fradrag for utgiftene etter kilometersatsene som benyttes ved standardisert avstandsfradrag etter satsene ovenfor, begrenset til 75 000 kilometer per kalenderår.

Forskjellige arbeidskostnader mv.

Nedenfor følger fradragssatser til bruk for arbeidstakere som har kostnader som overstiger minstefradraget. Dersom kostnadene ikke overstiger minstefradraget, skal minstefradraget benyttes.

§ 1–3–20. Fradragssatser for privatbil og andre framkomstmidler som brukes noe i virksomhet/yrke

For bil som ikke lignes som yrkesbil, gis fradrag for bruk i yrket med kr 4,05 per km (arbeidssted i Tromsø kr 4,15).

For andre framkomstmidler gis fradrag etter satsene i § 1–2–6, nest siste avsnitt.

Det gis også fradrag for passasjerer, kjøring på skogs- og anleggsvei og tilhengertillegg og frakt av utstyr og materiell etter satsene i § 1–2–6 sjette avsnitt.

§ 1–3–21. Fradragssats for redskaps- og verktøyhold for bygningsarbeidere

Når bygningsarbeidere selv må holde verktøy i sitt arbeid uten særskilt godtgjørelse, settes fradraget for håndverktøy til kr 2 400 per år.

§ 1–3–22. Fradrag for uniformskostnader for drosjesjåfører

Fradrag for uniform for drosjesjåfører godkjennes ved likningen med kr 2 400 per år.

§ 1–3–23. Fradrag for faglitteratur

Når vilkårene for fradrag er oppfylt, gis fradrag for faglitteratur med inntil kr 1 600 per år uten nærmere spesifisering.

§ 1–3–24. Spesielle fradragssatser for journalister mv.

Kostnader til bøker, tidsskrifter, aviser mv. for journalister mv. godtas uten spesifisering til fradrag med inntil kr 1 600 i inntektsåret. Kostnader til internasjonalt pressekort godkjennes med kr 500 når pressekort er utstedt i inntektsåret. Når kostnadene til reise i yrket ikke kan sannsynliggjøres, gis fradrag etter skjønn med kr 2 400 per år samlet for reiser med egen bil og offentlig kommunikasjonsmiddel.

§ 1–3–25. Fradragssats ved bruk av eget hjem til møte-/kursvirksomhet

Ved avholdelse av møte/kurs i hjemmet som ledd i inntektsgivende arbeid, gis det fradrag med kr 7 per deltaker per møte til dekning av kostnadene til strøm, fyring, rengjøring, slitasje o.l.

§ 1–3–26. Standardfradrag for bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor mv.)

Benytter eieren minst halvparten av eiendommen til egen bolig regnet etter utleieverdien, gis det standardfradrag med kr 1 600 for de kostnader som knytter seg til den del av eiendommen som brukes i eierens ervervsvirksomhet.

I stedet for standardfradrag kan eieren kreve fradrag for faktiske kostnader knyttet til ervervsdelen av boligen.

For lønnstakere inngår kostnadene i minstefradraget.

Andre kostnader

§ 1–3–30. Fradrag for kostnader til doktormiddag

Dersom høyere beløp ikke kan dokumenteres, gis det fradrag for kostnader til middag for oppponenter, veiledere mv. inntil kr 23 480, begrenset til kr 1 174 per kuvert. Fradrag gis ikke for bespisning av familie og venner.

§ 1–3–40. Fradragssats for barnepassere

Den som passer andres barn i eget hjem, herunder driver familiebarnehage som næringsvirksomhet i eget hjem, kan istedenfor fradrag for faktiske kostnader, kreve standardfradrag. Standardfradraget skal utgjøre 50 prosent av vederlaget for barnepass, men høyst kr 1 057 per måned for hvert barn til dekning av kostnader til kosthold, ekstra kostnader til vask, oppvarming mv. Har skattyter valgt standardfradrag, er valget bindende for de neste 5 inntektsår såfremt forholdene ikke endres vesentlig.

Kapittel 2. Innenfor virksomhet

§ 2–1. Formuessatser

Er ikke annet bestemt i takseringsreglene for øvrig, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4–1.

§ 2–1–1. Næringseiendom

Utleid næringseiendom i Norge og utlandet, samt ikke-utleid næringseiendom i Norge verdsettes etter reglene i skatteloven § 4–10 fjerde ledd og FSFIN § 4–10–2 til § 4–10–9.

Som næringseiendom regnes bl.a kontorlokaler, butikker, lager, verksteder, fabrikker, hotell, parkeringshus, samt tomter. Fritidseiendommer som leies ut i eierens næringsvirksomhet skal formuesverdsettes etter reglene for utleid næringseiendom.

Ved første gangs taksering av ikke-utleid næringseiendom i utlandet skal likningsverdien verken overstige 72 prosent av eiendommens kostpris inkludert grunn, eller 72 prosent av eiendommens markedsverdi.

Omsetning av eiendommen gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien.

Kraftverk: Bestemmelsene over gjelder ikke kraftanlegg som verdsettes etter skatteloven § 18–5.

Skogbrukseieendommer: Disse følger reglene i § 3–1–1.

Jordbrukseieendommer: Disse følger reglene i § 3–1–2.

§ 2–1–2. Driftsløsøre

Formuesverdien for driftsløsøre settes til den likningsmessig nedskrevne verdien ved utgangen av inntektsåret. Er saldoen negativ, settes formuesverdien til kr 0. Positiv saldo verdi reduseres dersom skattyter påviser at den samlede faktiske verdien av driftsmidlene er lavere enn nedskrevet verdi.

Fast teknisk utstyr som inngår i saldogruppe j, skal formueslignes sammen med bygningen (driftsmidlet). Dette gjelder også den delen av det faste tekniske utstyret som inngår i saldogruppe d. Vanligvis skal likevel ikke verdien på saldogruppe d reduseres ved formuesberegningen. Slik reduksjon skal bare foretas dersom det kan dokumenteres at samlet salgsverdi på driftsmidlene i saldogruppe d, ikke medregnet det faste tekniske utstyret, er lavere enn gruppens saldo verdi.

§ 2–1–3. Innkjøpt varelager

Innkjøpt varelager verdsettes til anskaffelsesverdien, jf. skatteloven § 14–5 annet ledd, bokstav a.

§ 2–1–4. Tidsbegrensede rettigheter

Avskrivbare tidsbegrensede rettigheter skal verdsettes til skattemessig nedskrevet verdi.

§ 2–1–5. Verdsetting av skip, fiskefartøyer, borefartøyer mv.

a) Skip – med kjent kostpris

Verdsettingsreglene gjelder alle typer skip, borefartøyer, boliggrigger, fiskefartøyer, taubåter mv. (jf. Ot.prp.nr.1 1997–1998 punkt 6.4).

Nybygde skip skal i leveringsåret (år 1) verdsettes til 85 prosent av kostpris uansett når i året de leveres. Fra år 2 til og med år 15 skal gjenværende formuesverdi årlig reduseres med 15 prosent. Avrundet uten desimaler vil formuesverdien utgjøre i prosent av kostpris som ny:

Leveringsår:

År 1	85 prosent av kostpris
År 2	72 prosent av kostpris
År 3	61 prosent av kostpris
År 4	52 prosent av kostpris
År 5	44 prosent av kostpris

År 6	37 prosent av kostpris
År 7	31 prosent av kostpris
År 8	26 prosent av kostpris
År 9	22 prosent av kostpris
År 10	19 prosent av kostpris
År 11	16 prosent av kostpris
År 12	14 prosent av kostpris
År 13	12 prosent av kostpris
År 14	10 prosent av kostpris
År 15	10 prosent av kostpris

Skip levert i 1999 eller tidligere, verdsettes til 10 prosent av kostpris. Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4–1 første ledd. Med «salgsverdien» menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

Selv om et skip skifter eier, skal skipets kostpris som nytt legges til grunn for beregningen.

b) *Skip – med ukjent kostpris*

Ved kjøp av skip hvor det ikke er mulig å fastslå byggeprisen, kan det tas utgangspunkt i 85 prosent av kjøpers kostpris. Det gis videre 15 prosent årlig reduksjon av gjenværende formuesverdi inntil skipet har nådd en alder på 15 år fra det var ferdigbygd. Restverdien blir stående videre som formuesverdi.

Dersom det på grunn av spesielle markedsforhold mv. godtgjøres at salgsverdien for et skip vil være lavere enn den beregnede formuesverdien, kan salgsverdien legges til grunn, jf. skatteloven § 4–1 første ledd. Med «salgsverdien» menes her verdien uten justering opp eller ned for påhvilende certepartier/konsesjoner.

c) *Påkostninger*

Betydelige påkostninger skal vurderes for seg og verdsettes særskilt. Påkostninger over 20 prosent av skipets kostpris som nytt eller brukt, anses som betydelige. Slike påkostninger skal verdsettes til 85 prosent i år 1 med en årlig reduksjon på 15 prosent av gjenværende verdi i 15 år. Verdien kan ikke settes lavere enn 10 prosent av påkostningens kostpris. En betydelig påkostning vil etter dette behandles tilsvarende anskaffelsen av et nytt skip, jf. § 2–1–5 a.

Formuesverdien av det «opprinnelige» skipet må reduseres med eventuell forholdsmessig verdi av utstyr som tas ut i forbindelse med en ombygging.

Påkostninger på under 20 prosent av skipets kostpris vil ikke bli gjenstand for særskilt verdsettelse. Slike mindre påkostninger vil dermed ikke ha innvirkning på formuesfastsettelsen. Påkostninger fordelt over flere år vil kunne ses i sammenheng ved anvendelse av 20-prosentgrensen.

d) *Kontrakter*

Nybyggingskontrakter for skip skal verdsettes til 85 prosent av kontraktsprisen.

§ 2–1–6. Kapitaliseringsfaktor

Kapitaliseringsfaktoren for 2014 er fastsatt til 10. Denne skal nyttes ved beregningen av formuesverdien på varige rettigheter, utleierettigheter (jf. § 3–1–1 og § 3–1–2), formuesverdien på retten til å kreve festeavgift (jf. § 1–1–7 og § 3–1–3) og gjeldsfradrag (jf. § 1–1–7).

§ 2–2. Inntektssatser

§ 2–2–1. Uttak

Uttak av varer eller tjenester fra et foretak til egen bruk eller gaveoverføring verdsettes til det beløp foretaket ville oppnådd ved salg av de uttatte varer/tjenester.

§ 2–2–2. Uttak av klær i bloggvirksomhet

Når klær som det gis fradrag for i bloggvirksomhet tas ut til privat bruk, skal inntektsføring foretas med et beløp tilsvarende 60 % av varens kostpris.

Privat bruk omfatter også når varene gis bort til venner, veldedige organisasjoner eller lignende.

Andre varer verdsettes til det beløp skattyter ville oppnådd ved salg av de uttatte varene.

§ 2–3. Fradragssatser

Regnskapspliktige skattytere gis fradrag for faktiske kostnader, dokumentert ved bilag, med mindre annet er bestemt nedenfor.

§ 2–3–1. Fradrag for småutgifter ved yrkesopphold utenfor hjemmet

I tillegg til dokumenterte merkostnader til kost, kan det kreves fradrag for småutgifter som skattyter har ved opphold utenfor hjemmet pga. reise i virksomhet, med kr 100 per døgn.

§ 2–3–2. Kostnader til kost og losji til ansatte (når disse ikke er fastsatt etter tariff)

Satsene er oppført under § 1–2–17 «Fordel ved kost og losji når fordelen ikke er fastsatt etter tariff».

§ 2–3–3. Lønn til hjemmeværende barn som samtidig går på skole

Normalsatser for arbeid utført av barn:

Alder	1.1.–31.3.2014	1.4.–31.12.2014
	Timesats	Timesats
17 år	kr 108	kr 110
16 år	kr 103	kr 106
15 år	kr 91	kr 92
14 år	kr 80	kr 81
13 år	kr 71	kr 73

Det kan bare unntaksvis bli tale om å fradragsføre lønn til egne barn under 13 år.

For barn mellom 13 og 16 år er timesatsene redusert skjønnsmessig i forhold til satsene for barn i alderen 16–18 år. Eventuell overgang til høyere sats gjelder fra og med den måneden vedkommende fyller år.

Satsene bør normalt legges til grunn uansett til hvilke tider arbeidet er utført. Kost til forsørgede barn kan ikke ses på som betaling for arbeid.

§ 2–3–4. Eierens private campingvogn brukt av ansatte i virksomheten

For campingvogn, som er anskaffet til privat bruk, som også brukes til spisebrakke/overnattingsbrakke for ansatte i eierens virksomhet, kan det bare innrømmes fradrag for den ekstra verdiforringelse som skyldes bruken i virksomheten. Slik ekstra verdiforringelse settes skjønnsmessig til kr 116 per døgn. Det årlige fradrag begrenses oppad til 10 prosent av vognens kostpris som ny dersom skattyteren eier den, eller til den årlige leie dersom campingvognen leies.

§ 2–3–5. Diverse satser vedrørende bruk av private formuesobjekter i virksomhet

Der skattyter benytter egne private formuesobjekter i virksomhet, gis fradrag etter samme satser som for lønnstakere, se kapittel 1.

- Bruk av privat bil/båt i virksomheten:
Satsene er oppført under § 1–3–20, ev. under § 1–2–6, nest siste avsnitt.
- Campingvogn brukt av eieren til overnatting – i egen virksomhet:
Satsen er oppført under § 1–3–1.
- Bruk av eget hjem til møte- og kursvirksomhet:
Satsen er oppført under § 1–3–25.
- Bruk av bolig i ervervsvirksomhet (hjemmekontor):
Satsen er oppført under § 1–3–26.

§ 2–3–6. Avgrensning av representasjonskostnader

Jf. Skattedirektoratets forskrift til skatteloven 22. november 1999 nr. 1160 § 6–21.

Fradrag for kostnader til uteservering, som nevnt i forskriftens § 6–21–2 (1) 4. punktum, kan ikke overstige kr 431 per person.

Fradrag for kostnader til gavegjenstand med firmamerke og/eller firmanavn knyttet til gjenstanden, som nevnt i forskriftens § 6–21–5 (1), kan ikke overstige kr 235 per gjenstand.

Fradrag for oppmerksomheter overfor forretningsforbindelser, etter forskriftens § 6–21–6 1. punktum, kan ikke overstige kr 235 per tilfelle.

§ 2–3–7. Kostnader til sjøhyre mv. for ikke bokføringspliktige fiskere

Foreligger ikke dokumentasjon, kan fradrag for merkostnad til sjøhyre mv. godtas med inntil kr 2400 for helårsfiskere og kr 1600 for sesongfiskere. Fradraget inngår i et ev. minstefradrag.

Kapittel 3. Spesielle verdsettingsregler og satser for primærnæringene

§ 3–1. Formuessatser

Er ikke annet bestemt nedenfor eller foran i denne forskrift, skal formuesobjektene verdi settes til omsetningsverdien 1. januar i året etter inntektsåret, jf. skatteloven § 4–1.

§ 3–1–1. Skogbrukseiendommer

Formuesverdien på skogeiendommer skal settes til skogens avkastningsverdi, jf. skatteloven § 4–11, annet ledd.

Fastsettelsen av formuesverdiene på skogbrukseiendommer er hjemlet i ligningsloven § 7–1, nr. 3 og i forskrift 19. desember 2006 nr. 1514 til ligningsloven. Generell revisjon av formuesverdiene skal skje når Skattedirektoratet bestemmer.

Formuesverdien for 2014 vil fremgå av forhåndsutfyllt selvangivelse.

Har skogverdien endret seg vesentlig i året (f.eks. pga. tilkjøp, frasalg, fredning, naturskade eller lignende), må verdien beregnes på nytt, og innberettes på skjema RF-1016.

Skogfaktor som skal nyttes ved beregningen er satt til 5, jf. forskrift 19. desember 2006 nr. 1514 for verdsetting av skog § 9.

For å beregne formuesverdien av rettigheter (jakt-, fiske- og fallrettigheter) knyttet til skogeiendommen, kapitaliseres brutto leieverdi med kapitaliseringsfaktor 10, se § 2–1–6.

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3–1–3.

Formuesverdien på jaktrettighet utnyttet av skattyteren selv, beregnes ved at antall felte dyr innen de forskjellige kategoriene som er nevnt under § 3–2–5, multipliseres med de verdiene som er angitt der. Det totale produktet multipliseres med kapitaliseringsfaktoren, se § 2–1–6.

§ 3–1–2. Jordbrukseiendommer

Jordbrukseiendommer skal verdsettes under ett med bygninger og rettigheter som hører til eiendommen, jf. skatteloven § 4–11 første ledd.

For disse eiendommene skal det ikke foretas noen generell økning av likningsverdiene per 1. januar 2015. Enkeltstående eiendommer som har vesentlig lavere likningsverdi enn sammenlignbare eiendommer, kan likevel økes. Har en eiendom steget i verdi fra 1. januar 2014 pga. vesentlige påkostninger mv., skal likningsverdien økes. Det samme gjelder for påkostninger mv. foretatt tidligere år, men som pga. manglende eller ufullstendige opplysninger først er blitt kjent for likningsmyndighetene på et senere tidspunkt.

Likningsverdien på eiendommer som ligger vesentlig over taksnivået for sammenlignbare eiendommer ellers i kommunen, skal settes ned når skattyter krever det.

Omsetning av en eiendom gir i seg selv ikke grunnlag for endring av likningsverdien. Retningslinjene ovenfor gjelder selv om det er fastsatt endrede eiendomsskattetakster i kommunen.

Ved første gangs taksering av en jordbrukseiendom skal likningsverdien verken overstige 80 prosent av eiendommens kostpris (for nybygg inkludert grunn) eller 80 prosent av eiendommens markedsverdi.

Tidligere fastsatte likningsverdier som overstiger 80 prosent av markedsverdien, skal settes ned når skattyter har dokumentert markedsverdien. Likningsverdien skal i slike tilfeller settes til maksimalt 80 prosent av dokumentert markedsverdi.

Formuesverdien på jakt-, fiske- og fallrettigheter skal inngå i jordbrukseiendommens totale formuesverdi, jf. skatteloven § 4–11, første ledd. Om beregning av verdiene, se § 3–1–1 «Skogbrukseiendommer».

Om bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål, se § 3–1–3.

For driftsløsøre vises til § 2–1–2.

§ 3–1–3. Bortfestede tomter til bolig- og fritidsformål

Formuesverdien av kravet på festeavgift beregnes ved å multiplisere den årlige festeavgiften med kapitaliseringsfaktor 10, se § 2–1–6.

§ 3–1–4. Varelager, buskap og oppdrettsfisk

Varebeholdning settes til anskaffelsesverdi, eller tilvirkningsverdi for egentilvirkede varer, jf. skatteloven § 14–5 (2), bokstav a. Som tilvirkningsverdi regnes kostpris for råstoff, halvfabrikata, hjelpstoffer og produksjonslønn.

a. Buskap

Reglene om verdsetting av buskap er gitt i forskrift til ligningsloven forskrift 12. april 2011 nr. 390 om videreføring av § 3 og § 4 i tidligere regnskapsforskrift for skattepliktige som driver jordbruk, gartneri eller skogbruk fastsatt av Skattedirektoratet.

1) Storfe

	Ordinære satser	I prosent av voksne dyr
Kyr tilført i året (har kalvet)	kr 5 200	
Kviger over 12 måneder (ikke kalvet)	kr 3 600	70
Kviger under 12 måneder	kr 1 600	30
Okser over 12 måneder	kr 3 600	70
Okser under 12 måneder	kr 1 600	30

2) Griser

Avlsgriser tilført i året (over 6 måneder)	kr 1 800	
Slakteferdige griser	kr 1 300	100
Slaktegriser ca. 4 måneder	kr 1 000	80
Slaktegriser ca. 3 måneder	kr 800	60
Smågriser ca. 2 måneder	kr 500	40
Smågriser under 2 måneder	kr 260	20

3) Småfe

Sauer tilført i året (over 12 måneder)	kr 400	
Sauer under 12 måneder	kr 240	60
Geiter tilført i året (over 9 måneder)	kr 250	
Geiter under 9 måneder	kr 80	30

4) *Fjørfe*

Etter FSFIN § 14–5–3 skal verpehøner og kyllinger som skal settes inn i eggproduksjon verdsettes til slakteverdi. Slakteverdien settes til:

Verpehøner	per stk.	kr 4
Kyllinger	per stk.	kr 4

Innkjøpte dyr (kyllinger) til oppføring skal settes til innkjøpsprisen med tillegg av medgåtte førkostnader mv. fram til årsskiftet.

Satsene for verdsetting av avlsdyr av gjess, kalkuner og ender av eget oppal, og/eller innkjøpte, fastsettes til tilvirkningsverdien. Tilvirkningsverdien settes til:

Gjess, kalkuner	per stk.	kr 80
Ender	per stk.	kr 50

5) *Pelsdyr*

Satsene nedenfor skal nyttes ved fastsetting av formuesverdier på levende dyr og usolgte skinn.

Aksjeselskaper skal ved inntektslikningen bruke satsene både på levende dyr og skinn som ikke er solgt. Enkeltpersonforetak og ansvarlige selskaper skal ved inntektslikningen bare bruke satsene på markedsførte skinn som ikke er solgt.

Sølvrev	kr 350
Blårev og annen rev	kr 310
Mink	kr 135

6) *Hester*

I. Hester som nyttes eller skal nyttes i trav- og galoppsport

Trav- og galopphester føres opp med antatt salgsv verdi. Hester av eget oppal under 1 år bør normalt settes til minst kr 19 000. Denne verdi økes for hvert år inntil 3 år. Hester som har nådd denne alder i 2014, skal verdsettes til minst kr 45 000. Er hesten forsikret og 15 prosent av forsikringssummen overstiger satsene foran, legges 15 prosent av forsikringssummen til grunn. Verdien for slike hester eid utenfor næringsvirksomhet, kan ikke settes ned før det er sannsynlig at vedkommende hest har en lavere salgsv verdi.

II. Andre innkjøpte hester verdsettes til salgsv verdi.

III. Hester av eget oppal og innkjøpte hester til bruk i virksomhet (unntatt hester under romertall I), fastsettes til tilvirkningsverdien ved eget oppal.

Satser for eget oppal:

	<i>Fjording</i>	<i>Dølahest</i>
Hester inntil 1 år	kr 1 400	kr 1 900
Hester inntil 2 år	kr 3 400	kr 4 800
Hester inntil 3 år	kr 5 400	kr 7 600
Hester over 3 år	kr 6 800	kr 9 500

Verdien av voksne hester under romertall III blir stående uendret inntil realisasjon.

7) *Andre dyr*

Formuessatsene for rein er fastsatt etter bestemmelsene i skatteloven § 4–11, tredje ledd. Satsene har ingen betydning for inntektsansettelsen, jf. skatteloven § 8–1, første ledd, bokstav a.

Rein over 1 år	Kr 560
Rein under 1 år (fjorårskalver)	kr 280
Bifolk (uten kube)	kr 300

b. *Korn*

Tilvirkningsverdi i kr per kg:

Mathvete	kr 1,20
Fôrhvete	kr 1,20
Matrug	kr 1,10
Fôrrug	kr 1,10
Rughvete	kr 1,10
Bygg	kr 1,10
Havre	kr 1,00
Oljefrø	kr 2,30

Erter kr 1,40

c. *Poteter*

Tilvirkningsverdi kr per kg:

Matpoteter kr 1,00
Fabrikkpoteter kr 0,70

d. *Avlingslager til oppføring på egen buskap*

Tilvirkningsverdi per kg:

Høy kr 1,00
Halm, ubehandlet kr 0,30
Halm, ammoniakkbehandlet kr 0,55
Kålrot kr 0,15
Grassurfôr kr 0,25
Byggørpp kr 1,30
Havregørpp kr 1,30

Tilvirkningsverdien på andre fôrmidler settes til kr 1,30 per fôrenhet. (FEm)

e. *Lager av skogsvirke (som ikke er levert)*

Tilvirkningsverdien settes til kostnadene ved hogst, kjøring mv. Verdien av eget arbeid skal ikke tas med.

f. *Annet varelager for salg*

Salgsprodukter verdsettes til ca. 40 prosent av netto salgsverdi.

Planter på friland i planteskoler verdsettes til 20 prosent av netto salgsverdi ved engrossalg.

g. *Oppdrettsfisk, skjell mv.*

På grunn av risikoen for sykdom, skade, svinn etc. settes verdien på oppdrettsfisk og skjell til 65 prosent av tilvirkningsverdien. I tilvirkningsverdien inngår kostnader til innkjøp av yngel/smolt/settefisk, til fôr og til leid arbeidskraft.

Beholdning av blåskjell og lignende stående i sjøen, verdsettes ikke.

§ 3–2. *Inntektssatser*

§ 3–2–1. *Veiledende produksjonsmengder når pålitelige oppgaver ikke foreligger, jf. ligningsloven § 8–1*

a) Melk per årsgeit 300 kg
b) Ull per voksen sau 3,5 kg
c) Ull per lam 1,5 kg
d) Egg per høne 14 kg
e) Honning per kube 30 kg

§ 3–2–2. *Verdsetting av produkter uttatt til husholdning og føderåd*

Produkter/varer som tas ut fra næringen til husholdning og føderåd verdsettes til omsetningsverdi, dvs den verdien produktet/varen ville fått ved salg.

§ 3–2–3. *Normer for verdsetting av uttatte naturalier til eget bruk*

- a) Verdien av uttatt melk per husstandsmedlem: kr 640 per år.
For personer over 70 år reduseres satsen for melk til det halve.
- b) Verdien av uttatte poteter per husstandsmedlem: kr 210 per år.
For barn under 10 år og for personer over 70 år reduseres satsen for poteter til det halve.
- c) Verdien av uttatt fisk per husstandsmedlem: kr 1 300 per år.
For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.
- d) Verdien av uttatt reinkjøtt settes til kr 2 100 pr. husstandsmedlem.
For barn under 10 år og personer over 70 år reduseres satsen til det halve.

§ 3–2–4. *Brutto leieverdi av kårbolig på gårdsbruk*

Leieverdiene beregnes etter følgende sjablongverdier:

Bruksareal	Leieverdi
Over 100 m ²	kr 26 500
60–100 m ²	kr 19 800
Under 60 m ²	kr 13 200

Bruksareal er det areal i boligen som er innredet til boformål. Det inkluderer kott, ganger, vindfang mv., og innredede rom i kjeller og loft (for eksempel vaskerom, stue, soverom mv.). Det er bare areal innenfor en takhøyde på min. 1,90 m som teller med. Det er uten betydning om bare deler av boligen faktisk benyttes.

Forefinnes ikke bade-/dusjrom eller wc, reduseres verdien med 25 %. Samme reduksjon gjelder dersom avstanden til kommuneadministrasjonen er over 15 km. Oppfylles begge vilkår, er reduksjonen samlet 40 %.

Dersom kåryter og kårmtotaker med boret bor sammen (ikke i hver sin leilighet), anses boligen som «kårbolig», og leieverdien er skattepliktig for kårmtotaker. Leieverdien beregnes etter sjablongverdiene, men reduseres med 40 %. Kåryter gis fradrag for 60 % av kostnadene knyttet til boligen.

§ 3-2-5. Fordel ved nettolikning av egen utnyttet jaktrett

Når den som disponerer en jaktrett selv har utnyttet denne, skal nettofordelen per felte dyr ved likningen settes lik satsene som er gjengitt nedenfor:

Elg:	
Eldre okse	Kr 7 000
Ungdyr (1½ år) + eldre	Kr 5 500
hunndyr	
Kalv (½ år)	Kr 2 500
Reinsdyr (voksen)	Kr 1 450
Hjort (voksen)	Kr 2 700

§ 3-2-6. Verdi av uttatt brensel fra egen skog

Uttak av ved til privat bruk og kårtytelse, fra skog som er eller inngår i egen virksomhet, inntektsføres med kr 400 per løsm³ (kr 1350 per favn).

Dersom uttaket består av energivirke i form av flis, settes inntekten til kr 150 per løsm³.

§ 3-2-7. Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes utenom jord- og skogbruksnæringen

Verdien av stallplass og uttatt grovfôr til hester som nyttes i travsport eller på annen måte utenom jord- og skogbruksnæringen, settes til kr 15 000 for voksne trav- og galopphester. For hobbyhester utenom trav- og galoppport, settes uttaket til kr 10 500 og for ponnyer til kr 6 700. Satsene reduseres skjønnsmessig for føll og unghester.

§ 3-2-8. Definisjon av «tre normalårsverk» i Finansdepartementets forskrift til skatteloven § 10-42-3 «Om overføring av skjerming mellom virksomheter»

Tre normalårsverk jf. § 10-42-3 a utgjør i den sammenheng 750 dagsverk eller 5625 arbeidstimer.

§ 3-3. Fradragssatser

§ 3-3-1. Kostnader til kost i forbindelse med gårdsturisme, grønn omsorg og forpleining

Drives gårdsturisme, grønn omsorg eller forpleining som virksomhet, og virksomheten omfatter bespisning, kan det, som alternativ til fradrag for dokumenterte kostnader, gis fradrag for kost tilsvarende satsene i § 1-2-17 med et tillegg på 30 prosent.

§ 3-3-2. Kostnader til kost mv. for ikke bokføringspliktige lottfiskere

Ikke bokføringspliktige lottakere som ikke tar del i felles kosthold om bord, gis fradrag for dokumenterte kostnader til kost og (i tillegg) for «småutgifter» (kostnader til telefon, avis o.l.) med kr 100 per døgn.

For hjemmefiskere (overnatting hjemme) som ikke kan dokumentere kostutgifter, må fradraget fastsettes ved skjønn. Som veiledning for skjønn kan nyttes en sats på kr 84 per dag.

§ 3-3-3. Kostnader ved bruttolikning av egen utnyttet jaktrett

Kostnader til gevær, ammunisjon, mv. kan maksimalt føres til fradrag med kr 2 400.

§ 3-3-4. Fradrag for førkostnader til gjeterhund i sau- og reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, kan det alternativt nyttes et samlet fradrag for kostnader til før på kr 2 000,- for hver næringsdrivende (ved deling av næringsinntekt mellom ektefeller anses ektefellene i denne sammenheng som én næringsdrivende).

For lønnet gjeters hundehold inngår kostnadene i minstefradraget.

§ 3-3-5. Fradrag for merkostnader til kost i reindriftsnæring

Hvis høyere kostnader ikke kan dokumenteres med bilag, vil reieiere som må overnatte utenfor sin bolig eller sekundærbolig, innrømmes fradrag for merkostnader til kost etter en sats tilsvarende satsen for kostbesparelse i hjemmet. Satsen er kr 82,- per døgn.

Det må godtgjøres at oppholdet har vært nødvendig i forbindelse med reindriften.

Vedlegg 1. Skattedirektoratets satser for skattefri kostgodtgjørelse på tjenestereiser i utlandet med virkning for inntektsåret 2014

<i>Verdensdel/Land/By</i>	<i>Kostsatser for 2014</i>
<i>Europa:</i>	
Albania	500
Belgia	900
Bosnia-Hercegovina	430
Bulgaria	400
Danmark	800
København	870
Estland	550
Finland	750
Frankrike	780
Paris	900
Hellas	400
Hviterussland	400
Irland	850
Island	850
Italia	900
Kosovo	360
Kroatia	840
Kypros	700
Latvia	650
Liechtenstein	1 200
Litauen	490
Luxembourg	750
Makedonia	610
Malta	620
Moldova	550
Monaco	1 100
Montenegro	500
Nederland	650
Polen	600
Portugal	880
Romania	820
Russland	710
Moskva	1 400
St. Petersburg	950
Serbia	650
Slovakia	600
Slovenia	500
Spania	850
Storbritannia	650
London	950
Sveits	1 050
Genève	800
Zürich	1 200
Sverige	720
Tsjekkiske republikk	550
Tyskland	610
Berlin	800
Ukraina	530
Ungarn	650
Østerrike	760
Wien	900
<i>Afrika:</i>	<i>Kostsatser for 2014</i>
Algerie	780
Angola	810
Benin	400
Botswana	450

<i>Verdensdel/Land/By</i>	<i>Kostsatser for 2014</i>
Burundi	460
Egypt	680
Elfenbenskysten	630
Eritrea	700
Etiopia	450
Ghana	500
Kamerun	560
Kenya	500
Lesotho	350
Madagaskar	350
Malawi	300
Marokko	800
Mauritius	450
Mosambik	640
Namibia	360
Nigeria	980
Seychellene	1 000
Sudan	800
Swaziland	350
Sør-Afrika	550
Sør-Sudan	450
Tanzania	650
Togo	430
Zambia	600
Zimbabwe	500
Øvrige områder	570

<i>Amerika:</i>	<i>Kostsatser i 2014</i>
Argentina	500
Bahamas	800
Barbados	450
Bolivia	300
Brasil	650
Rio	1 050
Canada	930
Chile	750
Colombia	500
Costa Rica	550
Cuba	540
El Salvador	440
Guatemala	850
Guyana	400
Honduras	400
Jamaica	400
Mexico	950
Nicaragua	460
Panama	500
Paraguay	500
Peru	750
Puerto Rico	420
Surinam	350
Uruguay	600
USA	700
New York	950
San Francisco	1 000
Washington D.C.	1 000
Venezuela	900
Øvrige områder	650

<i>Asia:</i>	<i>Kostsatser i 2014</i>
Afganistan	500

<i>Verdensdel/Land/By</i>	<i>Kostsatser for 2014</i>
Armenia	460
Azerbaijan	750
Bahrain	800
Bangladesh	520
Brunei Darussalam	350
Fillipinene	700
Forente Arabiske Emirater	700
Georgia	650
India	500
Indonesia	550
Iran	750
Israel	900
Japan	700
Jemen	470
Jordan	1 300
Kambodsja	800
Kasakhstan	700
Kina	730
Hongkong	1 000
Shanghai	870
Kuwait	600
Laos	500
Libanon	890
Malaysia	770
Maldivene	800
Myanmar (Burma)	750
Nord-Korea	450
Oman	700
Pakistan	400
Palestina	800
Qatar	650
Saudi-Arabia	900
Singapore	750
Sri Lanka	400
Sør-Korea	900
Taiwan	560
Thailand	700
Tyrkia	520
Istanbul	650
Uzbekistan	400
Vietnam	600
Øst-Timor	450
Øvrige områder	700

<i>Australia/Oceania:</i>	<i>Kostsatser i 2014</i>
Australia	800
New Zealand	700
Papua Ny-Guinea	570
Øvrige områder	700

For følgende områder/land i Europa gjelder disse satser:

Andorra: som for Spania
Azorene: som for Portugal
Færøyene: som for Danmark
Gibraltar: som for Storbritannia
Grønland: som for Danmark
Guernsey (inkl. Alderney og Sark): som for Storbritannia
Jersey: som for Storbritannia
Kanariøyene: som for Spania
Madeira: som for Portugal
Man: som for Storbritannia

Nord-Irland: som for Storbritannia
 San Marino: som for Italia
 Vatikanstaten: som for Italia
 Åland: som for Finland.

Vedlegg 2. Div. satser

Skattedirektoratets satser for skattefri utgiftsgodtgjørelse på tjenestereise innenlands, gjeldende for 2014:

Kostgodtgjørelse for dagsreiser på minst 15 km:

For reiser inntil 5 timer:	(legitimert)	kr 180,–
For reiser fra og med 5 timer inntil 9 timer:		kr 200,–
For reiser fra og med 9 timer inntil 12 timer:		kr 310,–
For reiser over 12 timer:		kr 510,–
Kostgodtgjørelse ved overnatting på hotell ved reiser 12 timer eller mer:		kr 690,–

Utgiftsgodtgjørelse ved bruk av egen bil for 2014:

For inntil 10 000 km i kalenderåret:		kr 4,05 per km
Over 10 000 km i kalenderåret:		kr 3,45 per km
For arbeidstakere med arbeidssted i Tromsø:	kr 0,10 per km i tillegg til satsene over.	
For kjøring på skogs- og anleggsveier gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på		kr 1,00 per km
Når det er nødvendig med tilhenger for å bringe med utstyr og materiell som på grunn av sin vekt og beskaffenhet ikke er naturlig å plassere i bagasjerom eller på takgrind, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg på		kr 0,85 per km
Når det i bilen tas med arbeidstakere på oppdrag, gis det i tillegg til kilometergodtgjørelsen et tillegg per arbeidstaker på		kr 1,00 per km

Satser for kilometergodtgjørelse ved bruk av andre egne framkomstmidler gjeldende for 2014:

Motorsykkkel over 125 ccm:	kr 2,90 per km
Moped og motorsykkkel opp til og med 125 ccm:	kr 1,60 per km
Snøscooter og ATV	kr 7,50 per km
Båt med motor fra og med 50 hk:	kr 7,50 per km
Båt med motor inntil 50 hk:	kr 4,00 per km
El-bil	kr 4,20 per km
Andre framkomstmidler:	kr 2,00 per km

26. nov. Nr. 1475 2014

Forskrift om endring av liste over områder med sykdomsfri status for ILA i omsetnings- og sykdomsforskriften

Hjemmel: Fastsett av Nærings- og fiskeridepartementet 26. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 17. juni 2008 nr. 819 om omsetning av akvakulturdyr og produkter av akvakulturdyr, forebygging og bekjempelse av smittsomme sykdommer hos akvatiske dyr gjøres følgende endringer:

Vedlegg 1 liste 2 – Ikke-eksotiske sykdommer skal lyde:

	Sykdom	Mottakelige arter
Fisk	Viral hemorrahgisk septikemi (VHS)	<i>Clupea</i> spp. (Sild), <i>Coregonus</i> sp. (Lagesild og Sik), <i>Esox lucius</i> (Gjedde), <i>Gadus aeglefinus</i> (Kolje), <i>G. macrocephalus</i> (Stillehavstorsk), <i>G. morhua</i> (Atlantisk torsk), <i>Oncorhynchus</i> spp. (Stillehavslaks), <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks), <i>O. mykiss</i> (Regnbueørret), <i>Onos mustelus</i> (Femtrådet tangbrosme), <i>Paralichthys olivaceus</i> (Japansk flyndre), <i>Salmo trutta</i> (Brunørret), <i>Scophthalmus</i>

	Sykdom	Mottakelige arter
	Infeksiøs hematopoietisk nekrose (IHN)	<i>maximus</i> (Piggvar), <i>Sprattus sprattus</i> (Brisling) og <i>Thymallus thymallus</i> (Harr)
	Koi herpes virus sykdom (KHV)	<i>Oncorhynchus keta</i> (Ketalaks), <i>O. kisutch</i> (Coho laks), <i>O. masou</i> (Japansk laks), <i>O. mykiss</i> (Regnbueørret), <i>O. nerka</i> (Indian-laks), <i>O. rhodurus</i> (Pukkellaks), <i>O. tshawytscha</i> (Chinook) og <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks)
	Koi herpes virus sykdom (KHV)	<i>Cyprinus carpio</i> (Vanlig karpe og Koikarpe)
Bløtdyr	Infeksiøs lakseanemi (ILA) – genotype HPR-deleted av ILA-virus	<i>Oncorhynchus mykiss</i> (Regnbueørret), <i>Salmo salar</i> (Atlantisk laks), <i>S. trutta</i> (Brunørret og Sjørørret)
	Infeksjon med <i>Marteilia refringens</i>	<i>Ostrea angasi</i> (Australisk mudderøsters), <i>O. chilensis</i> (Chilensk flatøsters), <i>O. edulis</i> (Europeisk flatøsters), <i>O. puelchana</i> (Argentinsk østers), <i>Mytilus edulis</i> (Blåskjell) og <i>M. galloprovincialis</i> (Middelhavsblåskjell)
	Infeksjon med <i>Bonamia ostreae</i>	<i>Ostrea angasi</i> (Australisk mudderøsters), <i>O. chilensis</i> (Chilensk flatøsters), <i>O. conchaphila</i> (Olympia flatøsters), <i>O. denselammellosa</i> (Asiatisk østers), <i>O. edulis</i> (Europeisk flatøsters), <i>O. puelchana</i> (Argentinsk østers)
Krepsdyr	Hvitflekkysykdom	<i>Decapoda</i> (Tifotkreps)

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.7 blir nytt punkt 4.2.

Vedlegg 2 nytt punkt 4.3 skal lyde:

4.3 En sone i Stord kommune i Hordaland, som omfatter lokalitet nr. 11565 Dåfjorden.

Vedlegg 2 nytt punkt 4.4 skal lyde:

4.4 Et segment i Kvinnherad kommune i Hordaland som omfatter lokalitet nr. 28096 Slåttenes, som omfatter indre delen av Matersfjorden og er avgrenset i sør av en rett linje fra sørvest spissen av Holmedalsfjellet, koordinatene N59° 47.7216 E5° 56.1636, til vestsiden av Håfjell, koordinatene N59° 47.484 E5° 57.366.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.4 blir nytt punkt 4.6.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.4.1 blir nytt punkt 4.6.1.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.4.2 blir nytt punkt 4.6.2 og skal lyde:

Et landområde som er omfattet av Regine enhetene 053.61B, 053.61A og 053.620, og omfatter lokalitet nr. 12110 Nystølen og lokalitet nr. 34537 Nystølvågen II.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.6 blir nytt punkt 4.7.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.3 blir nytt punkt 4.8.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.2 blir nytt punkt 4.9.

Vedlegg 2 nytt punkt 4.10 skal lyde:

4.10 Et segment bestående av et kystområde i Sævareidfjorden i Fusa kommune i Hordaland, som omfatter lokalitet nr. 24035 Håvikvågen, lokalitet nr. 12047 Mjåneset og lokalitet nr. 31117 Skrubbo, som omfatter indre delen av Sævareidfjord og har følgende avgrensinger:

- I sør er segmentet geografisk definert av koordinatene N60° 08.910 E5° 38.015 til N60° 07.016 E5° 45.316
- I nordøst er segmentet geografisk definert av koordinatene N60° 11.172 E5° 45.177 til N60° 10.989 E5° 46.385.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.8 til og med 4.13 blir nytt punkt 4.11 til og med 4.16.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.15 blir nytt punkt 4.17.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.14 blir nytt punkt 4.18.

Vedlegg 2 nåværende punkt 4.16 blir nytt punkt 4. 19.

II

Endringene trer i kraft straks.

27. nov. Nr. 1476 2014**Forskrift om endring i forskrift om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. (ervervstillatelsesforskriften)**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 27. november 2014 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 8, jf. forskrift 7. desember 2012 nr. 1144 om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. (ervervstillatelsesforskriften) § 26. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 7. desember 2012 nr. 1144 om ervervstillatelse, registrering og merking av fiskefartøy mv. (ervervstillatelsesforskriften) gjøres følgende endring:

§ 3 (endret) skal lyde:

§ 3. Krav til fartøy

Søknad om ervervstillatelse skal avslås i medhold av deltakerloven § 8 dersom det ikke legges fram gyldig fartssertifikat for fiske- og fangstfartøy, oppdatert fartøyinstruks, godkjennelsesdokument, byggebekreftelse eller annen dokumentasjon som kreves for vedkommende fiske- og fangstfartøy i eller i medhold av lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven). Dette gjelder likevel ikke dersom fartøyet er under 10,67 meter største lengde, bygget før 1. juli 2014, og står eller har stått i merkeregisteret.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

27. nov. Nr. 1477 2014**Forskrift om endring i forskrift om særavgifter**

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 27. november 2014 med hjemmel i lov 19. mai 1933 nr. 11 om særavgifter og Stortingets avgiftsvedtak. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter gjøres følgende endringer:

§ 3–6–2 første ledd skal lyde:

Avgiften på bensin og mineralolje beregnes pr. standardliter.

§ 3–7–2 første ledd skal lyde:

Avgiften beregnes pr. standardliter og produktkvalitet.

§ 3–8–2 første ledd skal lyde:

Avgiften beregnes pr. standardliter.

§ 3–9–2 skal lyde:

Avgiften beregnes pr. standardliter.

§ 3–10–3 første ledd skal lyde:

Avgiften beregnes pr. standardliter.

§ 3–11–2 første ledd skal lyde:

Avgiften beregnes pr. standardliter. For blandinger beregnes avgiften av mengden av de enkelte avgiftspliktige oljetypene i blandingen.

II

Forskriften trer i kraft 1. juli 2015.

27. nov. Nr. 1478 2014**Forskrift om endring i forskrift om EØS-godkjenning av maritimt radioutstyr**

Hjemmel: Fastsatt av Post- og teletilsynet 27. november 2014 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 1–4, § 2–3, § 8–1, § 8–2 og § 10–5, jf. delegeringsvedtak 14. juni 2013 nr. 619.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 56d (direktiv 96/98/EF endret ved direktiv 98/85/EF, direktiv 2001/53/EF, direktiv 2002/75/EF, direktiv 2002/84/EF, direktiv 2008/67/EF, direktiv 2009/26/EF, direktiv 2010/68/EU, direktiv 2011/75/EU, direktiv 2012/32/EU og direktiv 2013/52/EU). Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 15. juni 1999 nr. 709 om EØS-godkjenning av maritimt radioutstyr gjøres følgende endringer:

Forskriftens EØS-henvisningsfelt skal lyde:

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 56d (direktiv 96/98/EF endret ved direktiv 98/85/EF, direktiv 2001/53/EF, direktiv 2002/75/EF, direktiv 2002/84/EF, direktiv 2008/67/EF, direktiv 2009/26/EF, direktiv 2010/68/EU, direktiv 2011/75/EU, direktiv 2012/32/EU og direktiv 2013/52/EU).

§ 2 punktet om definisjon av EF-typeprøvingssertifikat skal lyde:

EF-typeprøvingssertifikat: Dokument utstedt av teknisk kontrollorgan som bekrefter at en utstyrstype er i overensstemmelse med krav i direktiv 96/98/EF, direktiv 98/85/EF, direktiv 2001/53/EF, direktiv 2002/75/EF, direktiv 2002/84/EF, direktiv 2008/67/EF, direktiv 2009/26/EF, direktiv 2010/68/EU, direktiv 2011/75/EU, direktiv 2012/32/EU og direktiv 2013/52/EU.

§ 17 Overgangsordninger, nytt fjerde ledd skal lyde:

Radioutstyr som omfattes av vedlegg 1, er angitt som «nytt utstyr 2013» eller som «flyttet fra del 2, 2013», er produsert før 4. desember 2014 i henhold til typegodkjenningsprosedyrer som gjaldt ikke senere enn 3. desember, kan markedsføres og anbringes om bord frem til 4. desember 2016.

Vedlegg 1 skal lyde:

Vedlegg 1

Forkortelser brukt i vedlegg 1

CAT:	Category for radar equipment as defined in section 1.3 of IEC 62388 (2007) (kategori for radioutstyr: jf. punkt 1.3 i IEC 62388 (2007))
Circ.:	circular (rundskriv)
COMSAR:	IMO's Sub-Committee on Radiocommunication and Search and Rescue (underkomité under IMO som behandler saker om radiokommunikasjonsutstyr, søk og redning)
EN:	European Standard (europeisk standard)
ETSI:	European Telecommunications Standards Institute (europeisk standardiseringsorganisasjon for informasjons- og kommunikasjonsteknologi)
HSC:	High Speed Craft Code (regler for hurtiggående fartøy)
ICAO:	International Civil Aviation Organization (internasjonal organisasjon for sivil luftfart under FN)
IEC:	International Electro-technical Commission (internasjonal elektroteknisk standardiseringsorganisasjon)
IMO:	International Maritime Organization (internasjonal sjøfartsorganisasjon under FN)
ITU:	International Telecommunication Union (internasjonal organisasjon for telekommunikasjon under FN)
MSC:	Maritime Safety Committee (komite under IMO for sikkerhet til sjøs)
SOLAS:	International Convention for the Safety of Life at Sea (internasjonal konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs)
Reg.:	Regulation (regel)
Res.:	Resolution (beslutning)

Kommentarer som gjelder for hele vedlegg 1

- a) Generelt: I tillegg til de nevnte teststandardene som er uttrykkelig nevnt er det i de relevante konvensjoner fastsatt visse bestemmelser som skal etterprøves ved typegodkjenningen i henhold til modulene for samsvarsvurdering i vedlegg 3.
- b) Kolonne 1: Nummereringen av utstyr er overensstemmende med nummereringen i direktiv 2013/52/EU.
- c) Kolonne 1: Artikkel 2 i direktiv 2011/75/EU kan komme til anvendelse.
- d) Når det vises til at utstyr er «slettet» medfører dette at det ikke lenger er krav til påføring av rattmerke for dette utstyret.
- g) Kolonne 5: Der det er referert til en IMO-resolusjon (Res.), kommer kun teststandardene inntatt i vedleggene til resolusjonen til anvendelse.
- h) Kolonne 5: Det er de til enhver tid gjeldende internasjonale konvensjoner og teststandarter som kommer til anvendelse. Av hensyn til korrekt identifisering av relevante standarder skal testrapporter, samsvarssertifikater og samsvarserklæringer identifisere den anvendte teststandard og dens versjon.

- i) Kolonne 5: Når to sett av teststandarder er oppført, men adskilt av «eller», oppfyller hvert sett samtlige prøvingskrav for å dekke IMO's ytelsesnormer. Når teststandardene bare er adskilt med et komma må utstyret oppfylle kravene i alle de listede standardene.
- j) Kravene fastsatt i dette vedlegg innskrenker ikke bærekraftene i de internasjonale konvensjonene.

Del 1: Utstyr som det finnes detaljerte prøvingsstandarder for i internasjonale dokumenter

Navigasjonsutstyr

Kommentarer som gjelder for navigasjonsutstyr:

Kolonne 5: Der det henvises til EN/IEC 61162, skal det kontrolleres at den relevante teststandard omfatter den gjeldende del av EN/IEC 61162.

For å lese tabellen:

Radiokommunikasjonsutstyr

Kommentarer som gjelder for tabell Radiokommunikasjonsutstyr:

Kolonne 5: I tilfeller der det er motstridende krav mellom IMO MSC/Circ.862 og teststandardene for produktet, skal kravene i IMO MSC/Circ.862 ha forrang.

Kolonne 5: Der det henvises til EN/IEC 61162, skal det kontrolleres at den relevante teststandard omfatter den gjeldende del av EN/IEC 61162.

For å lese tabellen:

Del 2: Utstyr som det ikke finnes detaljerte prøvingsstandarder for i internasjonale dokumenter

Navigasjonsutstyr

Kommentarer som gjelder for navigasjonsutstyr:

Kolonne 3 og 4: Referanser til Solas kapittel V er Solas 1974 med endringer ved MSC 73 som trådte i kraft 1. juli 2002.

For å lese tabellen:

Radiokommunikasjonsutstyr

For å lese tabellen:

II

Forskriften trer i kraft 30. november 2014.

27. nov. Nr. 1479 2014

Forskrift om stopp i fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. november 2014 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 14 og § 16 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og forskrift 11. desember 2013 nr. 1437 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 § 7. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

§ 1. Stopp i fisket

Fisket etter reke stoppes fra og med 30. november 2014.

Uavhengig av denne stoppen kan fartøy under 20 meter største lengde fortsette fisket innanfor den garanterte periodekvoten på 7 tonn.

§ 2. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften, straffes i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar § 60, § 61, § 62, § 64 og § 65. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 30. november og gjelder til og med 31. desember 2014.

27. nov. Nr. 1480 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014**

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. november 2014 med hjemmel i forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 § 33. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 20. desember 2013 nr. 1685 om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N i 2014 gjøres følgende endringer:

§ 17 første ledd (endret) skal lyde:

Fra og med 7. april kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 16 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av all fangst landet i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Fra og med 30. juni er tillegget 30 %. Fra og med 20. oktober er tillegget inntil 50 %. Fra og med 10. november er tillegget inntil 70 %. Fra og med 1. desember er tillegget inntil 90 %.

§ 18 fjerde ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med hjemmelslengde fra og med 15 meter til og med 27,9 meter som har fisket sin garanterte kvote, kan ha inntil 10 % bifangst av hyse i de enkelte fangster og ved landing.

§ 22 første ledd (endret) skal lyde:

Fra og med 7. april kan fartøy som lander all fangst fersk i tillegg til kvoten i § 21 fiske og lande inntil 20 % torsk regnet av all fangst landet i tidsrommet mandag kl. 00.00 til søndag kl. 23.59. Fra og med 30. juni er tillegget 30 %. Fra og med 20. oktober er tillegget inntil 50 %. Fra og med 10. november er tillegget inntil 70 %. Fra og med 1. desember er tillegget inntil 90 %.

II

Denne forskrift trer i kraft 1. desember 2014.

27. nov. Nr. 1481 2014**Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene**

Hjemmel: Fastsatt av Tariffnemnda 27. november 2014 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven) § 5. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

*Kap. I. Innledende bestemmelser***§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring**

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2014–2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Mat og Landbruk på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften omfatter jordbruks- og gartneriarbeid, hagesenter, planteskolearbeid og lager/terminalarbeid, samt alle fag innenfor området landbruk, naturbruk og naturforvaltning som naturlig utføres innenfor næringen.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

*Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår***§ 3. Lønnsbestemmelser**

Arbeidstakere som utfører arbeid i henhold til § 2, skal minst ha en lønn per time på kroner:

a) Ferie- og innhøstingshjelp

Arbeidstakere 16–17 år:	87,90
Arbeidstakere 17–18 år:	90,90
Over 18 år: ansatt inntil 12 uker	109,40
Over 18 år: ansatt mellom 12–24 uker (3–6 md.)	114,90

Arbeidstakere over 18 år som er ansatt mer enn 6 md. skal ha lønn som ufaglært fast ansatt, jf. § 3 b).

b) Fast ansatte arbeidstakere

Ufaglærte arbeidstakere:	129,30
Arbeidstakere 16–17 år:	95,90
Arbeidstakere 17–18 år:	99,90

c) *Tillegg for fagarbeidere:*

10,–

d) *Helge-/helligdagstillegg**Røktare/avløsere i fast turnus*

Det betales et tillegg på 25 % per arbeidet time

- 1) mellom lørdager klokken 13 og søndager klokken 24
- 2) mellom klokken 13 og 24 jul- og nyttårsaften
- 3) mellom klokken 00 og 24 på bevegelige helligdager og 1. og 17. mai.

Ytelser som betales som refusjon av utgifter som faktisk er påløpt på grunn av utsendingen, for eksempel reiseutgifter, kost og losji skal ikke regnes som lønn etter forskriften.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

Kap. III. Fravikelighet m.m.**§ 5. Fravikelighet**

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 6. Lønns- og arbeidsvilkår i lov eller forskrift

Bestemmelser i lov eller andre forskrifter som vanligvis gjelder for arbeidsforhold, kommer også til anvendelse for arbeidsforhold som omfattes av forskriften her, herunder

- lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)
- lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie og
- lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager.

Forskriften gjelder med de begrensninger som følger av lov 17. juni 2005 nr. 62 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 1–7.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.**§ 8. Ikrafttreden og opphør**

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene 2014–2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Mat og Landbruk på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side blir avløst av ny tariffavtale, eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 27. november 2012 nr. 1196 om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene oppheves straks.

27. nov. Nr. 1482 2014**Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge**

Hjemmel: Fastsatt av Tariffnemnda 27. november 2014 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven) § 5. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

Kap. I. Innledende bestemmelser**§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring**

Denne forskriften er fastsatt på grunnlag av Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) 2014–2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Byggenæringens Landsforening på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Hvem forskriften gjelder for

Forskriften gjelder for faglærte og ufaglærte arbeidstakere som utfører bygningsarbeid på byggeplasser.

Med faglært arbeidstaker menes en arbeidstaker med offentlig godkjent fag- eller svennebrev eller tilsvarende kompetanse som formelt kan likestilles med fag- eller svennebrev innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid. Ufaglært arbeidstaker har ikke fag- eller svennebrev.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

§ 3. Virksomhetens ansvar

Virksomhet som utfører arbeidsoppdrag i samsvar med § 2 har ansvar for at bestemmelsene i denne forskriften gjennomføres. Ansaret gjelder for arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår**§ 4. Lønnsbestemmelser**

Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid, jf. § 2, skal minst ha en lønn per time på:

- a) For faglærte: kr 182,50.
- b) For ufaglærte uten bransjeerfaring: kr 164,00.
For ufaglærte med minst ett års bransjeerfaring: kr 171,00.
- c) For arbeidstakere under 18 år: kr 110,00.

§ 5. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 4 som følge av tariffrevisjoner.

§ 6. Utgifter til reise, kost og losji

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning, e.l. kan avtales.

§ 7. Arbeidstøy

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og vernefottøy tilpasset årstiden og arbeidsplassen.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 8. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 9. Ikrafttreden, opphør og endringer

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Fellesoverenskomsten for byggfag mellom LO og NHO 2014–2016 blir avløst av ny tariffavtale eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 24. april 2013 nr. 426 om allmenngjøring av tariffavtale for byggeplasser i Norge oppheves straks.

27. nov. Nr. 1483 2014

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter

Hjemmel: Fastsatt av Tariffnemnda 27. november 2014 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. (allmenngjøringsloven) § 5. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Overenskomst for Renholdsbedrifter 2014–2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Service den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften gjelder for private bedrifter som driver salg av renholdstjenester. Forskriften gjelder for ansatte i slike bedrifter som utfører renhold.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger under Reform 94 og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelser

Arbeidstakere som utfører arbeid i henhold til § 2, skal minst ha en lønn per time på kroner 164,02.

Arbeidstakere under 18 år som utfører arbeid i henhold til § 2, skal minst ha en lønn per time på kroner 121,01.

For arbeid mellom klokken 2100 og 0600 avtales lønnstillegg i hvert enkelt tilfelle. Lønnstillegget skal være minst 26 kroner per time.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsene i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

§ 5. Utgifter til reise, kost og losji

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke nødvendige reiseutgifter ved arbeidsoppdragets begynnelse og slutt, og for et rimelig antall hjemreiser.

Før arbeidsgiver sender arbeidstaker på oppdrag utenfor sitt hjemsted, skal det være avtalt ordninger vedrørende kost og losji. Arbeidsgiver skal som hovedregel sørge for kost og losji, men fast diettsats, betaling etter regning e.l. kan avtales.

§ 6. Personlig utstyr (arbeidstøy)

Arbeidsgiver holder nødvendig arbeidstøy og skotøy tilpasset arbeidsplassen og arbeidet.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 7. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 8. Ikrafttreden og opphør

Forskriften trer i kraft straks.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Overenskomst for Renholdsbedrifter 2014–2016 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og NHO Service på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side blir avløst av ny tariffavtale, eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av tariffavtalen, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 23. mai 2013 nr. 530 om allmenngjøring av tariffavtale for renholdsbedrifter oppheves straks.

28. nov. Nr. 1484 2014

Forskrift om endring i forskrift om eiendomsmegling

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet 28. november 2014 med hjemmel i lov 29. juni 2007 nr. 73 om eiendomsmegling § 2–7 og § 3–2. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 23. november 2007 nr. 1318 om eiendomsmegling gjøres følgende endringer:

§ 1–4 første ledd skal lyde:

(1) Reglene om oppdragstakers opplysningsplikt om budgivning i § 6–2 tredje punktum, oppdragstakers plikter ved budgivning i § 6–3, innsyn i budjournal i § 6–4 og reglene i eiendomsmeglingsloven § 6–9 tredje ledd første punktum kan fravikes ved oppdrag som er omfattet av eiendomsmeglingsloven § 1–4 fjerde ledd.

§ 2–2 annet og tredje ledd skal lyde:

(2) Sikkerheten skal være minst 45 millioner kroner.

(3) Sikkerhetsstillerens ansvar pr. formidling pr. skadelidt kan begrenses ved avtale, men ikke til mindre enn 15 millioner kroner.

§ 3–10 første og annet ledd skal lyde:

(1) Klientmidler som ikke umiddelbart utbetales, skal settes på særskilt eller felles klientkonto i finansinstitusjon som har rett til å tilby slik tjeneste i Norge, og som i kontoavtalen har forpliktet seg til:

- a) ikke å gjøre motregning gjeldende i klientkontoen for de krav finansinstitusjonen måtte ha overfor eiendomsmeglingsforetaket,
- b) å påse at kun personer eller foretak som nevnt i 3–11 første ledd kan disponere over kontoen,
- c) å registrere opphør av rett til å disponere over klientkontoen i medhold av § 3–11 annet ledd når melding etter § 3–11 fjerde ledd er mottatt.

(2) Klientkonto skal opprettes i foretakets navn og betegnes «klientkonto».

§ 3–11 fjerde ledd skal lyde:

(4) Eiendomsmeglingsforetaket og fagansvarlig skal snarest underrette de finansinstitusjoner der foretaket har klientkonto om at retten til å disponere over disse er falt bort.

II

Endringen i § 1–4 trer i kraft straks. De øvrige endringene trer kraft 1. juli 2015.

28. nov. Nr. 1485 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014**

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 28. november 2014 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 14, § 16, § 27, § 36 og § 37 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 § 29 andre ledd. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd (endret) skal lyde:

Uten hinder av forbudet i § 1 kan norske fartøy som har adgang til å delta, fiske og lande inntil 138 563 tonn sild i norske farvann i Nordsjøen. Av dette kvantumet avsettes 440 tonn til forsknings- og undervisningsformål. Av totalkvoten kan inntil 60 000 tonn fiskes i EU-sonen i Nordsjøen.

§ 3 (endret) skal lyde:

§ 3. Gruppekvoter for ringnotfartøy

Fartøy med ringnottillatelse, jf. forskrift 13. oktober 2006 nr. 1157 om spesielle tillatelser til å drive enkelte former for fiske og fangst (konsesjonsforskriften) § 4–1, kan fiske og lande inntil 112 852 tonn sild sør for 62° N. Av dette kvantumet kan inntil 110 860 tonn sild fiskes utenfor grunnlinjene i norsk sone i Nordsjøen, hvorav 48 120 tonn kan fiskes i EU-sonen. Inntil 1 991 tonn sild kan fiskes utenfor to nautiske mil av de norske grunnlinjene i Skagerrak.

Ringnotfartøy uten konsesjon (SUK), jf. forskrift 9. desember 2013 om adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske for 2014 (deltakerforskriften) § 20, kan fiske og lande inntil 7 203 tonn sild sør for 62° N. Av dette kvantumet kan inntil 7 076 tonn sild fiskes utenfor grunnlinjene i norsk sone i Nordsjøen, hvorav 3 060 tonn kan fiskes i EU-sonen. Inntil 127 tonn sild kan fiskes utenfor to nautiske mil av den norske grunnlinjen i Skagerrak.

§ 4 første ledd (endret) skal lyde:

Fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse, jf. konsesjonsforskriften § 2–6 og § 2–10, kan fiske og lande inntil 9 887 tonn sild i norsk sone i Nordsjøen, hvorav 4 320 tonn kan fiskes i EU-sonen i Nordsjøen.

§ 5 (endret) skal lyde:

§ 5. Gruppekvote for fartøy i kystfartøygruppen

Fartøy med adgang til å delta i kystfartøygruppens fiske etter sild kan fiske og lande inntil 11 299 tonn sild i norsk sone i Nordsjøen, hvorav 4 500 tonn sild kan fiskes i EU-sonen. Herunder kan fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe, jf. deltakerforskriften § 19 og § 20, fiske og lande inntil 11 149 tonn sild i norsk sone i Nordsjøen. Av dette kvantum avsettes 500 tonn sild til låssettingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak fra og med 1. september 2014. Fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe, jf. deltakerforskriften § 21, kan fiske og lande innenfor en avsetning på 150 tonn sild i norsk sone i Nordsjøen.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

28. nov. Nr. 1486 2014**Forskrift om endring i forskrift om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014**

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 28. november 2014 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 12, § 16, § 27, § 36, § 37 og § 42 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 § 10 og § 29. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 8. januar 2014 nr. 11 om kvotefaktor i fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 gjøres følgende endring:

§ 2 (endret) skal lyde:

§ 2. Kvotefaktor for fartøy med ringnottillatelse

Ved beregning av fartøykvoter for fartøy med ringnottillatelse anvendes faktor 2,67 i Nordsjøen. Av den totale fartøykvoten kan en maksimalkvote beregnet på grunnlag av en delkvotefaktor på 2,20 fiskes i ICES' statistikkområde IVa og IVb i EU-sonen.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

28. nov. Nr. 1487 2014

Retningslinjer for lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon

Heimel: Fastsett ved kgl.res. 28. november 2014. Fremja av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

Retningslinjene erstattar tidlegare retningslinjer, jf. kgl.res. 16. september 2011.¹

¹ Ikkje kunngjort i Norsk Lovtidend.

1. Innleiing

Retningslinjene fastset formål for den statlege lokaliseringspolitikken, og vurderings- og prosedyrekrav i samband med lokalisering av statlege arbeidsplassar og statleg tenesteproduksjon.

2. Formål

Den statlege lokaliseringspolitikken skal, ved oppfølginga av desse retningslinjene, medverke til

- ei fordeling av statlege arbeidsplassar som bidreg til å utvikle robuste arbeidsmarknader i alle delar av landet
- lokalisering av statleg tenesteproduksjon som i størst mogleg grad sikrar befolkninga i alle delar av landet god tilgang til statlege tenester
- at nye og omlokaliserte statlege verksemder i hovudsak blir lokaliserte utanfor Oslo
- at kostnadseffektivitet og effektiv oppgåveløysing vert inkludert i vurderinga av lokaliseringsalternativ.

3. Ansvar og prosedyrar

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har det overordna ansvaret for å tolke og gi informasjon om retningslinjene.

Fagdepartementa har det overordna ansvaret for at retningslinjene blir gjort kjende i underliggjande verksemder som er omfatta av retningslinjene, og for at retningslinjene blir følgde.

Fagdepartementet skal gjere endeleg vedtak om lokalisering av underliggjande verksemder som er omfatta av retningslinjene. Dette gjeld ikkje universitet og høyskule, der styra kan gjere endeleg vedtak med heimel i universitets- og høyskoleloven. Ved avgjerd om lokalisering ved større strukturendringar og ved nyoppretting av statleg verksemd, skal saka leggjast føre regjeringa.

Fagdepartementet skal varsla KMD ved oppstart av prosessar innan eige ansvarsområde som er omfatta av retningslinjene.

Vurderingar av lokaliseringsalternativ i tråd med retningslinjene, jf. pkt. 5, skal sendast KMD før endeleg avgjerd blir teken. Fagdepartementa har ansvar for å sikre at dette skjer. KMD skal få ein rimelig frist på å avklare og gi tilbakemelding på om vurderingane oppfyller krava i retningslinjene.

4. Virkeområde

Retningslinjene gjeld for statsforvaltinga, det vil seie ordinære forvaltingsorgan, forvaltingsorgan med særskilde fullmakter og forvaltingsverksemder. Departementas eigen organisasjon er unnateken.

Retningslinjene gjeld ikkje for statlege stiftingar, statsføretak, særlovsselskap, statsselskap eller andre føretak som staten eig. Retningslinjene gjeld ikkje for Forsvaret si operative verksemd.

Retningslinjene gjeld ved

- oppretting av nye verksemder, inkludert nye statlege verksemder som blir etablerte på grunnlag av personale frå eksisterande verksemder
- omlokalisering av verksemder og oppgåver som følgje av bl.a. strukturendringar og rasjonalisering
- etablering av nye einingar eller utviding som følgje av nye oppgåver, under eksisterande verksemder.

Det kan gjerast unntak frå dei to siste punkta ved mindre endringar og justeringar i eiga verksemd.

Retningslinjene gjeld ikkje

- for klart tidsavgrensa eller mellombels oppretta arbeidsplassar
- for kollegiale organ som råd og utval
- ved omlokalisering som følgje av leigekontraktar som er utgatte.

5. Krav til vurdering ved lokalisering av statlege arbeidsplassar.

5.1. Formelle krav til vurderinga

Ved prosessar som er omfatta av retningslinjene, skal ei skriftleg vurdering liggje til grunn for val av lokalisering. Ved oppretting av ny verksemd eller nye einingar skal vurderinga innehalde alternative stader til lokalisering. Minst tre alternativ bør vurderast, unntak frå dette skal grunngjevast. Ved omlokalisering av verksemder eller oppgåver som følgje av strukturendringar og rasjonalisering, skal moglegheitene i eksisterande regionstruktur vurderast.

5.2. Vurdering av alternative stader for lokalisering

Som grunnlag for val av og vurdering av alternative stader for lokalisering, skal vilkår for lokalisering, formålet med lokaliseringspolitikken og kostnadseffektivitet og effektiv oppgåveløysing leggast til grunn. Dei ulike omsyna skal vegast mot kvarandre, og det skal gå fram av vurderinga korleis dei ulike omsyna påverkar kvarandre og på kva måte motstridande omsyn er tekne hand om.

5.2.1. Vilkår for lokalisering

1. Krav til nærleik til tenesta

Det er naturleg å skilje mellom staduavhengige og stadavhengige tenester etter kva grad tenesta krev fysisk nærleik til brukarane. Før avgjerd om (ny) lokalisering av verksemd, skal type og hyppigheit av publikumskontakt dokumenterast. Jo meir avhengig verksemda er av direkte kontakt med brukarane, desto nærare brukarane må verksemda vere lokalisert.

2. Kompetansekrav til dei som skal utføre arbeidsoppgåvene

I kor stor grad verksemda vil vere i stand til å rekruttere og ta vare på kvalifisert arbeidskraft, er eit viktig moment når ein skal ta stilling til lokaliseringa. Verksemda sitt kompetansebehov skal dokumenterast og grunngjevast. Dette må vurderast opp mot potensialet for at aktuelle lokaliseringalternativ kan tilfredsstille verksemda sitt kompetansebehov.

3. Krav til infrastruktur, nærleik til andre typar fagmiljø, offentlege styresmakter m.m.

Enkelte verksemdar stiller særskilde krav til fysisk og digital infrastruktur. Det kan til dømes vere nærleik til flyplass, jernbane, eller annan kommunikasjon. Ein del verksemdar kan også ha behov for nærleik til særskilde offentlege styresmakter, forskingsmiljø osv. Verksemda sitt behov for nærleik til særskild infrastruktur eller spesielle typar fagmiljø, offentlege styresmakter eller anna skal dokumenterast og grunngjevast.

5.2.2. Særskilt om formålet med lokaliseringspolitikken

Ved oppretting av nye eller ved omlokalisering av statlege verksemdar, skal det leggast vekt på lokalisering i regionale sentra der verksemda har størst potensial for å bidra til det lokale tilbodet av arbeidsplassar, både med omsyn til omfang og breidde.

Nye statlege verksemdar skal som hovudregel ikkje lokalisast i Oslo kommune. Unntak frå dette skal vere særleg grunna. Dersom særlege grunnar tilseier lokalisering i Oslo, skal verksemda søkast lokalisert i Groruddalen, eller i tilsvarende område der verksemda vil gi størst bidrag til byutviklinga. Dette gjeld også når det er aktuelt å etablere nye arbeidsoppgåver og einingar på område der det allereie finst verksemdar i Oslo. Ved omlokalisering av statleg verksemd som ligg utanfor Oslo, skal ho som hovudregel ikkje flyttast til Oslo.

Forslag om å etablere eller flytte statlege verksemdar til Oslo skal alltid leggast føre regjeringa.

5.2.3. Kostnadseffektivitet og effektiv oppgåveløysing

Eit av dei overordna måla for statleg forvaltning er at ho skal vere kostnadseffektiv. Ved val av (ny) lokalisering av statleg verksemd skal kostnadene ved dei ulike lokaliseringalternativa dokumenterast. Dette kan mellom anna vere kostnader knytt til husleige, løn, kvalitet i tenesta, men òg produktivitetsforbetringar gjennom realisering av potensielle effektiviseringsgevinstar ved omorganisering og utskifting av tilsette.

5.3. Særskilt om å gjere greie for konsekvensane for arbeidsmarknadar som mistar statlege arbeidsplassar

Ved forslag om å endre lokalisering av eksisterande statleg verksemd skal det gjerast greie for konsekvensane for arbeidsmarknaden(e) som mistar statlege arbeidsplassar.

Ved større strukturendringar har fagdepartementet ansvar for å vurdere behov for avbøtande tiltak.

6. Rapportering

KMD har ansvar for å rapportere på ein formålstenleg måte til regjering og storting om utviklinga i den regionale fordelinga av statlege arbeidsplassar.

KMD har ansvar for å orientere regjeringa om pågåande endringsprosessar som i sum kan ha konsekvensar for dei overordna formåla med lokaliseringspolitikken.

28. nov. Nr. 1488 2014

Forskrift om endring i forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring, distribusjon og utlevering av humant blod og blodkomponenter og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (blodforskriften)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 28. november 2014 med hjemmel i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 8–4, lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) § 2–1a syvende ledd og lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 4 fjerde ledd. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 4. februar 2005 nr. 80 om tapping, testing, prosessering, oppbevaring, distribusjon og utlevering av humant blod og blodkomponenter og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (blodforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2–2 annet ledd skal lyde:

Blodbankens leder har ansvar for at enhver enhet av blod og blodkomponenter har blitt tappet og testet i henhold til gjeldende regelverk, uavhengig av anvendelsesformål, og prosessert, oppbevart, distribuert og utlevert i henhold til regelverket når blodproduktene skal anvendes til transfusjon. Blodbankens leder har videre ansvar for at kravene til blodbanker i § 2–3, § 2–4, § 2–5, § 3–1, § 3–4, § 3–5 og § 3–11 er oppfylt.

Vedlegg I punkt 2.2.2 skal lyde:

2.2.2. Eksponering for risiko for å få en infeksjon som kan overføres ved transfusjon

– Endoskopisk undersøkelse med anvendelse av bøyelige instrumenter	Utelukkelse i 6 måneder eller i 4 måneder, hvis det foreligger en negativ NAT-test for hepatitt C
– stikkuehell eller slimhinnekontakt med materiale, som inneholder blod	
– blodtransfusjon	
– humant vevs- eller celletransplantasjon	
– større kirurgisk inngrep	
– tatovering eller bodypiercing	
– akupunktur, med mindre den er utøvet av autorisert helsepersonell og med sterile engangsnåler	
– nær kontakt (samme husstand) til en person, som har hepatitt B	
Personer, som på grunn av deres atferd eller aktivitet er utsatt for risiko for å få alvorlige smittsomme sykdommer, som kan overføres gjennom blodet	Utelukkelse etter opphør av risikoatferden i en periode, som avhenger av den aktuelle sykdom og tilgjengeligheten av relevante tester

II

Forskriften trer i kraft straks.

1. des. Nr. 1489 2014

Forskrift om opplysningsplikt til den offisielle lønnsstatistikken ved rapportering i henhold til lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven)

Hjemmel: Fastsatt av Statistisk sentralbyrå 1. desember 2014 med hjemmel i lov 16. juni 1989 nr. 54 om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikkloven) § 2–2, jf. delegeringsvedtak 13. februar 1990 nr. 1228. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

§ 1. Opplysningsplikt

Arbeidsgivere som i henhold til tariffavtale er omfattet av krav til bruk av lønnstrinn og lønnsansiennitet i sin virksomhet, er underlagt opplysningsplikt i henhold til denne forskriften.

§ 2. Opplysningsplikts omfang

Opplysningsplikten innebærer at arbeidsgiver skal rapportere informasjon om den enkelte ansattes lønnstrinn og lønnsansiennitet til bruk i offisiell lønnsstatistikk.

§ 3. Rapporteringsfrist og leveringsmåte mv.

Opplysningene skal leveres i henhold til reglene i lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses- og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven).

§ 4. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft samtidig med lov om arbeidsgivers innrapportering av ansettelses og inntektsforhold m.m. (a-opplysningsloven).

1. des. Nr. 1490 2014

Forskrift om endring i forskrift om bruk av kjøretøy

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 1. desember 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 4, § 13, § 14, § 15, § 16, § 20, § 36 og § 43, jf. delegeringsvedtak 21. mars 1986 nr. 750, delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1, delegeringsvedtak 1. april 1993 nr. 286, delegeringsvedtak 30. april 2002 nr. 557 og forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy § 6–2. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

I

I forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy tilføyes ny § 1–4a:

§ 1–4a. Midlertidig dispensasjon fra påbudet om vinterdekk for særskilte dimensjoner

Dekk i de dimensjonene som til enhver tid fremkommer av Statens vegvesens liste på www.vegvesen.no/vinterdekk er midlertidig unntatt fra påbudet om å ha vinterdekk merket med M+S, MS, M&S, M-S, «Mud and snow», 3PMSF eller «3 peak mountain snowflake» og som er særskilt fremstilt for vinterkjøring.

Listen som nevnt i første ledd kan oppdateres med nye dimensjoner dersom særlige grunner foreligger, for eksempel dersom nye dimensjoner blir utsolgt i vinterdekkutførelse.

Unntaket fra påbudet gjelder fra og med 1. januar 2015 til og med 31. mars 2015.

II

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2015. Forskriften oppheves 1. april 2015.

1. des. Nr. 1491 2014**Forskrift om minstekvantum av epleråstoff til bearbeidingsindustrien**

Hjemmel: Fastsatt av Landbruksdirektoratet 1. desember 2014 med hjemmel i lov 21. desember 2007 nr. 119 om toll og vareførsel (tolloven) § 9–2, § 9–3 og § 9–4, jf. delegeringsvedtak 21. desember 2007 nr. 1708 og forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer § 18b. Kunngjort 2. desember 2014 kl. 15:10.

§ 1. Fastsettelse av minstekvantum

Minstekvantumet kan oppfylles ved kjøp av eplekonsentrat, eplesaft eller epler til press.

Minstekvantumet for perioden 1. oktober 2014–30. september 2015 er fastsatt til å være:

<i>Foretaksstørrelse</i>	<i>Minstekvantum</i>		
Små foretak	1 500 kg konsentrat	9 600 kg saft	12 000 kg epler
Mellomstore foretak	10 000 kg konsentrat	64 000 kg saft	80 000 kg epler
Store foretak	30 000 kg konsentrat	192 000 kg saft	240 000 kg epler

§ 2. Grupper av foretak

Foretak inndeles i grupper etter samlet forbruk av eplekonsentrat, eplesaft og epler til press i perioden 1. oktober 2013–30. september 2014. Små foretak er foretak som har et samlet forbruk til og med 250 000 kg. Mellomstore foretak er foretak som har et samlet forbruk på mellom 250 000 kg og 800 000 kg. Store foretak er foretak som har et samlet forbruk på over 800 000 kg.

Med et foretaks samlede forbruk menes summen av lagerbeholdning per 1. oktober 2013 og innkjøp av råvare i perioden 1. oktober 2013–30. september 2014. Foretakets lagerbeholdning ved periodens slutt, trekkes fra i beregningen. Beregningen omfatter både norsk og importert vare.

§ 3. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

24. nov. Nr. 1495 2014**Forskrift om endring i forskrift om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler og andre forskrifter på matområdet som følge av fastsettelse av matinformasjonsforskriften**

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 24. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 10 annet ledd og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 86 (forordning (EU) nr. 1169/2011). Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 17. februar 2010 nr. 187 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningene i punktet om EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzt legges forordning (EU) nr. 1169/2011 til i kronologisk rekkefølge som en endringsforordning til forordning (EF) nr. 1924/2006.

I § 1 om EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzt legges forordning (EU) nr. 1169/2011 til i kronologisk rekkefølge som en endringsforordning til forordning (EF) nr. 1924/2006.

II

I forskrift 26. februar 2010 nr. 247 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler gjøres følgende endringer:

I EØS-henvisningene i punktet om EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzu legges forordning (EU) nr. 1169/2011 til i kronologisk rekkefølge som en endringsforordning til forordning (EF) nr. 1925/2006.

I § 1 om EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 54zzzu legges forordning (EU) nr. 1169/2011 til i kronologisk rekkefølge som en endringsforordning til forordning (EF) nr. 1925/2006.

III

I forskrift 20. mars 2001 nr. 504 om behandling av næringsmidler med ioniserende stråling gjøres følgende endringer:

Ny § 10a skal lyde:

§ 10a. *Merking av bestrålte næringsmidler som er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning*

Bestrålte næringsmidler som er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning, skal i tilknytning til varebetegnelsen merkes med betegnelsen «bestrålt» eller «behandlet med ioniserende stråling».

For næringsmidler som inneholder bestrålte ingredienser, skal opplysningen i første ledd gis i tilknytning til den aktuelle ingrediensen i ingredienslisten.

For bestrålte næringsmidler som ved omsetning ikke er ferdigpakket, skal opplysningen i første ledd gis på skilt, oppslag e.l. ved salgsstedet.

For næringsmidler som ved omsetning ikke er ferdigpakket og som inneholder bestrålte ingredienser, skal opplysningen i første ledd gis sammen med varebetegnelsen på den aktuelle ingrediensen. Tredje ledd gjelder tilsvarende.

Dersom en bestrålt ingrediens inngår i en sammensatt ingrediens, skal opplysningen gis selv om den sammensatte ingrediensen utgjør mindre enn 25 prosent av det ferdige produktet.

Ny § 10b skal lyde:

§ 10b. *Merking av bestrålte næringsmidler som ikke er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning*

Bestrålte næringsmidler og bestrålte ingredienser som ikke er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning, skal merkes som bestemt i § 10a første ledd. I tillegg skal navn og adresse på bestrålingsanlegget eller dets registreringsnummer angis.

Opplysninger om at bestråling har funnet sted, skal dessuten alltid angis i de dokumentene som følger eller vedrører næringsmidlet eller ingrediensen.

IV

I forskrift 19. desember 2008 nr. 1618 om dypfrysede næringsmidler gjøres følgende endring:

Nytt kapittel IIa skal lyde:

Kapittel IIa. Merking av dypfrysede næringsmidler

§ 5a. *Merking av dypfrysede næringsmidler som er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning*

Dypfrysede næringsmidler skal i tillegg til varebetegnelsen merkes «dypfrost».

Dypfrysede næringsmidler som i uendret stand er beregnet på omsetning til forbruker eller storhusholdning, skal i tillegg til holdbarhetsdato merkes med anbefalt oppbevaringstid ved andre aktuelle oppbevaringstemperaturer.

Dypfrysede næringsmidler som omsettes til forbruker eller storhusholdning, skal merkes med «Bør ikke fryses på nytt etter opptining».

Merkingen av dypfrysede næringsmidler skal i tillegg inneholde en referanse som gjør det mulig å identifisere hvilken batch næringsmidlet er en del av.

§ 5b. *Merking av dypfrysede næringsmidler som ikke er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning*

Dypfrysede næringsmidler som ikke er beregnet for omsetning til forbruker eller storhusholdning, skal merkes med opplysninger om:

- varebetegnelse i tillegg til «dypfrost»,
- nettoinnhold,
- en referanse som gjør det mulig å identifisere hvilken batch næringsmidlet er en del av og
- navnet eller forretningsnavnet og adressen til produsenten eller pakkeren av næringsmidlet eller en virksomhet etablert innen EØS som omsetter næringsmidlet.

Opplysningene i første ledd skal angis på pakningen, containeren eller innpakningen eller på en etikett på disse.

V

Denne forskriften trer i kraft 13. desember 2014.

27. nov. Nr. 1496 2014**Vedtak om endring i instruks til Mattilsynet, Distriktskontorene, vedrørende isolasjon og undersøkelse av dyr**

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet 27. november 2014 med hjemmel i forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer § 5 og § 8 og Mattilsynets alminnelige instruksjonsmyndighet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I instruks 14. februar 2006 nr. 199 til Mattilsynet, Distriktskontorene, vedrørende isolasjon og undersøkelse av dyr gjøres følgende endringer i kapittel IV og i kapittel V lit. A:

Kapittel IV skal lyde:

Kapittel IV. Generelt om tilsyn og prøvetaking***A. Tilsyn***

1. Når dyrene ankommer isolasjonsstedet skal Distriktskontoret inspisere dem og kontrollere at de er forskriftsmessig merket og at de følges av nødvendig dokumentasjon. Videre skal Distriktskontoret føre tilsyn med at transportmiddelet blir tilfredsstillende vasket og desinfisert før det forlater stedet, samt at eventuelle transportkasser eller emballasje som ikke blir desinfisert blir brent.
2. Distriktskontoret skal inspisere isolatet minst én gang ukentlig de 4 første ukene av isolasjonstiden. Senere skal inspeksjoner foretas så ofte Distriktskontoret finner det nødvendig. Distriktskontoret skal notere alle utførte oppdrag. Mistanke om, eller påvisning av sjukdom skal noteres.
3. Distriktskontoret skal undersøke dyr som dør i isolatet med tanke på å fastslå dødsårsaken. Hele kadavre eller prøver skal sendes til Veterinærinstituttet for nærmere undersøkelse. Innsendelsen skal foregå i samråd med Veterinærinstituttet.

Aborter/dødfødsler m/fosterhinner i isolat skal sendes inn til Veterinærinstituttet for undersøkelser sammen med blodprøve av mordyr. Det samme gjelder misdannede levende fødte dyr i isolat.

B. Prøvetaking

1. Distriktskontoret skal ta ut prøver mv. slik det framgår av kapittel V i denne instruksen. Veterinærinstituttets retningslinjer for uttak av prøver skal følges.
2. Dersom Distriktskontoret har godkjent at isolasjonen gjennomføres på et sted hvor det befinner seg overvåkede besetninger/flokker, skal disse dyrene isoleres, men ikke prøvetas/testes som angitt i kapittel V.
3. Distriktskontoret skal kontakte laboratoriet i god tid før prøvetaking for å avtale tidspunkt for innsendelse av prøvene, og for å få tilsendt emballasje, anamneseskjema og klistrelapper merket «isolatprøver». Ved innsendelse av prøvemateriale fra isolerte dyr, skal emballasje og anamneseskjemaer merkes med klistrelappene. På anamneseskjemaet skal Distriktskontoret informere om hvilke undersøkelser som rekvireres. Dyrenes identifikasjon skal påføres alle prøveglass og anamneseskjemaet. Prøver fra storfe, småfe, svin, hjort og lama, samt blodprøver av fjørfe skal sendes Veterinærinstituttet, Oslo. Andre prøver fra fjørfe, inkl. kadaver, skal sendes Veterinærinstituttet, Sandnes.
4. Alle prøver som sendes til laboratorium, skal være pakket slik at emballasjen ikke er forurenset på utsiden og slik at søl ikke oppstår under forsendelsen. Anamneseskjemaet skal ikke ligge i direkte kontakt med prøvematerialet.
5. Distriktskontoret skal informere laboratoriet om eventuelle avvik fra prøvetakingsregimet som er fastsatt i denne instruksen (fritak for enkelte undersøkelser ev. tilleggsundersøkelser).

Kostnader ved tilsyn og prøvetaking

Tilsyn, prøvetaking og analysekostnader etter denne instruksen er offentlige oppdrag som skal gjennomføres uten ekstra kostnad for dyreeier.

Alle utgifter til behandling av dyr i isolatet skal betales av den enkelte importør/dyreeier.

Kapittel V lit. A skal lyde:

A1. Storfe

Isolasjonstid: i utgangspunktet i 6 måneder (26 uker), men skal likevel vare til de importerte dyrene er minst 2 1/2 år gamle. Dyr født i isolatet følger mordyrets isolasjonstid.

Behandling:

- Dyrene skal fotbades 2 ganger med en ukes mellomrom i 15 % zinksulfatløsning. Første fotbad ved ankomst.
- Dyrene skal behandles mot innvollsparasitter i første og siste uka av isolatperioden.

Aborter/ dødfødsler i isolasjonsperioden: Aborter/dødfødsler m/fosterhinner i isolat skal sendes inn til Veterinærinstituttet for undersøkelser sammen med blodprøve av mordyr. Det samme gjelder misdannede levende fødte dyr født isolatet.

<i>Sjukdom</i>	<i>Smittestoff</i>	<i>Prøvetidspunkt</i>	<i>Prøvetype</i>	<i>Merknad</i>
Blåtunge	BTV, reovirus, 24 serovarianter	Første isolatuke	EDTA-blod/PCR	Ikke prøver av dyr fra BTV-frie EU-land
Brucellose	<i>B. melitensis</i> , <i>B. abortus</i>	Første isolatuke	Fullblod/serologi	Alle importerte dyr
Enzootisk bovin leukose	<i>Bovint leukemivirus</i> , retrovirus	Første uka i isolat	Fullblod/serologi	Alle importerte dyr
Tuberkulose	<i>M. bovis</i>	6 uker før isolatopphør	Hudtest	Hudtest med både aviært og bovint tuberkulin (Intradermal sammenlignende tuberkulintest). Alle importerte dyr
Salmonellose	<i>Salmonella</i> spp.	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Avføring/dyrking	Alle importerte dyr
Infeksiøs bovin rhinotrakeitt/ Infeksiøs pustulær vulvovaginitt	Bovint herpesvirus-1 (BHV-1)	Første uka i isolat	Fullblod/serologi	Alle importerte dyr
Paratuberkulose ^{1 2}	<i>M. avium</i> subsp. <i>paratuberculosis</i>	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Avføring/PCR og fullblod/serologi	Alle importerte dyr
Bovin virus diaré	BVDV, pestivirus	Første uka i isolat	EDTA-blod/PCR eller antigen ELISA	Alle importerte dyr
Q-feber	<i>Coxiella burnetii</i>	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Fullblod/serologi og avføring/PCR	Alle importerte dyr
Leptospirose	<i>Leptospira interrogans</i> , ca. 200 serovarianter		Fullblod/ serologi	Ved klinisk sykdom i isolat (feber, anorexi, nedsatt allmenntilstand, blodig urin, diare), ved abort/dødfødsel/svakfødt avkom, eller ved eventuell annen indikasjon.
Bovin genital campylobacteriose	<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>venerealis</i>	Første uka i isolat	Skylleprøve forhud, skjede/dyrkning – PCR	Alle importerte dyr > 6 måneder
Bovin veneral trichomoniasis	<i>Tritrichomonas foetus</i>	Første uka i isolat	Skylleprøve forhud, skjede/dyrkning – PCR	Alle importerte dyr > 6 måneder

1 Blodprøvene skal ikke tas dersom dyrene er vaksinerte mot paratuberkulose.

2 Resultatet av de serologiske testene må vurderes i lys av eventuell testing mhp tuberkulose foretatt forut for isolasjonen. Tuberkulintest kan påvirke serologisk resultat av paratuberkuloseundersøkelse.

A2. Lama og alpakka¹

Isolasjonstid: i utgangspunktet i 6 måneder (26 uker), men skal likevel vare til de importerte dyrene er minst 2 1/2 år gamle. Dyr født i isolatet følger mordyrets isolasjonstid.

Behandling:

- Dyrene skal fotbades 2 ganger med en ukes mellomrom i 15 % zinksulfatløsning. Første fotbad ved ankomst.
- Dyrene skal behandles mot innvollsparasitter i første og siste uka av isolatperioden.

Aborter/dødfødsler i isolasjonsperioden: Aborter/dødfødsler m/fosterhinner samt misdannede cria født i isolat skal sendes inn til Veterinærinstituttet for undersøkelser sammen med blodprøve av mordyr.

<i>Sjukdom</i>	<i>Smittestoff</i>	<i>Prøvetidspunkt</i>	<i>Prøvetype</i>	<i>Merknad</i>
Blåtunge	BTV, reovirus, 24 serovarianter	Første isolatuke	EDTA-blod/PCR	Ikke prøver av dyr fra BTV-frie EU-land
Tuberkulose ²	<i>M. bovis</i>	6 uker før isolatopphør. Ved avvik fra anbefalt prosedyre, jf. fotnote.	Fullblod/serologi, hudtest	Hudtest (med både aviært og bovint tuberkulin, dvs. intradermal sammenlignende tuberkulintest). Alle importerte dyr.
Brucellose	<i>B. melitensis</i> , <i>B. abortus</i>	Første isolatuke	Fullblod/ serologi	Alle importerte dyr
Infeksiøs bovin rhinotrakeitt/Infeksiøs pustulær vulvovaginit	Bovint herpesvirus-1 (BHV-1)	Første uka i isolat	Fullblod/serologi	Alle importerte dyr
Paratuberkulose	<i>M. avium</i> subsp. <i>paratuberculosis</i>	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Avføring/PCR	Alle importerte dyr
Salmonellose	<i>Salmonella</i> spp.	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Avføring/dyrking	Alle importerte dyr
Bovin virus diaré	BVDV, pestivirus	Første uka i isolat	EDTA-blod/PCR eller antigen ELISA	Alle importerte dyr
Leptospirose	<i>Leptospira interrogans</i> , ca. 200 serovarianter		Fullblod/serologi	Ved klinisk sykdom i isolat (feber, anorexi, nedsatt allmenntilstand, blodig urin, diare), ved abort/dødfødsel/svakfødt avkom, eller ved eventuell annen indikasjon
Q-feber	<i>Coxiella burnetii</i>	Første uka i isolat og 6 uker før isolatopphør	Fullblod og avføring/serologi og PCR	Alle importerte dyr

1 Ved innførsel av andre kameldyr foretas individuell vurdering i samråd med Veterinærinstituttet.

2 Alle kameldyr i eksportbesetningen skal være testet i henhold til regler fastsatt av Mattilsynet før innførsel fra EØS-land (hudtest og blodprøve for serologisk undersøkelse 10–30 dager etter hudtest). Dette er også anbefalt prosedyre ved innførsel fra tredjeland.

– Men, dersom kun importerte dyr er testet i eksportbesetningen (hudtest + serologi), skal det i tillegg tas ut blodprøver for serologisk undersøkelse 6 uker før isolatopphør, samtidig med intrakutantesten. Dersom det kun skulle være gjennomført hudtest i eksportbesetningen, skal det i tillegg til hudtest + serologi 6 uker før isolatopphør, tas ut blodprøver for serologisk undersøkelse i uke 1 i isolatperioden.

«Forskrift om dyrehelsemessige betingelser for innførsel av storfe» har detaljert beskrivelse for gjennomføring av intrakutantest. Her fremgår at ny hudtest tidligst kan tas etter 42 dager. Veterinærinstituttets anbefaling nå er «minst 60 dager».

II

Endringene trer i kraft straks.

28. nov. Nr. 1497 2014

Forskrift om matinformasjon til forbrukerne (matinformasjonsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet 28. november 2014 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 første ledd, § 10 annet ledd og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 86 (forordning (EU) nr. 1169/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 1155/2013 og forordning (EU) nr. 78/2014). Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

Kapittel I. Gjennomføring i norsk rett av EØS-forpliktelser

§ 1. Gjennomføring av forordning (EU) nr. 1169/2011

EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII nr. 86 (forordning (EU) nr. 1169/2011 som endret ved forordning (EU) nr. 1155/2013 og forordning (EU) nr. 78/2014) om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om oppheving av kommisjonsdirektiv 87/250/EØF, rådsdirektiv 90/496/EØF, kommisjonsdirektiv 1999/10/EF, europaparlaments- og

rådsdirektiv 2000/13/EF, kommisjonsdirektiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004) gjelder som forskrift med de tilpasningene som følger av vedlegg II, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Kapittel II. Utfyllende nasjonale og særnorske bestemmelser

§ 2. Språkkrav

Matinformasjon som er obligatorisk etter bestemmelsene i denne forskriften, skal være på norsk eller et språk som i stavemåten ligner på norsk, jf. artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1169/2011.

§ 3. Krav til matinformasjon om varebetegnelse, opprinnelsesland og sort for frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter som er ferdigpakket eller ikke ferdigpakket

Frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter som ikke er ferdigpakket, skal ledsages av opplysninger om varebetegnelse.

Ferdigpakket frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter skal merkes med opplysninger om opprinnelsesland. Frisk frukt, bær, grønnsaker og poteter som ikke er ferdigpakket, skal ledsages av opplysninger om opprinnelsesland.

Ferdigpakkede epler, pærer, plommer, kirsebær og jordbær skal merkes med opplysninger om sort. Epler, pærer, plommer, kirsebær og jordbær som ikke er ferdigpakket, skal ledsages av opplysninger om sort.

§ 4. Krav til matinformasjon om genmodifiserte næringsmidler som er ferdigpakket eller ikke ferdigpakket

Genmodifiserte næringsmidler, herunder tilsetningsstoffer og aromastoffer, skal i varebetegnelsen eller i tilknytning til den aktuelle ingrediensen, merkes med enten «genmodifisert» eller «produsert fra genmodifisert [navn på organismen]» når:

1. næringsmidlet består av eller inneholder genmodifiserte organismer eller
2. næringsmidlet er produsert fra, men ikke inneholder genmodifiserte organismer. Merkeplikten gjelder også for genmodifiserte næringsmidler, tilsetningsstoffer og aromastoffer hvor DNA og protein som stammer fra genmodifiseringen, ikke kan påvises.

Merkeplikten etter første ledd gjelder ikke:

1. ved utilsiktet eller teknisk uunngåelig tilstedeværelse av genmodifisert materiale i et produkt under 0,9 prosent eller
2. produkter som er fremstilt ved hjelp av genmodifiserte organismer, men hvor sluttproduktet ikke inneholder materiale fra det opprinnelige genmodifiserte materialet, herunder genmodifiserte tekniske hjelpestoffer og næringsmidler som er behandlet med genmodifiserte tekniske hjelpestoffer.

Genmodifiserte næringsmidler som ikke er ferdigpakket, skal ledsages av opplysninger som bestemt i første og annet ledd.

Kapittel III. Administrative bestemmelser

§ 5. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige enkeltvedtak, jf. matloven § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven § 24 til § 26.

§ 6. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 7. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 8. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 13. desember 2014.

Samtidig oppheves forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler (merkeforskriften) og forskrift 21. desember 1993 nr. 1386 om deklarasjon av næringsinnhold (næringsdeklarasjonsforskriften).

Forordninger

For å gjøre det lettere å finne frem til ordlyden i de forordningene som blir gjennomført, gjengir vi dem i dette avsnittet. Teksten nedenfor er kun til informasjon, og er ikke en del av forskriften.

Konsolidert forordning (EU) nr. 1169/2011

Nedenfor gjengis til informasjon norsk oversettelse av forordning (EF) nr. 1169/2011. Dette er grunnrettsakten. Grunnrettsakten er endret ved forordning (EU) nr. 1155/2013 og forordning (EU) nr. 78/2014. Alle endringer av grunnrettsakten og de endringer og tillegg som følger av EØS-tilpasningen av rettsakten i samsvar med vedlegg II kapittel XII, er innarbeidet nedenfor.

► **B** Forordning (EU) nr. 1169/2011

som endret ved

► **M1** Forordning (EU) nr. 1155/2013

- **M2** Forordning (EU) nr. 78/2014
- EØS-tilpasning som følge av EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EU) nr. 1169/2011

av 25. oktober 2011

om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om oppheving av kommisjonsdirektiv 87/250/EØF, rådsdirektiv 90/496/EØF, kommisjonsdirektiv 1999/10/EF, europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF, kommisjonsdirektiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR –

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité,¹

etter den ordinære regelverksprosessen,² og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved artikkel 169 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) er det fastsatt at Unionen skal bidra til at det oppnås et høyt nivå for forbrukervern ved de tiltak som den vedtar i henhold til traktatens artikkel 114.
- 2) Fritt varebytte for trygge og sunne næringsmidler er en nødvendig del av det indre marked, og bidrar i høy grad til å verne borgernes helse og velferd og deres sosiale og økonomiske interesser.
- 3) For å oppnå et høyt helsevernivå for forbrukerne og sikre deres rett til informasjon bør det sørges for at de får hensiktsmessige opplysninger om næringsmidlene de inntar. Forbrukernes valg kan påvirkes av blant annet helsemessige, økonomiske, miljømessige, sosiale og etiske forhold.
- 4) I henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 178/2002 av 28. januar 2002 om fastsettelse av allmenne prinsipper og krav i næringsmiddelregelverket, om opprettelse av Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet og om fastsettelse av framgangsmåter i forbindelse med næringsmiddeltrygghet³ skal næringsmiddelregelverket generelt gi forbrukerne et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg med hensyn til de næringsmidlene de inntar og forhindre enhver praksis som kan villedde forbrukerne.
- 5) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/29/EF av 11. mai 2005 om foretaks urimelige handelspraksis overfor forbrukere på det indre marked⁴ omfatter visse sider ved formidling av forbrukeropplysninger, særlig når det gjelder å forhindre villedende handlinger og utelatelse av opplysninger. De allmenne prinsippene om urimelig handelspraksis bør utfylles med særlige bestemmelser om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.
- 6) Unionsreglene for merking av alle næringsmidler er fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF av 20. mars 2000 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om merking og presentasjon av samt reklamerings for næringsmidler.⁵ De fleste bestemmelsene fastsatt i nevnte direktiv er fra 1978 og bør derfor ajourføres.
- 7) Ved rådsdirektiv 90/496/EØF av 24. september 1990 om deklarasjon av næringsinnhold i næringsmidler⁶ er det fastsatt regler for innholdet i og presentasjonen av opplysninger om næringsinnhold på ferdigpakkede næringsmidler. I henhold til disse reglene er det frivillig å angi opplysninger om næringsinnholdet, med mindre det framsettes en ernæringsmessig påstand om næringsmiddelet. De fleste bestemmelsene fastsatt i nevnte direktiv er fra 1990 og bør derfor ajourføres.
- 8) De alminnelige merkingskravene utfylles av en rekke bestemmelser som gjelder for alle næringsmidler under visse omstendigheter eller for visse næringsmiddelkategorier. Dessuten finnes det en rekke særregler som gjelder for visse næringsmidler.
- 9) Selv om de opprinnelige målene og sentrale delene i det nåværende regelverket for merking fremdeles er gyldige, er det nødvendig å forenkle regelverket for å sikre enklere overholdelse og større klarhet for de berørte parter og å modernisere det slik at det tas hensyn til ny utvikling når det gjelder næringsmiddelopplysninger. Denne forordning tjener det indre markeds interesser ved at den forenkler reglene, sikrer rettssikkerheten og reduserer den administrative byrden, samtidig som den gagnar borgerne ved å kreve klar, forståelig og lesbar merking av næringsmidler.
- 10) Offentligheten interesserer seg for sammenhengen mellom kosthold og helse og for valget av et egnet kosthold som passer den enkeltes behov. I Kommisjonens hvitbok av 30. mai 2007 om en europeisk strategi for ernærings-, overvekts- og fedmerelaterte helseproblemer («Kommisjonens hvitbok») påpekes det at deklarasjon av næringsinnhold er en viktig metode for å informere forbrukerne om næringsmidlenes sammensetning og hjelpe dem til å foreta velbegrunnede valg. I kommisjonsmeldingen av 13. mars 2007 «EUs strategi for forbrukerpolitikk 2007–2013 – sterkere forbrukere, høyere forbrukervelferd og effektivt forbrukervern» understrekes det at forbrukernes mulighet til å foreta velbegrunnede valg er avgjørende både for effektiv konkurranse og forbrukervelferd. Kunnskap om grunnleggende ernæringsprinsipper og relevante opplysninger om næringsinnhold på næringsmidler vil gjøre det enklere for forbrukerne å foreta slike velbegrunnede valg. Utdannings- og opplysningskampanjer er viktige verktøy for å forbedre forbrukernes forståelse av næringsmiddelopplysninger.

- 11) For å øke rettssikkerheten og sikre rasjonell og konsekvent håndheving bør direktiv 90/496/EØF og 2000/13/EF oppheves og erstattes med én enkelt forordning som gir sikkerhet for forbrukerne og andre berørte parter og reduserer den administrative byrden.
- 12) Av klarhetshensyn bør andre horisontale rettsakter oppheves og innarbeides i denne forordning, nærmere bestemt kommisjonsdirektiv 87/250/EØF av 15. april 1987 om angivelse av alkoholinnhold i volumprosent ved merking av alkoholholdige drikkevarer beregnet på salg til den endelige forbruker,⁷ kommisjonsdirektiv 1999/10/EF av 8. mars 1999 om fastsetjing av unntak fra føresegnene i artikkel 7 i rådsdirektiv 79/112/EØF med omsyn til merking av næringsmiddel,⁸ kommisjonsdirektiv 2002/67/EF av 18. juli 2002 om merking av næringsmiddel som inneholdt kinin og næringsmiddel som inneholdt koffein,⁹ kommisjonsforordning (EF) nr. 608/2004 av 31. mars 2004 om merking av næringsmidler og næringsmiddelingsredienser tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler og/eller fytostanolestere¹⁰ og kommisjonsdirektiv 2008/5/EF av 30. januar 2008 om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/13/EF.¹¹
- 13) Det er nødvendig å fastsette felles definisjoner, prinsipper, krav og framgangsmåter for å skape en tydelig ramme og et felles grunnlag for unionstiltak og nasjonale tiltak som gjelder næringsmiddelopplysninger.
- 14) For at forbrukerne skal få fullstendige opplysninger i tråd med utviklingen om næringsmidlene de inntar, bør det finnes en bred definisjon av regelverket for næringsmiddelopplysninger som omfatter både allmenne og særlige regler, samt en bred definisjon av næringsmiddelopplysninger som også omfatter opplysninger som formidles på andre måter enn via etiketten.
- 15) Unionsreglene bør få anvendelse bare på foretak hvis virksomhet innebærer en viss kontinuitet og en viss grad av organisering. Virksomhet som privatpersoners sporadiske håndtering og levering av næringsmidler, servering av måltider og salg av næringsmidler, for eksempel på veldedighetsarrangementer eller lokale markeder og sammenkomster, bør ikke omfattes av denne forordnings virkeområde.
- 16) Regelverket for næringsmiddelopplysninger bør være tilstrekkelig fleksibelt til å holde tritt med forbrukernes nye informasjonskrav og sikre likevekt mellom vern av det indre marked og forskjeller i forbrukernes oppfatninger i medlemsstatene.
- 17) Hovedbegrunnelsen for å kreve obligatoriske næringsmiddelopplysninger bør være å gjøre forbrukerne i stand til å identifisere et næringsmiddel og anvende det på passende måte samt å foreta valg som passer deres individuelle ernæringsmessige behov. For dette formål bør driftsansvarlige for næringsmiddelforetak sørge for å gjøre slike opplysninger lettere tilgjengelige også for synshemmede personer.
- 18) For at regelverket for næringsmiddelopplysninger skal kunne tilpasses endringer i forbrukernes informasjonsbehov, bør det når det vurderes om opplysningene om et næringsmiddel skal være obligatoriske, også tas hensyn til den åpenlyse interessen som flertallet av forbrukerne har av at visse opplysninger framlegges.
- 19) Nye obligatoriske krav til næringsmiddelopplysninger bør likevel fastsettes bare dersom det er nødvendig, og i samsvar med nærhetsprinsippet, forholdsmessighetsprinsippet og prinsippet om bærekraft.
- 20) Regelverket for næringsmiddelopplysninger bør omfatte et forbud mot å villedde forbrukerne, særlig når det gjelder et næringsmiddels kjennetegn, virkninger eller egenskaper, eller mot å tillegge et næringsmiddel medisinske egenskaper. For at forbudet skal være effektivt, bør det også omfatte reklame for og presentasjon av næringsmidler.
- 21) For å forhindre en oppstyking av reglene for det ansvaret de driftsansvarlige for næringsmiddelforetak har når det gjelder næringsmiddelopplysninger, bør deres ansvar på dette området klargjøres. Denne klargjøringen bør være i samsvar med det ansvaret overfor forbrukerne som er omhandlet i artikkel 17 i forordning (EF) nr. 178/2002.
- 22) Det bør utarbeides en liste over alle obligatoriske opplysninger som i prinsippet bør angis for alle næringsmidler beregnet på sluttforbrukeren og storhusholdninger. Listen bør fortsatt inneholde de opplysningene som allerede er påkrevd i henhold til Unionens eksisterende regelverk, tatt i betraktning at dette i alminnelighet anses som et verdifullt regelverk for forbrukeropplysning.
- 23) For å ta hensyn til endringer og utvikling på området næringsmiddelopplysninger bør Kommisjonen få myndighet til å fastsette at visse opplysninger kan gjøres tilgjengelige på alternative måter. Høring av berørte parter bør fremme raske og målrettede endringer av krav til næringsmiddelopplysninger.
- 24) Visse ingredienser eller andre stoffer eller produkter (som tekniske hjelpestoffer) som brukes ved framstilling av næringsmidler og fortsatt finnes i dem, kan forårsake allergier eller intoleranser hos noen personer, og noen av disse allergiene eller intoleransene utgjør en fare for helsen til de berørte personene. Det er viktig at det gis opplysninger om forekomsten av tilsetningsstoffer, tekniske hjelpestoffer og andre stoffer eller produkter med vitenskapelig påvist allergi- eller intoleranseframkallende virkning, slik at forbrukerne, særlig de som lider av næringsmiddelallergi eller næringsmiddelintoleranse, kan foreta velbegrunnede valg som er trygge for dem.
- 25) For å informere forbrukerne om forekomsten av industrielt framstilte nanomaterialer i næringsmidler bør det fastsettes en definisjon av industrielt framstilte nanomaterialer. Med tanke på at næringsmidler som inneholder eller består av industrielt framstilte nanomaterialer, kan være nye næringsmidler, bør spørsmålet om hensiktsmessige rettslige rammer for en slik definisjon tas opp i forbindelse med den kommende gjennomgåelsen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddelingsredienser.¹²

- 26) Etiketter på næringsmidler bør være tydelige og forståelige, slik at de er til hjelp for forbrukere som ønsker å ta mer velbegrunnede næringsmiddels- og kostvalg. Undersøkelser viser at god lesbarhet er av stor betydning for hvor sterkt publikum påvirkes av opplysningene på etiketter, og at uleselige produktopplysninger er en av hovedårsakene til forbrukernes misnøye med etiketter på næringsmidler. Det bør derfor utarbeides en overordnet strategi for å ta hensyn til alle aspekter som gjelder lesbarhet, herunder skrifttype, farge og kontrast.
- 27) For å sikre at næringsmiddelopplysninger blir gitt, må det tas hensyn til alle måter forbrukere får næringsmidler på, herunder salg av næringsmidler via fjernkommunikasjon. Selv om det er klart at ethvert næringsmiddel som leveres via fjernsalg, bør oppfylle de samme opplysningskravene som næringsmidler som selges i butikker, må det presiseres at relevante obligatoriske næringsmiddelopplysninger også i slike tilfeller bør være tilgjengelige før kjøpet avsluttes.
- 28) Teknologien som anvendes til innfrysing av næringsmidler, har de siste tiårene gjennomgått en betydelig utvikling og anvendes nå i stor utstrekning både for å forbedre omsetningen av varer på Unionens indre marked og for å redusere risikoen med hensyn til næringsmiddeltryggheten. Innfrysing og påfølgende opptining av visse næringsmidler, særlig kjøtt- og fiskeprodukter, begrenser imidlertid den videre bruken av dem, og kan også ha en innvirkning på deres trygghet, smak og fysiske kvalitet. På andre produkter, særlig smør, har innfrysing derimot ingen slik innvirkning. Derfor bør sluttforbrukeren få korrekt informasjon om tilstanden til næringsmidler som har blitt opptint.
- 29) Opplysninger om et næringsmiddels opprinnelsesstat eller opphavssted bør angis dersom fravær av slike opplysninger kan villedde forbrukerne med hensyn til næringsmiddelets virkelige opprinnelsesstat eller opphavssted. Opplysninger om opprinnelsesstat eller opphavssted bør alltid angis på en måte som ikke villeder forbrukerne, og på grunnlag av klart definerte kriterier som sikrer like vilkår for bransjen og gjør det enklere for forbrukerne å forstå opplysningene om et næringsmiddels opprinnelsesstat eller opphavssted. Disse kriteriene bør ikke gjelde for opplysninger knyttet til navnet eller adressen til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket.
- 30) I noen tilfeller kan driftsansvarlige for næringsmiddelforetak på frivillig grunnlag ønske å angi et næringsmiddels opprinnelse for å gjøre forbrukerne oppmerksomme på produktets kvaliteter. Slike opplysninger bør også være i samsvar med harmoniserte kriterier.
- 31) Som følge av krisen med bovin spongiform encefalopati er opprinnelsesangivelse for tiden obligatorisk for storfekjøtt og produkter av storfekjøtt¹³ i Unionen, og dette har skapt forventninger hos forbrukerne. Kommisjonens konsekvensanalyse bekrefter at kjøttets opprinnelse ser ut til å være et hovedanliggende for forbrukerne. Det finnes andre typer kjøtt som det er et stort forbruk av i Unionen, som svinekjøtt, sauekjøtt, geitekjøtt og fjørfe kjøtt. Det bør derfor innføres obligatorisk opprinnelsesangivelse for disse produktene. De særlige kravene til opprinnelse kan variere fra én type kjøtt til en annen avhengig av dyreartens kjennetegn. Det bør i form av gjennomføringsregler fastsettes obligatoriske krav som kan variere fra én type kjøtt til en annen, idet det tas hensyn til forholdsmessighetsprinsippet og den administrative byrden for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og håndhevende myndigheter.
- 32) Bestemmelser om obligatorisk angivelse av opprinnelse har blitt utviklet på grunnlag av vertikale metoder, for eksempel for honning,¹⁴ frukt og grønnsaker,¹⁵ fisk,¹⁶ storfekjøtt og produkter av storfekjøtt¹⁷ samt olivenolje.¹⁸ Det er behov for å undersøke muligheten for å utvide obligatorisk opprinnelsesmerking også til andre næringsmidler. Kommisjonen bør derfor anmodes om å utarbeide rapporter som omfatter følgende næringsmidler: andre typer kjøtt enn storfe-, svine-, saue-, geite- og fjørfe kjøtt, melk, melk som inngår som ingrediens i melkeprodukter, kjøtt som inngår som ingrediens, uforedlede næringsmidler, næringsmidler med bare én ingrediens og ingredienser som utgjør mer enn 50 % av et næringsmiddel. Ettersom melk er et av de produktene det er særlig interessant med opprinnelsesmerking for, bør Kommisjonens rapport om dette produktet gjøres tilgjengelig snarest mulig. Kommisjonen kan på grunnlag av konklusjonene i slike rapporter framlegge forslag om å endre de relevante unionsbestemmelsene eller eventuelt ta nye initiativer på sektorbasis.
- 33) Unionsreglene for ikke-preferanseopprinnelse er fastsatt i rådsforordning (EØF) nr. 2913/92 av 12. oktober 1992 om innføring av Fellesskapets tollkodeks¹⁹ og dens gjennomføringsbestemmelser i kommisjonsforordning (EØF) nr. 2454/93 av 2. juli 1993 om visse gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EØF) nr. 2913/92 om innføring av Fellesskapets tollkodeks.²⁰ Næringsmidlers opprinnelsesstat vil bli fastslått på grunnlag av disse reglene, som driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og myndigheter har god kjennskap til, og dette bør forenkle gjennomføringen av dem.
- 34) Et næringsmiddels næringsdeklarasjon omfatter opplysninger om innholdet av energi og visse andre næringsstoffer i næringsmidler. Obligatoriske opplysninger om næringsinnhold på emballasjen bør medvirke til ernæringsmessige tiltak som ledd i folkehelsepolitikken, for eksempel som grunnlag for vitenskapelige anbefalinger til folkeopplysning i ernærings spørsmål, og fremme velbegrunnede valg av næringsmidler.
- 35) For at det skal bli enklere å sammenligne produkter i forskjellige pakningsstørrelser, bør kravet om at den obligatoriske næringsdeklarasjonen skal angis per 100 g eller per 100 ml, opprettholdes, samtidig som supplerende angivelser per porsjon eventuelt tillates. Dersom næringsmiddelet er ferdigpakket i porsjonspakninger eller forbruksenheter, bør derfor en næringsdeklarasjon per porsjon eller per forbruksenhet tillates i tillegg til angivelsen per 100 g eller per 100 ml. For å kunne sikre sammenlignbare angivelser for

- porsjoner eller forbruksenheter bør Kommisjonen dessuten ha myndighet til å vedta regler for hvordan næringsdeklarasjoner per porsjon eller per forbruksenhet skal uttrykkes for bestemte næringsmiddelkategorier.
- 36) I Kommisjonens hvitbok pekes det på visse næringselementer som påvirker folkehelsen, som mettet fett, sukker og natrium. Det bør derfor tas hensyn til disse elementene i kravene til obligatoriske opplysninger om næringsinnhold.
- 37) Ettersom et av målene med denne forordning er å gi sluttforbrukeren et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg, er det i den forbindelse viktig å sikre at sluttforbrukeren enkelt forstår opplysningene på merkingen. Betegnelsen «salt» bør derfor brukes i merkingen i stedet for den tilsvarende betegnelsen for næringsstoffet, «natrium».
- 38) For å sikre konsekvens og sammenheng i unionsretten bør frivillig angivelse av ernærings- eller helsepåstander på næringsmidlers etiketter være i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1924/2006 av 20. desember 2006 om ernærings- og helsepåstander om næringsmidler.²¹
- 39) For å unngå unødvendige byrder for driftsansvarlige for næringsmiddelforetak bør visse kategorier av næringsmidler som er uforedlet, eller der opplysninger om næringsinnholdet ikke er avgjørende for forbrukernes kjøpsbeslutninger, eller der emballasjen er for liten til å kunne oppfylle de obligatoriske merkingskravene, unntas fra kravet om obligatorisk næringsdeklarasjon, med mindre slike opplysninger kreves i henhold til andre unionsregler.
- 40) Med tanke på alkoholholdige drikkers egenart bør Kommisjonen oppfordres til å foreta en ytterligere analyse av opplysningskravene for slike produkter. Av hensyn til behovet for å sikre sammenheng med annen relevant unionspolitikk bør Kommisjonen derfor senest tre år etter denne forordnings ikrafttredelse framlegge en rapport om anvendelsen av kravene til opplysninger om ingredienser og næringsinnhold for alkoholholdige drikker. I lys av Europaparlamentets resolusjon av 5. september 2007 om en unionsstrategi for å støtte medlemsstatene i å redusere alkoholrelaterte skader,²² uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité,²³ Kommisjonens arbeid og den allmenne bekymringen for alkoholrelaterte skader, særlig blant unge og sårbare forbrukere, bør Kommisjonen dessuten, etter høring av de berørte parter og medlemsstatene, vurdere behovet for en definisjon av drikker som «rusbrus», som spesifikt har unge mennesker som målgruppe. Kommisjonen bør eventuelt også foreslå særlige krav til alkoholholdige drikker innenfor rammen av denne forordning.
- 41) Opplysninger om næringsinnhold bør være enkle og lett forståelige for å appellere til gjennomsnittsforbrukeren og for å tjene det opplysningsformålet som de innføres for, det nåværende kunnskapsnivået om ernæring tatt i betraktning. Det kan forvirre forbrukerne dersom opplysningene om næringsinnhold delvis er angitt i hovedsynsfeltet, vanligvis kalt pakningens forside, og delvis på en annen side, som på pakningens bakside. Næringsdeklarasjonen bør derfor angis i ett enkelt synsfelt. Dessuten kan de viktigste opplysningene om næringsinnholdet på frivillig grunnlag gjentas i hovedsynsfeltet, slik at forbrukerne lettere får øye på de vesentligste opplysningene om næringsinnholdet når de kjøper næringsmidler. Et fritt valg med hensyn til hvilke opplysninger som kan gjentas, vil kunne forvirre forbrukerne. Det er derfor nødvendig å klargjøre hvilke opplysninger som kan gjentas.
- 42) For å oppmuntre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak til frivillig å oppgi opplysninger om næringsinnholdet i næringsmidler som kan unntas fra kravet om næringsdeklarasjon, som alkoholholdige drikker og næringsmidler som ikke er ferdigpakket, bør det være mulig å oppgi bare begrensede deler av næringsdeklarasjonen. Det bør likevel tydelig fastsettes hvilke opplysninger det er frivillig å oppgi, slik at forbrukerne ikke villedes som følge av det frie valget som driftsansvarlige for næringsmiddelforetak har.
- 43) I den senere tid har måten å angi næringsdeklarasjonen på blitt utviklet av noen medlemsstater og organisasjoner i næringsmiddelsektoren, slik at den uttrykkes på andre måter enn per 100 g, per 100 ml eller per porsjon, eller presenteres ved hjelp av grafikk eller symboler. Slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer kan gjøre det enklere for forbrukerne å forstå næringsdeklarasjonen. Det foreligger imidlertid ikke tilstrekkelig dokumentasjon fra hele Unionen på hvordan gjennomsnittsforbrukeren forstår og anvender de alternative måtene å uttrykke eller presentere opplysningene på. Det bør derfor gis mulighet for å utvikle forskjellige uttrykks- og presentasjonsformer på grunnlag av kriteriene fastsatt i denne forordning, og Kommisjonen bør oppfordres til å utarbeide en rapport om anvendelsen av disse uttrykks- og presentasjonsformene, om deres innvirkning på det indre marked og om hvorvidt det er tilrådelig med ytterligere harmonisering.
- 44) Medlemsstatene bør for å bistå Kommisjonen ved utarbeidingen av denne rapporten framlegge for Kommisjonen de relevante opplysningene om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon på markedet på deres territorium. Medlemsstatene bør for å kunne gjøre dette gis myndighet til å be driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som på deres territorium bringer næringsmidler med supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer i omsetning, om å underrette nasjonale myndigheter om anvendelsen av slike supplerende former og om relevant dokumentasjon på oppfyllelse av kravene fastsatt i denne forordning.
- 45) Det bør sikres en viss konsekvens i utviklingen av supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer for næringsdeklarasjoner. Det er derfor hensiktsmessig å fremme en løpende utveksling og deling av beste praksis og erfaringer medlemsstatene imellom og med Kommisjonen og å fremme de berørte partenes deltaking i slik utveksling.

- 46) Angivelsen av mengdene av næringselementer og av sammenlignbare indikatorer i en lett gjenkjennelig form og i samme synsfelt for å muliggjøre en vurdering av et næringsmiddels ernæringssegenskaper, bør i sin helhet betraktes som en del av næringsdeklarasjonen og bør ikke behandles som en gruppe enkeltstående.
- 47) Erfaring viser at tilføyelse av frivillige næringsmiddelopplysninger i mange tilfeller fører til at de obligatoriske næringsmiddelopplysningene framstår som mindre klare. Det bør derfor fastsettes kriterier som kan hjelpe driftsansvarlige for næringsmiddelforetak og håndhevende myndigheter med å sikre likevekt mellom obligatoriske og frivillige næringsmiddelopplysninger.
- 48) Under henvisning til lokale forhold og praktiske omstendigheter bør medlemsstatene fortsatt ha rett til å fastsette regler for opplysninger om næringsmidler som ikke er ferdigpakket. Selv om forbrukernes etterspørsel etter andre opplysninger i slike tilfeller er begrenset, anses opplysninger om potensielt allergiframkallende stoffer å være svært viktige. Det har vist seg at de fleste tilfeller av næringsmiddelallergi kan spores tilbake til næringsmidler som ikke er ferdigpakket. Forbrukerne bør derfor alltid få opplysninger om potensielt allergiframkallende stoffer.
- 49) Når det gjelder spørsmål som spesifikt harmoniseres ved denne forordning, bør medlemsstatene ikke kunne vedta nasjonale bestemmelser, med mindre dette tillates i unionsretten. Denne forordning bør ikke forhindre medlemsstatene i å vedta nasjonale tiltak på områder som ikke spesifikt harmoniseres ved denne forordning. Slike nasjonale tiltak bør imidlertid ikke forby, begrense eller forhindre et fritt varebytte som er i samsvar med denne forordning.
- 50) Forbrukerne i Unionen viser en økende interesse for gjennomføringen av unionsbestemmelsene om dyrs velferd i forbindelse med slakting, og de vil blant annet vite om dyr blir bedøvet før de slaktes. Derfor bør det i forbindelse med en framtidig unionsstrategi for dyrevern og dyrs velferd vurderes å undersøke muligheten for å gi forbrukerne relevante opplysninger om bedøving av dyr.
- 51) Regler for næringsmiddelopplysninger bør kunne tilpasses sosiale, økonomiske og teknologiske forhold som er i rask endring.
- 52) Medlemsstatene bør gjennomføre offentlige kontroller for å håndheve overholdelsen av denne forordning i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 882/2004 av 29. april 2004 om offentlig kontroll for å sikre at fødevarer- og næringsmiddelregelverket samt bestemmelsene om dyrs helse og velferd overholdes.²⁴
- 53) Henvisninger til direktiv 90/496/EØF i forordning (EF) nr. 1924/2006 og i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1925/2006 av 20. desember 2006 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer i næringsmidler²⁵ bør ajourføres for å ta hensyn til denne forordning. Forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 bør derfor endres.
- 54) Uregelmessig og hyppig ajourføring av kravene til næringsmiddelopplysninger kan medføre betydelige administrative byrder for næringsmiddelforetak, særlig små og mellomstore bedrifter. Det bør derfor sikres at tiltak som Kommisjonen kan vedta ved utøvelse av den myndighet den gis ved denne forordning, får anvendelse fra samme dag i et gitt kalenderår etter en passende overgangsperiode. Unntak fra dette prinsippet bør tillates i nødsituasjoner dersom formålet med de aktuelle tiltakene er vern av menneskers helse.
- 55) For å gi driftsansvarlige for næringsmiddelforetak mulighet til å tilpasse merkingen av sine produkter til de nye kravene som innføres ved denne forordning, er det viktig å fastsette passende overgangsperioder for anvendelsen av denne forordning.
- 56) Ettersom det ved denne forordning innføres omfattende endringer i kravene til deklarasjon av næringsinnhold, særlig endringer som gjelder innholdet i næringsdeklarasjonen, bør det tillates at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak framskynder anvendelsen av denne forordning.
- 57) Ettersom målene for denne forordning ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordning ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 58) Kommisjonen bør få myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 290 i TEUV når det gjelder blant annet angivelse av visse obligatoriske opplysninger på andre måter enn på emballasjen eller på etiketten, listen over næringsmidler som ikke behøver å ledsages av en ingrediensliste, ny gjennomgåelse av listen over stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser, eller listen over næringsstoffer som kan angis på frivillig grunnlag. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå. Kommisjonen bør når den forbereder og utarbeider delegerte rettsakter, sørge for at relevante dokumenter oversendes Europaparlamentet og Rådet samtidig, i rett tid og på hensiktsmessig måte.
- 59) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av denne forordning bør Kommisjonen tillegges gjennomføringsmyndighet til å vedta gjennomføringsrettsakter med retningslinjer for blant annet angivelse av én eller flere opplysninger ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord eller tall, angivelse av holdbarhetsdatoen, angivelse av opprinnelsesstaten eller opphavsstedet for kjøtt, nøyaktigheten av de angitte verdiene i næringsdeklarasjonen eller angivelse av næringsinnhold per porsjon eller per forbruksenhet i næringsdeklarasjonen. Denne myndighet bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet²⁶ –

- 1 EUT C 77 av 31.3.2009, s. 81.
- 2 Europaparlamentets holdning av 16. juni 2010 (EUT C 236 E av 12.8.2011, s. 187) og Rådets holdning ved første behandling av 21. februar 2011 (EUT C 102 E av 2.4.2011, s. 1). Europaparlamentets holdning av 6. juli 2011 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og rådsbeslutning av 29. september 2011.
- 3 EFT L 31 av 1.2.2002, s. 1.
- 4 EUT L 149 av 11.6.2005, s. 22.
- 5 EFT L 109 av 6.5.2000, s. 29.
- 6 EFT L 276 av 6.10.1990, s. 40.
- 7 EFT L 113 av 30.4.1987, s. 57.
- 8 EFT L 69 av 16.3.1999, s. 22.
- 9 EFT L 191 av 19.7.2002, s. 20.
- 10 EUT L 97 av 1.4.2004, s. 44.
- 11 EUT L 27 av 31.1.2008, s. 12.
- 12 EFT L 43 av 14.2.1997, s. 1.
- 13 Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1760/2000 av 17. juli 2000 om opprettelse av et system for identifikasjon og registrering av storfe og om merking av storfekjøtt og storfekjøttprodukter (EFT L 204 av 11.8.2000, s. 1).
- 14 Rådsdirektiv 2001/110/EF av 20. desember 2001 om honning (EFT L 10 av 12.1.2002, s. 47).
- 15 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1580/2007 av 21. desember 2007 om fastsettelse av gjennomføringsregler for rådsforordning (EF) nr. 2200/96, (EF) nr. 2201/96 og (EF) nr. 1182/2007 for frukt og grønnsaker (EUT L 350 av 31.12.2007, s. 1).
- 16 Rådsforordning (EF) nr. 104/2000 av 17. desember 1999 om den felles markedsordning for fiskerivarer og akvakulturprodukter (EFT L 17 av 21.1.2000, s. 22).
- 17 Forordning (EF) nr. 1760/2000.
- 18 Kommisjonsforordning (EF) nr. 1019/2002 av 13. juni 2002 om standarder for markedsføring av olivenolje (EFT L 155 av 14.6.2002, s. 27).
- 19 EFT L 302 av 19.10.1992, s. 1.
- 20 EFT L 253 av 11.10.1993, s. 1.
- 21 EUT L 404 av 30.12.2006, s. 9.
- 22 EUT C 187 E av 24.7.2008, s. 160.
- 23 EUT C 77 av 31.3.2009, s. 81.
- 24 EUT L 165 av 30.4.2004, s. 1.
- 25 EUT L 404 av 30.12.2006, s. 26.
- 26 EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Kapittel I *Alminnelige bestemmelser*

Artikkel 1 *Formål og virkeområde*

1. Denne forordning inneholder grunnleggende bestemmelser som skal sikre et høyt nivå for forbrukervern når det gjelder næringsmiddelopplysninger, idet det tas hensyn til at forbrukere oppfatter informasjon forskjellig og har forskjellige informasjonsbehov, samtidig som det sikres at det indre marked virker på en tilfredsstillende måte.

2. Ved denne forordning fastsettes allmenne prinsipper, krav og ansvarsfordeling med hensyn til næringsmiddelopplysninger, særlig merking av næringsmidler. Den fastsetter metoder som skal sikre forbrukernes rett til opplysninger, og framgangsmåter for formidling av næringsmiddelopplysninger, idet det tas hensyn til behovet for tilstrekkelig fleksibilitet til å kunne reagere på den framtidige utviklingen og nye opplysningskrav.

3. Denne forordning får anvendelse på driftsansvarlige for næringsmiddelforetak i alle ledd i næringsmiddelkjeden hvis virksomhet gjelder næringsmiddelopplysninger til forbrukerne. Den får anvendelse på alle næringsmidler beregnet på sluttforbrukeren, herunder næringsmidler levert av storhusholdninger, og næringsmidler beregnet på levering til storhusholdninger.

Denne forordning får anvendelse på cateringtjenester som leveres av transportforetak, dersom avgangen skjer fra territoriene til medlemsstater som er omfattet av traktatene.

4. Denne forordning får anvendelse med forbehold for merkingskravene fastsatt i særlige unionsbestemmelser om visse næringsmidler.

Artikkel 2 *Definisjoner*

1. I denne forordning gjelder følgende definisjoner:

- a) definisjonene av «næringsmidler», «næringsmiddelregelverk», «næringsmiddelforetak», «driftsansvarlig for næringsmiddelforetak», «detaljhandel», «bringe i omsetning» og «sluttforbruker» i artikkel 2 og i artikkel 3 nr. 1, 2, 3, 7, 8 og 18 i forordning (EF) nr. 178/2002,
- b) definisjonene av «foredling», «uforedlede produkter» og «foredlede produkter» i artikkel 2 nr. 1 bokstav m), n), og o) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 852/2004 av 29. april 2004 om næringsmiddelhygiene,¹
- c) definisjonen av «næringsmiddelenzym» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1332/2008 av 16. desember 2008 om næringsmiddelenzymer,²
- d) definisjonene av «tilsetningsstoff i næringsmiddel», «teknisk hjelpestoff» og «bærestoff» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) og b) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1333/2008 av 16. desember 2008 om tilsetningsstoffer i næringsmidler³ samt i nr. 5 i forordningens vedlegg I,

- e) definisjonen av «aromaer» i artikkel 3 nr. 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1334/2008 av 16. desember 2008 om aromaer og visse næringsmiddel ingredienser med aromagivende egenskaper til bruk i og på næringsmidler,⁴
 - f) definisjonene av «kjøtt», «mekanisk utbeinet kjøtt», «bearbeidet kjøtt», «fiskerivarer» og «kjøttprodukter» i nr. 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 og 7.1 i vedlegg I til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004 av 29. april 2004 om fastsettelse av særlige hygieneregler for næringsmidler av animalsk opprinnelse,⁵
 - g) definisjonen av «reklame» i artikkel 2 bokstav a) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/114/EF av 12. desember 2006 om villedende og sammenlignende reklame.⁶
2. Videre menes med:
- a) «næringsmiddelopplysninger» opplysninger om et næringsmiddel som sluttforbrukeren får i form av en etikett, annet vedlagt materiale eller på andre måter, herunder moderne teknologiske verktøy eller muntlig kommunikasjon,
 - b) «regelverk for næringsmiddelopplysninger» unionsbestemmelsene om næringsmiddelopplysninger, særlig merking, herunder alminnelige regler som gjelder for alle næringsmidler under visse omstendigheter eller for visse næringsmiddelkategorier, samt regler som gjelder bare for visse næringsmidler,
 - c) «obligatoriske næringsmiddelopplysninger» de opplysningene som i henhold til unionsbestemmelsene skal gjøres tilgjengelige for sluttforbrukeren,
 - d) «storhusholdning» enhver virksomhet (herunder et kjøretøy eller en fast eller flyttbar salgsbod), for eksempel restauranter, kantiner, skoler, sykehus og cateringforetak, der det som ledd i virksomheten tilberedes spiseferdige næringsmidler til sluttforbrukeren,
 - e) «ferdigpakket næringsmiddel» en salgsenhet som i uendret tilstand er beregnet på salg til sluttforbruker og til storhusholdninger, og som består av et næringsmiddel samt emballasjen det er pakket inn i før det tilbys for salg, enten denne emballasjen dekker varen helt eller delvis, men likevel på en slik måte at innholdet ikke kan endres uten at emballasjen åpnes eller endres; «ferdigpakket næringsmiddel» omfatter ikke næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg,
 - f) «ingrediens» ethvert stoff eller produkt, herunder aromaer, tilsetningsstoffer i næringsmidler og næringsmiddel enzymer, og enhver bestanddel i en sammensatt ingrediens som anvendes ved framstilling eller tilberedning av et næringsmiddel, og som fremdeles forekommer i det ferdige produkt, eventuelt i endret form; restmengder skal ikke anses som «ingredienser»,
 - g) «opphavssted» ethvert sted som det er angitt at et næringsmiddel kommer fra, og som ikke er «opprinnelsesstat» som fastsatt i samsvar med artikkel 23–26 i forordning (EØF) nr. 2913/92; navnet, firmaet eller adressen på etiketten til den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket utgjør ikke en angivelse av næringsmiddelets opprinnelsesstat eller opphavssted i henhold til denne forordning,
 - h) «sammensatt ingrediens» en ingrediens som selv består av mer enn én ingrediens,
 - i) «etikett» enhver merkelapp, ethvert merke, tegn, bilde eller annet beskrivende materiell som er skrevet, trykt, stensilert, angitt, preget, stemplet eller vedlagt pakningen eller beholderen med næringsmidler,
 - j) «merking» opplysninger, angivelser, varemerker eller -navn, bilder eller symboler som gjelder et næringsmiddel, og som er påført emballasjer, dokumenter, skilt, etiketter, halsetiketter eller krager av enhver art som følger eller som viser til dette næringsmiddelet,
 - k) «synsfelt» alle overflater på en emballasje som kan leses fra én enkelt synsvinkel,
 - l) «hovedsynsfelt» det synsfeltet på en emballasje som det er mest sannsynlig at forbrukeren ser ved første øyekast på kjøpstidspunktet, og som gjør det mulig for forbrukeren straks å identifisere et produkt med hensyn til dets art eller natur og eventuelt dets varenavn. Dersom en emballasje har flere identiske hovedsynsfelter, skal hovedsynsfeltet være det som velges av den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket,
 - m) «lesbarhet» informasjonens fysiske utseende, som gjør informasjonen visuelt tilgjengelig for befolkningen generelt, og som bestemmes av forskjellige faktorer, blant annet skriftstørrelsen, tegnnavstanden, linjeavstanden, strektykkelsen, skriftfargen, skrifttypen, forholdet mellom bokstavenes bredde og høyde, materialets overflate og kontrasten mellom skriften og bakgrunnen,
 - n) «lovbestemt betegnelse» den betegnelsen for et næringsmiddel som er fastsatt i de unionsbestemmelser som gjelder for det, eller i mangel av slike unionsbestemmelser, den betegnelsen som er fastsatt i gjeldende lover og forskrifter i medlemsstaten der salget av næringsmiddelet til sluttforbruker eller til storhusholdninger finner sted,
 - o) «vanlig betegnelse» en betegnelse som er akseptert som næringsmiddelets betegnelse av forbrukerne i den medlemsstaten der næringsmiddelet selges, uten at denne betegnelsen krever ytterligere forklaring,
 - p) «beskrivende betegnelse» en betegnelse som gir en beskrivelse av næringsmiddelet, og om nødvendig av dets bruk, og som er så nøyaktig at forbrukerne blir opplyst om dets egentlige art og kan skjelne det fra produkter som det vil kunne forveksles med,
 - q) «hovedingrediens» en ingrediens eller ingredienser i et næringsmiddel som utgjør mer enn 50 % av næringsmiddelet, eller som forbrukeren vanligvis forbinder med betegnelsen på næringsmiddelet, og som det i de fleste tilfeller kreves en mengdeangivelse for,
 - r) «et næringsmiddels holdbarhetsdato» den datoen som næringsmiddelet bevarer sine spesifikke egenskaper fram til under riktige oppbevaringsforhold,

- s) «næringsstoff» protein, karbohydrat, fett, kostfiber, natrium, vitaminer og mineraler oppført i nr. 1 i del A i vedlegg XIII til denne forordning samt stoffer som tilhører eller er bestanddeler i en av disse kategoriene,
 - t) «industrielt framstilt nanomateriale» materiale som er framstilt med hensikt, og som har én eller flere dimensjoner i størrelsesorden 100 nm eller mindre, eller som har en indre struktur eller overflate som består av atskilte funksjonelle deler, hvorav mange har én eller flere dimensjoner i størrelsesorden 100 nm eller mindre, herunder strukturer, agglomerater eller aggregater som kan være større enn 100 nm, men som bevarer egenskaper som er karakteristiske for nanostørrelser.
 - Egenskaper som er karakteristiske for nanostørrelser, omfatter
 - i) egenskaper som er knyttet til det aktuelle materialets store spesifikke overflater, og/eller
 - ii) spesifikke fysisk-kjemiske egenskaper som er forskjellige fra egenskapene til det samme materialet i ikke-nanoform,
 - u) «fjernkommunikasjonsmiddel» ethvert middel som uten at leverandøren og forbrukeren er til stede samtidig, kan brukes til inngåelse av en avtale mellom disse partene.
3. Med et næringsmiddels opprinnelsesstat menes i denne forordning et næringsmiddels opprinnelse som fastsatt i samsvar med artikkel 23–26 i forordning (EØF) nr. 2913/92.
4. De særlige definisjonene fastsatt i vedlegg I får også anvendelse.
- 1 EUT L 139 av 30.4.2004, s. 1.
 - 2 EUT L 354 av 31.12.2008, s. 7.
 - 3 EUT L 354 av 31.12.2008, s. 16.
 - 4 EUT L 354 av 31.12.2008, s. 34.
 - 5 EUT L 139 av 30.4.2004, s. 55.
 - 6 EUT L 376 av 27.12.2006, s. 21.

Kapittel II

Allmenne prinsipper for næringsmiddelopplysninger

Artikkel 3

Allmenne mål

1. Næringsmiddelopplysninger skal bidra til å sikre et høyt vernenivå for forbrukernes helse og interesser ved å gi sluttforbrukerne et grunnlag for å foreta velbegrunnede valg og bruke næringsmidler på en sikker måte, særlig ut fra helsemessige, økonomiske, miljømessige, sosiale og etiske hensyn.
2. Regelverket for næringsmiddelopplysninger skal bidra til å oppnå fritt varebytte i Unionen for næringsmidler som er lovlig produsert og markedsført, idet det eventuelt tas hensyn til behovet for å verne om produsentenes rettmessige interesser og fremme produksjonen av kvalitetsprodukter.
3. Når det i regelverket for næringsmiddelopplysninger fastsettes nye krav, skal det etter ikrafttreddelsen av de nye kravene tillates en overgangsperiode, unntatt i behørig begrunnede tilfeller. I denne overgangsperioden kan næringsmidler med etiketter som ikke oppfyller de nye kravene, bringes i omsetning, og lagre av slike næringsmidler som er brakt i omsetning innen utgangen av overgangsperioden, kan fortsatt selges etter utgangen av overgangsperioden, inntil lagrene er tomme.
4. Det skal i forbindelse med utarbeiding, vurdering og revisjon av regelverket for næringsmiddelopplysninger gjennomføres en offentlig høring, herunder av berørte parter, som er åpen og gir innsyn, enten direkte eller gjennom representative organer, med mindre dette ikke lar seg gjøre fordi saken haster.

Artikkel 4

Prinsipper for obligatoriske næringsmiddelopplysninger

1. Opplysninger som i henhold til regelverket for næringsmiddelopplysninger er obligatoriske, omfatter særlig opplysninger som tilhører en av følgende kategorier:
- a) opplysninger om næringsmiddelets identitet og sammensetning, egenskaper eller andre kjennetegn,
 - b) opplysninger om vern av forbrukernes helse og sikker bruk av et næringsmiddel. Dette gjelder særlig opplysninger om
 - i) egenskaper knyttet til sammensetning som kan være skadelige for helsen til visse forbrukergrupper,
 - ii) holdbarhet, oppbevaring og sikker bruk,
 - iii) innvirkning på helsen, herunder risiko og konsekvenser knyttet til skadelig og farlig inntak av et næringsmiddel,
 - c) opplysninger om ernæringsegenskaper, slik at forbrukerne, herunder forbrukere med særlige kostbehov, kan foreta velbegrunnede valg.
2. Ved en vurdering av behovet for obligatoriske næringsmiddelopplysninger, og for å gjøre forbrukerne i stand til å foreta velbegrunnede valg, skal det tas hensyn til et utbredt behov blant flertallet av forbrukerne for visse opplysninger som de tillegger stor verdi, eller til allment anerkjente fordeler for forbrukerne.

Artikkel 5

Samråd med Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet

Alle unionstiltak som gjelder regelverket for næringsmiddelopplysninger, og som kan få innvirkning på folkehelsen, skal vedtas etter samråd med Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (heretter kalt «Myndigheten»).

Kapittel III

Allmenne krav til næringsmiddelopplysninger og ansvaret til de driftsansvarlige for næringsmidelforetak

Artikkel 6

Grunnleggende krav

Alle næringsmidler som er beregnet på sluttforbrukere eller storhusholdninger, skal ledsages av næringsmiddelopplysninger i samsvar med denne forordning.

Artikkel 7

God opplysningspraksis

1. Næringsmiddelopplysninger skal ikke være villedende, særlig
 - a) med hensyn til hva som kjennetegner næringsmiddelet, særlig art, identitet, egenskaper, sammensetning, mengde, holdbarhet, opprinnelsesstat eller opphavssted og framstillings- eller produksjonsmåte,
 - b) ved at næringsmiddelet tillegges virkninger eller egenskaper det ikke har,
 - c) ved at det gis inntrykk av at næringsmiddelet har særlige egenskaper, når alle lignende næringsmidler har de samme egenskapene, særlig ved at forekomsten eller fraværet av visse ingredienser og/eller næringsstoffer framheves,
 - d) ved at det gjennom utseende, beskrivelse eller bildeframstillinger gis inntrykk av at produktet inneholder et visst næringsmiddel eller en viss ingrediens, når en naturlig forekommende bestanddel eller en ingrediens som normalt anvendes i næringsmiddelet, i virkeligheten har blitt erstattet med en annen bestanddel eller ingrediens.
2. Næringsmiddelopplysninger skal være korrekte, tydelige og enkle for forbrukeren å forstå.
3. Med forbehold for unntak i unionslovgivningen som får anvendelse på naturlig mineralvann og på næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov, skal næringsmiddelopplysninger ikke tillegge et næringsmiddel egenskaper som forebygging, behandling eller helbredelse av sykdom hos mennesker eller skape inntrykk av slike egenskaper.
4. Nr. 1, 2 og 3 får også anvendelse på
 - a) reklame,
 - b) presentasjon av næringsmidler, særlig næringsmidlenes form, utseende eller emballasje, emballasjematerialet som er brukt, måten næringsmidlene er arrangert på, samt forholdene de frambyr under.

Artikkel 8

Ansvar

1. Den driftsansvarlige for næringsmidelforetaket som er ansvarlig for næringsmiddelopplysningene, skal være den driftsansvarlige i hvis navn eller firma næringsmiddelet omsettes, eller, dersom denne ikke er etablert i Unionen, den som importerer næringsmiddelet til unionsmarkedet.
2. Den driftsansvarlige for næringsmidelforetaket som er ansvarlig for næringsmiddelopplysningene, skal sikre at næringsmiddelopplysninger foreligger og at de er korrekte, i samsvar med gjeldende regelverk for næringsmiddelopplysninger og kravene i relevante nasjonale bestemmelser.
3. Driftsansvarlige for næringsmidelforetak som ikke har innflytelse på næringsmiddelopplysningene, skal ikke levere næringsmidler som de, på grunnlag av de opplysninger de har i egenskap av fagfolk, vet eller antar ikke oppfyller gjeldende regelverk for næringsmiddelopplysninger og kravene i relevante nasjonale bestemmelser.
4. Driftsansvarlige for næringsmidelforetak skal i de foretak som er under deres kontroll, ikke endre opplysningene som ledsager et næringsmiddel, dersom en slik endring vil kunne villede sluttforbrukeren eller på annen måte gå ut over forbrukervernet og sluttforbrukerens muligheter til å foreta velbegrunnede valg. Driftsansvarlige for næringsmidelforetak er ansvarlige for alle endringer de gjør i næringsmiddelopplysninger som ledsager et næringsmiddel.
5. Uten at det berører nr. 2–4, skal driftsansvarlige for næringsmidelforetak i de foretak som er under deres kontroll, sikre oppfyllelse av de krav i regelverket for næringsmiddelopplysninger og nasjonale bestemmelser som er relevante for deres virksomhet, og kontrollere at disse kravene blir oppfylt.
6. Driftsansvarlige for næringsmidelforetak skal i de foretak som er under deres kontroll, sikre at opplysninger om næringsmidler som ikke er ferdigpakket, og som er beregnet på sluttforbrukeren eller på levering til storhusholdninger, gis videre til den driftsansvarlige for næringsmidelforetaket som mottar næringsmiddelet, slik at de obligatoriske næringsmiddelopplysningene om nødvendig kan gis til sluttforbrukeren.
7. I følgende tilfeller skal driftsansvarlige for næringsmidelforetak i de foretak som er under deres kontroll, sikre at de obligatoriske opplysningene som er påkrevd i henhold til artikkel 9 og 10, er angitt på ferdigpakningen,

på en etikett festet til denne eller i handelsdokumentene for næringsmidlene når det kan garanteres at disse dokumentene enten følger de næringsmidlene de viser til, eller er blitt oversendt før leveringen eller samtidig med leveringen

- a) når ferdigpakke de næringsmidler er beregnet på sluttforbrukeren, men markedsføres i et ledd før slikt salg og dette leddet ikke gjelder salg til en storhusholdning,
- b) når ferdigpakke de næringsmidler er beregnet på levering til storhusholdninger der de skal tilberedes eller foredles, deles eller snittes.

Uten hensyn til første ledd skal driftsansvarlige for næringsmiddelforetak sikre at opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), f), g) og h) også påføres den ytre emballasjen som de ferdigpakke de næringsmidlene presenteres i ved markedsføringen.

8. Driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som til andre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak leverer næringsmidler som ikke er beregnet på sluttforbrukeren eller på storhusholdninger, skal sikre at disse andre driftsansvarlige for næringsmiddelforetak får tilstrekkelig informasjon til at de kan oppfylle sine forpliktelser i henhold til nr. 2.

Kapittel IV *Obligatoriske næringsmiddelopplysninger*

Avsnitt 1 *Innhold og presentasjon*

Artikkel 9 *Liste over obligatoriske opplysninger*

1. I samsvar med artikkel 10–35 og med forbehold for unntakene fastsatt i dette kapittel er følgende opplysninger obligatoriske:

- a) næringsmiddelets betegnelse,
- b) ingredienslisten,
- c) ingredienser eller tekniske hjelpestoffer som er oppført i vedlegg II, eller som er avledet av et stoff eller produkt som er oppført i vedlegg II, som forårsaker allergier eller intoleranser, og som anvendes i framstillingen eller tilberedningen av et næringsmiddel og fortsatt finnes i det ferdige produktet, eventuelt i endret form,
- d) mengden av visse ingredienser eller kategorier av ingredienser,
- e) nettoinnholdet av næringsmiddelet,
- f) holdbarhetsdato eller siste forbruksdato,
- g) særlige vilkår for oppbevaring og/eller bruk,
- h) navn eller firma og adresse for den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket som nevnt i artikkel 8 nr. 1,
- i) opprinnelsesstat eller opphavssted, dersom det er fastsatt i artikkel 26,
- j) bruksanvisning i de tilfeller der det vil være vanskelig å bruke næringsmiddelet på riktig måte dersom en slik bruksanvisning ikke finnes,
- k) for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, angivelse av det faktiske alkoholinnholdet i volumprosent,
- l) en næringsdeklarasjon.

2. Opplysningene nevnt i nr. 1 skal angis med ord og tall. Uten at det berører artikkel 35, kan de også uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler.

3. Dersom Kommisjonen vedtar delegerte rettsakter og gjennomføringsrettsakter i henhold til denne artikkel, kan opplysningene nevnt i nr. 1 alternativt uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord og tall.

For å sikre at forbrukerne får tilgang til obligatoriske næringsmiddelopplysninger også på andre måter enn gjennom ord og tall, og forutsatt at samme informasjonsnivå opprettholdes som med ord og tall, kan Kommisjonen, idet det tas hensyn til dokumentasjon som viser at forbrukerne oppfatter opplysningene på samme måte, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette kriteriene for at én eller flere av opplysningene nevnt i nr. 1 kan uttrykkes ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord og tall.

4. For å sikre ensartet gjennomføring av nr. 3 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter med gjennomføringsregler for kriteriene fastsatt i nr. 3 med tanke på å angi én eller flere opplysninger ved hjelp av piktogrammer eller symboler i stedet for med ord eller tall. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 10 *Supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler*

1. I tillegg til opplysningene oppført i artikkel 9 nr. 1 er det i vedlegg III fastsatt supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler.

2. For å sikre forbrukeropplysninger om visse typer eller kategorier av næringsmidler og for å ta hensyn til den tekniske og vitenskapelige utvikling, vern av forbrukernes helse eller sikker bruk av et næringsmiddel kan Kommisjonen endre vedlegg III ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51.

Dersom det foreligger tvingende hasterårsaker som skyldes en oppstått fare for forbrukernes helse, får framgangsmåten fastsatt i artikkel 52 anvendelse på delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel.

Artikkel 11

Mål og vekt

Artikkel 9 berører ikke mer spesifikke unionsbestemmelser om mål og vekt.

Artikkel 12

Tilgjengelighet og plassering av obligatoriske næringsmiddelopplysninger

1. I samsvar med denne forordning skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger for alle næringsmidler være lett tilgjengelige.

2. For ferdigpakkede næringsmidler skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger angis direkte på pakningen eller på en etikett festet til denne.

3. For å sikre at forbrukerne får tilgang til obligatoriske næringsmiddelopplysninger på alternative måter som er bedre tilpasset visse obligatoriske opplysninger, og forutsatt at samme informasjonsnivå sikres som på pakningen eller etiketten, kan Kommisjonen, idet det tas hensyn til dokumentasjon som viser at forbrukerne oppfatter opplysningene på samme måte og benytter disse alternative måtene i stor utstrekning, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette kriteriene for at visse obligatoriske opplysninger kan uttrykkes på annen måte enn på pakningen eller etiketten.

4. For å sikre ensartet gjennomføring av nr. 3 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter med gjennomføringsregler for kriteriene nevnt i nr. 3 med tanke på å angi visse obligatoriske opplysninger på annen måte enn på pakningen eller etiketten. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

5. For næringsmidler som ikke er ferdigpakket, får bestemmelsene i artikkel 44 anvendelse.

Artikkel 13

Presentasjon av obligatoriske opplysninger

1. Uten at det berører nasjonale tiltak vedtatt i henhold til artikkel 44 nr. 2, skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger plasseres på et iøynefallende sted, slik at de er godt synlige, lett leselige og eventuelt ikke kan fjernes. Andre angivelser, bilder eller materialer skal under ingen omstendigheter skjule, tildekke, avlede oppmerksomheten fra eller dele opp de obligatoriske næringsmiddelopplysningene.

2. Uten at det berører særlige unionsbestemmelser om visse næringsmidler, skal de obligatoriske opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1, når de angis på pakningen eller på dennes etikett, være trykt på en slik måte at de er lett leselige, og med en skriftstørrelse der x-høyden som definert i vedlegg IV er minst 1,2 mm.

3. For emballasje eller beholdere med en største overflate på under 80 cm² skal x-høyden på skriftstørrelsen nevnt i nr. 2 være minst 0,9 mm.

4. For å nå målene i denne forordning skal Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 fastsette regler for lesbarhet.

For samme formål som nevnt i første ledd kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 utvide kravene i nr. 5 i denne artikkel til å gjelde supplerende obligatoriske opplysninger om visse typer eller kategorier av næringsmidler.

5. Opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), e) og k) skal stå oppført i samme synsfelt.

6. Nr. 5 i denne artikkel får ikke anvendelse i tilfellene nevnt i artikkel 16 nr. 1 og 2.

Artikkel 14

Fjernsalg

1. Uten at det berører opplysningskravene fastsatt i artikkel 9, gjelder følgende for ferdigpakkede næringsmidler som tilbys for salg via fjernkommunikasjonsmidler:

- a) Obligatoriske næringsmiddelopplysninger, med unntak av opplysningene fastsatt i artikkel 9 nr. 1 bokstav f), skal foreligge før kjøpet avsluttes, og de skal være oppført i støttematerialet som brukes til fjernsalg, eller gjøres tilgjengelige på andre relevante måter som skal være tydelig angitt av den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket. Dersom andre egnede måter anvendes, skal de obligatoriske opplysningene gjøres tilgjengelige uten at den driftsansvarlige for næringsmiddelforetaket pålegger forbrukerne tilleggskostnader.
- b) Alle obligatoriske opplysninger skal foreligge på leveringstidspunktet.

2. Når næringsmidler som ikke er ferdigpakket, tilbys for salg via fjernkommunikasjonsmidler, skal opplysningene som kreves i henhold til artikkel 44, foreligge i samsvar med nr. 1 i denne artikkel.

3. Nr. 1 bokstav a) får ikke anvendelse på næringsmidler som tilbys for salg i salgsmatener eller automatiserte salgslokaler.

Artikkel 15

Språkkrav

1. Uten at det berører artikkel 9 nr. 3, skal obligatoriske næringsmiddelopplysninger gis på et språk som er lett forståelig for forbrukerne i de medlemsstatene der et næringsmiddel omsettes.
2. De medlemsstatene der et næringsmiddel omsettes, kan på sitt territorium kreve at opplysningene gis på ett eller flere av Unionens offisielle språk.
3. Nr. 1 og 2 er ikke til hinder for at opplysningene gis på flere språk.

Artikkel 16

Utelatelse av visse obligatoriske opplysninger

1. For glassflasker som er beregnet på ombruk og er merket med opplysninger som ikke kan fjernes, og som derfor verken er påført etikett, halsetikett eller krage, er bare opplysningene i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), c), e), f) og l) obligatoriske.
2. For emballasje eller beholdere med en største overflate på under 10 cm² er bare opplysningene i artikkel 9 nr. 1 bokstav a), c), e) og f) obligatoriske på pakningen eller på etiketten. Opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav b) skal angis på andre måter eller gjøres tilgjengelige på anmodning fra forbrukeren.
3. Uten at det berører andre unionsbestemmelser om obligatorisk næringsdeklarasjon, er deklarasjonen nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav l) ikke obligatorisk for næringsmidlene oppført i vedlegg V.
4. Uten at det berører andre unionsbestemmelser om en ingrediensliste eller en obligatorisk næringsdeklarasjon, er opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav b) og l) ikke obligatoriske for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol.

Kommisjonen skal senest 13. desember 2014 framlegge en rapport om anvendelsen av artikkel 18 og artikkel 30 nr. 1 på produktene nevnt i dette nummer der den også tar opp spørsmålet om hvorvidt alkoholholdige drikker i framtiden særlig bør omfattes av kravet om opplysning om energiinnhold, og begrunnelsene for eventuelle unntak, idet det tas hensyn til behovet for å sikre sammenheng med annen relevant unionspolitikk. Kommisjonen skal i den forbindelse vurdere behovet for å foreslå en definisjon av «rusbrus».

Kommisjonens rapport skal eventuelt ledsages av et forslag til regelverk som fastsetter regler for en ingrediensliste eller obligatorisk næringsdeklarasjon for disse produktene.

Avsnitt 2

Detaljerte bestemmelser om obligatoriske opplysninger

Artikkel 17

Næringsmiddelets betegnelse

1. Næringsmiddelets betegnelse skal være dets lovbestemte betegnelse. I mangel av en slik betegnelse skal næringsmiddelets betegnelse være dets vanlige betegnelse, eller det skal, dersom en vanlig betegnelse ikke finnes eller den vanlige betegnelsen ikke er i bruk, angis en beskrivende betegnelse.
2. Betegnelsen som næringsmiddelet er lovlig framstilt og markedsført under i produsentmedlemsstaten, skal være tillatt å bruke i omsetningsmedlemsstaten. Dersom anvendelsen av de øvrige bestemmelser i denne forordning, særlig dem som er fastsatt i artikkel 9, gjør det umulig for forbrukerne i markedsføringsmedlemsstaten å få fullt kjennskap til næringsmiddelets egentlige art og skjelve det fra andre næringsmidler som det vil kunne forveksles med, skal imidlertid næringsmiddelets betegnelse utfylles med andre beskrivende opplysninger som skal angis i tilknytning til næringsmiddelets betegnelse.
3. I unntakstilfeller der det næringsmiddelet som betegnelsen gjelder, i produksjonsmedlemsstaten er så forskjellig med hensyn til sammensetning eller framstilling fra næringsmiddelet som er kjent under denne betegnelsen i omsetningsmedlemsstaten, at nr. 2 ikke er tilstrekkelig til å sikre riktig informasjon til forbrukerne i omsetningsmedlemsstaten, skal produksjonsmedlemsstatens betegnelse på næringsmiddelet ikke anvendes i omsetningsmedlemsstaten.
4. Næringsmiddelets betegnelse skal ikke erstattes med et navn som er beskyttet av immaterialrett, et varenavn eller et fantasinavn.
5. I vedlegg VI fastsettes særlige bestemmelser om næringsmiddelets betegnelse og opplysninger som skal ledsage den.

Artikkel 18

Ingrediensliste

1. Ingredienslisten skal ha en passende overskrift eller innledning som består av eller inneholder ordet «ingredienser». Den skal omfatte alle ingrediensene i næringsmiddelet angitt i synkende rekkefølge etter vekt som registrert på framstillingstidspunktet.
2. Ingrediensene skal eventuelt angis ved sin spesifikke betegnelse i samsvar med reglene fastsatt i artikkel 17 og i vedlegg VI.
3. Alle ingredienser som forekommer i form av industrielt framstilte nanomaterialer, skal være tydelig angitt i ingredienslisten. Ordet «nano» skal stå i parentes etter betegnelsen på slike ingredienser.

4. Tekniske bestemmelser om anvendelsen av nr. 1 og 2 i denne artikkel er fastsatt i vedlegg VII.
5. For å nå målene i denne forordning skal Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre og tilpasse definisjonen av industrielt framstilte nanomaterialer nevnt i artikkel 2 nr. 2 bokstav t) til den tekniske og vitenskapelige utvikling eller til definisjoner det er oppnådd enighet om på internasjonalt plan.

Artikkel 19

Utelatelse av ingredienslisten

1. Ingredienslisten kan utelates for følgende næringsmidler:
 - a) frisk frukt og friske grønnsaker, herunder poteter, som ikke er skrelt, snittet eller behandlet på lignende måte,
 - b) vann som er tilsatt karbondioksid, og der dette framgår av betegnelsen,
 - c) eddik framstilt ved gjæring, dersom den utelukkende kommer fra én enkelt råvare og det ikke er tilsatt andre ingredienser,
 - d) ost, smør, syrnet melk og syrnet fløte som ikke er tilsatt andre ingredienser enn melkeprodukter, næringsmiddelenzymer og mikroorganismekulturer som er nødvendige for framstillingen, eller det salt som er nødvendig for framstilling av annen ost enn fersk ost og smelteost,
 - e) næringsmidler som består av én ingrediens:
 - i) dersom næringsmiddelets betegnelse er identisk med ingrediensens betegnelse, eller
 - ii) dersom ingrediensens art klart framgår av næringsmiddelets betegnelse.
2. For å ta hensyn til relevansen for forbrukeren av en ingrediensliste over visse typer eller kategorier av næringsmidler kan Kommisjonen i unntakstilfeller ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 utfylle nr. 1 i denne artikkel, forutsatt at utelatelsene ikke fører til at sluttforbrukere eller storhusholdninger blir utilstrekkelig informert.

Artikkel 20

Utelatelse av næringsmiddelbestanddeler fra ingredienslisten

Uten at det berører artikkel 21, kan følgende næringsmiddelbestanddeler utelates fra ingredienslisten:

- a) bestanddeler i en ingrediens som under framstillingsprosessen midlertidig fjernes for deretter å bli tilsatt igjen i en mengde som ikke overstiger de opprinnelige andelene,
- b) tilsetningsstoffer og næringsmiddelenzymer
 - i) som forekommer i et næringsmiddel bare fordi de forekom i én eller flere av ingrediensene i det aktuelle næringsmiddelet, i samsvar med overføringsprinsippet omhandlet i artikkel 18 nr. 1 bokstav a) og b) i forordning (EF) nr. 1333/2008, forutsatt at de ikke lenger har noen teknisk funksjon i det ferdige produkt, eller
 - ii) som brukes som tekniske hjelpestoffer,
- c) bærestoffer og stoffer som ikke er tilsetningsstoffer, men som brukes på samme måte og med samme formål som bærestoffer, og som brukes i strengt nødvendige mengder,
- d) stoffer som ikke er tilsetningsstoffer, men som brukes på samme måte og med samme formål som hjelpestoffer og fortsatt finnes i det ferdige produkt, også i endret form,
- e) vann
 - i) når vannet under framstillingsprosessen utelukkende brukes til å rekonstituere en konsentrert eller tørket ingrediens, eller
 - ii) for en lake som vanligvis ikke konsumeres.

Artikkel 21

Merking av visse stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser

1. Uten at det berører bestemmelsene vedtatt i henhold til artikkel 44 nr. 2, skal opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c), oppfylle følgende krav:

- a) De skal angis i ingredienslisten i samsvar med bestemmelsene fastsatt i artikkel 18 nr. 1, med tydelig henvisning til betegnelsen på det stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II, og
- b) betegnelsen på stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II, skal framheves visuelt på en måte som tydelig skiller det fra resten av ingredienslisten, for eksempel ved hjelp av skrifttype, skriftstil eller bakgrunnsfarge.

Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal angivelsen av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) omfatte ordet «inneholder» etterfulgt av betegnelsen på det stoffet eller produktet som står oppført i vedlegg II.

Dersom flere ingredienser eller tekniske hjelpestoffer i et næringsmiddel stammer fra ett enkelt stoff eller produkt som står oppført i vedlegg II, skal dette i merkingen klart framgå for hver av de aktuelle ingrediensene eller hvert av de tekniske hjelpestoffene.

Angivelse av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) er ikke påkrevd dersom næringsmiddelets betegnelse klart viser til det aktuelle stoffet eller produktet.

2. For å sikre bedre informasjon til forbrukerne og ta hensyn til den seneste utviklingen i vitenskapelig og tekniske kunnskap skal Kommisjonen på nytt systematisk undersøke og om nødvendig ajourføre listen i vedlegg II ved hjelp av delegerte rettsakter, i samsvar med artikkel 51.

Dersom det foreligger tvingende hasterårsaker som skyldes en oppstått fare for forbrukernes helse, får framgangsmåten fastsatt i artikkel 52 anvendelse på delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel.

Artikkel 22

Mengdeangivelse av ingredienser

1. Mengden av en ingrediens eller kategori av ingredienser som brukes i produksjonen eller tilberedningen av et næringsmiddel, skal angis dersom den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser
 - a) inngår i næringsmiddelbetegnelsen eller vanligvis forbindes med den betegnelsen av forbrukeren,
 - b) framheves i merkingen ved hjelp av ord, bilder eller en grafisk framstilling, eller
 - c) er av vesentlig betydning for å kjennetegne et næringsmiddel og skille det fra andre produkter det vil kunne forveksles med på grunn av sin betegnelse eller sitt utseende.
2. Tekniske bestemmelser om anvendelsen av nr. 1, herunder særlige tilfeller der det for visse ingredienser ikke kreves mengdeangivelse, er fastsatt i vedlegg VIII.

Artikkel 23

Nettoinnhold

1. Et næringsmiddels nettoinnhold skal uttrykkes i liter, centiliter, milliliter, kilogram eller gram, avhengig av hva som måles, og skal angis
 - a) i volumenheter for flytende produkter,
 - b) i masseenheter for andre produkter.
2. For at forbrukeren bedre skal forstå næringsmiddelopplysningene på merkingen, kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 for visse særlige næringsmidler fastsette at nettoinnholdet skal uttrykkes på en annen måte enn den som er fastsatt i nr. 1 i denne artikkel.
3. Tekniske bestemmelser for anvendelsen av nr. 1, herunder særlige tilfeller der det ikke kreves angivelse av nettoinnhold, er fastsatt i vedlegg IX.

Artikkel 24

Holdbarhetsdato, siste forbruksdato og dato for innfrysing

1. For næringsmidler som ut fra et mikrobiologisk synspunkt er lett bedervelige, og som derfor etter et kort tidsrom kan utgjøre en umiddelbar fare for menneskers helse, skal holdbarhetsdatoen erstattes med siste forbruksdato. Etter siste forbruksdato skal et næringsmiddel anses for ikke å være trygt i samsvar med artikkel 14 nr. 2–5 i forordning (EF) nr. 178/2002.
2. Den relevante datoen skal angis i samsvar med vedlegg X.
3. For å sikre en ensartet anvendelse av angivelsesmåten for holdbarhetsdatoen nevnt i nr. 1 bokstav c) i vedlegg X kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter regler for dette. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 25

Vilkår for oppbevaring og bruk

1. Dersom næringsmidler krever særlige oppbevarings- og/eller bruksvilkår, skal disse angis.
2. For å muliggjøre korrekt oppbevaring eller bruk av næringsmiddelet etter at pakningen er åpnet, skal oppbevaringsvilkårene og/eller bruksperioden etter åpning eventuelt angis.

Artikkel 26

Opprinnelsesstat eller opphavssted

1. Denne artikkel berører ikke krav til merking fastsatt i særlige unionsbestemmelser, særlig rådsforordning (EF) nr. 509/2006 av 20. mars 2006 om garanterte tradisjonelle spesialiteter av landbruksvarer og næringsmidler¹ og rådsforordning (EF) nr. 510/2006 av 20. mars 2006 om vern av geografiske betegnelser og opprinnelsesbetegnelser for landbruksvarer og næringsmidler.²
2. Angivelse av opprinnelsesstat eller opphavssted er obligatorisk
 - a) dersom utelatelse av denne opplysningen vil kunne villede forbrukeren med hensyn til næringsmiddelets egentlige opprinnelsesstat eller opphavssted, særlig dersom opplysningene som ledsager næringsmiddelet, eller etiketten som helhet ellers kan gi inntrykk av at næringsmiddelet har en annen opprinnelsesstat eller et annet opphavssted,
 - b) for kjøtt som omfattes av Den kombinerte nomenklatur (KN) under kodene som er oppført i vedlegg XI. Anvendelsen av denne bokstav forutsetter vedtakelse av gjennomføringsrettsaktene nevnt i nr. 8.
3. Dersom næringsmiddelets opprinnelsesstat eller opphavssted er angitt, men ikke er identisk med hovedingrediensens opprinnelsesstat eller opphavssted,
 - a) skal også den aktuelle hovedingrediensens opprinnelsesstat eller opphavssted angis, eller
 - b) skal det angis at hovedingrediensen har en annen opprinnelsesstat eller et annet opphavssted enn næringsmiddelet.Anvendelsen av dette nummer forutsetter vedtakelse av gjennomføringsrettsaktene nevnt i nr. 8.

4. Kommisjonen skal innen fem år fra datoen da nr. 2 bokstav b) får anvendelse, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport med en vurdering av den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for produktene nevnt i nevnte bokstav.

5. Kommisjonen skal senest 13. desember 2014 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for følgende næringsmidler:

- a) andre typer kjøtt enn storfekjøtt og typene nevnt i nr. 2 bokstav b),
- b) melk,
- c) melk som inngår som ingrediens i melkeprodukter,
- d) uforedlede næringsmidler,
- e) produkter som består av bare én ingrediens,
- f) ingredienser som utgjør mer enn 50 % av et næringsmiddel.

6. Kommisjonen skal senest 13. desember 2013 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om den obligatoriske angivelsen av opprinnelsesstat eller opphavssted for kjøtt som brukes som ingrediens.

7. Rapportene nevnt i nr. 5 og 6 skal ta i betraktning nødvendigheten av å informere forbrukeren, gjennomførbarheten av obligatorisk angivelse av opprinnelsesstat eller opphavssted og en nytte- og kostnadsanalyse av å innføre slike tiltak, herunder den rettslige innvirkningen på det indre marked og innvirkningen på internasjonal handel.

Kommisjonens rapporter kan ledsages av forslag til endring av de relevante unionsbestemmelsene.

8. Etter konsekvensanalysen skal Kommisjonen senest 13. desember 2013 vedta gjennomføringsrettsakter om anvendelsen av nr. 2 bokstav b) i denne artikkel og anvendelsen av nr. 3 i denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

9. For næringsmidlene nevnt i nr. 2 bokstav b), nr. 5 bokstav a) og nr. 6 skal rapportene og konsekvensanalysene i henhold til denne artikkel blant annet vurdere forskjellige måter for angivelse av disse næringsmidlenes opprinnelsesstat eller opphavssted, særlig med hensyn til hver av de følgende viktige faktorer i dyrets liv:

- a) fødested,
- b) oppdrettssted,
- c) slaktested.

1 EUT L 93 av 31.3.2006, s. 1.

2 EUT L 93 av 31.3.2006, s. 12.

Artikkel 27 *Bruksanvisning*

1. Bruksanvisningen for et næringsmiddel skal utformes slik at næringsmiddelet kan brukes på riktig måte.

2. Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av nr. 1 for visse næringsmidler. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 28 *Alkoholstyrke*

1. Nærmere regler for angivelse av alkoholstyrke i volumprosent skal for produkter som klassifiseres i KN-kode 2204, være som fastsatt i de særlige unionsbestemmelsene som gjelder for disse produktene.

2. Sann alkoholstyrke i volumprosent for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, skal med unntak av drikkene nevnt i nr. 1 angis i samsvar med vedlegg XII.

Avsnitt 3 *Næringsdeklarasjon*

Artikkel 29 *Forholdet til annet regelverk*

1. Dette avsnitt får ikke anvendelse på næringsmidler som omfattes av følgende regelverk:

- a) europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/46/EF av 10. juni 2002 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosttilskudd,¹
- b) europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/54/EF av 18. juni 2009 om utnyttelse og markedsføring av naturlig mineralvann.²

2. Dette avsnitt berører ikke europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/39/EF av 6. mai 2009 om næringsmidler til bruk ved spesielle ernæringsmessige behov³ og de særdirrektiver som nevnes i direktivets artikkel 4 nr. 1.

1 EFT L 183 av 12.7.2002, s. 51.

2 EUT L 164 av 26.6.2009, s. 45.

3 EUT L 124 av 20.5.2009, s. 21.

Artikkel 30 *Innhold*

1. Den obligatoriske næringsdeklarasjonen skal inneholde følgende opplysninger:

- a) energiinnhold, og
- b) mengden av fett, mettede fettsyrer, karbohydrater, sukkerarter, protein og salt.

En opplysning om at saltinnholdet utelukkende skyldes naturlig forekommende natrium kan eventuelt oppføres i umiddelbar nærhet av næringsdeklarasjonen.

2. Innholdet i den obligatoriske næringsdeklarasjonen nevnt i nr. 1 kan utfylles med angivelse av mengden av ett eller flere av følgende stoffer:

- a) en-umettede fettsyrer,
- b) flerumettede fettsyrer,
- c) polyoler,
- d) stivelse,
- e) kostfiber,
- f) de vitaminer og mineraler som er oppført i del A nr. 1 i vedlegg XIII, og som forekommer i betydelige mengder som definert i nr. 2 i del A i vedlegg XIII.

3. Dersom merkingen av et ferdigpakket næringsmiddel har med den obligatoriske næringsdeklarasjonen nevnt i nr. 1, kan følgende opplysninger gjentas på pakningen:

- a) energiinnholdet, eller
- b) energiinnholdet sammen med mengden av fett, mettede fettsyrer, sukkerarter og salt.

4. Som unntak fra artikkel 36 nr. 1 kan innholdet i næringsdeklarasjonen begrenses til å omfatte bare energiinnholdet, dersom merkingen av produktene nevnt i artikkel 16 nr. 4 har med en næringsdeklarasjon.

5. Uten at det berører artikkel 44, og som unntak fra artikkel 36 nr. 1 kan innholdet i næringsdeklarasjonen, dersom merkingen av produktene nevnt i artikkel 44 nr. 1 har med en næringsdeklarasjon, begrenses til å omfatte bare

- a) energiinnholdet, eller
- b) energiinnholdet sammen med mengden av fett, mettede fettsyrer, sukkerarter og salt.

6. For å ta hensyn til relevansen av opplysningene nevnt i nr. 2–5 i denne artikkel for forbrukeropplysningen kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre listene i nr. 2–5 i denne artikkel ved å tilføye eller stryke opplysninger.

7. Kommisjonen skal senest 13. desember 2014, idet det tas hensyn til vitenskapelig dokumentasjon og erfaringer fra medlemsstatene, framlegge en rapport om forekomsten av transfettsyrer i næringsmidler og i det samlede kostholdet til befolkningen i Unionen. Målet med rapporten er å vurdere virkningen av egnede metoder som kan gjøre forbrukerne i stand til å velge sunnere næringsmidler og et generelt sunnere kosthold, eller som kan fremme tilbudet av sunnere næringsmidler til forbrukerne, blant annet ved at det opplyses om transfettsyrer til forbrukerne, eller ved begrensning av bruken av dem. Kommisjonens rapport skal eventuelt ledsages av et forslag til regelverk.

Artikkel 31

Beregning

1. Energiinnholdet skal beregnes ved hjelp av omregningsfaktorene oppført i vedlegg XIV.

2. Kommisjonen kan ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 vedta omregningsfaktorer for vitaminene og mineralene nevnt i del A nr. 1 i vedlegg XIII for mer nøyaktig beregning av innholdet av slike vitaminer og mineraler i næringsmidler. Disse omregningsfaktorene skal tilføyes i vedlegg XIV.

3. Energiinnholdet og mengdene av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 viser til mengdene i næringsmiddelet slik det selges.

Når det er hensiktsmessig, kan opplysningene gis for næringsmiddelet i tilberedt stand, forutsatt at det er gitt en tilstrekkelig utførlig beskrivelse av tilberedningsmåten, og at de opplysninger som gis, gjelder det spise- eller drikkeferdige produkt.

4. De deklarerte verdiene skal, alt etter omstendighetene, være gjennomsnittsverdier fastsatt på grunnlag av

- a) produsentens analyse av næringsmiddelet,
- b) beregning ut fra kjente eller faktiske gjennomsnittsverdier for ingrediensene som brukes, eller
- c) beregning ut fra alminnelig etablerte og aksepterte data.

Kommisjonen kan vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for ensartet gjennomføring av dette nummer med hensyn til nøyaktigheten av deklarerte verdier, for eksempel forskjeller mellom deklarerte verdier og de verdier som framkommer ved offentlig kontroll. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 32

Angivelse per 100 g eller per 100 ml

1. Energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 skal uttrykkes med målenhetene oppført i vedlegg XV.

2. Energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 skal uttrykkes per 100 g eller per 100 ml.

3. Dersom innholdet av vitaminer og mineraler deklarerer, skal dette i tillegg til uttrykksformen nevnt i nr. 2 uttrykkes i prosent av referanseinntakene angitt i del A nr. 1 i vedlegg XIII, per 100 g eller per 100 ml.

4. I tillegg til uttrykksformen nevnt i nr. 2 i denne artikkel kan energiinnholdet og mengdene av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1, 3, 4 og 5 eventuelt uttrykkes i prosent av referanseinntakene angitt i del B i vedlegg XIII, per 100 g eller per 100 ml.

5. Dersom opplysninger angis i samsvar med nr. 4, skal det i umiddelbar nærhet av disse tilføyes følgende forklaring: «Referanseinntak for en voksen gjennomsnittsperson (8 400 kJ/2 000 kcal)».

Artikkel 33

Angivelse per porsjon eller per forbruksenhet

1. I følgende tilfeller kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 angis per porsjon og/eller per forbruksenhet på en måte som er lett gjenkjennelig for forbrukeren, forutsatt at den anvendte porsjonen eller forbruksenheten er angitt på etiketten, og at antallet porsjoner eller enheter i pakningen angis:

- a) i tillegg til uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 2,
- b) i tillegg til uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 3 når det gjelder innholdet av vitaminer og mineraler,
- c) i tillegg til eller i stedet for uttrykksformen per 100 g eller per 100 ml nevnt i artikkel 32 nr. 4.

2. Som unntak fra artikkel 32 nr. 2 kan mengden av næringsstoffer og/eller prosentandelen av referanseinntaket fastsatt i del B i vedlegg XIII i tilfellene nevnt i artikkel 30 nr. 3 bokstav b) uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet.

Dersom mengden av næringsstoffer uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet i samsvar med første ledd, skal energiinnholdet uttrykkes per 100 g eller per 100 ml og per porsjon eller per forbruksenhet.

3. Som unntak fra artikkel 32 nr. 2 kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer og/eller prosentandelen av referanseinntaket fastsatt i del B i vedlegg XIII i tilfellene nevnt i artikkel 30 nr. 5 uttrykkes utelukkende per porsjon eller per forbruksenhet.

4. Porsjonen eller forbruksenheten som anvendes, skal angis i umiddelbar nærhet av næringsdeklarasjonen.

5. For å sikre ensartet gjennomføring av angivelsen av næringsinnhold per porsjon eller per forbruksenhet og for å gi forbrukerne et ensartet sammenligningsgrunnlag skal Kommisjonen, idet det tas hensyn til forbrukernes faktiske forbruksatferd og til kostanbefalinger, ved hjelp av gjennomføringsrettsakter vedta regler for angivelsen per porsjon eller per forbruksenhet for visse næringsmiddelkategorier. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 34

Presentasjon

1. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 og 2 skal angis i samme synsfelt. De skal angis samlet i et tydelig format og eventuelt i rekkefølgen angitt i vedlegg XV.

2. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 og 2 skal angis i tabellform med tallene under hverandre dersom plassen tillater det. Dersom det ikke er plass, skal opplysningene angis etter hverandre.

3. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 3 skal angis

- a) i hovedsynsfeltet, og
- b) med en skriftstørrelse som er i samsvar med artikkel 13 nr. 2.

Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 3 kan presenteres i et annet format enn det som er angitt i nr. 2 i denne artikkel.

4. Opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 4 og 5 kan presenteres i et annet format enn det som er angitt i nr. 2 i denne artikkel.

5. Dersom energiinnholdet eller mengden av næringsstoffer i et produkt er ubetydelig, kan opplysningene om disse elementene erstattes med en opplysning som for eksempel «Inneholder ubetydelige mengder av ... », som angis i nærheten av en eventuell næringsdeklarasjon.

For å sikre ensartet gjennomføring av dette nummer kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter om det energiinnhold og de mengder av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 som kan anses som ubetydelige. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

6. For å sikre ensartet anvendelse av presentasjonsmåten for næringsdeklarasjon i formatene nevnt i nr. 1–4 i denne artikkel kan Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter om dette. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Artikkel 35

Supplerende uttrykks- og presentasjonsformer

1. I tillegg til uttrykksformene nevnt i artikkel 32 nr. 2 og 4 og artikkel 33 samt presentasjonsformen nevnt i artikkel 34 nr. 2 kan energiinnholdet og mengden av næringsstoffer nevnt i artikkel 30 nr. 1–5 angis med andre uttrykksformer og/eller presenteres ved hjelp av grafikk eller symboler i tillegg til ord eller tall, forutsatt at følgende krav er oppfylt:

- a) De bygger på velfunderte og vitenskapelig gyldige forbrukerundersøkelser og villeder ikke forbrukeren som nevnt i artikkel 7,
- b) de er utviklet etter samråd med en rekke interessegrupper,

- c) de har til formål å gjøre det lettere for forbrukerne å forstå næringsmiddelets bidrag til eller betydning for kostens energi- og næringsinnhold,
 - d) det finnes vitenskapelig gyldig dokumentasjon på at gjennomsnittsforbrukeren forstår disse uttrykks- og presentasjonsformene,
 - e) når det gjelder andre uttrykksformer, skal de bygge enten på de harmoniserte referansemengdene for inntak fastsatt i vedlegg XIII eller dersom slike ikke er fastsatt, på allment anerkjente vitenskapelige råd om inntak av energi eller næringsstoffer,
 - f) de er objektive og ikke-diskriminerende, og
 - g) bruken av dem er ikke til hinder for fritt varebytte.
2. Medlemsstatene kan anbefale driftsansvarlige for næringsmiddelforetak å bruke én eller flere supplerende måter å uttrykke eller presentere næringsdeklarasjonen på som de anser best oppfyller kravene fastsatt i nr. 1 bokstav a)–g). Medlemsstatene skal framlegge detaljerte opplysninger om slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for Kommisjonen.
3. Medlemsstatene skal sikre passende overvåking av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon som anvendes på markedet på deres territorium.
- For å lette overvåkingen av anvendelsen av slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer kan medlemsstatene kreve at driftsansvarlige for næringsmiddelforetak som på deres territorium bringer i omsetning næringsmidler med slike opplysninger, skal underrette vedkommende myndighet om anvendelsen av supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer og gi myndigheten relevant dokumentasjon på oppfyllelsen av kravene fastsatt i nr. 1 bokstav a)–g). I slike tilfeller kan det også kreves underretning om opphør av anvendelsen av slike supplerende uttrykks- og presentasjonsformer.
4. Kommisjonen skal lette og organisere utvekslingen av informasjon mellom medlemsstatene, Kommisjonen og de berørte parter i spørsmål om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer for næringsdeklarasjon.
5. I lys av de erfaringer som er gjort, skal Kommisjonen senest 13. desember 2017 oversende Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av supplerende uttrykks- og presentasjonsformer, om deres innvirkning på det indre marked og om hvorvidt det er tilrådelig med ytterligere harmonisering av disse uttrykks- og presentasjonsformene. For dette formål skal medlemsstatene framlegge for Kommisjonen relevante opplysninger om anvendelsen av slike supplerende uttrykks- eller presentasjonsformer på markedet på deres territorium. Kommisjonens rapport kan ledsages av forslag til endring av de relevante unionsbestemmelser.
6. For å sikre ensartet anvendelse av denne artikkel skal Kommisjonen vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter nærmere regler for gjennomføringen av nr. 1, 3 og 4 i denne artikkel. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.

Kapittel V

Frivillige næringsmiddelopplysninger

Artikkel 36

Gjeldende krav

1. Dersom næringsmiddelopplysningene nevnt i artikkel 9 og 10 angis på frivillig grunnlag, skal de oppfylle kravene fastsatt i kapittel IV avsnitt 2 og 3.
 2. Næringsmiddelopplysninger som angis på frivillig grunnlag, skal oppfylle følgende krav:
 - a) De skal ikke villedde forbrukeren, som nevnt i artikkel 7,
 - b) de skal ikke være tvetydige eller forvirrende for forbrukeren, og
 - c) de skal eventuelt være basert på relevante vitenskapelige data.
 3. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter for anvendelsen av kravene nevnt i nr. 2 i denne artikkel når det gjelder følgende frivillige næringsmiddelopplysninger:
 - a) opplysninger om mulig og utilsiktet forekomst i næringsmidler av stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser,
 - b) opplysninger om et næringsmiddels egnethet for vegetarianere eller veganere, og
 - c) angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper i tillegg til referanseinntakene fastsatt i vedlegg XIII.
- **M1**
- d) opplysninger om fravær av eller redusert forekomst av gluten i næringsmidler.
- ◄ **M1**
- Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter framgangsmåten med undersøkelseskomité omhandlet i artikkel 48 nr. 2.
4. Dersom driftsansvarlige for næringsmiddelforetak angir frivillige næringsmiddelopplysninger som er innbyrdes avvikende og kan villedde eller forvirre forbrukerne, kan Kommisjonen for å sikre at forbrukerne blir korrekt informert, ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 vedta bestemmelser om frivillige næringsmiddelopplysninger i tillegg til dem som er nevnt i nr. 3 i denne artikkel.

Artikkel 37 *Presentasjon*

Frivillige næringsmiddelopplysninger skal ikke vises på bekostning av plassen som står til rådighet for obligatoriske næringsmiddelopplysninger.

Kapittel VI *Nasjonale tiltak*

Artikkel 38 *Nasjonale tiltak*

1. Når det gjelder spørsmål som spesifikt harmoniseres ved denne forordning, kan medlemsstatene ikke vedta eller opprettholde nasjonale tiltak, med mindre dette tillates i unionsretten. Disse nasjonale tiltakene skal ikke være til hinder for fritt varebytte, for eksempel ved å forskjellsbehandle næringsmidler fra andre medlemsstater.

2. Med forbehold for artikkel 39 kan medlemsstatene vedta nasjonale tiltak om spørsmål som ikke spesifikt harmoniseres ved denne forordning, forutsatt at de ikke forbyr, hindrer eller begrenser et fritt varebytte som er i samsvar med denne forordning.

Artikkel 39 *Nasjonale tiltak med hensyn til supplerende obligatoriske opplysninger*

1. I tillegg til de obligatoriske opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 og artikkel 10 kan medlemsstatene etter framgangsmåten i artikkel 45 vedta tiltak med krav om supplerende obligatoriske opplysninger for visse typer eller kategorier av næringsmidler, med begrunnelse i hensynet til minst ett av følgende:

- a) vern av folkehelsen,
- b) vern av forbrukerne,
- c) bekjempelse av svindel,
- d) vern av industriell og kommersiell eiendomsrett, angivelser av opphav, registrerte opprinnelsesbetegnelser og bekjempelse av illojal konkurranse.

2. Medlemsstatene kan innføre tiltak for obligatorisk angivelse av næringsmidlers opprinnelsesstat eller opphavssted i henhold til nr. 1 bare dersom det finnes en påvist sammenheng mellom visse av næringsmiddelets kvaliteter og dets opprinnelse eller opphav. Når medlemsstatene underretter Kommisjonen om slike tiltak, skal de framlegge dokumentasjon på at flertallet av forbrukerne legger denne opplysningen betydelig verdi.

Artikkel 40 *Melk og melkeprodukter*

Medlemsstatene kan vedta tiltak som fraviker artikkel 9 nr. 1 og artikkel 10 nr. 1 for melk og melkeprodukter som tappes på glassflasker beregnet på ombruk.

De skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse tiltakene.

Artikkel 41 *Alkoholholdige drikker*

I påvente av at det vedtas unionsbestemmelser som nevnt i artikkel 16 nr. 4, kan medlemsstatene opprettholde nasjonale tiltak med hensyn til angivelse av ingredienser i drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol.

Artikkel 42 *Angivelse av nettoinnhold*

I mangel av unionsbestemmelsene nevnt i artikkel 23 nr. 2 for angivelse av nettoinnhold for visse næringsmidler på en annen måte enn det som er fastsatt i artikkel 23 nr. 1, kan medlemsstatene opprettholde nasjonale tiltak vedtatt før 12. desember 2011.

Medlemsstatene skal innen 13. desember 2014 underrette Kommisjonen om slike tiltak. Kommisjonen skal formidle dem videre til de øvrige medlemsstatene.

Artikkel 43 *Frivillig angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper*

I påvente av at det vedtas unionsbestemmelser som nevnt i artikkel 36 nr. 3 bokstav c), kan medlemsstatene vedta nasjonale tiltak med hensyn til frivillig angivelse av referanseinntak for bestemte befolkningsgrupper.

Medlemsstatene skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til disse tiltakene.

Artikkel 44

Nasjonale tiltak for næringsmidler som ikke er ferdigpakket

1. For næringsmidler som frambyes for salg til sluttforbruker eller til storhusholdninger uten å være ferdigpakket, eller for næringsmidler som pakkes på salgsstedet på anmodning fra kjøperen eller er ferdigpakket med sikte på umiddelbart salg,
 - a) er angivelse av opplysningene nevnt i artikkel 9 nr. 1 bokstav c) obligatorisk,
 - b) er angivelse av de øvrige opplysningene nevnt i artikkel 9 og 10 ikke obligatorisk, med mindre medlemsstatene vedtar nasjonale tiltak som krever at noen av eller alle disse opplysningene eller deler av disse opplysningene skal angis.
2. Medlemsstatene kan vedta nasjonale tiltak for hvordan opplysningene eller deler av opplysningene nevnt i nr. 1 skal gjøres tilgjengelige, herunder eventuelt hvilken uttrykks- eller presentasjonsform som skal anvendes.
3. Medlemsstatene skal umiddelbart oversende Kommisjonen teksten til tiltakene nevnt i nr. 1 bokstav b) og i nr. 2.

Artikkel 45

Framgangsmåte for melding

1. Når det vises til denne artikkel, skal den medlemsstaten som anser at det er nødvendig å vedta et nytt regelverk for næringsmiddelopplysninger, på forhånd underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om de planlagte tiltakene og begrunne dem.
2. Kommisjonen skal rådspørre Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen, som er nedsatt ved artikkel 58 nr. 1 i forordning (EF) nr. 178/2002, dersom den anser at slik rådspørring er nyttig, eller dersom en medlemsstat ber om det. I så fall skal Kommisjonen sikre at denne framgangsmåten er oversiktlig for alle berørte parter.
3. Den medlemsstaten som anser at det er nødvendig å vedta et nytt regelverk for næringsmiddelopplysninger, kan treffe de planlagte tiltakene tidligst tre måneder etter at underretningen nevnt i nr. 1 er gitt, og forutsatt at den ikke har mottatt negativ uttalelse fra Kommisjonen.
4. Dersom Kommisjonens uttalelse er negativ, skal Kommisjonen innen utløpet av fristen nevnt i nr. 3 i denne artikkel innlede framgangsmåten for undersøkelse nevnt i artikkel 48 nr. 2 for å fastslå hvorvidt de planlagte tiltakene kan iverksettes, eventuelt med passende endringer.
5. Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF av 22. juni 1998 om en informasjonsprosedyre for standarder og tekniske forskrifter samt regler for informasjonssamfunnstjenester¹ får ikke anvendelse på tiltak som omfattes av framgangsmåten for melding omhandlet i denne artikkel.

¹ EFT L 204 av 21.7.1998, s. 37.

Kapittel VII

Gjennomføringsbestemmelser, endringsbestemmelser og sluttbestemmelser

Artikkel 46

Endring av vedleggene

For å ta hensyn til den tekniske og vitenskapelige utvikling, forbrukernes helse eller forbrukernes informasjonsbehov, og med forbehold for bestemmelsene i artikkel 10 nr. 2 og artikkel 21 nr. 2 om endring av vedlegg II og III, kan Kommisjonen ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51 endre vedleggene til denne forordning.

Artikkel 47

Overgangsperiode og anvendelsesdato for gjennomføringstiltak eller delegerte rettsakter

1. Uten at det berører nr. 2 i denne artikkel, skal Kommisjonen ved utøvelsen av den myndighet den er gitt ved denne forordning til å vedta tiltak ved hjelp av gjennomføringsrettsakter etter framgangsmåten med undersøkelseskommité nevnt i artikkel 48 nr. 2 eller ved hjelp av delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 51,
 - a) fastsette en passende overgangsperiode for anvendelsen av de nye tiltakene da næringsmidler med etiketter som ikke er i samsvar med de nye tiltakene, kan bringes i omsetning, og da lagre av slike næringsmidler som er brakt i omsetning innen utgangen av overgangsperioden, fortsatt kan selges etter utgangen av overgangsperioden, inntil lagrene er tomme, og
 - b) sikre at disse tiltakene får anvendelse fra 1. april i et gitt kalenderår.
2. Nr. 1 får ikke anvendelse i hastesaker dersom formålet med tiltakene i nevnte nummer er vern av menneskers helse.

Artikkel 48

Komité

1. Kommisjonen skal bistås av Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen nedsatt ved artikkel 58 nr. 1 i forordning (EF) nr. 178/2002. Denne komiteen er en komité som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Dersom komiteen ikke avgir uttalelse, skal Kommisjonen ikke vedta utkastet til gjennomføringsrettsakt, og artikkel 5 nr. 4 tredje ledd i forordning (EU) nr. 182/2011 får anvendelse.

Artikkel 49

Endring av forordning (EF) nr. 1924/2006

I artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1924/2006 skal første og annet ledd lyde:

«Deklarasjon av næringsinnhold er obligatorisk for produkter som det framsettes en ernærings- og/eller helsepåstand om, med mindre det dreier seg om kollektive reklamekampanjer. Den informasjonen som skal gis, skal bestå av opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne.* Dersom det framsettes en ernærings- og/eller helsepåstand om et næringsstoff nevnt i artikkel 30 nr. 2 i forordning (EU) nr. 1169/2011, skal mengden av dette næringsstoffet angis i samsvar med artikkel 31–34 i nevnte forordning.

Mengden av det eller de stoffene som ernærings- eller helsepåstanden gjelder, og som ikke framgår av deklarasjonen av næringsinnhold, skal angis i samme synsfelt som deklarasjonen av næringsinnhold og uttrykkes i samsvar med artikkel 31, 32 og 33 i forordning (EU) nr. 1169/2011. Målenhetene som anvendes for å angi mengden av et stoff, skal være relevante for hvert av de aktuelle stoffene.

* EUT L 304 av 22.11.2011, s. 18.»

Artikkel 50

Endring av forordning (EF) nr. 1925/2006

Artikkel 7 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1925/2006 skal lyde:

«3. Deklarasjon av næringsinnhold er obligatorisk for produkter som er tilsatt vitaminer og mineraler, og som omfattes av denne forordning. Den informasjonen som skal gis, skal bestå av opplysningene nevnt i artikkel 30 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1169/2011 av 25. oktober 2011 om næringsmiddelopplysninger til forbrukerne,* og av en angivelse av de samlede mengdene av vitaminer og mineraler som er tilsatt i næringsmiddelet.

* EUT L 304 av 22.11.2011, s. 18.»

Artikkel 51

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen på vilkårene fastsatt i denne artikkel.
2. Myndigheten til å vedta de delegerte rettsaktene nevnt i artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr. 3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og artikkel 46 gis Kommisjonen for en periode på fem år fra 12. desember 2011. Kommisjonen skal utarbeide en rapport om den delegerte myndighet senest ni måneder før utløpet av femårsperioden. Den delegerte myndighet skal stilltiende forlenges med perioder av tilsvarende varighet, med mindre Europaparlamentet eller Rådet motsetter seg slik forlengelse senest tre måneder før utløpet av hver periode.
3. Den delegerte myndighet nevnt i artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr. 3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og artikkel 46 kan til enhver tid tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndighet som er angitt i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av de delegerte rettsakter som allerede har trådt i kraft.
4. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den samtidig underrette Europaparlamentet og Rådet.
5. En delegert rettsakt som vedtas i henhold til artikkel 9 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, artikkel 12 nr. 3, artikkel 13 nr. 4, artikkel 18 nr. 5, artikkel 19 nr. 2, artikkel 21 nr. 2, artikkel 23 nr. 2, artikkel 30 nr. 6, artikkel 31 nr. 2, artikkel 36 nr. 4 og artikkel 46, trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har kommet med innvendinger innen en periode på to måneder fra den dagen underretning om rettsakten er gitt til Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne perioden begge har informert Kommisjonen om at de ikke vil komme med innvendinger. Denne perioden forlenges med to måneder på initiativ fra Europaparlamentet eller Rådet.

Artikkel 52

Framgangsmåte for behandling av hastesaker

1. Delegerte rettsakter som vedtas i henhold til denne artikkel, trer i kraft umiddelbart og får anvendelse så lenge det ikke framsettes innvendinger i samsvar med nr. 2. I meldingen til Europaparlamentet og Rådet om en delegert rettsakt skal det begrunnes hvorfor framgangsmåten for behandling av hastesaker er anvendt.
2. Europaparlamentet eller Rådet kan framsette innvendinger mot en delegert rettsakt etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 51 nr. 5. I så fall skal Kommisjonen oppheve rettsakten umiddelbart etter at Europaparlamentet eller Rådet har meddelt den sin beslutning om innvending.

Artikkel 53

Oppheving

1. Direktiv 87/250/EØF, 90/496/EØF, 1999/10/EF, 2000/13/EF, 2002/67/EF og 2008/5/EF samt forordning (EF) nr. 608/2004 oppheves fra 13. desember 2014.
2. Henvisninger til de opphevede rettsaktene skal forstås som henvisninger til denne forordning.

Artikkel 54

Overgangstiltak

1. Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 13. desember 2014, og som ikke oppfyller kravene i denne forordning, kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 13. desember 2016, og som ikke oppfyller kravene fastsatt i artikkel 9 nr. 1 bokstav l), kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

Næringsmidler som bringes i omsetning eller merkes før 1. januar 2014, og som ikke oppfyller kravene fastsatt i del B i vedlegg VI, kan omsettes til næringsmiddellagrene er tømt.

2. Mellom 13. desember 2014 og 13. desember 2016 skal næringsdeklarasjonen, dersom den gis på frivillig grunnlag, være i samsvar med artikkel 30–35.

3. Uten hensyn til direktiv 90/496/EØF, artikkel 7 i forordning (EF) nr. 1924/2006 og artikkel 7 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1925/2006 kan næringsmidler som er merket i samsvar med artikkel 30–35 i denne forordning, bringes i omsetning før 13. desember 2014.

Uten hensyn til kommisjonsforordning (EF) nr. 1162/2009 av 30. november 2009 om fastsettelse av overgangsbestemmelser om gjennomføringen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 853/2004, (EF) nr. 854/2004 og (EF) nr. 882/2004¹ kan næringsmidler som er merket i samsvar med del B i vedlegg VI til denne forordning, bringes i omsetning før 1. januar 2014.

¹ EUT L 314 av 1.12.2009, s. 10.

Artikkel 55

Ikrafttredelse og anvendelsesdato

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 13. desember 2014, med unntak av artikkel 9 nr. 1 bokstav l), som får anvendelse fra 13. desember 2016, og del B i vedlegg VI, som får anvendelse fra 1. januar 2014.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Strasbourg, 25. oktober 2011.

For Europaparlamentet
J. BUZEK
President

For Rådet
M. DOWGIELEWICZ
Formann

Vedlegg I

Særlige definisjoner

Som nevnt i artikkel 2 nr. 4

1. Med «næringsdeklarasjon» eller «deklarasjon av næringsinnhold» menes opplysninger om
 - a) energiinnhold, eller
 - b) energiinnhold og bare ett eller flere av følgende næringsstoffer:
 - fett (mettede fettsyrer, en-umettede fettsyrer, flerumettede fettsyrer),
 - karbohydrat (sukkerarter, polyoler, stivelse),
 - salt,
 - kostfiber,
 - protein,
 - vitaminer og mineraler som er oppført i del A nr. 1 i vedlegg XIII, og som forekommer i betydelige mengder som definert i del A nr. 2 i vedlegg XIII.
2. Med «fett» menes den samlede mengden lipider, herunder fosfolipider.
3. Med «mettede fettsyrer» menes fettsyrer uten dobbeltbinding.
4. Med «transfettsyrer» menes fettsyrer med minst én ikke-konjugert (dvs. atskilt av minst én metylengruppe) karbon-karbon-dobbelbinding i trans-konfigurasjonen.
5. Med «en-umettede fettsyrer» menes fettsyrer med én cis-dobbelbinding.
6. Med «flerumettede fettsyrer» menes fettsyrer med to eller flere cis, cis-metylenseparerte dobbeltbindinger.
7. Med «karbohydrat» menes ethvert karbohydrat som metaboliseres i mennesker, herunder polyoler.
8. Med «sukkerarter» menes alle mono- og disakkarider som forekommer i næringsmidler, unntatt polyoler.
9. Med «polyoler» menes alkoholer som inneholder mer enn to hydroksylgrupper.
10. Med «protein» menes proteininnholdet som beregnes ved hjelp av følgende formel: protein = totalt nitrogen analysert med Kjeldahl-metoden $\times 6,25$.

11. Med «salt» menes saltinnholdet som beregnes ved hjelp av følgende formel: salt = natrium $\times$ 2,5.
12. Med «kostfiber» menes karbohydratpolymerer med tre eller flere monomerenheter som verken fordøyes eller absorberes i tynntarmen hos mennesker, og som tilhører følgende kategorier:
 - spiselige karbohydratpolymerer som er naturlig til stede i spiseferdige næringsmidler,
 - spiselige karbohydratpolymerer som er utvunnet av næringsmiddelråvarer ved hjelp av fysiske, enzymatiske eller kjemiske metoder, og som har en gunstig fysiologisk virkning som er dokumentert ved allment anerkjente vitenskapelige beviser,
 - spiselige syntetiske karbohydratpolymerer som har en gunstig fysiologisk virkning som er dokumentert ved allment anerkjente vitenskapelige beviser.
13. Med «gjennomsnittsverdi» menes den verdi som best representerer den mengde av et næringsstoff som et visst næringsmiddel inneholder, og der det tas hensyn til den margin som skyldes sesongmessige variasjoner, forbruksmønstre og andre faktorer som kan ha innvirkning på den faktiske verdi.

Vedlegg II

Stoffer eller produkter som forårsaker allergier eller intoleranser

► M2

1. Kornslag som inneholder gluten, dvs. hvete (f.eks. spelt og khorasanhvete), rug, bygg, havre eller hybridiserte stammer av disse, og produkter framstilt av slike kornslag, unntatt:

◄ M2

- a) glukosesiruper framstilt av hvete, herunder dekstrose,¹
 - b) maltdekstriner framstilt av hvete,¹
 - c) glukosesiruper framstilt av bygg,
 - d) kornslag som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol.
 2. Skalldyr og produkter framstilt av skalldyr.
 3. Egg og produkter framstilt av egg.
 4. Fisk og produkter framstilt av fisk, unntatt
 - a) fiskegelatin som brukes som bærestoff for vitamin- eller karotenoidpreparater,
 - b) fiskegelatin eller fiskelim som brukes som klaringsmiddel i øl og vin.
 5. Peanøtter og produkter framstilt av peanøtter.
 6. Soyabønner og produkter framstilt av soyabønner, unntatt
 - a) raffinert soyaolje og -fett,¹
 - b) naturlige blandede tokoferoler (E306), naturlig D-alfa-tokoferol, naturlig D-alfa-tokoferolacetat og naturlig D-alfa-tokoferylsyresuksinat fra soyabønner,
 - c) fytosteroler og fytosterolestere framstilt av vegetabiliske oljer fra soyabønner,
 - d) fytostanolestere framstilt av vegetabiliske steroler fra soyabønner.
 7. Melk og produkter framstilt av melk (herunder laktose), unntatt
 - a) myse som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol,
 - b) laktitol.
 8. Nøtter, dvs. mandler (*Amygdalus communis* L.), hasselnøtter (*Corylus avellana*), valnøtter (*Juglans regia*), kasjunøtter (*Anacardium occidentale*), pekannøtter (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), paranøtter (*Bertholletia excelsa*), pistasienøtter (*Pistacia vera*) og macadamianøtter (*Macadamia ternifolia*), og produkter framstilt av slike nøtter, unntatt nøtter som brukes til framstilling av alkoholholdige destillater, herunder landbruksetanol.
 9. Selleri og produkter framstilt av selleri.
 10. Sennep og produkter framstilt av sennep.
 11. Sesamfrø og produkter framstilt av sesamfrø.
 12. Svoveldioksid og sulfitter i konsentrasjoner på mer enn 10 mg/kg eller 10 mg/liter som totalt SO₂, som skal beregnes for produkter slik de frambyes for konsum eller slik de rekonstitueres i samsvar med produsentens anvisninger.
 13. Lupin og produkter framstilt av lupin.
 14. Bløtdyr og produkter framstilt av bløtdyr.
- ¹ Gjelder også produkter framstilt av disse, dersom den bearbeiding de har gjennomgått, ikke antas å øke den allergiframkallende evnen som Myndigheten har fastsatt for produktet de stammer fra.

Vedlegg III

Næringsmidler med merking som skal omfatte én eller flere tilleggsopplysninger

Næringsmiddeltype eller -kategori	Opplysning
1. Næringsmidler emballert i visse gasser	
1.1. Næringsmidler med forlenget holdbarhet som følge av bruk av emballasjegasser tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	«Pakket i beskyttende atmosfære».
2. Næringsmidler som inneholder søtstoffer	

Næringsmiddeltype eller -kategori	Opplysning
2.1. Næringsmidler som inneholder ett eller flere søtstoffer tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder søtstoff(er)» skal ledsage næringsmiddelets betegnelse.
2.2. Næringsmidler som inneholder både tilsatt sukker og ett eller flere søtstoffer tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder sukker og søtstoff(er)» skal ledsage næringsmiddelets betegnelse.
2.3. Næringsmidler som inneholder aspartam/salt av aspartam og acesulfam tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	Opplysningen «Inneholder aspartam (en kilde til fenylalanin)» skal påføres etiketten dersom aspartam/salt av aspartam og acesulfam er angitt i ingredienslisten bare i form av et E-nummer. Opplysningen «Inneholder en kilde til fenylalanin» skal påføres etiketten dersom aspartam/salt av aspartam og acesulfam er angitt i ingredienslisten med sin spesifikke betegnelse.
2.4. Næringsmidler som inneholder minst 10 % tilsatte polyoler tillatt i henhold til forordning (EF) nr. 1333/2008.	«Overdrevet inntak kan ha avførende virkning».
3. Næringsmidler som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat	
3.1. Sukkervarer eller drikker som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en konsentrasjon på 100 mg/kg eller 10 mg/l eller mer.	Opplysningen «Inneholder lakris» skal tilføyes umiddelbart etter ingredienslisten, med mindre ordet «lakris» allerede inngår i ingredienslisten eller i næringsmiddelets betegnelse. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.
3.2. Sukkervarer som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i en konsentrasjon på minst 4 g/kg.	Opplysningen «Inneholder lakris – personer med høyt blodtrykk bør unngå overdrevet inntak» skal tilføyes umiddelbart etter ingredienslisten. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.
3.3. Drikker som inneholder glycyrrhizinsyre eller ammoniumglycyrrhizinat som følge av tilsetning av selve stoffet eller lakrisplanten <i>Glycyrrhiza glabra</i> i konsentrasjoner på minst 50 mg/l, eller minst 300 mg/l for drikker som inneholder minst 1,2 volumprosent alkohol. ¹	Opplysningen «Inneholder lakris – personer med høyt blodtrykk bør unngå overdrevet inntak» skal tilføyes umiddelbart etter ingredienslisten. Dersom det ikke finnes noen ingrediensliste, skal opplysningen ledsage næringsmiddelets betegnelse.
4. Drikker med høyt koffeininnhold eller næringsmidler tilsatt koffein	
4.1. Drikker – med unntak av drikker som er basert på kaffe, te eller kaffe- eller teekstrakt, og som har en næringsmiddelbetegnelse som inneholder ordene «kaffe» eller «te» – som – er beregnet på konsum uten bearbeiding og inneholder mer koffein enn 150 mg/l, uansett kilde, eller – er i konsentrert eller tørket form og etter rekonstituering inneholder mer koffein enn 150 mg/l, uansett kilde.	«Høyt koffeininnhold. Bør ikke inntas av barn eller gravide eller ammende kvinner» skal stå i samme synsfelt som drikkens betegnelse, fulgt av en merknad i parentes, i samsvar med artikkel 13 nr. 1 i denne forordning, til koffeininnholdet uttrykt i mg per 100 ml.
4.2. Andre næringsmidler enn drikker, som inneholder koffein som er tilsatt med et fysiologisk formål.	«Inneholder koffein. Bør ikke inntas av barn eller gravide» skal stå i samme synsfelt som næringsmiddelets betegnelse, fulgt av en henvisning i parentes, i samsvar med artikkel 13 nr. 1 i denne forordning, til koffeininnholdet uttrykt i mg per 100 ml. For kosttilskudd skal koffeininnholdet per porsjon uttrykkes i forhold til anbefalt daglig dose i merkingen.
5. Næringsmidler tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere	
5.1. Næringsmidler og næringsmiddelingsredienser tilsatt fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere.	1) «Tilsatt plantesteroler» eller «Tilsatt plantestano-ler» skal stå i samme synsfelt som næringsmiddelets betegnelse. 2) Mengden av tilsatte fytosteroler, fytosterolestere, fytostanoler eller fytostanolestere (uttrykt i prosent eller som gram av frie fytosteroler/fytostanoler per 100 g eller 100 ml av næringsmiddelet) skal stå oppført i

Næringsmiddeltype eller -kategori	Opplysning
	ingredienslisten. ► M2 3) En merknad om at produktet ikke er beregnet på personer som ikke trenger å kontrollere kolesterolinnholdet i blodet. ◄ M2 4) En merknad om at pasienter som tar kolesterolsenkende medisiner, bare bør bruke produktet under tilsyn av lege. 5) En lett synlig merknad om at næringsmiddelet kanskje ikke er ernæringsmessig egnet for gravide eller ammende kvinner eller for barn under fem år. 6) Råd om at næringsmiddelet skal anvendes som en del av et balansert og variert kosthold, som blant annet omfatter regelmessig inntak av frukt og grønnsaker for å opprettholde karotenoidnivåene. 7) I samme synsfelt som merknaden i nr. 3 ovenfor: en merknad om at inntak av mer enn tre gram per dag av tilsatte plantesteroler/plantestanoler bør unngås. 8) En definisjon av en porsjon av det aktuelle næringsmiddelet eller den aktuelle næringsmiddelingsrediensen (fortrinnsvis i g eller ml) med angivelse av hvilken mengde plantesteroler/plantestanoler en porsjon inneholder.
6. Fryst kjøtt, fryst bearbeidet kjøtt og fryste uforedledede fiskerivarer	
6.1. Fryst kjøtt, fryst bearbeidet kjøtt og fryste uforedledede fiskerivarer.	Datoen for innfrysing eller datoen for første innfrysing dersom produktet har vært fryst mer enn én gang, i samsvar med nr. 3 i vedlegg X.

1 Verdiene får anvendelse på produkter slik de frambyes for konsum eller slik de rekonstitueres i samsvar med produsentens anvisninger.

Vedlegg IV Definisjon av x-høyde

X-høyde

Tegnforklaring

- 1 Overlinje
- 2 Versallinje
- 3 Midtlinje
- 4 Grunnlinje
- 5 Underlinje
- 6 X-høyde
- 7 Skriftstørrelse

Vedlegg V

Næringsmidler som er unntatt fra kravet om obligatorisk næringsdeklarasjon

1. Uforedledede produkter som bare består av én ingrediens eller kategori av ingredienser.
2. Uforedledede produkter som bare har gjennomgått foredling i form av modning, og som bare består av én ingrediens eller kategori av ingredienser.
3. Drikkevann, herunder drikkevann som bare er blitt tilsatt karbondioksid og/eller aromaer.
4. Krydderurter, kryddere eller blandinger av disse.
5. Salt og salterstatninger.

6. Bordsøtningsmidler.
 7. Produkter som omfattes av europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/4/EF av 22. februar 1999 om kaffe- og sikoriekstrakter,¹ samt hele eller malte kaffebønner og hele eller malte koffeinfrie kaffebønner.
 8. Urte- og fruktte, te, koffeinfri te, pulverte eller teekstrakt, koffeinfri pulverte eller teekstrakt som ikke inneholder andre tilsatte ingredienser enn aromaer som ikke endrer teens næringsverdi.
 9. Eddik framstilt ved gjæring og eddikerstatninger, herunder dem som bare er tilsatt aromaer.
 10. Aromaer.
 11. Tilsetningsstoffer i næringsmidler.
 12. Tekniske hjelpestoffer.
 13. Næringsmiddelenzymer.
 14. Gelatin.
 15. Gelédannende stoffer.
 16. Gjær.
 17. Tyggegummi.
 18. Næringsmidler i emballasje eller beholdere med en største overflate på mindre enn 25 cm².
 19. Næringsmidler, herunder håndverksmessig framstilte næringsmidler, som produsenter av små mengder varer leverer direkte til sluttforbrukeren eller til lokale detaljforretninger som leverer direkte til sluttforbrukeren.
- 1 EFT L 66 av 13.3.1999, s. 26.

Vedlegg VI

Næringsmiddelets betegnelse og særlige tilleggsopplysninger

Del A – Obligatoriske opplysninger som skal ledsage næringsmiddelets betegnelse

1. Næringsmiddelets betegnelse skal omfatte eller ledsages av en opplysning om næringsmiddelets fysiske tilstand eller den særlige behandling som næringsmiddelet har fått (f.eks. i pulverform, fryst på nytt, frysetørket, dypfryst, konsentrert, røkt) i de tilfeller der utelatelse av en slik opplysning kan villedde kjøperen.
 2. Dersom et næringsmiddel har vært fryst før salg og selges opptint, skal næringsmiddelets betegnelse ledsages av angivelsen «opptint».

Dette kravet gjelder ikke for

 - a) ingredienser som inngår i sluttproduktet,
 - b) næringsmidler der innfrysing er et teknologisk nødvendig ledd i produksjonsprosessen,
 - c) næringsmidler hvis sikkerhet eller kvalitet ikke påvirkes negativt av opptining.

Dette nummer berører ikke nr. 1.
 3. Næringsmidler som er behandlet med ioniserende stråling, skal påføres en av følgende angivelser:

«bestrålt» eller «behandlet med ioniserende stråling» og andre angivelser som angitt i europaparlaments- og rådsdirektiv 1999/2/EF av 22. februar 1999 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om næringsmidler og næringsmiddelingsredienser behandlet med ioniserende stråling.¹
 4. Når det gjelder næringsmidler der en bestanddel eller ingrediens som forbrukerne forventer at normalt brukes eller forekommer naturlig, er blitt erstattet med en annen bestanddel eller ingrediens, skal merkingen – i tillegg til ingredienslisten – omfatte en tydelig angivelse av hvilken bestanddel eller ingrediens som er blitt brukt helt eller delvis som erstatning
 - a) i umiddelbar nærhet av varens betegnelse, og
 - b) med en skriftstørrelse som har en x-høyde på minst 75 % av x-høyden på varens betegnelse, og som ikke er mindre enn den minste skriftstørrelsen som kreves i henhold til artikkel 13 nr. 2 i denne forordning.
 5. Når det gjelder kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer som inneholder tilsatte proteiner, herunder hydrolyserte proteiner, av annen animalsk opprinnelse, skal næringsmiddelets betegnelse inneholde en angivelse av forekomsten av disse proteinene og deres opprinnelse.
 6. Når det gjelder kjøttprodukter og bearbeidet kjøtt som framstår som et stykke, en stek, en skive, en porsjon eller en skrott, skal næringsmiddelets betegnelse inneholde en angivelse av forekomsten av tilsatt vann dersom det tilsatte vannet utgjør mer enn 5 % av det ferdige produktets vekt. De samme reglene gjelder for fiskerivarer og bearbeidede fiskerivarer som framstår som et stykke, en stek, en skive, en porsjon, en filet eller en hel fiskerivare.
 7. Kjøttprodukter, bearbeidet kjøtt og fiskerivarer som kan gi inntrykk av å være framstilt av et helt kjøtt- eller fiskestykke, men som faktisk består av forskjellige stykker satt sammen ved hjelp av andre ingredienser, herunder tilsetningsstoffer og næringsmiddelenzymer, eller på andre måter, skal merkes med følgende angivelse:
på bulgarsk:	«формовано месо» og «формована риба»,
på spansk:	«combinado de piezas de carne» og «combinado de piezas de pescado»,
på tsjekkisk:	«ze spojovan<DAGGER>ch kousků masa» og «ze spojovan<DAGGER>ch kousků rybího masa»,
på dansk:	«Sammensat af stykker af kød» og «Sammensat af stykker af fisk»,
på tysk:	«aus Fleischstücken zusammengefügt» og «aus Fischstücken zusammengefügt»,
på estisk:	«liidetud liha» og «liidetud kala»,
på gresk:	«μορφοποιημένο κρέας» og «μορφοποιημένο ψάρι»,

på engelsk:	«formed meat» og «formed fish»,
på fransk:	«viande reconstituée» og «poisson reconstitué»,
på irsk:	«píosáí feola ceangailte» og «píosáí éisc ceangailte»,
på italiensk:	«carne ricomposta» og «pesce ricomposto»,
på latvisk:	«formēta gaļa» og «formēta zivs»,
på litauisk:	«sudarytas (–a) iš mėsos gabalų» og «sudarytas (–a) iš žuvies gabalų»,
på ungarsk:	«darabokból újraformázott hús» og «darabokból újraformázott hal»,
på maltesisk:	«laħam rikostitwit» og «ħut rikostitwit»,
på nederlandsk:	«samengesteld uit stukjes vlees» og «samengesteld uit stukjes vis»,
på polsk:	«z połączonych kawałków mięsa» og «z połączonych kawałków ryby»,
på portugisisk:	«carne reconstituída» og «peixe reconstituído»,
på rumensk:	«carne formată» og «carne de pește formată»,
på slovakisk:	«spájané alebo formované mäso» og «spájané alebo formované ryby»,
på slovensk:	«sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso» og «sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe»,
på finsk:	«paloista yhdistetty liha» og «paloista yhdistetty kala»,
på svensk:	«sammanfogade bitar av kött» og «sammanfogade bitar av fisk»,
► EØS-tilpasning som følge av EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII	
på islandsk:	«samsett úr stykkjum af kjöti» og «samsett úr stykkjum af fiski»,
på norsk:	«sammensatte stykker av kjøtt» og «sammensatte stykker av fisk».
◄ EØS-tilpasning som følge av EØS-avtalen vedlegg II kapittel XII	

1 EFT L 66 av 13.3.1999, s. 16.

Del B – Særlige krav til betegnelsen «kvernet kjøtt»

1. Kriterier for sammensetning, kontrollert på grunnlag av et dagsgjennomsnitt:

	<i>Fettinnhold</i>	<i>Forhold mellom kollagen og kjøttprotein¹</i>
– magert kvernet kjøtt	≤ 7 %	≤ 12 %
– kvernet rent storfekjøtt	≤ 20 %	≤ 15 %
– kvernet kjøtt med svinekjøtt	≤ 30 %	≤ 18 %
– kvernet kjøtt fra andre arter	≤ 25 %	≤ 15 %

- 1 Forholdet mellom kollagen og kjøttprotein er uttrykt som prosentandelen av kollagen i kjøttprotein. Kollageninnholdet er åtte ganger hydroksyprolininnholdet.
- 2 I tillegg til kravene fastsatt i avsnitt V kapittel IV i vedlegg III til forordning (EF) nr. 853/2004 skal merkingen også ha med følgende uttrykk:
 - «fettinnhold under ... »,
 - «forhold mellom kollagen og kjøttprotein under ... ».
- 3 Medlemsstatene kan tillate at kvernet kjøtt som ikke oppfyller kriteriene i nr. 1 i denne del, bringes i omsetning på deres nasjonale markeder når det er påført et nasjonalt merke som ikke kan forveksles med merkene fastsatt i artikkel 5 nr. 1 i forordning (EF) nr. 853/2004.

Del C – Særlige krav til betegnelsen «pølseskinn»

Dersom pølseskinn ikke er spiselig, skal dette angis.

Vedlegg VII

Angivelse av og betegnelse på ingredienser

Del A – Særlige bestemmelser om angivelse av ingredienser i synkende rekkefølge etter vekt

<i>Ingredienskategori</i>	<i>Bestemmelse om angivelse etter vekt</i>
1. Tilsatt vann og flyktige ingredienser	Skal angis etter sin vekt i det ferdige produkt. Mengden av vann som er tilsatt som ingrediens i et næringsmiddel, skal bestemmes ved at den samlede mengden av de øvrige ingrediensene trekkes fra den samlede mengden det ferdige produktet utgjør. Det er ikke nødvendig å ta denne mengden i betraktning dersom den ikke overstiger 5 % av vekten av det ferdige produktet. Dette unntaket gjelder ikke for kjøtt, bearbeidet kjøtt, uforedlede fiskerivarer og uforedlede muslinger.
2. Ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstitueres under framstillingen	Kan angis etter vekten før de ble konsentrert eller tørket.

<i>Ingredienskategori</i>	<i>Bestemmelse om angivelse etter vekt</i>
3. Ingredienser i konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal rekonstitueres ved tilsetning av vann	Kan angis etter mengdeforholdet i det rekonstituerte produkt dersom det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som «ingredienser i det rekonstituerte produktet» eller «ingredienser i det spise-/drikkeferdige produktet».
4. Frukt, grønnsaker eller sopp som brukes i en blanding som ingredienser i et næringsmiddel, forutsatt at ingen av dem dominerer vektmessig og de anvendes i varierende mengdeforhold	Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «frukt», «grønnsaker» eller «sopp», etterfulgt av uttrykket «i varierende mengdeforhold», umiddelbart etterfulgt av en liste over frukter, grønnsaker eller sopper som inngår. I slike tilfeller skal blandingen inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av frukter, grønnsaker eller sopper som inngår.
5. Krydder- eller krydderurtblandinger der ingen del i særlig grad dominerer vektmessig	Kan angis i en annen rekkefølge forutsatt at det i ingredienslisten tilføyes en opplysning som «i varierende mengdeforhold».
6. Ingredienser som utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet	Kan angis i en annen rekkefølge etter de andre ingrediensene.
7. Ingredienser som ligner hverandre eller kan erstatte hverandre, og som kan brukes ved framstilling eller bearbeiding av et næringsmiddel uten at sammensetning, art eller antatt verdi endres, forutsatt at de utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet	Kan angis i ingredienslisten med opplysningen «inneholder ... og/eller ...» dersom minst én av høyst to ingredienser finnes i det ferdige produktet. Denne bestemmelsen gjelder ikke for tilsetningsstoffer eller ingredienser som er oppført i del C i dette vedlegg, eller for stoffer eller produkter som er oppført i vedlegg II som forårsaker allergier eller intoleranser.
8. Raffinerte oljer av vegetabilsk opprinnelse	Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «vegetabiliske oljer», umiddelbart etterfulgt av en angivelse av den bestemte vegetabiliske opprinnelsen, og kan etterfølges av uttrykket «i varierende mengdeforhold». Dersom vegetabiliske oljer grupperes sammen, skal de inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av de vegetabiliske oljene som inngår. Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet olje.
9. Raffinert fett av vegetabilisk opprinnelse	Kan grupperes sammen i ingredienslisten under betegnelsen «vegetabiliske fettstoffer», umiddelbart etterfulgt av en liste med angivelser av den bestemte vegetabiliske opprinnelsen, og kan etterfølges av uttrykket «i varierende mengdeforhold». Dersom vegetabiliske fettstoffer grupperes sammen, skal de inngå i ingredienslisten i samsvar med artikkel 18 nr. 1 på grunnlag av den samlede vekten av de vegetabiliske fettstoffene som inngår. Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet fett.

Del B – Angivelse av visse ingredienser ved hjelp av en kategoribetegnelse i stedet for en spesifikk betegnelse

Uten at det berører artikkel 21 kan ingredienser som tilhører en av næringsmiddelkategoriene oppført nedenfor, og som inngår som bestanddeler i et annet næringsmiddel, angis med betegnelsen på denne kategorien i stedet for med den spesifikke betegnelsen.

<i>Definisjon av næringsmiddelkategori</i>	<i>Betegnelse</i>
1. Raffinerte oljer av animalsk opprinnelse	«Olje» sammen med enten adjektivet «animalsk» eller angivelse av den bestemte animalske opprinnelsen. Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet olje.
2. Raffinerte fettstoffer av animalsk opprinnelse	«Fett» sammen med enten adjektivet «animalsk» eller angivelse av den bestemte animalske opprinnelsen. Uttrykket «fullherdet» eller «delvis herdet» skal, alt etter hva som er relevant, følge angivelsen av herdet fett.
3. Blandinger av mel fra to eller flere kornslag	«Mel» fulgt av en liste over de kornslagene det er sammensatt av, angitt i synkende rekkefølge etter vekt.

<i>Definisjon av næringsmiddelkategori</i>		<i>Betegnelse</i>
4. Ubearbeidet stivelse og stivelse som er modifisert ved fysiske prosesser eller ved hjelp av enzymer		«Stivelse»
5. Enhver fiskeart der fisken inngår som ingrediens i et annet næringsmiddel, og forutsatt at betegnelsen for og presentasjonen av dette næringsmiddelet ikke viser til en bestemt fiskeart		«Fisk»
6. Alle ostetyper når osten eller osteblandingen inngår som ingrediens i et annet næringsmiddel, og forutsatt at betegnelsen for og presentasjonen av dette næringsmiddelet ikke viser til en bestemt type ost		«Ost»
7. Alt krydder som ikke overstiger 2 % av næringsmiddelets vekt		«Krydder» eller «krydderblandinger»
8. Alle krydderurter eller deler av krydderurter som ikke overstiger 2 % av næringsmiddelets vekt		«Krydderurt(er)» eller «blandinger av krydderurter»
9. Alle former for gummiprodukter som anvendes til framstilling av gummibase til tyggegummi		«Gummibase»
10. Griljermel av enhver opprinnelse		«Griljermel»
11. Alle kategorier sukrose		«Sukker»
12. Vannfri dektrose eller dektrosemonohydrat		«Dektrose»
13. Glukosesirup og vannfri glukosesirup		«Glukosesirup»
14. Alle melkeproteiner (kasein, kaseinat og myseproteiner) og blandinger av disse		«Melkeproteiner»
15. Presset kakaosmør, eksPELLER-kakaosmør eller raffinert kakaosmør		«Kakaosmør»
16. Alle typer vin som omfattes av vedlegg XIb til forordning (EF) nr. 1234/2007 ¹		«Vin»
17. Skjelettmuskulatur ² av pattedyr- og fuglearter som er godkjent som egnet til konsum, med naturlig innhold av vev eller tilhørende vev, der det samlede innholdet av fett og bindevev ikke overstiger verdiene fastsatt nedenfor, og der kjøttet utgjør en ingrediens i et annet næringsmiddel.		«...kjøtt» og navn ³ på de(n) dyreart(er) det stammer fra.
Øvre grenser for innhold av fett og bindevev i ingredienser betegnet som «...kjøtt».		
Arter	Fettinnhold	Forhold mellom kollagen og kjøttprotein ⁴
Pattedyr	25 %	25 %
(unntatt	30 %	25 %
kanin og	15 %	10 %
svin) og		
blandinger		
av ulike		
arter med		
overvekt av		
pattedyr		
– Svin		
– Fugl og		
kanin		

<i>Definisjon av næringsmiddelkategori</i>	<i>Betegnelse</i>
Dersom disse øvre grensene overskrides og alle andre kriterier for definering av «kjøtt» er oppfylt, skal innholdet av «...kjøtt» justeres tilsvarende ned, og ingredienslisten skal i tillegg til betegnelsen «...kjøtt» inneholde opplysninger om innholdet av fett og/eller bindevev. Denne definisjonen omfatter ikke produkter som omfattes av definisjonen av «mekanisk utbeinet kjøtt».	
18. Alle typer produkter som omfattes av definisjonen av «mekanisk utbeinet kjøtt».	«Mekanisk utbeinet kjøtt» og navn ³ på de(n) dyreart(er) det stammer fra.

- 1 Rådsforordning (EF) nr. 1234/2007 av 22. oktober 2007 om opprettelse av en felles markedsordning for landbruksvarer og om særlige bestemmelser om visse landbruksvarer (forordningen om en felles markedsordning) (EUT L 299 av 16.11.2007, s. 1).
- 2 Mellomgulvet og de ytre tyggemusklene inngår i skjelettmuskulaturen, mens hjerte, tunge, muskler i hodet (andre enn de ytre tyggemusklene), forkneledd, tarsalledd og hale ikke gjør det.
- 3 Ved merking på engelsk kan denne betegnelsen erstattes med det generiske navnet på ingrediensen for den aktuelle dyrearten.
- 4 Forholdet mellom kollagen og kjøttprotein uttrykkes som prosentandelen av kollagen i kjøttprotein. Kollageninnholdet er åtte ganger hydroksyprolininnholdet.

Del C – Angivelse av visse ingredienser med deres kategoribetegnelse, etterfulgt av deres spesifikke betegnelse eller E-nummer

Uten at det berører artikkel 21, skal tilsetningsstoffer og enzymer i næringsmidler, med unntak av dem som er angitt i artikkel 20 bokstav b), som hører inn under en av kategoriene oppført i denne delen, angis med betegnelsen på denne kategorien, etterfulgt av sitt spesifikke navn eller eventuelt sitt E-nummer. Dersom en ingrediens hører inn under flere kategorier, angis den kategorien som svarer til ingrediensens hovedfunksjon i næringsmiddelet.

Syre	Skumdannende middel
Surhetsregulerende middel	Geleringsmiddel
Antiklumpemiddel	Overflatebehandlingsmiddel
Skumdempende middel	Fuktighetsbevarer
Antioksidant	Modifisert stivelse ²
Fyllstoff	Konserveringsmiddel
Fargestoff	Drivgass
Emulgator	Hevemiddel
Smeltesalter ¹	Kompleksdanner
Konsistensmiddel	Stabilisator
Smaksforsterker	Søtstoff
Melbehandlingsmiddel	Fortykningsmiddel

- 1 Bare for smelteoster og produkter framstilt av smelteost.
- 2 Det kreves ikke angivelse av spesifikk betegnelse eller E-nummer.

Del D – Angivelse av aromaer i ingredienslisten

1. Aromaer skal angis med en av følgende betegnelser:
 - «aroma(er)» eller med en mer spesifikk betegnelse på eller beskrivelse av aromaen dersom den aromagivende bestanddelen inneholder aromaer definert i bokstav b), c), d), e), f), g) og h) i artikkel 3 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1334/2008,
 - «røykaroma(er)» eller «røykaroma(er) framstilt av næringsmiddel/næringsmidler eller næringsmiddelkategori eller -kilde(r)» (f.eks. «røykaroma framstilt av bøk»), dersom den aromagivende bestanddelen inneholder aromaer som definert i artikkel 3 nr. 2 bokstav f) i forordning (EF) nr. 1334/2008 og gir næringsmiddelet røykaroma.
2. Uttrykket «naturlig» i beskrivelser av aromaer skal brukes i samsvar med artikkel 16 i forordning (EF) nr. 1334/2008.
3. Kinin og/eller koffein brukt som aroma i framstillingen eller tilberedningen av et næringsmiddel skal angis i ingredienslisten med sin spesifikke betegnelse umiddelbart etter ordet «aroma(er)».

Del E – Angivelse av sammensatte ingredienser

1. En sammensatt ingrediens kan angis i ingredienslisten med sin betegnelse dersom betegnelsen er fastsatt ved lov eller brukt ifølge sedvane, etter den samlede vekten i produktet, og umiddelbart fulgt av en liste over de ingrediensene som inngår i den sammensatte ingrediensen.
2. Uten at det berører artikkel 21, er ingredienslisten over sammensatte ingredienser ikke obligatorisk

- a) når sammensetningen av den sammensatte ingrediensen er fastsatt i gjeldende unionsbestemmelser, og forutsatt at den sammensatte ingrediensen utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produkt; denne bestemmelsen gjelder imidlertid ikke for tilsetningsstoffer, med forbehold for artikkel 20 bokstav a)–d),
- b) for sammensatte ingredienser som består av blandinger av krydder og/eller krydderurter som utgjør mindre enn 2 % av det ferdige produktet, unntatt tilsetningsstoffer, med forbehold for artikkel 20 bokstav a)–d), eller
- c) når den sammensatte ingrediensen er et næringsmiddel som det i henhold til unionsbestemmelsene ikke kreves ingrediensliste for.

Vedlegg VIII *Mengdeangivelse av ingredienser*

1. Det kreves ikke mengdeangivelse av ingredienser
 - a) for en ingrediens eller en kategori av ingredienser
 - i) der nettovekt etter avrenning er angitt i samsvar med nr. 5 i vedlegg IX,
 - ii) der mengden i henhold til unionsbestemmelsene allerede skal oppgis i merkingen,
 - iii) som brukes i små mengder som aromagivende bestanddeler, eller
 - iv) som selv om den forekommer i næringsmiddelets betegnelse, ikke vil være avgjørende for forbrukerens valg i omsetningsmedlemsstaten fordi variasjonen i mengde ikke er så vesentlig at den kjennetegner næringsmiddelet eller skiller det fra andre lignende produkter,
 - b) dersom mengden av en ingrediens eller en kategori av ingredienser er uttrykkelig fastsatt i særlige unionsbestemmelser uten at den skal angis i merkingen, eller
 - c) i tilfellene nevnt i nr. 4 og 5 i del A i vedlegg VII.
2. Artikkel 22 nr. 1 bokstav a) og b) får ikke anvendelse på
 - a) ingredienser eller kategorier av ingredienser som omfattes av angivelsen «Inneholder søtstoff(er)» eller «Inneholder sukker og søtstoff(er)», dersom angivelsen følges av betegnelsen på næringsmiddelet, som angitt i vedlegg III, eller
 - b) tilsatte vitaminer og mineraler dersom disse stoffene skal angis i en næringsdeklarasjon.
3. Mengdeangivelsen av en ingrediens eller en kategori av ingredienser skal
 - a) uttrykkes i prosent, som skal svare til mengden av ingrediensen eller ingrediensene på tidspunktet for bruk, og
 - b) angis enten i næringsmiddelets betegnelse, i umiddelbar nærhet av næringsmiddelets betegnelse eller i ingredienslisten i forbindelse med den aktuelle ingrediensen eller kategorien av ingredienser.
4. Som unntak fra nr. 3 gjelder følgende:
 - a) For næringsmidler som har fått redusert vanninnhold som følge av varmebehandling eller annen behandling, skal mengden uttrykkes i prosent og svare til mengden av ingrediensen(e) som er brukt i det ferdige produktet, med mindre denne mengden eller den samlede mengden av alle ingrediensene angitt i merkingen overstiger 100 %; i så fall skal mengden angis på grunnlag av vekten av ingrediensen(e) som er brukt for å tilberede 100 g av det ferdige produktet.
 - b) Mengden av flyktige ingredienser skal angis etter sin vekt i det ferdige produktet.
 - c) Mengden av ingredienser som brukes i konsentrert eller tørket form, og som rekonstitueres under framstillingen, kan angis etter sin vekt før de ble konsentrert eller tørket.
 - d) For konsentrerte eller tørkede næringsmidler som skal tilsettes vann, kan mengden av ingrediensene angis etter vekt i det rekonstituerte produktet.

Vedlegg IX *Angivelse av nettoinnhold*

1. Angivelse av nettoinnhold er ikke obligatorisk for næringsmidler
 - a) der det forekommer betydelige tap av volum eller masse, og der næringsmidlene selges enkeltvis eller veies i kjøperens nærvær,
 - b) der nettoinnholdet er under 5 g eller 5 ml; denne bestemmelsen gjelder imidlertid ikke for krydder eller krydderurter, eller
 - c) som normalt selges enkeltvis, dersom antall artikler er klart synlig og lett å telle utenfra eller, når dette ikke er tilfellet, er angitt i merkingen.
2. Dersom det i unionsbestemmelser eller, dersom slike ikke finnes, i nasjonale bestemmelser er fastsatt at et innhold skal angis på en bestemt måte (f.eks. nominelt innhold, minsteinnhold eller gjennomsnittlig innhold), er dette innholdet nettoinnholdet for denne forordnings formål.
3. Dersom en ferdigpakning består av to eller flere enkeltpakninger som inneholder samme mengde av samme produkt, skal nettoinnholdet angis ved å angi nettoinnholdet for hver enkelt pakning og det samlede antall enkeltpakninger. Disse opplysningene er imidlertid ikke obligatoriske dersom det samlede antall enkeltpakninger er klart synlig og lett å telle utenfra, og dersom minst én angivelse av nettoinnholdet i hver enkeltpakning er klart synlig utenfra.

4. Dersom en ferdigpakning består av to eller flere enkeltpakninger som ikke anses som salgsenheter, skal nettoinnholdet angis ved å angi det samlede nettoinnhold og det samlede antall enkeltpakninger.
5. Dersom et næringsmiddel i fast form frambyes i en lake, skal næringsmiddelets nettovekt etter avrenning også angis. Dersom næringsmiddelet er glasert, skal næringsmiddelets nettovekt ikke omfatte glaseringen.

I dette nummer menes med «lake» følgende produkter, eventuelt blandinger av dem, også når de er fryst eller dypfryst, dersom laken bare er en tilsetning til preparatets hovedbestanddeler og derfor ikke er avgjørende for kjøpet: vann, vandige saltløsninger, saltlake, vandige løsninger av næringsmiddelsyrer, eddik, vandige løsninger av sukker, vandige løsninger av andre søtningsmidler, frukt- eller grønnsakjuice når det gjelder frukt eller grønnsaker.

Vedlegg X

Holdbarhetsdato, siste forbruksdato og dato for innfrysing

1. Holdbarhetsdatoen angis som følger:
 - a) Foran datoen angis følgende ord:
 - «best før ...» dersom datoen angir dagen,
 - «best før utgangen av ...» i andre tilfeller.
 - b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av
 - selve datoen, eller
 - en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.Disse angivelsene skal om nødvendig utfylles med en opplysning om oppbevaringsvilkårene som skal overholdes for å sikre den angitte holdbarheten.
 - c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og eventuelt år, i nevnte rekkefølge.

Det er imidlertid for næringsmidler

 - med en holdbarhet på under 3 måneder tilstrekkelig å angi dag og måned,
 - med en holdbarhet på mer enn 3 måneder, men ikke mer enn 18 måneder, tilstrekkelig å angi måned og år,
 - med en holdbarhet på mer enn 18 måneder tilstrekkelig å angi året.
 - d) Med forbehold for unionsbestemmelser som fastsetter andre datoangivelser, kreves ikke angivelse av holdbarhetsdato for
 - frisk frukt og friske grønnsaker, herunder poteter, som ikke er skrelt, snittet eller behandlet på lignende måte; dette unntaket får ikke anvendelse på spirende frø og lignende produkter som skudd av belgfrukter,
 - viner, sterkviner, musserende viner, aromatiserte viner og lignende produkter som er framstilt av andre frukter enn druer, samt drikker som hører inn under KN-kode 220600, og som er framstilt av druer eller druemost,
 - drikker med alkoholinnhold på minst 10 volumprosent,
 - baker- eller konditorvarer som på grunn av sin art normalt forbrukes innen 24 timer etter framstillingen,
 - eddik,
 - koksalt,
 - sukker i fast form,
 - sukkervarer som nesten utelukkende består av aromatiserte og/eller fargede sukkerarter,
 - tyggegummi og lignende tyggeprodukter.
2. Siste forbruksdato skal angis som følger:
 - a) Datoen skal følge etter ordene «siste forbruksdag ...».
 - b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av
 - selve datoen, eller
 - en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.Disse opplysningene skal følges av en beskrivelse av oppbevaringsvilkårene som skal overholdes.
 - c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og eventuelt år, i nevnte rekkefølge.
 - d) Siste forbruksdato skal angis på alle ferdigpakkede porsjonspakninger.
3. Datoen for innfrysing eller datoen for første innfrysing som nevnt i nr. 6 i vedlegg III skal angis som følger:
 - a) Datoen skal følge etter ordet «Innfrysingsdato: ...».
 - b) Angivelsene fastsatt i bokstav a) skal etterfølges av
 - selve datoen, eller
 - en henvisning til det stedet i merkingen der datoen er angitt.
 - c) Datoen skal bestå av en ukodet angivelse av dag, måned og år, i nevnte rekkefølge.

Vedlegg XI
Kjøttyper som det er obligatorisk å angi opprinnelsesstat eller opphavssted for

<i>KN-koder</i>	<i>Beskrivelse</i>
<i>(Den kombinerte nomenklatur 2010)</i>	
0203	Kjøtt av svin, ferskt, kjølt eller fryst
0204	Kjøtt av sau eller geit, ferskt, kjølt eller fryst
Ex 0207	Kjøtt av fjørfe i henhold til nr. 0105, ferskt, kjølt eller fryst

Vedlegg XII
Alkoholstyrke

Sann alkoholstyrke for drikker som inneholder mer enn 1,2 volumprosent alkohol, skal angis med et tall med høyest én desimal. Det skal følges av symbolet «% vol.», og ordet «alkohol» eller forkortelsen «alk.» kan stå foran.

Alkoholstyrken skal bestemmes ved 20 °C.

Tillatte positive og negative avvik i absolutte tall når det gjelder opplysning om alkoholstyrke, skal være som angitt i tabellen nedenfor. De får anvendelse uten at det berører nøyaktigheten av analysemetodene som brukes til å bestemme alkoholstyrken.

<i>Beskrivelse av drikk</i>	<i>Toleranse (±)</i>
1. Øl med KN-kode 220300 som har en alkoholstyrke på høyst 5,5 % vol.; ikke-musserende drikker med KN-kode 220600 som er framstilt av druer	0,5 % vol.
2. Øl med en alkoholstyrke på over 5,5 % vol.; musserende drikker med KN-kode 220600 som er framstilt av druer, eplesider, pæresider, fruktviner og lignende drikker som er framstilt av annen frukt enn druer, også perlende eller musserende; mjød	1 % vol.
3. Drikker som inneholder maserert(e) frukt eller plantedeler	1,5 % vol.
4. Andre drikker med en alkoholstyrke på over 1,2 volumprosent	0,3 % vol.

Vedlegg XIII
Referanseinntak

Del A – Daglig referanseinntak av vitaminer og mineraler (voksne)

1. Vitaminer og mineraler som kan deklarerer, og referanseverdier for næringsstoffer

Vitamin A (µg)	800	Klorid (mg)	800
Vitamin D (µg)	5	Kalsium (mg)	800
Vitamin E (mg)	12	Fosfor (mg)	700
Vitamin K (µg)	75	Magnesium (mg)	375
Vitamin C (mg)	80	Jern (mg)	14
Tiamin (mg)	1,1	Sink (mg)	10
Riboflavin (mg)	1,4	Kobber (mg)	1
Niacin (mg)	16	Mangan (mg)	2
Vitamin B6 (mg)	1,4	Fluorid (mg)	3,5
Folinsyre (µg)	200	Selen (µg)	55
Vitamin B12 (µg)	2,5	Krom (µg)	40
Biotin (µg)	50	Molybden (µg)	50
Pantotensyre (mg)	6	Jod (µg)	150
Kalium (mg)	2000		

2. Betydelig mengde av vitaminer og mineraler

Som regel skal følgende verdier legges til grunn for å avgjøre hva som utgjør en betydelig mengde:

- 15 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per 100 g eller 100 ml for andre produkter enn drikker,
- 7,5 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per 100 ml for drikker, eller

- 15 % av referanseverdiene for næringsinnhold angitt i nr. 1, per porsjon dersom pakningen inneholder bare én porsjonsenhet.

Del B – Referanseinntak av energi og visse andre næringsstoffer enn vitaminer og mineraler (voksne)

<i>Energi eller næringsstoff</i>	<i>Referanseinntak</i>
Energi	8 400 kJ/2 000 kcal
Samlet fett	70 g
Mettede fettsyrer	20 g
Karbohydrater	260 g
Sukkerarter	90 g
Protein	50 g
Salt	6 g

*Vedlegg XIV
Omregningsfaktorer*

Omregningsfaktorer for beregning av energi

Energiinnholdet som angis, skal beregnes ved hjelp av følgende omregningsfaktorer:

– karbohydrater (unntatt polyoler)	17 kJ/g – 4 kcal/g
– polyoler	10 kJ/g – 2,4 kcal/g
– protein	17 kJ/g – 4 kcal/g
– fett	37 kJ/g – 9 kcal/g
– salatrimer	25 kJ/g – 6 kcal/g
– alkohol (etanol)	29 kJ/g – 7 kcal/g
– organisk syre	13 kJ/g – 3 kcal/g
– kostfiber	8 kJ/g – 2 kcal/g
– erytritol	0 kJ/g – 0 kcal/g

*Vedlegg XV
Uttrykks- og presentasjonsform for næringsdeklarasjon*

I næringsdeklarasjonen skal målenhetene som brukes for energi (kilojoule (kJ) og kilokalorier (kcal)) og masse (gram (g), milligram (mg) eller mikrogram (µg)), samt eventuelt rekkefølgen av opplysningene, være som følger:

<i>energi</i>	<i>kJ/kcal</i>
fett	g
hvorav	
– mettede fettsyrer	g
– en-umettede fettsyrer	g
– flerumettede fettsyrer	g
karbohydrater	g
hvorav	
– sukkerarter	g
– polyoler	g
– stivelse	g
kostfiber	g
protein	g
salt	g
vitaminer og mineraler	de enhetene som er angitt i del A nr. 1 i vedlegg XIII

1. des. Nr. 1498 2014

Forskrift om endring i forskrift om bruk av kjøretøy

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 1. desember 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 13 jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 25. januar 1990 nr. 92 om bruk av kjøretøy gjøres følgende endringer:

§ 3–4 nr. 6 bokstav a første ledd første setning skal lyde:

Når lengden er mer enn 6,00 meter mer enn det som er tillatt etter § 5–4 nr. 4, eller bredden er mer enn 3,00 meter, eller tillatte aksellaster, last fra akselkombinasjoner eller totalvekter overskrider det som er tillatt etter § 5–8 nr. 3, skal både kjøretøyet og det eller de ledsagende kjøretøy være utstyrt med varselskilt henholdsvis «Lang last», «Bred last» eller «Tung last».

§ 5–4 nr. 2 Tabell 2 Kjøretøyvekttabell skal lyde:

Kjøretøytype	Bk10		Tonn BkT8		Bk8	Bk6
	50	42	50	40	32	28
Motorvogn med 2 aksler	19	19	16	16	16	12
Motorvogn med 3 aksler	26	26	22	22	20	15
Motorvogn med 4 aksler og flere ^{1, 2, 3} og avstand fra første til siste aksel	26	26	22	22	20	15
5,40 m–5,59 m	30	30	26	26	22	16
5,60 m–5,79 m	31	31	27	27	23	17
5,80 m eller større	32	32	28	28	24	18
Leddbuss	28	28	24	24	24	18
Slep vogn og dolly med semitrailer med 2 aksler	20	20	16	16	16	12
Slep vogn og dolly med semitrailer med 3 aksler	28	25	22	22	19	15
Slep vogn og dolly med semitrailer med 4 aksler eller flere	30	25	28	24	19	17
Påhengsvogn/semitrailer med 1 aksel ⁴	10	10	8	8	8	6
Påhengsvogn/semitrailer med 2 aksler ⁴	18	18	14	14	12	9
Semitrailer med 2 aksler i avstand over 1,79 m med tvillingmonterte hjul der siste akselen er tvangsstyrt ^{4, 5}	20	20	16	16	16	12
Påhengsvogn/semitrailer med 3 aksler og flere ⁴	24	24	19	19	16	12
Semitrailer med boggi med boggiavstand 1,30–1,79 m og en etterfølgende tvangsstyrt ⁵ aksel i avstand over 1,79 m, og der minst de faste akslene har tvillingmonterte hjul ⁴	27	27	22	22	20	15

1 Både fotnote 2 og 3 må være oppfylt. Hvis ikke, er tillatt vekt som for 3-akslet motorvogn.

2 Under forutsetning av at drivakselen har tvillingmonterte hjul og luftfjæring i henhold til direktiv 96/53/EF, eller hver drivaksel har tvillingmonterte hjul og ingen av akslene overstiger 9,5 t.

3 Under forutsetning av 2 styrende aksler der den ene kan være friksjonsstyrt.

4 Sum aksellast.

5 Tvangsstyring er et system der tilhengerens aksler styres automatisk når vinkelen mellom lengdeakslene på bil og tilhenger endres. Joystick- og friksjonsstyring er ikke å betrakte som tvangsstyring.

§ 5–7 nr. 2 bokstav a fotnote 1 skal lyde:

1 Frem til 1. september 2024 er tillatt lengde for vogntog hvor tilhengeren er registrert før 1. juni 2015 20,00 meter dersom vogntoget ikke kan kjøres 120° mellom to konsentriske sirkler med radius 14,50 og 6,50 meter.

§ 5–8 nr. 2 bokstav c fotnote 1 skal lyde:

1 Frem til 1. september 2024 er tillatt lengde for vogntog hvor tilhengeren er registrert før 1. juni 2015 20,00 meter dersom vogntoget ikke kan kjøres 120° mellom to konsentriske sirkler med radius 14,50 og 6,50 meter.

§ 5–11 nr. 2 bokstav c skal lyde:

- c. lengde over 20,00 meter og følgende sporingskrav ikke er oppfylt: transporten skal kunne kjøres 120° mellom to konsentriske sirkler med radius 14,50 og 6,50 meter. Dette gjelder likevel ikke dersom transporten utføres med dispensasjon med tidsbegrensning. Frem til 1. september 2024 gjelder dette heller ikke vogntog som omtalt i § 5–7 nr. 2 og § 5–8 nr. 2 bokstav c hvor tilhengeren er registrert før 1. juni 2015.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

1. des. Nr. 1499 2014**Delegering av myndighet til Kystverket etter forskrift om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 1. desember 2014 med hjemmel i delegeringsvedtak 1. mars 1996 nr. 227 og forskrift 2. mai 1997 nr. 396 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer § 6 tredje punktum. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

Med hjemmel i forskrift 2. mai 1997 nr. 396 om adgang til og opphold på norsk territorium under fredsforhold for fremmede militære og sivile statsfartøyer § 6 tredje punktum delegerer Samferdselsdepartementet myndighet til Kystverkets hovedkontor til å fatte enkeltvedtak, overfor fremmede militære og sivile statsfartøyer, om plikt til å bruke los, av hensyn til trygg ferdsel, ved seilas i norske indre farvann og i sjøterritoriet. Kystverkets hovedkontor kan delegere myndigheten videre.

II

Vedtaket trer i kraft 1. januar 2015. Samtidig oppheves delegeringsvedtak 25. februar 2013 nr. 231 og delegeringsvedtak 12. desember 2000 nr. 1700.

1. des. Nr. 1500 2014**Forskrift om endring i forskrift om skipsutstyr**

Hjemmel: Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 1. desember 2014 med hjemmel i lov 16. februar 2007 nr. 9 om skipssikkerhet (skipssikkerhetsloven) § 9, § 32 og § 45, jf. delegeringsvedtak 16. februar 2007 nr. 171, delegeringsvedtak 31. mai 2007 nr. 590 og delegeringsvedtak 29. juni 2007 nr. 849. **EØS-henvisninger:** EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII kap. V nr. 56d (direktiv 96/98/EF endret ved direktiv 98/85/EF, direktiv 2002/75/EF, direktiv 2002/84/EF, direktiv 2008/67/EF, direktiv 2009/26/EF, direktiv 2010/68/EU, direktiv 2011/75/EU, direktiv 2012/32/EU og direktiv 2013/52/EU). Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 16 andre ledd skal lyde:

Utstyr oppført i vedlegg A kolonne 1 merket med bokstaven «b», og som er framstilt før 30. november 2013 i samsvar med de framgangsmåtene for typegodkjenning som allerede var i kraft før denne datoen, kan markedsføres og plasseres om bord på skip til 30. november 2015.

§ 16 tredje ledd skal lyde:

Utstyr i kolonne 1 i vedlegg A som er overført fra vedlegg A.2 og merket «tidligere A.2/x.yy», og som er framstilt før den 4. desember 2014 i samsvar med de framgangsmåtene for typegodkjenning som allerede var i kraft før denne datoen, kan markedsføres og plasseres om bord på skip til 4. desember 2016.

Nåværende § 16 femte ledd blir fjerde og siste ledd.

Vedlegg A skal lyde:

Vedlegg A. Utstyr som det finnes detaljerte prøvingsstandarder for i internasjonale dokumenter

Merknader som gjelder hele vedlegg A

Generell merknad til vedlegg A: Henvisningene til SOLAS-regler gjelder den konsoliderte SOLAS-utgaven av 2009, som sist endret ved IMO-res.MSC.338(91).

Generell merknad til vedlegg A: For visse utstyrsbetegnelser er det i kolonne 5 angitt mulige produktvarianter under samme betegnelse. Produktvariantene er oppført hver for seg atskilt med punktum. I forbindelse med sertifisering skal eventuelt bare den relevante produktvarianten velges (se eksempel: A/3.3).

- Generelt: I tillegg til de prøvingsstandardene som uttrykkelig er nevnt, finnes det i gjeldende krav i de internasjonale konvensjonene og i de relevante IMO-resolusjonene og -rundskrivene et visst antall bestemmelser som skal etterprøves ved typeprøvingen (typegodkjenningen), som fastsatt i modulene for samsvarsvurdering i vedlegg B.
- Kolonne 2: Når uttrykket «systemkomponenter» er brukt i kolonne 2, kan det bety at en enkelt komponent, en gruppe komponenter eller hele systemet må prøves for å kontrollere om de internasjonale kravene er oppfylt.
- Kolonne 5: Når det vises til IMO-resolusjoner, dreier det seg om prøvingsstandardene i de relevante delene av vedleggene til resolusjonene, ikke om bestemmelsene i selve resolusjonene.
- Kolonne 5: Internasjonale konvensjoner og prøvingsstandarder anvendes i sin ajourførte versjon. For å gjøre det mulig å bestemme nøyaktig hvilke standarder som er aktuelle, skal prøvingsrapportene, samsvarssertifikatene og samsvarserklæringene angi hvilken prøvingsstandard som er anvendt, og versjonen av den.

- e) Kolonne 5: Når to sett med standarder er atskilt med «eller», tilfredsstiller begge sett alle kravene som skal oppfylles ved prøvingen etter IMO's ytelsesstandarder. Prøving av utstyr etter ett sett standarder er derfor tilstrekkelig for å godtgjøre at det er i samsvar med kravene i de relevante internasjonale dokumentene. Når det er brukt andre skille tegn (komma), gjelder derimot alle standardene som er nevnt.
- f) Kolonne 6: Når modul H forekommer, skal dette forstås som modul H pluss sertifikat for designkontroll.
- g) Kravene i dette vedlegget berører ikke føringskravene i de internasjonale dokumentene.

1. Redningsutstyr

Kolonne 4: IMO MSC/rundskr. 980 skal gjelde unntatt i de tilfeller der det er erstattet av de særlige dokumentene nevnt i kolonne 4.

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.1	Livbøyer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.2	Markerings- lys for rednings- utstyr: a) for rednings- farkoster og mann- overbord- båter, b) for livbøyer, c) for rednings- vester.	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/26, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) II, IV, IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.3	Selv- virkende røyksignaler for livbøyer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.4	Rednings- vester	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.5	Redningsdrakter og vernedrakter som ikke er klassifisert som redningsvester: isolerte eller ikke isolerte	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 922, – IMO MSC.1/rundskr. 1304. – Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.6	Redningsdrakter og vernedrakter klassifisert som redningsvester: isolerte eller ikke isolerte	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/7, – Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.7	Varmebeskyttelsesutstyr	– Reg. III/4, – Reg. X/3	– Reg. III/22, – Reg. III/32, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, II, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 1046.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.8	Fallskjermlys (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/6, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, III, – IMO-res. MSC.97(73)-	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.9	Håndbluss (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	(HSC-regelverket av 2000) 8. – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, III, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.10	Flytende røyksignaler (pyrotekniske)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, III.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.11	Linekastings-apparater	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/18, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VII, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.12	Oppblåsbare rednings-flåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/13, – Reg. III/21, – Reg. III/26, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.13	Stive rednings-flåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/26, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
A/1.14	Redningsflåter som retter seg opp automatisk	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 809, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.15	Overdekkede vendbare redningsflåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 809, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.16	Friflyt-innretninger for redningsflåter (hydrostatiske utløserenheter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/13, – Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC/rundskr. 811.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.17	Livbåter (a) Livbåter som settes ut med davit: – delvis overbygd – helt overbygd (b) Frittfall livbåter: – helt overbygd	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO MSC.1/rundskr. 1423.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.18	Stive mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006.	B + D B + F G
A/1.19	Oppblåste mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – ISO 15372 (2000).	B + D B + F G
A/1.20	Hurtige mann-overbord-båter: (a) Oppblåste (b) Stive (c) Stive oppblåste	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, V, – IMO MSC/rundskr. 1016, – IMO MSC/rundskr. 1094.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006, – ISO 15372 (2000).	B + D B + F G
A/1.21	Utsettings-innretninger med taljeløpere (daviter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/23, – Reg. III/33, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.22	Friflyt-utsettings-innretninger for rednings-farkoster	Flyttet til A.2/1.3			
A/1.23	Frittfall-utsettings-innretninger for livbåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/23, – Reg. III/33, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8,	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.24	Utsettings-innretninger for redningsflåter (daviter)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8. – Reg. III/12, – Reg. III/16, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.25	Utsettings-innretninger for hurtige mann-overbord-båter (daviter)	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G
A/1.26	Utløserenhet er for: a) livbåter og mann-overbord-båter (som settes ut med en eller flere taljeløpere) b) flåter (som settes ut med en eller flere taljeløpere)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, VI – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.27	Skips-evakuerings-systemer	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/15, – Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + F G
A/1.28	Rednings-utstyr	– Reg. III/4.	– Reg. III/26, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 810.	B + D B + F
A/1.29	Innskipnings-leidere	– Reg. III/4, – Reg.	– Reg. III/11, – Reg. III/34,	– IMO-res. MSC.81(70), – ISO 5489 (2008).	B + D B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.30	Lys-reflekterende materialer	III/11, – Reg. X/3. – Reg. III/4, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket), – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000), – IMO MSC.1/rundskr. 1285. – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. A.658(16).	B + D B + E B + F
A/1.31	Toveis VHF-radiotelefon-apparater for redningsfarkoster	Flyttet til A/5.17 og A/5.18			
A/1.32	9 GHz radar-transponder (SART)	Flyttet til A.2/4.18			
A/1.33	Radarreflektorer for livbåter og mann-overbord-båter (passiv)	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, – IMO-res. MSC.164(78).	– EN ISO 8729 (1998), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – EN ISO 8729-1 (1998), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) eller – ISO 8729-1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) eller – ISO 8729-1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008)	B + D B + E B + F
A/1.34	Kompass for livbåter og mann-overbord-båter	Flyttet til A/4.23			

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/1.35	Bærbare branns-lokkings-apparater for livbåter og mann-overbord-båter	Flyttet til A/3.38			
A/1.36	Framdrifts-maskineri for livbåter/-mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) IV, V.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.37	Framdrifts-maskineri for mann-overbord-båter – utenbords-motor	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) V.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.38	Lyskastere til bruk i livbåter og mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F
A/1.39	Åpne vendbare rednings-flåter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, vedlegg 10, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, vedlegg 11.	– IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) vedlegg 10, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) vedlegg 11.	B + D B + F
A/1.40	Mekanisk losheis	Flyttet til A/4.48			
A/1.41	Vinsjer for redningsfarkoster og mann-overbord-båter: a) livbåter som låres med davit, b) frittfalls livbåter, c) rednings-flåter, d) mann-	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/16, – Reg. III/17, – Reg. III/23, – Reg. III/24, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, VI, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret, samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
	over-bord båter, e) hurtig-gående mann-over-bord båter.				
A/1.42	Losleider	Flyttet til A/4.49			
A/1.43	Stive/-oppblåste mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3.	– Reg. III/21, – Reg. III/31, – Reg. III/34, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8.	– IMO-res. MSC.81(70), – IMO MSC/rundskr. 1006. – ISO 15372 (2000)	B + D B + F G

2. Hindring av havforurensning

Nr.	Betegnelse	MARPOL 73/78-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende MARPOL 73/78-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/2.1	Olje-filtrerings-utstyr (for et oljeinnhold i spillvannet på høyst 15 ppm)	– Vedlegg I reg. 14.	– Vedlegg I reg. 14, – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	– IMO-res. MEPC.107(49), – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	B + D B + E B + F
A/2.2	Detektorer for grensen mellom olje og vann	– Vedlegg I reg. 32.	– Vedlegg I reg. 32.	– IMO-res. MEPC.5(XIII).	B + D B + E B + F
A/2.3	Oljemålere	– Vedlegg I reg. 14.	– Vedlegg I reg. 14, – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	– IMO-res. MEPC.107(49), – IMO MEPC.1/rundskr. 643.	B + D B + E B + F
A/2.4	Behandlingsenheter som skal settes på eksisterende olje-vann-separerings-utstyr (for et oljeinnhold i spillvannet)	Bevisst ikke utfylt			

Nr.	Betegnelse	MARPOL 73/78-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende MARPOL 73/78-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
	på høyst 15 ppm)				
A/2.5	Overvåkings- og kontroll-system for oljeutslipp fra oljetankskip	– Vedlegg I reg. 31.	– Vedlegg I reg. 31.	– IMO-res. MEPC.108(49).	B + D B + E B + F
A/2.6	Renseanlegg	– Vedlegg IV, reg. 9.	– Vedlegg IV reg. 9.	– IMO-res. MEPC.159(55).	B + D B + E B + F
A/2.7	Forbrenning sanlegg om bord	– Vedlegg VI reg. 16.	– Vedlegg VI reg. 16.	– IMO-res. MEPC.76(40).	B + D B + E B + F G
A/2.8	NO _x analyse-innretninger med kjemilumiserende sensor (CLD) eller oppvarmet kjemilumiserende sensor (HCLD) for bruk til direkte målinger om bord.	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol) – Vedlegg VI reg. 13.	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol vedlegg VI – Reg. 13), – IMO-res. MEPC.177(58) (Teknisk NO _x -regelverk av 2008), – IMO-res. MEPC.198(62) IMO MEPC.1/rundskr. 638.	– IMO-res. MEPC.177(58) Teknisk NO _x -regelverk av 2008, – IMO-res. MEPC.177(58), EN 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), Eller IMO-res. MEPC.177(58) Teknisk NO _x -regelverk av 2008, – IEC 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008),	B + D B + E B + F G
A/2.9	Utstyr som benytter andre teknologiske metoder til å begrense SO _x -utslipp	– Flyttet til A.2/2.4.			
A/2.10	Eksosrensesystemer om bord	– IMO-res. MEPC.176(58) (Revidert Marpol Vedlegg VI reg. 4), IMO-res. MEPC.184(59)	– IMO-res. MEPC.176(58) – (Revidert Marpol vedlegg VI reg. 4).	– IMO-res. MEPC.184(59).	B + D B + E B + F G

3. Brannvernutstyr

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.1	Underste dekkskledning	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/6, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/6, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP-regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.2	Bærbare brannslukkingsapparater	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 4.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/10, – Reg. II-2/18, – Reg. II-2/19, – Reg. II-2/20, – IMO-res. A.951(23), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 4, – IMO MSC/rundskr. 1239, – IMO MSC/rundskr. 1275.	– EN 3-7 (2004), innbefattet A.1 (2007), – EN 3-8 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3-9 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3-10 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.3	Brannmanns utstyr: vernetøy (tøy for nærkontakt med ild)	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	Vernetøy for brannmannskap – Ytelseskraft til vernetøy for brannslukking: – EN 469 (2005), innbefattet A1 (2006) og AC (2006). Vernetøy for brannvesen – Prøvningsmetoder og krav til reflekterende klær for spesialisert brannbekjempelse: – EN 1486 (2007). Vernetøy for brannmannskap – Vernetøy med reflekterende ytterside: – ISO 15538 (2001) nivå 2.	B + D B + E B + F
A/3.4	Brannmanns utstyr: støvler	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– EN 15090 (2012)	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.5	Brannmanns utstyr: hansker	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) –(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)–(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)–(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)–(FSS-regelverket) 3.	– EN 659 (2003), innbefattet A1 (2008) og AC (2009).	B + D B + E B + F
A/3.6	Brannmanns utstyr: hjelm	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) –(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)–(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)–(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)–(FSS-regelverket) 3.	– EN 443 (2008).	B + D B + E B + F
A/3.7	Bærbart pusteapparat med trykkluft <i>Merk:</i> Ved ulykker med farlig gods kreves en maske med overtrykk.	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) –(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)–(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)–(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)–(FSS-regelverket) 3. Og dersom pusteapparat benyttes i forbindelse med ulykker knyttet til lasten: – IMO-res. MSC.4(48)–(IBC-regelverket) 14, – IMO -res. MSC.5(48)–(IGC-regelverket) 14.	– EN 136 (1998), innbefattet AC (2003), – EN 137 (2006). Og dersom pusteapparat benyttes i forbindelse med ulykker knyttet til lasten: – ISO 23269-3(2011)	B + D B + E B + F
A/3.8	Pusteapparat med tilførselsslange for trykkluft	– Reg. X/3. – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 7. <i>Merk:</i> Dette utstyret er beregnet bare på hurtig-gående fartøyer bygd i henhold til bestemmelse ne i HSC-regelverket av 1994.	– IMO-res. MSC.36(63)–(HSC-regelverket av 1994) 7.	– EN 14593–1 (2005), – EN 14593–2 (2005), innbefattet AC (2005), – EN 14594 (2005) innbefattet AC(2005).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.9	System-komponenter til sprinkleranlegg for rom i innredningen, arbeidsrom og kontrollstasjoner tilsvarende dem som er nevnt i SOLAS 74 regel II-2/12 (begrenset til dyser og deres ytelse) (Dette utstyret omfatter dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtiggående fartøyer.)	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 8.	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/9, – Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.44(65), – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 8. – IMO MSC/rundskr. 912.	– IMO-res. A.800(19).	B + D B + E B + F
A/3.10	Dyser til fastmontert vannforstøvningssystem til brannslukking i maskinrom og lastepumpe-rom	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 7.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC/rundskr. 1165 vedlegg A.	B + D B + E B + F
A/3.11	Skiller i klasse «A» og «B», brannmotstand a) Skiller i klasse «A», b) Skiller i klasse «B».	Klasse «A»: – Reg. II-2/3.2. Klasse «B»: – Reg. II-2/3.4.	– Reg. II-2/9 og Klasse «A»: – Reg. II-2/3.2. – IMO MSC/rundskr. 1120 – IMO MSC/rundskr. 1435 Klasse «B»: – Reg. II-2/3.4.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.12	Innretninger som skal hindre flammer i å spre seg til lastetankene	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/16.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/16.	– EN 12874 (2001), – ISO 15364 (2007), – IMO MSC/rundskr. 677.	For annet utstyr enn ventiler: B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.13	i oljetankskip Ikke-brennbare materialer	– Reg. II-2/3, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	For ventiler: B + F B + D B + E B + F
A/3.14	Andre materialer enn stål til rør som skal gå gjennom skiller i klasse «A» eller «B»	Oppført under A/3.26 og A/3.27			
A/3.15	Andre materialer enn stål til rør som transporterer olje eller brennolje a) rør og tilbehør, b) ventiler, c) bøyelige rørsammensetninger. d) Rørdeler i metall med motstandsdyktige og elastiske pakninger.	– Reg. II-2/4, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/4, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, 10, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, 10, – IMO MSC/rundskr. 1120.	Rør og tilbehør: – IMO-res. A.753(18). Ventiler: – ISO 10497(2010) Bøyelige rørsammensetninger: – EN ISO 15540 (2001) – EN ISO 15541 (2001). Rørdeler i metall med motstandsdyktige og elastiske pakninger: – ISO 19921 (2005) – ISO 19922 (2005)	B + D B + E B + F
A/3.16	Brannrør	– Reg. II-2/9.	– Reg. II-2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket). – IMO MSC.1/rundskr. 1319	B + D B + E B + F
A/3.17	Systemkomponenter til betjenings-systemer for brannrør. <i>Merk:</i> Når begrepet «systemkomponenter» er brukt i kolonne 2, kan dette	– Reg. II-2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.18	kreve at en enkelt komponent, en gruppe komponenter eller at hele systemet skal prøves for å sikre internasjonale krav er oppfylt. Overflate- og gulvdekningsmaterialer med lav flamme-sprednings-evne a) finér til pynt, b) malingssystemer, c) gulvbelegg, d) rørisolasjon, e) klebemidler brukt ved bygging av skiller i klasse «A», «B» og «C», f) brennbare gjennomføringer.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-2/6, – Reg. II-2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-2/6, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO MSC/rundskr. 1120.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket)	B + D B + E B + F
A/3.19	Forheng, gardiner og andre opphengte tekstiler	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/9, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket)	B + D B + E B + F
A/3.20	Polstrede møbler	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/5, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7,	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.21	Sengeutstyr	2/9, – Reg. X/3. – Reg. II-2/3, – Reg. II-2/9, – Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7. – Reg. II-2/3, – Reg. II-2/9, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.22	Brannspjeld	– Reg. II-2/9.	– Reg. II-2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.23	Ikke-brennbare gjennomføringer i skiller i klasse «A»	Flyttet til A/3.26			
A/3.24	Gjennomføringer for elektriske kabler i skiller i klasse «A»	Flyttet til A/3.26 (a)			
A/3.25	Brannsikrede vinduer og lysventiler i klasse «A» og «B»	– Reg. II-2/9.	– Reg. II-2/9, – IMO MSC/rundskr. 1120.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.26	Gjennomføringer i skiller i klasse «A» a) gjennomføringer av elektriske kabler, b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv.	– Reg. II-2/9.	– Reg. II-2/9, – IMO MSC.1/rundskr. 1276 (gjelder bare bokstav b i kolonne 2).	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.27	Gjennomføringer i skiller i klasse «B» a) gjennomføringer av elektriske kabler, b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv.	– Reg. II-2/9.	– Reg. II-2/9.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
A/3.28	Sprinkleranlegg (begrenset til sprinklerdyser) (Dette utstyret omfatter dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtiggående fartøyer.)	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.44(65), – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 8, – IMO MSC/rundskr. 912.	– ISO 6182-1 (2004). eller – EN 12259-1 (1999), innbefattet A1 (2001), A2 (2004) og A3 (2006).	B + D B + E B + F
A/3.29	Brannslanger	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 14540 (2004) innbefattet A.1 (2007).	B + D B + E B + F
A/3.30	Bærbart oksygen-analyse- og gass-deteksjons-utstyr	– Reg. II-2/4, – Reg. VI/3.	– Reg. II-2/4, – Reg. VI/3, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 15.	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 60092–504 (2001), eller IEC 60945 (2002) innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008) IEC 60092–504 (2001) Innbefattet IEC 60092–504 rettelse 1 (2011), IEC 60533 (1999), og for: a) Kategori 1: (sikkert område): – EN 50104 (2010), – EN 60079-29-1 (2007). b) Kategori 2: (omgivelser med eksplosjonsfarlig gass): – EN 50104 (2010), – EN 60079-29-1 (2007), – IEC 60079-0 (2009), – IEC 60079-1 (2007), innbefattet IEC 60079-1 rettelse 1 (2008), – IEC 60079-10-1 (2009), – IEC 60079-11 (2007), – IEC 60079-15 (2010), – IEC 60079-26 (2007).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.31	Dyser til fastmonterte sprinkleranlegg for hurtig-gående fartøyer	Strøket, ettersom utstyret er omfattet av A/3.9 og A/3.28			
A/3.32	Brannhemmende materialer (unntatt møbler) til hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.33	Brannhemmende materialer til møbler for hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO MSC/rundskr. 1102.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.34	Brannsikre skiller for hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.35	Branndører på hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.36	Brannspjeld på hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO MSC/rundskr. 1102.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.37	Gjennomføringer i brannhemmende skiller på hurtig-gående fartøyer a) gjennomføringer av elektriske kabler,	– Reg. X/3.	– IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO-res.MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.38	b) gjennomføringer av rør, kanaler, sjakter osv. Bærbare brannslukkingssystemer for livbåter og mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) – (FSS-regelverket) 4.	– Reg. III/34, – IMO-res. A.951(23), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) I, IV, V, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8. – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 4, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– EN 3-7 (2004), innbefattet A1 (2007), – EN 3-8 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3-9 (2006), innbefattet AC (2007), – EN 3-10 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.39	Dyser til likeverdige fastmonterte brann-slokkingsanlegg med gass for maskinrom og lastepumpe-rom	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC/rundskr. 1165.	B + D B + E B + F
A/3.40	Lavt plasserte belysnings-systemer (bare komponenter)	– Reg. II-2/13, – IMO-res. MSC.98(73) – (FSS-regelverket) 11.	– Reg. II-2/13, – IMO-res. A.752(18), – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 11.	– IMO-res. A.752(18). eller – ISO 15370 (2010).	B + D B + E B + F
A/3.41	Pusteutstyr til nød-evakuering	– Reg. II-2/13.	– Reg. II-2/13, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 3, – IMO MSC/rundskr. 849.	– ISO 23269-1 (2008) og alternativt: For bærbart trykkluftapparat med åpen krets, med helmaske eller munnbittinnretning til bruk ved evakuering: – EN 402(2003). For bærbart trykkluftapparat med åpen krets, med hette til bruk ved evakuering: – EN 1146(2005). For bærbart trykkluftapparat med lukket krets: – EN 13794(2002).	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
A/3.42	Systemkomponenter til nøytralgas-systemer	– Reg. II-2/4.	– Reg. II-2/4, – IMO-res. A.567(14), – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 15, – IMO MSC/rundskr. 353, – IMO MSC/rundskr. 485, – IMO MSC/rundskr. 731, – IMO MSC/rundskr. 1120.	– IMO MSC/rundskr. 353.	B + D B + E B + F G
A/3.43	Dyser til bran-slokkings-anlegg (manuelle eller automatiske) for frityrsteke-apparater	– Reg. II-2/1, – Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/1, – Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– ISO 15371 (2009).	B + D B + E B + F
A/3.44	Brannmanns utstyr – redningsline	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3.	– IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 3, – IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.45	Systemkomponenter (slokkemiddel, ventiler og dyser) til likeverdige fastmonterte brannslukningsanlegg med gass for maskinrom og lastepumpe-rom	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5, – IMO MSC/rundskr. 848, – IMO MSC.1/rundskr. 1313, – IMO MSC.1/rundskr. 1316,	– IMO MSC/rundskr. 848, – IMO MSC.1/rundskr. 1316.	B + D B + E B + F
A/3.46	Systemkomponenter til likeverdige fastmonterte brann-slokkings-anlegg med gass for maskinrom	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 5,	– IMO MSC.1/rundskr. 1270 innbefattet rettelse 1.	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
	(aerosolsystemer)		– IMO MSC.1/rundskr. 1270, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.		
A/3.47	Konsentrat til fastmonterte brann-slokkingsanlegg med høyekspanderende skum for maskinrom og lastepumpe-rom <i>Merk.</i> Det fastmonterte brannsløkkingsanlegget med høyekspanderende skum for maskinrom og lastepumperom (herunder anlegg som bruker inneluften i rommet for å oppfylle sin funksjon) må prøves med det godkjente konsentratet og vurderes som tilfredsstillende av administrasjonen.	– Reg. II-2/10.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 6.	– IMO MSC/rundskr. 670.	B + D B + E B + F
A/3.48	Systemkomponenter til fastmonterte, vannbaserte brann-	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– IMO MSC/rundskr. 1387.	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.49	slokkings-anlegg til bruk i maskinrom i kategori «A» (dyser og driftsprøvinger) Dyser til fastmonterte vannbaserte brannslukningsanlegg i roro-rom og spesiallaste-rom som tilsvare dem som er omhandlet i resolusjon A.123(V)	– Reg. II-2/19, – Reg. II-2/20, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 7.	– Reg. II-2/19, – Reg. II-2/20, – IMO-res. A.123(V), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 7,	– IMO MSC.1/rundskr. 1430.	B + D B + E B + F
A/3.50	Vernetøy som er motstandsdyktig mot kjemisk angrep	Flyttet til A.2/3.9			
A/3.51	Fast-monterte brannvarsling- og alarmanlegg for kontrollstasjoner, arbeidsrom, rom i innredningen, lugar-balkonger, maskinrom og ubemannede maskinrom	– Reg. II-2/7, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 9.	– Reg. II-2/7, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73) (FSS-regelverket) 9, – IMO MSC.1/rundskr. 1242,	Kontroll- og signalutstyr. Elektriske installasjoner om bord i skip: – EN 54-2 (1997), innbefattet AC (1999) og A1 (2006). Strømforsyningsutstyr: – EN 54-4 (1997), innbefattet AC (1999), A1 (2002) og A2 (2006). Varmedetektorer – punktdetektorer: – EN 54-5 (2000), innbefattet A1 (2002). Røykdetektorer – punktdetektorer basert på lysspredning, lystransmisjon eller ionisering: – EN 54-7 (2000), innbefattet A1 (2002) og A2 (2006). Flammedetektorer – punktdetektorer: – EN 54-10 (2002), innbefattet A1 (2005).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
				Manuelle brannmeldere: – EN 54-11 (2001), innbefattet A1 (2005), Kortslutingsisolatorer: – EN 54-17 (2007), innbefattet AC (2007), Inn- og utgangsutstyr: – EN 54-18 (2005), innbefattet AC (2007), Kabler: – EN 60332-1-1(2004), – IEC 60092–376 (2003) Samt, dersom det er relevant, elektriske og elektroniske installasjoner om bord i skip: – IEC 60092-504 (2001) innbefattet 60092-504 rettelse 1(2011), – IEC 60533 (1999).	
A/3.52	Faste og bærbare brannslukkingss-apparater	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/4, – Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 1866-1 (2007). eller – ISO 11601 (2008).	B + D B + E B + F
A/3.53	Brannalarm utstyr – akustiske alarmgivere	– Reg. II-2/7, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 9.	– Reg. II-2/7, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 7, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 9, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	Akustiske alarmgivere – EN 54–3 (2001), innbefattet A1 (2002) og A2 (2006), – IEC 60092-504 (2001) innbefattet IEC 60092-504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999).	B + D B + E B + F
A/3.54	Fastmontert oksygen-analyse- og gass-deteksjons-utstyr	– Reg. II-2/4, – Reg. VI/3.	– Reg. II-2/4, – Reg. VI/3, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 15. I tillegg for kombinerte O ₂ /HC-systemer: IMO MSC.1/rundskr. 1370.	– IEC 60092-504 (2001) innbefattet IEC 60092-504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999), og for: a) Kategori 4: (sikkert område) – EN 50104 (2010). b) Kategori 3: (omgivelser med eksplosjonsfarlig gass) – EN 50104 (2010), – EN 60079-0 (2011), – EN 60079-29-1 (2007).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.55	Kombinerte strålerør (tåkespreder /stråle)	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7.	I tillegg for kombinerte O ₂ /HC-systemer: IMO MSC.1/rundskr. 1370 Håndholdte grenrør til bruk av brannvesenet – kombinerte grenrør PN 16: – EN 15182-1 (2007), innbefattet A1 (2009), – EN 15182-2 (2007), innbefattet A1 (2009). Håndholdte grenrør til bruk av brannvesenet – grenrør PN 16 med en samlet stråle og/eller en stråle med fast spredningsvinkel: – EN 15182–1 (2007), innbefattet A1 (2009), – EN 671-1 (2001), innbefattet AC (2002).	B + D B + E B + F
A/3.56	Brann-slanger (på trommel)	– Reg. II-2/10, – Reg. X/3.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 7, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 7.	– EN 671-1 (2001), innbefattet AC (2002).	B + D B + E B + F
A/3.57	Systemkomponenter til brann-slokkings-anlegg med medium-ekspansjons skum – faste skum-slokkings-anlegg for tankskip	– Reg. II-2/10.	– Reg. II-2/10.8.1, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1239, – IMO MSC.1/rundskr. 1276.	– IMO MSC/rundskr. 798.	B + D B + E B + F
A/3.58	Systemkomponenter til branns-lokkings-anlegg med medium-ekspansjons skum for maskinrom og beskyttelse av tankskips-dekk	– Reg. II-2/10.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.98(73)- (FSS-regelverket) 6, 14, – IMO MSC.1/rundskr. 1239, – IMO MSC.1/rundskr. 1276, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC.1/rundskr. 1312, – IMO MSC.1/rundskr. 1312/rettelse 1.	B + D B + E B + F

<i>Nr.</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»</i>	<i>Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv</i>	<i>Prøvingsstandarder</i>	<i>Moduler for samsvars-vurdering</i>
1	2	3	4	5	6
A/3.59	Ekspansjons skum til fastmonterte brann-slokkingsanlegg for kjemikalietankskip	– Reg. II-2/1, – IMO-res. MSC.4(48)-(IBC-regelverket).	– IMO-res. MSC.4(48)-(IBC-regelverket), – IMO MSC/rundskr. 553.	– IMO MSC.1/rundskr. 1312, – IMO MSC.1/rundskr. 1312/rettelse 1.	B + D B + E B + F
A/3.60	Dyser til fastmonterte vannforstøvingssystemer til brann-slokking på lugar-balkonger	– Reg. II-2/10.	– Reg. II-2/10, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS-regelverket) 7, – IMO MSC.1/rundskr. 1313.	– IMO MSC.1/rundskr. 1268.	B + D B + E B + F
A/3.61	Brann-slokkingsanlegg som bruker inneluft for å produsere høy-ekspanderende skum til beskyttelse av maskinrom og lastepumpe-rom <i>Merk:</i> Brann-slokkingsanlegg som bruker inneluft for å produsere høy-ekspanderende skum til beskyttelse av maskinrom og lastepumpe-rom, må prøves med det godkjente konsentratet og vurderes som tilfredsstillende av	– Reg. II-2/10.	– Reg. II-2/10.	– IMO MSC.1/rundskr. 1384.	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.62	administrasjonen. Brann-slokkingsanlegg med tørt kjemisk pulver	– Reg. II-2/1.	– Reg. II-2/1, – IMO-res. MSC.5(48)-(IGC-regelverket)	– IMO MSC.1/rundskr. 1315.	B + D B + E B + F
A/3.63 «b» se § 16 andre ledd	Komponenter for røykvarslere basert på prøve-uttaking.	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/19, – Reg. II-2/20.	– Reg. II-2/7, – Reg. II-2/19, – Reg. II-2/20, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 10.	– IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 10, Og for: Kontroll og indikasjonsutstyr. Elektriske installasjoner på skip: – EN 54-2 (1997) innbefattet AC(1999) og A1(2006). Strømforsyningsutstyr: – EN 54-4 (1997) innbefattet AC(1999), A1(2002) og A2(2006). Aspirerende røykvarslere: – EN 54-20 (2006) innbefattet AC(2008). Og for elektriske og elektroniske installasjoner på skip: – IEC 60092-504 (2001) innbefattet IEC 60092-504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999). Og for eksplosive atmosfærer: – EN 60079-0 (2011).	B + D B + E B + F
A/3.64 «b» se § 16 andre ledd	Klasse «C» skiller	– Reg. II-2/3.	– Reg. II-2/3, – Reg. II-2/9.	– IMO-res. MSC.307(88)-(2010 FTP regelverket).	B + D B + E B + F
A/3.65 «b» se § 16 andre ledd	Faste systemer for deteksjon av hydrokarbon gasser.	– Reg. II-2/4.	– Reg. II-2/4, – IMO-res. MSC.98(73)-(FSS regelverket) 16, – IMO MSC.1/rundskr. 1370.	– IMO MSC.1/rundskr. 1370, – EN 60079-0 (2011), – EN 60079-29-1 (2007), – IEC 60092-504 (2001) innbefattet IEC 60092-504 rettelse 1 (2011), – IEC 60533 (1999),	B + D B + E B + F
A/3.66 «b» se § 16 andre ledd	Evakuerings systemer anvendt som et alternativ til lavt plasserte ledelys.	– Reg. II-2/13.	– Reg. II-2/13, – IMO MSC.1/rundskr. 1168.	– IMO MSC.1/rundskr. 1168.	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/3.67 Ex.A.2/3.23	Brann-slokkings-apparater med skum for helikopter-anlegg	– Reg. II-2/18	– Reg. II-2/18, – IMO MSC.1/rundskr. 1431.	– EN 13565-1 (2003) innbefattet A1 (2007).	B + D B + E B + F

4. Navigasjonsutstyr

Merknader som gjelder avsnitt 4 – Navigasjonsutstyr

Kolonne 5:

IEC 61162-serien viser til følgende standarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer – digitale grensesnitt:

1. IEC 61162-1 utg. 4.0 (2010–11) – Del 1: En sender og flere mottakere
2. IEC 61162-2 utg. 1.0 (1998–09) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverføring
3. IEC 61162-3 utg. 1.1 Konsolidert med endring 1 (2010–11) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - IEC 61162-3 utg. 1.0 (2008–05) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - IEC 61162-3 endring 1 utg. 1.0 (2010–06) endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
4. IEC 61162-400 utg. 1.0 (2001–11) – Del 400: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Introduksjon og generelle prinsipper
 - IEC 61162-401 utg. 1.0 (2001–11) – Del 401: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Applikasjonsprofil
 - IEC 61162-402 utg. 1.0 (2005–09) – Del 402: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Dokumentasjon og utprøvningskrav
 - IEC 61162-410 utg. 1.0 (2001–11) – Del 410: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til transportprofil og grunnleggende transportprofil
 - IEC 61162-420 utg. 1.0 (2001–11) – Del 420: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til følgestandard og grunnleggende følgestandarder
 - IEC 61162-450 utg. 1.0 (2011–06) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere – Ethernetsystemsammenkobling

EN 61162-serien henviser til nedenstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer – Digitale grensesnitt:

1. EN 61162-1 (2011) – Del 1: En sender og flere mottakere
2. EN 61162-2 (1998) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
3. EN 61162-3 (2008) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - EN 61162-3-endring 1 (2010) endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
4. EN 61162-400 (2002) – Del 400: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Introduksjon og generelle prinsipper
 - EN 61162-401 (2002) – Del 401: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Applikasjonsprofil
 - EN 61162-402 (2005) – Del 402: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Dokumentasjon og prøvningskrav
 - EN 61162-410 (2002) – Del 410: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til transportprofil og grunnleggende transportprofil
 - EN 61162-420 (2002) – Del 420: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til følgestandard og grunnleggende følgestandarder
 - EN 61162-450 (2011) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere – Ethernetsystemsammenkobling

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.1	Magnetkompass a) Klasse A for skip b) Klasse B for livbåter og mann-overbord båter	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.382(X), – IMO-res. A.694(17).	– ISO 1069 (1973), – ISO 25862 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 1069 (1973), – ISO 25862 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.2	Magnetisk kurs-indikator (THD)	– Reg. V/18, – Reg. V/19, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien; – ISO 22090-2 (2004), innbefattet rettelse 2005, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien. – ISO 22090-2 (2004), innbefattet rettelse 2005, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.3	Gyro-kompass	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.424(XI), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN ISO 8728 (1998), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – ISO 8728 (1997), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.4	Radarutstyr	Flyttet til A/4.34, A/4.35 og A/4.36			
A/4.5	Automatisk radarplotte-anlegg (ARPA)	Flyttet til A/4.34			
A/4.6	Ekkolodd	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)	– Reg. V/19, – IMO-res. A.224(VII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO Res. MSC.74(69) vedlegg 4, – IMO-res. MSC.97(73)-	– EN ISO 9875 (2001), innbefattet ISOs tekniske rettelse 1:2006, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.7	Måleutstyr for hastighet og distanse (SDME)	– (HSC-regelverket av 2000) 13. – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-regelverket av 2000) 13.	(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79). – Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.824(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.96(72), – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 9875 (2000), innbefattet ISOs tekniske rettelse 1:2006, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61023 (2007), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61023 (2007), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.8	Indikator for rorvinkel, propell-hastighet og -stigning	Flyttet til A/4.20, A/4.21 og A/4.22			
A/4.9	Indikator for sving-hastighet	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.526(13), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 20672 (2007), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 20672 (2007), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.10	Radiopileleapparat	Bevisst ikke utfylt			
A/4.11	Loran C-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.818(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61075 (1993), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61075 (1991),	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.12	Chayka-utstyr	regelverket av 2000) 13. – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. A.818 (19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61075 (1993), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61075 (1991), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.13	Decca navigasjonsutstyr	Bevisst ikke utfyllt			
A/4.14	GPS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000), – IMO-res. MSC.112(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108-1 (2003), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-1 (2003), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.15	GLONASS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.113(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108-2 (1998), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-2 (1998), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.16	Selvstyringsanlegg (HCS)	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.342(IX), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.64(67) vedlegg 3, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 11674 (2006), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
				– ISO 11674 (2006), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	
A/4.17	Mekanisk losheis	Flyttet til A/1.40			
A/4.18	9 GHz SAR radar-transponder (SART)	– Reg. III/4, – Reg. IV/14, – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. III/6, – Reg. IV/7, – IMO-res. A.530(13), – IMO-res. A.802(19), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, 14, – ITU-R M.628-3(11/93).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61097-1 (2007). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-1 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.19	Radarutstyr for hurtig-gående fartøyer	Flyttet til A/4.37			
A/4.20	Indikator for rorvinkel	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 20673 (2007), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 20673 (2007), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.21	Indikator for omdreinings-hastighet	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 22554 (2007), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 22554 (2007),	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.22	Stignings-indikator	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– IEC 62288 utg. 1.0 (2008). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ISO 22555 (2007), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ISO 22555 (2007), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008). – ISO 25862 (2009).	B + D B + E B + F G
A/4.23	Kompass for livbåter og mann-overbord-båter	– Reg. III/4, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. III/34, – IMO-res. MSC.48(66)- (LSA-regelverket) IV, V, – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, 13, – IMO -res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, 13.		B + D B + E B + F G
A/4.24	Automatisk radarplotte-anlegg (ARPA) til hurtig-gående fartøyer	Flyttet til A/4.37			
A/4.25	Automatisk sporings-anlegg (ATA)	Flyttet til A/4.35			
A/4.26	Automatisk sporings-anlegg (ATA) for hurtig-gående fartøyer	Flyttet til A/4.38			
A/4.27	Elektronisk plotteanlegg (EPA)	Flyttet til A/4.36			
A/4.28	Integrert brosystem	Flyttet til A.2/4.30			
A/4.29	Ferdskriver (VDR)	– Reg. V/18, – Reg. V/20, – Reg. X/3, – IMO-res.	– Reg. V/20, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien,	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.30	Elektronisk visnings- og informasjonssystem for sjøkart (ECDIS) med backup, og visnings-system for rastersjøkart (RCDS)	MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.333(90).	– EN 61996-1 (2008), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61996-1 (2007–11), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008). – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61174 (2008), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61174 (2008), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.31	Gyro-kompass for hurtig-gående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.232(82), – IMO SN.1/rundskr. 266. [ECDIS-backup og RCDS er bare relevante når denne funksjonaliteten inngår i ECDIS. Det skal angis i sertifikatet for modul B om prøvingen har omfattet disse funksjonene.]	– ISO 16328 (2001), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – ISO 16328 (2001), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.32	Universelt automatisk identifika-sjonssystem (AIS)	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13,	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.74(69), – IMO-res. MSC.97(73)-	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61993-2 (2001), – EN 62288 (2008). eller	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		– IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 13.	(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – ITU-R M. 1371-4(2010). <i>Merk:</i> ITU-R M. 1371-4(2010) får anvendelse bare i samsvar med kravene i IMO-res. MSC.74(69).	– IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61993-2 (2001), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	
A/4.33	Rutekontroll system (fungerer når fartøyets hastighet ligger mellom minste styrefart og 30 knop)	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.74(69), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62065 (2002), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62065 (2002), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.34	Radarutstyr CAT 1	– Reg. V/18.	– Reg. V/19. – IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.823(19), – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-3(06/03).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – EN 62388 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62388 utg. 1.0 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.35	Radarutstyr CAT 2	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-3(06/03).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – EN 62388 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62388 utg. 1.0 (2007).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.36	Radarutstyr CAT 3	– Reg. V/18.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-3(06/03).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – EN 62388 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62388 utg. 1.0 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.37	Radarutstyr for hurtig-gående fartøyer (CAT 1H, CAT 2H)	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-3(06/03).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – EN 62388 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62388 utg. 1.0 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.38	Radarutstyr godkjent for bruk med sjøkart, dvs.: a) CAT 1C. b) CAT 2C. c) CAT 1HC for hurtig-gående fartøyer. d) CAT 2HC for hurtig-gående fartøyer.	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.278(VIII), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.192(79), – ITU-R M. 1177-3(06/03).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – EN 62388 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62388 utg. 1.0 (2007).	B + D B + E B + F G
A/4.39	Radarreflektør – passiv type	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-	– Reg. V/19, – IMO-res. MSC.36(63)-(HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)-(HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.164(78).	– ISO 8729-1 (2010), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), eller – ISO 8729-1 (2010), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.40	Selvstyringsanlegg for hurtiggående fartøyer	regulverket av 2000) 13. – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regulverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.822(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regulverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 16329 (2003), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – ISO 16329 (2003), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.41	GNSS-kurs-indikator (THD)	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regulverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regulverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 22090-3 (2004), innbefattet ISO-rettelse 1 (2005), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – ISO 22090-3 (2004), innbefattet ISO-rettelse 1 (2005), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.42	Lyskaster for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regulverket av 2000) 13.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regulverket av 2000) 13.	– ISO 17884 (2004), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 17884 (2004), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.43	Nattsyn-utstyr for hurtiggående fartøyer	– Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.94(72), – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regulverket av 2000) 13.	– ISO 16273 (2003), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – ISO 16273 (2003), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.44	Mottaker for differensielle korreksjonssignaler for DGPS- og DGLONAS S-utstyr	regelveket av 2000) 13. – Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelveket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelveket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelveket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelveket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.114(73).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-4 (2004), – EN 61162-serien. eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-4 (2004), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F G
A/4.45	Kartmateriel l for skipsradar	Strøket, ettersom utstyret er omfattet av A/4.38			
A/4.46	Gyroskopisk kurs-indikator (THD)	– Reg. V/18. – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelveket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelveket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelveket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelveket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.116(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– ISO 22090-1 (2002), innbefattet rettelse 1 (2005), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – ISO 22090-1 (2002), innbefattet rettelse 1 (2005), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A./4.47	Forenklet ferdskraver (S-VDR)	– Reg. V/20.	– Reg. V/20, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.163(78), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 61996-2 (2008), – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 61996-2 (2007), – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.48	Mekanisk losheis	Bevisst ikke utfyllt (fordi IMO-res. MSC.308(88) i kraft 1. juli 2012 bl.a. har følgende ordlyd «Mekanisk losheis skal ikke benyttes»).			
A/4.49	Losleider	– Reg. V/23, – Reg. X/3.	– Reg. V/23 – IMO-res. A.889(21) – IMO MSC/rundskr. 773.	– IMO-res. A.889(21), – ISO 799 (2004).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.50	DGPS-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.112(73), – IMO-res. MSC.114(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108-1 (2003), – EN 61108-4 (2004), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-1 (2003), – IEC 61108-4 (2004), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.51	DGLONAS S-utstyr	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.113(73), – IMO-res. MSC.114(73), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108-2 (1998), – EN 61108-4 (2004), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-2 (1998), – IEC 61108-4 (2004), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.52	Dagslys-signallampe	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000).	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.95(72), – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ISO 25861 (2007). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ISO 25861 (2007).	B + D B + E B + F
A/4.53	Radarmål-forsterker	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000).	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regelverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regelverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.164(78), – ITU-R M 1176 (10/95).	– ISO 8729-2 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), eller – ISO 8729-2 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/4.54	Peileapparat	regulverket av 2000) 13. – Reg. V/18.	– Reg. V/19.	– ISO 25862 (2009), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), eller – ISO 25862 (2009), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.55	AIS SART-utstyr	– Reg. III/4, – Reg. IV/14.	– Reg. III/6, – Reg. IV/7, – IMO-res. MSC.246(83), – IMO-res. MSC.247(83), – IMO-res. MSC.256(84), – ITU-R M. 1371-4(2010).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61097-14 (2010), – EN 61162-serien, eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-14 (2010), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F G
A/4.56	Galileo-mottaker	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regulverket av 2000) 13.	– Reg. V/19, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.813(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regulverket av 1994) 13, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regulverket av 2000) 13, – IMO-res. MSC.191(79), – IMO-res. MSC.233(82).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61108-3 (2010), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61108-3 (2010), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008).	B + D B + E B + F G
A/4.57	Brovakt-alarm (BNWAS)	– Reg. V/18.	– IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.128(75), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – IEC 62616 (2010). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – IEC 62616 (2010) innbefattet IEC 62616 rettelse 1 (2012).	B + D B + E B + F G
A/4.58 Ex.A.2/4.18	Lydmottaks-anlegg	– Reg. V/18, – Reg. X/3, – IMO-res.	– Reg. V/19 – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)-	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008),	

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		MSC.36(63) - (HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.97(73) - (HSC-regelverket av 2000).	(HSC-regelverket av 1994), – IMO-res. MSC.86(70), – IMO-res. MSC.97(73) - (HSC-regelverket av 2000), – IMO-res. MSC.191(79).	– EN 61162-serien, – EN 62288 (2008), – ISO 14859 (2012). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – IEC 62288 utg. 1.0 (2008), – ISO 14859 (2012).	

5. Radiokommunikasjonsutstyr

Merknader som gjelder avsnitt 5 – Radiokommunikasjonsutstyr

Kolonne 5: I tilfelle av motstridende krav mellom IMO MSC/rundskr. 862 og standardene for produktprøving, skal kravene i IMO MSC/rundskr. 862 ha forrang.

Kolonne 5:

EN 61162-serien viser til nedenforstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer. Digitale grensesnitt:

1. IEC 61162-1 utg. 4.0 (2010–11) – Del 1: En sender og flere mottakere
2. IEC 61162-2 utg. 1.0 (1998–09) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
3. IEC 61162-3 utg. 1.1 Konsolidert med endring 1 (2010–11) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - IEC 61162-3 utg. 1.0 (2008–05) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - IEC 61162-3-endring 1 utg. 1.0 (2010–06) endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
4. IEC 61162-400 utg. 1.0 (2001–11) – Del 400: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Introduksjon og generelle prinsipper
 - IEC 61162-401 utg. 1.0 (2001–11) – Del 401: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Anvendelsesprofil
 - IEC 61162-402 utg. 1.0 (2005–09) – Del 402: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Dokumentasjon og utprøvningskrav
 - IEC 61162-410 utg. 1.0 (2001–11) – Del 410: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til transportprofil og grunnleggende transportprofil
 - IEC 61162-420 utg. 1.0 (2001–11) – Del 420: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til følgestandard og grunnleggende følgestandarder
 - IEC 61162-450 utg. 1.0 (2011–06) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere – Ethernet-systemsammenkobling

EN 61162-serien viser til nedenstående referansestandarder for maritimt navigasjons- og radiokommunikasjonsutstyr og -systemer – Digitale grenseflater:

1. EN 61162-1 (2011) – Del 1: En sender og flere mottakere
2. EN 61162-2 (1998) – Del 2: En sender og flere mottakere, høyhastighetsoverførsel
3. EN 61162-3 (2008) – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
 - EN 61162-3-am1 (2010) endring 1 – Del 3: Instrumentnettverk for serielle data
4. EN 61162-400 (2002) – Del 400: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Introduksjon og generelle prinsipper
 - EN 61162-401 (2002) – Del 401: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Anvendelsesprofil
 - EN 61162-402 (2005) – Del 402: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Dokumentasjon og prøvningskrav
 - EN 61162-410 (2002) – Del 410: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til transportprofil og grunnleggende transportprofil
 - EN 61162-420 (2002) – Del 420: Flere sendere og flere mottakere – Innbyrdes forbindelse av skipssystemer – Krav til følgestandard og grunnleggende følgestandarder
 - EN 61162-450 (2011) – Del 450: Flere sendere og flere mottakere – Ethernet-systemsammenkobling

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.1	VHF-radioanlegg som kan sende og motta DSC og radiotelefoni	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.385(X), – IMO-res. A.524(13), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.803(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.489-2 (10/95), – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M.541-9 (05/04), – ITU-R M.689-2 (09/94).	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338-1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 843-2 V1.2.1 (2004–06), – ETSI EN 301 925 V1.3.1 (2010–09). eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-7 (1996), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F
A/5.2	VHF-DSC-vakt-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.803(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.489-2 (10/95), – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M.541-9 (05/04).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338-1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.3.1 (2010–09), – ETSI EN 301 843-2 V1.2.1 (2004–06). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-8 (1998), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F
A/5.3	NAVTEX-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO-res. MSC.148(77), – IMO COMSAR-	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 065-1 V1.2.1 (2009–01), – ETSI EN 301 843-4 V1.2.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		regelverket av 2000) 14.	rundskr. 32, – ITU-R M.540-2 (06/90), – ITU-R M.625-3 (10/95).	– IEC 61097-6 (2005–12).	
A/5.4	EGC-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI ETS 300 460 utg. 1 (1996–05), – ETSI ETS 300 460/A1 (1997–11), – ETSI EN 300 829 V1.1.1 (1998–03), – ETSI EN 301 843-1 V1.2.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-4 (2007).	B + D B + E B + F
A/5.5	HF-radioutstyr for mottak av sikkerhetsinformasjon til sjøs (MSI) (HF-NBDP-mottaker)	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.699(17), – IMO-res. A.700(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.491-1 (07/86), – ITU-R M.492-6 (10/95), – ITU-R M.540-2 (06/90), – ITU-R M.625-3 (10/95), – ITU-R M.688 (06/90).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI ETS 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI ETS 300 067/A1 utg. 1 (1993–10). eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61162-serien, – ETSI ETS 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI ETS 300 067/A1 utg. 1 (1993–10).	B + D B + E B + F
A/5.6	406 MHz nødradio-peilesender (COSPAS-SARSAT)	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-	– Reg. IV/7, – Reg. X/3, – IMO-res. A.662(16), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.696(17), – IMO-res. A.810(19), – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 066 V 1.3.1 (2001–01). eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
		regulverket av 2000) 14.	2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.633-3 (05/04), – ITU-R M.690-1 (10/95).	innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-2 (2008), <i>Merk:</i> IMO MSC/rundskr. 862 gjelder bare for den valgfrie fjernaktiveringsinnretningen, ikke for selve nødradiopeilesenderen.	
A/5.7	L-bånd-nødradio-peilesender (INMARSAT)	Bevisst ikke utfylt			
A/5.8	2182 kHz vakt-mottaker	Bevisst ikke utfylt			
A/5.9	Alarmsignal-generator for radiotelefon	Bevisst ikke utfylt			
A/5.10	MF-radioanlegg som kan sende og motta DSC og radiotelefon <i>Merk:</i> I henhold til vedtak i IMO og ITU får kravene til alarmsignal-generator for radiotelefon og sending på H3E ikke lenger anvendelse i prøvingsstandardene.	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regulverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regulverket av 2000) 14.	– Reg. IV/9, – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.804(19), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regulverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regulverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M.541-9 (05/04).	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338-1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI ETS 300 373-1 V1.2.1 (2002–10), – ETSI EN 301 843-5 V1.1.1 (2004–06), eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-9 (1997), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F
A/5.11	MF-DSC-vakt-mottaker	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regulverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)	– Reg. IV/9, – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.804(19), – IMO-res. MSC.36(63) (HSC-regulverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) (HSC-regulverket av	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, ETSI EN 300 338-1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.2.1 (2010–09),	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.12	INMARSAT-B skipsjordsstasjon	– (HSC-regelverket av 2000) 14. – Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-regelverket av 2000) 14.	2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M.541-9 (05/04), – ITU-R M.1173 (10/95). – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.808(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– ETSI EN 301 843-5 V1.1.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-8 (1998), – IEC 61162-serien. – IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008),	B + D B + E B + F
A/5.13	INMARSAT-C skipsjordsstasjon	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.570(14), – IMO-res. A.664 (16) (gjelder bare dersom INMARSAT-C skipsjordsstasjonen har EGC-funksjoner), – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.807(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI ETS 300 460 utg. 1 (1996–05), – ETSI ETS 300 460/A1 (1997–11), – ETSI EN 300 829 V1.1.1 (1998–03), – ETSI EN 301 843-1 V1.2.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-4 (2007), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F
A/5.14	MF/HF-radioanlegg som kan sende og motta DSC, NBDP og radiotelefon Merk: I henhold til vedtak i IMO og ITU	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) – (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) – (HSC-	– Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr.	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI ETS 300 067 utg. 1 (1990–11), – ETSI ETS 300 067/A1 utg. 1 (1993–10), – ETSI EN 300 338-1	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.15	får kravene til alarmsignal-generator for radiotelefon og sending på A3H ikke lenger anvendelse i prøvings-standardene. MF/HF-DSC-vakt-mottaker	regelverket av 2000) 14. – Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14.	862, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.476-5 (10/95), – ITU-R M.491-1 (07/86), – ITU-R M.492-6 (10/95), – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M.541-9 (05/04), – ITU-R M.625-3 (10/95), – ITU-R M.1173 (10/95). – Reg. IV/10, – Reg. X/3, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.806(19), – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO COMSAR-rundskr. 32, – ITU-R M.493-13 (10/09), – ITU-R M. 541-9 (05/04).	V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI ETS 300 373-1 V1.3.1 (2011–01), – ETSI EN 301 843-5 V1.1.1 (2004–06), eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-9 (1997), – IEC 61162-serien. – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – EN 61162-serien, – ETSI EN 300 338-1 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 300 338-2 V1.3.1 (2010–02), – ETSI EN 301 033 V1.3.1 (2010–09), – ETSI EN 301 843-5 V1.1.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-3 (1994), – IEC 61097-8 (1998), – IEC 61162-serien.	B + D B + E B + F
A/5.16	Toveis VHF-radiotelefon apparat for kommunikasjon med luftfartøyer	Flyttet til A.2/5.8			
A/5.17	Bærbart toveis VHF-radiotelefon-apparat for redningsfarkoster	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-	– Reg. III/6, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.809(19), – IMO-res. MSC.36(63) -(HSC-regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73) -(HSC-regelverket av 2000) 8, 14, – IMO-res. MSC.149(77),	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 300 225 V1.4.1 (2004–12), – ETSI EN 301 843-2 V1.2.1 (2004–06), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-12 (1996).	B + D B + E B + F

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/5.18	Fastmontert toveis VHF-radiotelefon-apparat for redningsfarkoster	regelverket av 2000) 14. – Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 14.	– ITU-R M.489-2 (10/95). – Reg. III/6, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. A.809(19), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 8, 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 8, 14, – ITU-R M.489-2 (10/95).	– EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – ETSI EN 301 466 V1.1.1 (2000–10), eller – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-12 (1996).	B + D B + E B + F
A1/5.19	Inmarsat-F77	– Reg. IV/14, – Reg. X/3, – IMO-res. MSC.36(63) –(HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73) –(HSC-regelverket av 2000) 14.	– Reg. IV/10, – IMO-res. A.570 (14), – IMO-res. A.808 (19), – IMO-res. A.694 (17), – IMO-res. MSC.36(63)- (HSC-regelverket av 1994) 14, – IMO-res. MSC.97(73)- (HSC-regelverket av 2000) 14, – IMO MSC/rundskr. 862, – IMO COMSAR-rundskr. 32.	– IMO MSC/rundskr. 862, – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-13 (2003). eller – IMO MSC/rundskr. 862, – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008), – IEC 61097-13 (2003).	B + D B + E B + F

6. Utstyr som kreves etter COLREG 72

Nr.	Betegnelse	COLREG 72-regel der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende COLREG 72-regler samt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/6.1	Navigasjons-lys	– COLREG vedlegg I/14.	– COLREG vedlegg I/14, – IMO-res. A.694(17), – IMO-res. MSC.253(83).	– EN 14744 (2005), innbefattet AC (2006), – EN 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008). eller – EN 14744 (2005), innbefattet AC (2006), – IEC 60945 (2002), innbefattet IEC 60945 rettelse 1 (2008).	B + D B + E B + F G

7. Sikkerhetsutstyr for bulkskip

Ingen artikler i vedlegg A.

8. Utstyr i henhold til SOLAS kapittel II-1: Konstruksjon – oppdeling og stabilitet, maskineri og elektriske anlegg

Nr.	Betegnelse	SOLAS 74-regel, som endret, der det kreves «typegodkjenning»	Gjeldende SOLAS 74-regler, som endret samt eventuelt relevante IMO-resolusjoner og -rundskriv	Prøvingsstandarder	Moduler for samsvars-vurdering
1	2	3	4	5	6
A/8.1	Vannstands-alarmer	– Reg. II-1/22-1, – Reg. II-1/25, – Reg. XII/12.	– Reg. II-1/25, – Reg. XII/12, – IMO Res.A.1021(26), – IMO Res. MSC.188(79).	– IEC 60092-504 (2001) innbefattet IEC 60092-504 rettelse 1 (2011), – IEC 60529 (2001) innbefattet: rettelse 1 (2003), rettelse 2 (2007), rettelse 3 (2009), – IMO-res. MSC.188(79), – IMO MSC.1/rundskr. 1291.	B + D B + E B + F

II

Endringene trer i kraft 4. desember 2014.

2. des. Nr. 1501 2014

Forskrift om endring i forskrift om beregning av arbeidsgiverandel m.m.

Hjemmel: Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 2. desember 2014 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 18 andre ledd. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 22. desember 2009 nr. 1804 om beregning av arbeidsgiverandel m.m. gjøres følgende endringer:

Hjemmelsrekken skal lyde:

Fastsatt av Fornyings- og administrasjonsdepartementet (nå Arbeids- og sosialdepartementet) 22. desember 2009 med hjemmel i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens pensjonskasse § 18 andre ledd.

§ 1 skal lyde:

Denne forskriften gjelder de medlemsvirksomhetene i Statens pensjonskasse hvor departementet har bestemt at det skal betales en arbeidsgiverandel i tillegg til medlemmets eget innskudd, jf. lov om Statens pensjonskasse § 18 første ledd første punktum. Forskriftens § 3 og § 5 gjelder medlemsvirksomheter med fastsatt åpningsreserve.

Departementet godkjenner nærmere retningslinjer fastsatt av Statens pensjonskasse til forskriftens paragrafer.

I § 2 bokstav a skal navnet «Statens Pensjonskasse» endres til «Statens pensjonskasse».

§ 2 bokstav b skal lyde:

Åpningsreserve: Verdien av medlemsvirksomhetens forsikringsmessige avsetninger på tidspunktet åpningsreserven gjelder fra.

§ 2 bokstav c skal lyde:

Fiktivt fond: Estimering av midler som skal dekke beregnede forsikringsmessige avsetninger på tidspunktet for åpningsreserven, samt senere innbetalt premie og tildelt avkastning for å dekke endringer i pensjonsforpliktelsene.

§ 2 bokstav d skal lyde:

Ordinær årspremie: Premie som skal dekke ett års opptjening av de beregnede pensjonsforpliktelsene, herunder sparepremie og risikopremie.

I § 2 bokstav e skal «Pensjonskasses» endres til «pensjonskasses».

§ 3 overskriften skal lyde:

Åpningsreserve og fiktivt fond

§ 3 skal lyde:

Departementet bestemmer om det skal opprettes en åpningsreserve, og dermed et fiktivt fond, for en medlemsvirksomhet, og fra hvilket tidspunkt dette skal gjelde fra. Statens pensjonskasse beregner og fastsetter åpningsreserven på grunnlag av et beregningsgrunnlag som er godkjent av departementet.

I § 4 tredje ledd første punktum skal navnet «Statens Pensjonskasse» endres til «Statens pensjonskasse».

§ 4 fjerde ledd nytt første og andre punktum skal lyde:

Statens pensjonskasse skal innen 1. juni sende informasjon om påfølgende års premie til virksomheten. Premien forfaller etterskuddsvis med avtalt antall terminer per år.

Nåværende § 4 fjerde ledd første punktum blir nytt fjerde ledd tredje punktum og skal lyde:

Etter forfall kan Statens pensjonskasse kreve rente, jf. lov Statens pensjonskasse § 17 andre ledd andre punktum.

§ 4 femte ledd skal lyde:

Statens pensjonskasse kan bestemme at en virksomhet skal inngå i en fellesordning i forbindelse med fastsettelsen av premie.

§ 5 første ledd første punktum skal lyde:

Statens pensjonskasse skal for hver medlemsvirksomhet som har opprettet åpningsreserve og dermed fått tildelt et fiktivt fond, jf. § 3, opprette og føre en konto.

§ 5 første ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Statens pensjonskasse skal senest 1. juni påfølgende år sende kontoutskriften til medlemsvirksomheten.

§ 5 andre og tredje ledd skal lyde:

Dersom kontoutskriften viser en underfinansiering i medlemsvirksomhetens pensjonsordning, skal medlemsvirksomheten dekke inn underfinansieringen senest året etter at kontoutskriften foreligger.

Dersom kontoutskriften viser en overfinansiering i medlemsvirksomhetens pensjonsordning, skal medlemsvirksomheten få denne avregnet mot premien senest året etter at kontoutskriften foreligger.

§ 6 nytt første ledd skal lyde:

Dersom en medlemsvirksomhet søker om utmelding fra Statens pensjonskasse, jf. lov om Statens pensjonskasse § 5 fjerde ledd, skal utmelding normalt skje med virkning fra et årsskifte. Frist for å søke om utmelding er normalt syv måneder før utmeldingstidspunktet.

Nåværende § 6 første til syvende ledd blir nye andre til åttende ledd og skal lyde:

Når en medlemsvirksomhet med åpningsreserve meldes ut av Statens pensjonskasse, kan departementet bestemme at det skal foretas et sluttoppgjør for medlemsvirksomhetens pensjonsordning. Oppgjøret skal i så fall beregnes og fastsettes av Statens pensjonskasse, men må godkjennes av departementet.

Ved beregning av et sluttoppgjør skal de opptjente rettighetene i medlemsvirksomhetens pensjonsordning omregnes til en forventet nåverdi av gjenværende rettigheter i Statens pensjonskasse på virkningstidspunktet for utmeldingen. Ved fastsettelsen av nåverdien skal Statens pensjonskasse anvende det beregningsgrunnlaget departementet sist har godkjent.

Den beregnede nåverdien etter tredje ledd skal sammenstilles med pensjonsordningens midler på virkningstidspunktet for utmeldingen. Dersom sammenstillingen viser en overfinansiering, skal denne utbetales til medlemsvirksomheten. Hvis sammenstillingen viser en underfinansiering, skal medlemsvirksomheten innbetale denne til Statens pensjonskasse. Det skal beregnes renter på sluttoppgjøret fra virkningsdato for utmeldelsen og fram til forfallsdato for inn- eller utbetaling av sluttoppgjørbeløpet.

I tilfeller der det fastsatte sluttoppgjøret innebærer en underdekning i den avsluttede pensjonsordningen, skal medlemsvirksomheten innbetale kravet til Statens pensjonskasse senest fire måneder etter at faktura er tilsendt. Etter forfall kan Statens pensjonskasse kreve forsinkelsesrente, jf. lov om Statens pensjonskasse § 17 andre ledd andre punktum.

I tilfeller der det fastsatte sluttoppgjøret innebærer en overfinansiering i den avsluttede pensjonsordningen, skal Statens pensjonskasse betale ut det overskytende beløpet senest fire måneder etter at oppgjøret er godkjent av departementet. Etter forfall skal det beregnes forsinkelsesrente, jf. lov om Statens pensjonskasse § 17 andre ledd andre punktum.

Ved utmelding fra Statens pensjonskasse, må virksomheten betale de fremtidige pensjonsforpliktelser knyttet til oppsatte rettigheter og pensjoner.

Departementet kan bestemme at det skal fastsettes et sluttoppgjør for medlemsvirksomheter uten formelt fastsatt åpningsreserve, samt hvordan dette skal skje.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Departementets kontroll med Statens pensjonskasse

Departementet fører kontroll med Statens pensjonskasse etter denne forskriften.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2015.

2. des. Nr. 1502 2014**Forskrift om endring i forskrift om periodisk kontroll av kjøretøy**

Hjemmel: Fastsatt av Vegdirektoratet 2. desember 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 19 første og annet ledd og § 43, jf. delegeringsvedtak 12. mars 2009 nr. 297.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 16a (direktiv 2009/40/EF som endret ved direktiv 2010/48/EU). Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 13. mai 2009 nr. 591 om periodisk kontroll av kjøretøy gjøres følgende endring:

§ 31 annet ledd skal lyde:

Kravet til bremseprøver i § 8 annet ledd bokstav a, annet punktum, og kravet til kompetanse i § 11 syvende ledd og § 12 annet ledd trer i kraft 1. januar 2015. Kravet om kalibrering i § 8 tredje ledd, tredje punktum trer i kraft 1. juli 2015. Kravet om gasslekkasjesøkeverktøy i § 8 annet ledd bokstav k og kravet om spesialtilpasset slitasjetester i § 8 annet ledd bokstav l trer i kraft 1. januar 2019.

II

Endringen trer i kraft straks.

3. des. Nr. 1503 2014**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 3. desember 2014 med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 14 og § 16 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 11. desember 2013 nr. 1437 om regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd (nytt) skal lyde:

Det kan i tillegg til kvotene nevnt i første ledd fiskes inntil 350 tonn reker i Nordsjøen og Skagerrak i perioden 3. desember til og med 31. desember. Det kvantum som fiskes innenfor dette kvantumet går til fradrag på totalkvoten i 2015.

§ 4 første ledd oppheves.

§ 4 andre ledd blir etter dette nytt første ledd.

§ 4 andre ledd (nytt) skal lyde:

Fartøy kan i tillegg til kvantumet etter første ledd fiske inntil 6 tonn i perioden 3. desember til og med 31. desember. Fartøy som fisker på dette kvantumet kan ikke fiske utover 2 tonn per uke regnet i tidsrommet søndag kl. 2400 til søndag kl. 2400.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

4. des. Nr. 1504 2014**Forskrift om endring i forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn**

Hjemmel: Fastsatt av Samferdselsdepartementet 4. desember 2014 med hjemmel i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk (vegtrafikkloven) § 23a. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 21. september 1979 nr. 7 om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen skal lyde slik:

EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17a (direktiv 91/671/EØF endret ved direktiv 2003/20/EF og direktiv 2014/37/EU).

§ 1 tredje ledd skal lyde slik:

For personbil (gruppe M1), varebil (gruppe N1) og lastebil (gruppe N2 og N3), jf. definisjoner i forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) § 2–2 og forskrift 5. juli 2012 nr. 817 om godkjenning av bil og tilhenger til bil § 4, gjelder:

- a) I bil med sitteplasser bak fremre seterad skal passasjer som sitter i sete bak fremre seterad, bruke sitteplass hvor bilbelte er montert dersom slik sitteplass er ledig.
- b) Der bilbelte er montert, skal barn lavere enn 150 cm bruke godkjent sikringsutstyr som er tilpasset barnet eller slikt utstyr i kombinasjon med ordinært bilbelte.
- c) Der det ikke finnes godkjent barnesikringsutstyr, kan barn under 150 cm og over 135 cm bruke ordinært bilbelte.
- d) Der bilbelte ikke er montert, skal barn yngre enn 3 år ikke transporteres, og barn som er 3 år eller eldre, men lavere enn 150 cm, skal ikke transporteres i fremre seterad.
- e) Barn skal ikke transporteres i bakovervendt sikringsutstyr med kollisjonspute foran uten at kollisjonsputen er deaktivert manuelt eller automatisk.
- f) Der barnesikringsutstyr brukes, skal utstyret være montert i overensstemmelse med tilhørende bruksanvisning og være godkjent i henhold til:
 1. direktiv 77/541/EØF,
 2. ECE-regulativ 44.03 eller
 3. ECE-regulativ 129.

§ 1 sjette ledd skal lyde slik:

Legeerklæring som nevnt i femte ledd bokstav e har gyldighet i EØS-området dersom den er utformet i samsvar med artikkel 5 i direktiv 91/671/EØF.

II

Ikrafttredelse

Endringene trer i kraft straks.

4. des. Nr. 1505 2014

Forskrift om regulering av fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 4. desember 2014 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard med mindre annet er fastsatt.

§ 3. Kvoter

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske og russiske fartøy fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard innenfor rammen av de kvoter som er fastsatt for fartøy fra disse land, og dette fisket skal komme til fradrag i disse kvotene.

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan grønlandske fartøy fiske hyse i fiskevernsonen ved Svalbard, innenfor rammen av den totale kvoten av hyse som er avtalt for fartøy fra Grønland for fiske i Norges økonomiske sone nord for 62° N, og dette fisket skal komme til fradrag i denne kvoten.

§ 4. Bifangst

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan fartøy fra EU og Færøyene ha innblanding av hyse i fisket etter andre fiskearter på inntil 14 % per hal.

§ 5. Bemyndigelse

Fiskeridirektoratet kan stoppe fisket etter hyse i fiskevernsonen ved Svalbard.

§ 6. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressursloven.

§ 7. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i eller gitt i medhold av denne forskrift straffes etter lov 17. desember 1976 nr. 91 § 8 og § 9 og lov 6. juni 2008 nr. 37 § 60, § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 8. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2015 og gjelder til og med 31. desember 2015.

4. des. Nr. 1506 2014**Forskrift om regulering av fisket etter torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 4. desember 2014 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 11, § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske torsk i fiskevernsonen ved Svalbard med mindre annet er uttrykkelig fastsatt.

§ 3. Kvoter

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan norske og russiske fartøy fiske norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard innenfor rammen av de kvoter som er fastsatt for fartøy fra disse land.

Uten hensyn til forbudet i § 2 kan fartøy fra stater som tradisjonelt har fisket norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard, fiske innenfor fastsatt kvantum. Dette er fartøy fra EU og Færøyene.

For fartøy fra EU fastsettes en andel av største totale fangstmengde for norsk-arktisk torsk, for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard. I 2015 er denne kvoten 33 176 tonn.

For fartøy fra Færøyene fastsettes en andel av største totale fangstmengde for norsk-arktisk torsk, for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard. I 2015 er denne kvoten 1822 tonn.

§ 4. Fartøy med adgang til å fiske i NØS

Fartøy med adgang til å fiske norsk-arktisk torsk i Norges økonomiske sone er unntatt fra begrensningene i § 3. Fiske i fiskevernsonen kan etter dette unntaket kun finne sted innenfor rammen av de fastsatte kvoter av norsk-arktisk torsk, og skal komme til fradrag i disse.

§ 5. Bifangst

Innblanding av norsk-arktisk torsk i fisket etter andre fiskearter på inntil 10 % er unntatt fra begrensningene i § 3.

§ 6. Bemyndigelse

Fiskeridirektøren kan stoppe fisket etter norsk-arktisk torsk i fiskevernsonen ved Svalbard i henhold til denne forskrift når de kvoter som er oppstilt etter forskriften er beregnet å ville bli oppfisket.

§ 7. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressursloven.

§ 8. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i eller gitt i medhold av denne forskrift straffes etter lov 17. desember 1976 nr. 91 § 8 og § 9 og lov 6. juni 2008 nr. 37 § 60, § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2015 og gjelder til og med 31. desember 2015.

4. des. Nr. 1507 2014**Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i Svalbards territorialfarvann i 2015**

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 4. desember 2014 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4, jf. forskrift 28. april 1978 nr. 20 om regulering ved fiske og fangst mv. i Svalbards territorialfarvann og indre farvann § 1 og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 16 og § 59, jf. lov 27. juni 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone § 5. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i Svalbards territorialfarvann med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressursloven.

§ 4. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser i denne forskrift straffes etter lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 4 og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2015 og gjelder til og med 31. desember 2015.

4. des. Nr. 1508 2014

Forskrift om forbud mot å fiske norsk vårgytende sild i fiskevernsonen ved Svalbard i 2015

Hjemmel: Fastsett av Nærings- og fiskeridepartementet 4. desember 2014 med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone, lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova) § 16 og § 59, jf. forskrift 3. juni 1977 nr. 6 om fiskevernsonen ved Svalbard § 3. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for fiske i fiskevernsonen ved Svalbard med norske og utenlandske fartøy av ethvert slag som driver fiske i ervervsøyemed eller som bistår fiskeflåten, herunder lete- og forsøksfartøy.

§ 2. Generelt forbud

Det er forbudt å fiske norsk vårgytende sild.

§ 3. Overtredelsesgebyr

Foretak og den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, kan ilegges overtredelsesgebyr i henhold til lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 59 og forskrift 20. desember 2011 nr. 1437 om bruk av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr ved brudd på havressursloven.

§ 4. Straff og inndragning

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskrift, straffes etter lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 8 og § 9 og lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressursar § 61, § 64 og § 65. Forsøk og medvirkning straffes på samme måte.

§ 5. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2015 og gjelder til og med 31. desember 2015.

5. des. Nr. 1509 2014

Forskrift om endringer i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (fjerne henvisning fra fastlegen når kvinner begjærer abort)

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd § 12. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 1 fjerde ledd skal lyde:

Ved begjæring om svangerskapsavbrudd der inngrepet ikke kan utføres før etter utgangen av 12. svangerskapsuke, plikter legen i samråd med kvinnen å utforme en skriftlig redegjørelse for hennes grunner til avbrytelse, dersom dette ikke er gjort av kvinnen selv. I redegjørelsen skal det også gis opplysninger om de observasjoner som legen har gjort, herunder kvinnens helsetilstand og livssituasjon for øvrig. Bestemmelsene i § 4 første ledd gjelder så langt de passer.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Informasjon og veiledning til kvinnen

Dersom en kvinne fremsetter begjæring om svangerskapsavbrudd skal legen/nemnda sørge for at hun får opplysninger om inngrepets art og medisinske virkninger.

Legen/nemnda skal også opplyse kvinnen om at hun kan få informasjon og veiledning om den bistand samfunnet kan tilby henne. Dersom kvinnen ønsker slik informasjon og veiledning skal legen/nemnda sørge for at hun får det. Veiledningen kan skje i samarbeid med sosionom, helsesøster, jordmor eller annen sakkyndig person.

Dersom kvinnen ønsker annen rådgivning for selv å kunne treffe det endelige valg, kan legen/nemnda informere henne om andre sakkyndige instanser.

Informasjon og veiledning etter denne bestemmelsen skal gis på en objektiv måte og uten at legen/nemnda gir uttrykk for sine personlige vurderinger.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Saksgang når avbruddet kan utføres før utgangen av 12. svangerskapsuke*

Legen skal foreta en vurdering av svangerskapets varighet. Finner legen at inngrepet kan utføres før utgangen av 12. svangerskapsuke, skal legen straks sende kvinnens begjæring om svangerskapsavbrudd til den sykehusavdeling eller annen institusjon hvor inngrepet skal utføres. Legen skal også utføre nødvendige kliniske undersøkelser av kvinnen, sette opp en skriftlig sammenfatning av kliniske funn og andre relevante og nødvendige medisinske opplysninger og sende sammenfatningen til sykehuset eller institusjonen sammen med kvinnens begjæring.

Det samme gjelder for nemnda dersom kvinnen har henvendt seg direkte til denne.

Sykehus eller annen institusjon som er godkjent for å utføre svangerskapsavbrudd skal behandle begjæringer om svangerskapsavbrudd og eventuelt utføre inngrepet så raskt som mulig.

§ 19 skal lyde:

§ 19. *Journal og nemndsprotokoll*

Sykehus eller institusjoner hvor svangerskapsavbrudd foretas, skal føre særskilt nemndsprotokoll over svangerskapsavbrudd i tillegg til pasientjournal. Nemndsprotokollen føres på elektronisk skjema utarbeidet av Nasjonalt folkehelseinstitutt og skal inneholde nærmere angitte data om kvinnen, svangerskapet, tidligere svangerskap og fødsler, begjæringen om svangerskapsavbrudd, inngrepet og prevensjon.

Ved nemndbehandling skal vedtaket med begrunnelse innføres i nemndsprotokollen med datoangivelse og nemndsmedlemmenes underskrift.

Kopi av journalopplysningene skal sendes den lege som har videreformidlet kvinnens begjæring om svangerskapsavbrudd til sykehuset eller annen institusjon.

Nemndsprotokollen og dokumentene i saken skal oppbevares nedlåst i vedkommende sykehus/institusjon i minst 10 år.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

5. des. Nr. 1510 2014

Forskrift om endringer i forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (vurdering av fosterets levedyktighet mv.)

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd § 12. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 15. juni 2001 nr. 635 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 18 skal lyde:

§ 18.

Tillatelse til svangerskapsavbrudd kan ikke gis dersom det er grunn til å anta at fosteret er levedyktig, jf. abortloven § 2 sjettede ledd i.f. Et foster skal antas å være levedyktig dersom det ville vært i stand til å overleve utenfor mors liv på det tidspunkt et eventuelt avbrudd ville vært utført. Ved vurderingen skal det tas hensyn til eksisterende muligheter for behandling etter forløsning. Dersom det ikke er særlige forhold ved fosteret som tilsier noe annet, skal et foster antas å være levedyktig etter 22. svangerskapsuke (21 uker og 6 dager).

§ 11 andre ledd skal lyde:

Nemnda skal bestå av to leger. Det ene faste medlemmet skal være lege ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det andre faste medlemmet oppnevnes av fylkesmannen og må ikke være tilsatt ved den avdeling hvor svangerskapsavbrudd foretas. Det skal oppnevnes minst to varamedlemmer med tilsvarende kvalifikasjoner. Fylkesmannen oppnevner et av varamedlemmene.

II

Endringene i § 18 trer i kraft 1. januar 2015. Endringene i § 11 trer i kraft 1. juli 2015.

5. des. Nr. 1511 2014**Forskrift om endring i forskrift om vern av Villsau frå Norskekysten som geografisk nemning**

Hjemmel: Fastsett av Mattilsynet 5. desember 2014 med hjemmel i forskrift 5. juli 2002 nr. 698 om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på næringsmidler § 16 og § 22, jf. lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 30, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 4. november 2010 nr. 1402 om vern av Villsau frå Norskekysten som geografisk nemning gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om vern av Villsau frå Norskekysten/Villsau fra Norskekysten som geografisk nemning

§ 1 skal lyde:

§ 1. Beskytta produktnemning

Villsau frå Norskekysten/Villsau fra Norskekysten.

§ 2 skal lyde:

§ 2. Rettmessig brukar

Villsau frå Norskekysten PO, Villsaulaget vest og Norsk Villsaulag.

§ 3 nr. 1 skal lyde:

1. Produktskildring

Villsau frå Norskekysten/Villsau fra Norskekysten er kjøtt av sau av rasen Gammalnorsk sau. Nemninga omfattar ferske eller frosne heile skrottar eller stykkingsdelar. Kjøttet skal ha djup raudleg farge og god marmorering.

§ 3 nr. 2 skal lyde:

2. Geografisk område

Geografisk område for produksjon av Villsau frå Norskekysten/Villsau fra Norskekysten er avgrensa til område med kystlynghei på norskekysten.

§ 3 nr. 4 skal lyde:

4. Merking av produktet

Villsau frå Norskekysten/Villsau fra Norskekysten kan merkjast med figurmerket for beskytta geografisk nemning.

II

Endringene som fremgår av punkt I ovenfor trer i kraft straks.

5. des. Nr. 1512 2014**Ikraftsetting av Stortingets vedtak til lov om rituell omskjæring av gutter**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 20. juni 2014 nr. 40 om rituell omskjæring av gutter § 10. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

Ikraftsetting av lov 20. juni 2014 nr. 40 om rituell omskjæring av gutter fra 1. januar 2015.

5. des. Nr. 1513 2014**Forskrift om endring i forskrift om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden**

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 1–4, § 19–14 og § 20–18. Fremmet av Arbeids- og sosialdepartementet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 6. mai 2011 nr. 465 om beregning av lønnsveksten som skal benyttes ved regulering av grunnbeløpet og alderspensjon i folketrygden gjøres følgende endringer:

§ 4 nytt andre punktum skal lyde:

Med pensjonistenes organisasjoner menes organisasjoner som får statstilskudd etter forskrift 31. oktober 2012 nr. 1016 om tilskudd til pensjonistenes organisasjoner.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. des. Nr. 1514 2014

Forskrift om endringer i forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften)

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling § 6. Fremmet av Helse- og omsorgsdepartementet. Kunngjort 5. desember 2014 kl. 15.50.

I

I forskrift 29. oktober 2010 nr. 1380 om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 3 første ledd tredje punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder § 8 tredje, fjerde og femte ledd, og § 34 når det gjelder yrkeseksponering.

§ 4 første ledd bokstav l skal lyde:

- l) *laserpeker*: Håndholdt laser, batteridrevet eller med annen egen strømforsyning med en merkespenning som er lavere enn 50 V for vekselstrøm og 75 V for likestrøm, beregnet for å holdes i hånden og peke på noe på avstand;

§ 8 annet ledd bokstav t) oppheves.

§ 8 annet ledd bokstav s) skal lyde:

Virksomheter som skal utøve følgende aktiviteter som innebærer ikke-ioniserende stråling, skal ha godkjenning av Statens strålevern:

- s) Anskaffelse og bruk av magnetisk resonansavbildning (MR) for medisinsk formål.

§ 8 nytt tredje, fjerde og femte ledd skal lyde:

Det er forbudt å eie, besitte, tilvirke, importere, eksportere, overlate, håndtere, bruke og selge laserpekere klasse 3R, 3B og 4, uten godkjenning fra Statens strålevern. Godkjenning gis kun dersom:

- 1) søker kan dokumentere at laserpekeren er utformet, klassifisert og merket i samsvar med de krav som stilles i § 35,
- 2) søker kan dokumentere at tiltenkt bruk av laserpekeren er berettiget i tråd med § 5, og
- 3) det ikke er grunn til å anta at laserpekeren vil misbrukes.

Det kan gis godkjenning både til virksomheter og enkeltpersoner. En godkjenning kan omfatte flere laserpekere og kan være tidsbegrenset.

For søknader om godkjenning etter § 8 skal saksbehandlingsfrist som nevnt i tjenesteloven § 11 første ledd første punktum, være 30 dager.

II

1. Endringsforskriften trer i kraft 1. januar 2015.
2. De som ved ikrafttredelsen har godkjenning for besittelse og bruk av sterke laserpekere i offentlig rom etter tidligere godkjenningsordning, kan til tross for § 8 tredje ledd fortsette å inneha og bruke laserpekeren i samsvar med godkjenningen inntil den utløper. Godkjenninger uten utløpsdato gjelder til 1. januar 2016.
3. De som ved ikrafttredelsen innehar en sterk laserpeker uten godkjenning kan, til tross for § 8 tredje ledd, fortsette å inneha laserpekeren inntil søknad om godkjenning er ferdigbehandlet, forutsatt at fullstendig søknad er innsendt innen 1. mai 2015. Ved manglende søknad eller avslag på søknad om godkjenning skal laserpekeren leveres inn til politiet innen 1. juli 2015.

2. des. Nr. 1515 2014

Forskrift om endring i forskrift om målenheter og måling

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet 2. desember 2014 med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid § 31. Kunngjort 8. desember 2014 kl. 15.30.

I

I forskrift 20. desember 2007 nr. 1723 om målenheter og måling gjøres følgende endringer:

§ 6–1 tredje ledd skal lyde:

Det skal betales gebyr uavhengig av resultatet av kontroll eller søknadsbehandling. Dersom bruker unnlater å fremstille et måleredskap til pålagt kontroll hos Justervesenet eller på annet sted, skal det betales gebyr på kroner 2050.

§ 6–2 andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Følgende gebyrsatser gjelder for kontroll og godkjenning av måleredskaper:

Tabell 11. Gebyrsatser for kontroll og godkjenning av måleredskaper

Tabell 11. Gebyrsatser for kontroll og godkjenning av måleredskaper

Måleredskap	Kapasitet	Kontrollgebyr (kr)
Små gjennomstrømningsmålere	Opptil 60 l/min	880
Mellomstore gjennomstrømningsmålere	Fra 60 l/min til 400 l/min	1 730
Store gjennomstrømningsmålere	Over 400 l/min	6 310
Små ikke-automatiske vekter	Opptil 500 kg	1 160
Mellomstore ikke-automatiske vekter	Fra 500 kg til 5 000 kg	2 870
Store ikke-automatiske vekter	Over 5 000 kg	8 460
Taksameter	Alle	3 280

For automatiske vekter og flerdimensjonsmålere skal det betales kr 3 800 i kontrollgebyr i tillegg til kr 1 780 per time Justervesenet bruker på kontrollen på stedet. Det skal betales kr 441 per påbegynte kvarter.

For kontroll og godkjenning av måleredskap som ikke er underlagt faste gebyr, skal det betales et gebyr på kr 1 780 per time Justervesenet bruker på kontrollen på stedet. Det skal betales kr 441 per påbegynte kvarter.

§ 6–4 skal lyde:

For kontroll- og tilsynsaktiviteter som ikke omfattes av § 6–2 og som utføres i Justervesenets lokaler, skal det betales et gebyr på kr 1 440 per time Justervesenet bruker på aktiviteten. Det betales kr 364 per påbegynte kvarter.

For kontroll- og tilsynsaktiviteter som ikke omfattes av § 6–2 og som nødvendiggjør reisevirksomhet, skal det betales et gebyr på kr 3 750 per time Justervesenet bruker på å utføre aktiviteten på kontrollstedet. Det skal betales kr 950 per påbegynte kvarter. Dersom reise- og oppholdsutgifter kan knyttes til en ansvarlig, skal det i tillegg til timegebyret betales nødvendige reise- og oppholdsutgifter etter Statens reiseregulativ.

Dersom reise- og oppholdsutgiftene ikke kan knyttes til en ansvarlig, kan Justervesenet bestemme at det skal betales et gebyr på kr 4 370 per time i stedet for timegebyret som angitt i annet ledd. Det skal i slike tilfeller betales kr 1 090 per påbegynte kvarter.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2015.

4. des. Nr. 1516 2014

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014

Hjemmel: Fastsett av Fiskeridirektoratet 4. desember 2014, med hjemmel i lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av viltlevande marine ressurser (havressurslova) § 11, § 12, § 14, § 16, § 27, § 36 og § 37, og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99 og forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 § 29 andre ledd. Kunngjort 8. desember 2014 kl. 15.30.

I

I forskrift 11. desember 2013 nr. 1463 om regulering av fisket etter sild i Nordsjøen og Skagerrak i 2014 gjøres følgende endring:

§ 17 annet ledd (endret) skal lyde:

Kvoteenheten for garantert kvote er 9,6 tonn og kvoteenheten for maksimalkvoten er 14,3 tonn. Fisket på maksimalkvoten i lukket gruppe stoppes fra og med torsdag 4. desember 2014 kl. 15.00. Siste frist for innmelding av fangst til Norges Sildesalgslag er kl. 18.00 torsdag 4. desember 2014. Det enkelte fartøy kan fortsette fisket innenfor den garanterte kvoten som nevnt i første ledd og på den særskilte avsetningen etter fjerde ledd.

II

Denne forskrift trer i kraft straks.

5. des. Nr. 1517 2014

Forskrift om utnyttelse av undersjøiske reservoarar på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumsforekomster § 3. Fremmet av Olje- og energidepartementet.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21 (direktiv 2009/31/EF). Kunngjort 8. desember 2014 kl. 15.30.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Formål

Denne forskrift har som formål å bidra til bærekraftig energi- og industriproduksjon, ved å legge til rette for utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til miljøsikker lagring av CO₂ som et tiltak for å motvirke klimaendringer.

§ 1-2. Retten til undersjøiske reservoarer for lagring av CO₂

Den norske stat har eiendomsrett til undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen for utnyttelse av slike til lagring av CO₂ og eksklusiv rett til forvaltning av disse.

§ 1-3. Virkeområde

Forskriften kommer til anvendelse på undersøkelse og leting etter undersjøiske reservoarer for lagring av CO₂, og utnyttelse, transport og lagring av CO₂ i slike reservoarer i områder underlagt norsk jurisdiksjon. Forskriften gjelder også transport av CO₂ og utnyttelse av undersjøiske reservoarer til lagring av CO₂ i og utenfor riket og norsk kontinentalsokkel når det følger av folkeretten eller av overenskomst med fremmed stat.

Når en rørledning i indre norsk farvann, på norsk sjøterritorium eller kontinentalsokkelen begynner på område utenfor norsk jurisdiksjon, kan Kongen i den utstrekning det følger av folkeretten, bestemme hvilke regler i denne forskrift som skal gjelde for slik rørledning med tilbehør.

Undersøkelse og leting etter undersjøiske reservoarer for lagring av CO₂, og utnyttelse, transport og lagring av CO₂ i slike reservoarer på norsk kontinentalsokkel som ledd i petroleumsvirksomheten reguleres av petroleumsløven (lov 29. november 1996 nr. 72) med tilhørende forskrifter.

Forskriften gjelder ikke på Svalbard, herunder dets indre farvann og sjøterritorium.

§ 1-4. Krav om tillatelse mv.

Ingen andre enn staten kan drive undersøkelse, leting, utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og/eller transport av CO₂ på kontinentalsokkelen uten de tillatelser, godkjenninger og samtykker som kreves i medhold av denne forskrift. Bestemmelsene for øvrig i forskriften og de forskrifter som gis i medhold av den, gjelder for slik virksomhet så langt de passer.

§ 1-5. Annen norsk rett

Annen norsk rett enn forskriften her, herunder bestemmelser om tillatelse, godkjenning eller samtykke som kreves etter lovgivningen, kommer også til anvendelse for transport og utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂. Dette gjelder med mindre annet følger av forskrift, bestemmelse gitt av Kongen, av folkeretten eller av overenskomst med fremmed stat.

§ 1-6. Definisjoner

I denne forskrift forstås med:

- a) *CO₂-strømmer*, massestrømmen av CO₂ og eventuelle tilfeldig medfølgende stoffer fra CO₂-fangstprosesser,
- b) *CO₂-utbredelse*, fordeling av CO₂-volumene i et undersjøisk reservoar,
- c) *Departementet*, Det kongelige olje- og energidepartement,
- d) *Etterdrift*, perioden etter nedstengning av en lagringslokalitet, herunder perioden etter overføring av ansvaret for denne til Olje- og energidepartementet,
- e) *Geologisk formasjon*, en geologisk enhet, avgrenset av bergarter ved strukturelle eller litostratigrafiske underinndelinger,
- f) *Geologisk lagring av CO₂*, injeksjon etterfulgt av lagring av CO₂ i undersjøiske geologiske reservoarer,
- g) *Hydraulisk enhet*, et hydraulisk forbundet porevolum hvor trykkommunikasjon kan måles teknisk, og som er omgitt av strømningsbarrierer (forkastninger eller litologiske grenser). En hydraulisk enhet kan være ett undersjøisk reservoar eller bestå av flere undersjøiske reservoarer og den omgivende bergarten.
- h) *Injeksjon*, injeksjon av CO₂ i undersjøiske reservoarer, herunder boring av injeksjonsbrønner, injisering, samt bygging, plassering, drift og bruk av innretning for injeksjon,
- i) *Innretning*, installasjon, anlegg og annet utstyr for utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂, likevel ikke forsynings- og hjelpefartøy eller skip som transporterer CO₂ i bulk. Innretning omfatter også rørledning og kabel når ikke annet er bestemt,
- j) *Kontinentalsokkelen*, havbunnen og undergrunnen i de undersjøiske områder som strekker seg utover norsk sjøterritorium gjennom hele den naturlige forlengelse av landterritoriet til ytterkanten av kontinentalmarginen, men ikke kortere enn 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde er målt fra, likevel ikke utover midtlinjen i forhold til annen stat med mindre annet følger av folkerettens regler for kontinentalsokkel utenfor 200 nautiske mil fra grunnlinjene eller overenskomst med vedkommende stat,
- k) *Lagringskompleks*, lagringslokalitet og de geologiske omgivelser som kan ha betydning for sikkerheten ved lagringen,
- l) *Lagringslokalitet*, et bestemt område innenfor en geologisk formasjon som anvendes til geologisk lagring av CO₂, og tilhørende overflate- og injeksjonsinnretninger,
- m) *Lekkasje*; frigjøring av CO₂ fra lagringskomplekset,

- n) *Leteboring*, boring av undersøkelses- og avgrensningsbrønner med sikte på vurdering av potensialet for utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂, samt drift og bruk av innretning i den utstrekning den anvendes til leteboring,
- o) *Leting*, geologiske, geofysiske, geokjemiske og geotekniske aktiviteter, leteboring, overvåkning og injeksjonstesting for å karakterisere lagringslokaliteten med sikte på vurdering av potensialet for utnyttelse av den til lagring av CO₂, samt drift og bruk av innretning i den utstrekning den anvendes til leting,
- p) *Nedstengning av en lagringslokalitet*, endelig opphør av CO₂-injeksjon i denne lagringslokaliteten,
- q) *Migrasjon*, bevegelse av CO₂ i lagringskomplekset,
- r) *Operatør*, den juridiske (privat eller offentlig) person som på rettighetshavers vegne forestår den daglige ledelse av transport og utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂,
- s) *Undersjøisk reservoar*, en geologisk enhet, avgrenset av bergartstyper ved strukturelle eller stratigrafiske grenser, som har inneholdt petroleum og/eller vann i formasjonen, eller en kombinasjon av disse. Departementet bestemmer i tvilstilfelle hva som skal anses å være et undersjøisk reservoar,
- t) *Utnyttelse*, all virksomhet knyttet til lagring og overvåkning (monitorering) av CO₂ i undersjøiske reservoarer, herunder utbygging, injeksjon av CO₂, seismisk datainnsamling for overvåkning, avslutning og permanent lagring av CO₂ samt planlegging av slike aktiviteter, likevel ikke transport av CO₂ i bulk med skip,
- u) *Rettighetshaver*, juridisk person, eller flere slike personer, som etter forskriften her innehar en tillatelse til undersøkelse, leting eller utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂, eller til anlegg og drift av innretninger for transport av CO₂. Er en tillatelse gitt til flere slike personer sammen kan uttrykket rettighetshaver omfatte både rettighetshaverne samlet og den enkelte deltaker,
- v) *Transport*, skiping av CO₂ i rørledning samt bygging av rørledning, plassering, drift og bruk av innretning for transport,
- w) *Utbedrende tiltak*, tiltak som iverksettes for å korrigere vesentlig uregelmessighet med sikte på å hindre eller stoppe lekkasje av CO₂ fra lagringskomplekset,
- x) *Vannsøyle*, den kontinuerlige vertikale vannmengde fra overflaten til bunnsedimentene i en vannmasse,
- y) *Vesentlig risiko*, en risiko for skade på miljøet eller menneskers helse som ikke kan overses uten at formålet om miljø sikker geologisk lagring av CO₂ kommer i fare. I vurderingen av om det foreligger en vesentlig risiko er det nødvendig å ta hensyn til både sannsynligheten for at skade inntreffer og det omfanget skaden vil få dersom den inntreffer,
- z) *Vesentlig uregelmessighet*, en uregelmessighet i injeksjons- eller lagringsoperasjonen eller i selve lagringskompleksets tilstand som innebærer en fare for lekkasje eller en risiko for miljøet eller menneskers helse.

§ 1-7. Statlig deltagelse

Kongen kan bestemme at staten skal delta i transport og utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ etter denne forskrift.

§ 1-8. Operatør

Ved tildeling av tillatelse til leting (letetillatelse), tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ eller tillatelse til anlegg og drift av innretning for transport av CO₂ skal departementet utpeke eller godkjenne en operatør. Det kan kun være en operatør for hver lagringslokalitet. Tildeles en tillatelse til en juridisk person som rettighetshaver, vil departementet som hovedregel utpeke rettighetshaver som operatør. Tildeles en tillatelse til flere juridiske personer sammen, vil departementet som hovedregel utpeke en av deltakerne i rettighetshaverselskapet som operatør.

Skifte av operatør er betinget av departementets godkjenning. Når særlige grunner tilsier det, kan departementet foreta skifte av operatør.

Dersom departementet utpeker eller godkjenner en operatør som ikke er rettighetshaver eller deltaker i rettighetshaverselskapet i henhold til den aktuelle tillatelse, får bestemmelsene om rettighetshavers forpliktelser gitt i eller i medhold av denne forskrift tilsvarende anvendelse for operatøren med mindre noe annet er uttrykkelig bestemt.

Denne bestemmelse får tilsvarende anvendelse i forhold til særskilt tillatelse til anlegg og drift av innretninger etter § 6-1.

§ 1-9. Inndeling av kontinentalsokkelen

Sjøområdene innenfor kontinentalsokkelens yttergrense inndeles i blokker med en størrelse på 15 breddeminutter og 20 lengdeminutter, med mindre tilstøtende landområder, grenser mot andre staters kontinentalsokler eller andre forhold tilsier noe annet.

§ 1-10. Utvelgelse av en lagringslokalitet

Et undersjøisk reservoars egnethet som lagringslokalitet skal bestemmes gjennom en karakterisering og vurdering av en potensiell lagringslokalitet og omkringliggende område i henhold til kriteriene angitt i vedlegg 1.

Et undersjøisk reservoar skal bare velges som lagringslokalitet dersom det under de forhold som foreslås for slik bruk ikke er vesentlig risiko for lekkasje, og det heller ikke anses å foreligge noen fare for helse- eller miljøskade av betydning.

§ 1-11. Traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser

Rettighetshaver skal senest fem uker før traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser påbegynnes sende følgende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet:

- a) Formålet med undersøkelsene,
- b) Tid, varighet og sted for undersøkelsene,
- c) Undersøkelsesmetoder,
- d) Hvilket fartøy som skal benyttes,
- e) Hvor dypt det eventuelt skal bores.

Fartøy som foretar trasé- og andre grunnundersøkelser skal ha fiskerikyndig person om bord når det er nødvendig av hensyn til fiskerivirksomheten i området. I tvilstilfeller har Oljedirektoratet i samråd med Fiskeridirektoratet avgjørende myndighet. Navn på fiskerikyndig person skal meddeles de nevnte myndigheter snarest, og senest fem dager før aktiviteten påbegynnes.

Mens aktiviteten pågår, skal rettighetshaver ukentlig sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet om tid, sted for og arten av aktiviteten, undersøkelsesfartøys bevegelser og anløp av norsk indre farvann.

Dersom aktiviteten ikke påbegynnes til fastsatt tidspunkt, skal rettighetshaver så snart som mulig sende ny melding om oppstartstidspunkt for aktiviteten til myndighetene som angitt i første ledd.

Oljedirektoratet kan, når det foreligger særlige grunner, bestemme at en undersøkelse skal tilpasses eller utsettes, sette særlige vilkår for fortsettelse eller stanse undersøkelsen som angitt i første ledd.

Oljedirektoratet kan gjøre unntak fra fristene i første og annet ledd.

Ved traséundersøkelser og andre grunnundersøkelser kan det ikke bores dypere enn 200 meter under sjøbunnen.

Kapittel 2. Undersøkelsestillatelse

§ 2-1. Tildeling av undersøkelsestillatelse mv.

Departementet kan tildele juridisk person tillatelse til undersøkelse etter undersjøisk reservoar for lagring av CO₂.

Undersøkelsestillatelsen gir rett til undersøkelse etter undersjøisk reservoar for lagring av CO₂. Den gir ikke enerett til undersøkelse i de områder som er nevnt i tillatelsen og heller ikke fortrinnsrett ved tildeling av letetillatelse eller tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂. Det kan tildeles letetillatelse og tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ til andre, eller gis tillatelse etter § 6-1 i områder som omfattes av undersøkelsestillatelser, uten at ansvar kan gjøres gjeldende eller innbetalt gebyr kan kreves refundert.

Undersøkelsestillatelse gis for inntil tre kalenderår med mindre det fastsettes en annen varighet.

Departementet kan gi rettighetshaver som innehar undersøkelsestillatelse samtykke til andre undersøkelser.

§ 2-2. Området for en undersøkelsestillatelse

Undersøkelsestillatelsen skal angi det området den omfatter og kan omfatte en eller flere blokker eller deler av blokker. Undersøkelsestillatelsen gir ikke rett til undersøkelse i områder som omfattes av letetillatelser eller tillatelser til utnyttelse av CO₂, med mindre departementet bestemmer noe annet i medhold av § 4-13. Undersøkelsestillatelsen gir heller ikke rett til undersøkelse i områder som omfattes av en utvinningstillatelse etter petroleumsloven, med mindre departementet bestemmer dette i medhold av petroleumsloven § 3-11.

§ 2-3. Søknad om undersøkelsestillatelse

Søknad om undersøkelsestillatelse sendes Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger og skal inneholde opplysninger om:

- a) Søkers navn, adresse og nasjonalitet. Dersom søknaden omfatter flere søkere, skal samtlige navn, adresser og nasjonaliteter oppgis,
- b) Hvem i Norge som skal være representant overfor myndighetene,
- c) Hvilket område søknaden omfatter,
- d) Formålet med og arten av undersøkelsen.

Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger kan kreve tilleggsopplysninger.

Kvittering for innbetalt gebyr, jf. § 2-5 skal vedlegges søknaden.

Søknad om undersøkelsestillatelse med vedlegg skal være skrevet på norsk eller engelsk.

§ 2-4. Hvilke undersøkelser tillatelsen gir rett til

Undersøkelsestillatelsen gir rett til å foreta geologiske, petrofysiske, geofysiske, geokjemiske og geotekniske aktiviteter. Det kan foretas grunne borer til en dybde som fastsettes av Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger. Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger kan begrense den enkelte undersøkelsestillatelse til å gjelde bestemte typer undersøkelser.

Departementet eller den det bemyndiger kan sette som vilkår for undersøkelsestillatelse at det skal gis opplysninger om salg eller bytte av undersøkelsesresultater og sette vilkår for utførelse av undersøkelsene.

§ 2-5. Betaling for undersøkelsestillatelsen

For undersøkelsestillatelsen skal det forskuddsvis betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 65 000 pr. kalenderår.

Undersøkelsestillatelsen bortfaller dersom rettighetshaver innen 31. desember ikke har betalt avgiften for kommende år.

For hver seismiske undersøkelse skal det betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 33 000. Gebyret skal betales senest samtidig med oppstart av undersøkelsen. Ved forsinket betaling skal det betales rente etter lov 17. desember 1976 nr. 100 ved forsinket betaling m.m.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelsen i samsvar med endringer i pengeverdien.

§ 2–6. Meddelelse av opplysninger i forbindelse med undersøkelser

Rettighetshaver skal senest fem uker før aktiviteten etter en undersøkelsestillatelse påbegynnes sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet om:

- a) Tid, varighet og nøyaktige opplysninger om området for undersøkelsen med posisjonslinjer,
- b) Undersøkelsesmetoder som skal anvendes,
- c) Hvilket fartøy som skal benyttes,
- d) I hvilken form resultatene fra undersøkelsen vil foreligge.

Navn på fiskerikyndig person skal meddeles de nevnte myndigheter snarest, og senest fem dager før aktiviteten påbegynnes.

Oljedirektoratet kan gjøre unntak fra fristen i første og annet ledd.

Dersom aktiviteten ikke påbegynnes til fastsatt tidspunkt, skal rettighetshaver så snart som mulig sende ny melding om oppstartstidspunktet for aktiviteten til myndighetene som nevnt i første ledd.

Mens aktiviteten etter en undersøkelsestillatelse pågår, skal rettighetshaver ukentlig sende opplysninger til Oljedirektoratet, Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet og Forsvarsdepartementet om tid, sted for og arten av aktiviteten, undersøkelsesfartøys bevegelse og anløp av norsk indre farvann.

Dersom aktiviteten ikke avsluttes til oppgitt tidspunkt, skal rettighetshaver sende ny melding om varighet for aktiviteten til myndighetene som angitt i første ledd.

Oljedirektoratet skal sørge for at det finnes en nettside med oppdatert informasjon om seismiske undersøkelser.

Så snart som mulig og senest innen tre måneder etter at den enkelte aktiviteten i medhold av en undersøkelsestillatelse er fullført, skal rettighetshaver sende data, registreringer og resultater fra aktiviteten til Oljedirektoratet. Med mindre Oljedirektoratet ønsker oversendelse av rådata, skal data som krever bearbeiding ut over 3 måneder sendes så snart de er bearbeidet. Rettighetshaver skal videre opplyse om resultatene mv. fra undersøkelsen skal være omsettelige.

Fartøy som driver undersøkelse etter undersjøisk reservoar for lagring av CO₂ skal ha om bord og bruke satellittspøringsutstyr og ferdskrifter. Oljedirektoratet fastsetter nærmere bestemmelser om spøringsutstyr, herunder tilgang til data.

Denne paragrafen gjelder tilsvarende for undersøkelser som foretas etter en letetillatelse eller tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂.

Kapittel 3. Tillatelse til leting (letetillatelse)

§ 3–1. Tillatelse til leting (letetillatelse)

Kongen i Statsråd kan på nærmere bestemte vilkår tildele letetillatelse med sikte på vurdering av potensialet for utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂. En letetillatelse som nevnt kan omfatte stratigrafisk angitte områder innenfor en eller flere blokker eller deler av blokker.

En letetillatelse kan tildeles en eller flere juridiske personer som er stiftet i overensstemmelse med norsk lovgivning og er registrert i Foretaksregisteret, når annet ikke følger av internasjonale avtaler. Tildeles en letetillatelse til flere juridiske personer sammen, skal virksomheten etter tillatelsen utøves for deltakernes felles regning og risiko. Selskapet som derved oppstår, skal anses som rettighetshaver. En letetillatelse skal tildeles på objektive, publiserte og ikke-diskriminerende kriterier.

Tildeling av en letetillatelse er betinget av at rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å drive leteaktivitet etter denne forskrift, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt. Tildeles en letetillatelse til flere juridiske personer sammen, må samtlige deltakere i rettighetshaverselskapet oppfylle de nevnte vilkår.

En letetillatelse gir enerett til leting med sikte på vurdering av potensialet for utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ på områder som omfattes av tillatelsen.

Kongen kan sette som vilkår for tildeling av letetillatelse at rettighetshaver som består av flere deltakere, skal inngå en selskapsavtale for virksomheten etter tillatelsen. Slik avtale er betinget av departementets godkjenning.

§ 3–2. Behandlingsgebyr

For behandlingen av hver søknad om letetillatelse skal det betales et gebyr på kr 109 000, som innbetales til staten ved Oljedirektoratet.

Dersom gebyr ikke er innbetalt, anses ikke søknaden for innkommet.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelsen i samsvar med endringer i pengeverdien.

§ 3–3. Arbeidsforpliktelse

Kongen kan pålegge rettighetshaver en nærmere bestemt arbeidsforpliktelse for det område letetillatelsen omfatter.

Arbeidsforpliktelsen kan bestå i undersøkelse og leteboring av et bestemt antall brønner ned til nærmere angitte dybder eller geologiske formasjoner. Arbeidsforpliktelsens innhold, omfang og frist for oppfyllelse fastsettes i den enkelte letetillatelse. Arbeidsforpliktelsen kan ved behov også omfatte overvåking av injeksjonstester.

For hver seismiske undersøkelse skal det betales et gebyr til staten ved Oljedirektoratet på kr 33 000. Gebyret skal betales senest samtidig med oppstart av undersøkelsen. Ved forsinket betaling skal det betales rente etter lov 17. desember 1976 nr. 100 ved forsinket betaling m.m.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelsen i samsvar med endringer i pengeverdien.

Departementet kan etter søknad gjøre unntak fra arbeidsforpliktelsen.

§ 3-4. Varigheten av en letetillatelse

Varigheten av en letetillatelse skal ikke overstige det tidsrommet som anses nødvendig for å gjennomføre den leteaktivitet som tillatelsen gjelder og kan gis for inntil 10 år. Dersom letetillatelsen gis for en kortere periode, kan departementet senere forlenge tillatelsen innenfor rammen på 10 år.

§ 3-5. Tilbakelevering eller oppgivelse av en letetillatelse

Rettighetshaver kan i perioden som nevnt i § 3-4 første punktum tilbakelevere deler av det området letetillatelsen omfatter med 3 måneders varsel. Deretter kan tilbakelevering av deler av området skje ved utløpet av hvert kalenderår, såfremt varsel om slik tilbakelevering er gitt minst 3 måneder i forveien.

Rettighetshaver kan i perioden nevnt i § 3-4 første punktum oppgi letetillatelsen i sin helhet med 3 måneders varsel.

Departementet kan kreve at forpliktelsene som følger av letetillatelsen og vilkårene for denne skal være oppfylt før tilbakelevering eller oppgivelse etter denne bestemmelse.

Kapittel 4. Tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ (utnyttelsestillatelse)

§ 4-1. Tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Kongen i Statsråd kan på nærmere bestemte vilkår tildele tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ (utnyttelsestillatelse). Tillatelsen skal angi området tillatelsen omfatter ved angivelse av lengdegrader og breddegrader, samt en stratigrafisk avgrensning av den/de geologiske enheter som omfattes.

Utnyttelsestillatelse kan tildeles til en eller flere juridiske personer sammen som er stiftet i overensstemmelse med norsk lovgivning og registrert i Foretaksregisteret, når annet ikke følger av internasjonale avtaler. Er en tillatelse som nevnt tildelt til flere juridiske personer sammen, skal virksomheten etter tillatelsen utøves for deltakernes felles regning og risiko. Selskapet som derved oppstår, skal anses som rettighetshaver.

Tildeling av en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ er betinget av at rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske og geologiske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å operere og kontrollere lagringslokaliteten, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt. Tildeles en tillatelse som nevnt til flere juridiske personer sammen, må samtlige deltakere i rettighetshaverselskapet oppfylle de nevnte vilkår.

Den rettighetshaver som innehar en letetillatelse som nevnt i § 3-1 og som innenfor tillatelsens gyldighetsperiode søker om en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ i en bestemt lagringslokalitet, skal foretrekkes ved tildeling av en slik tillatelse såfremt arbeidsforpliktelsen nevnt i § 3-3 er fullført og vilkårene i letetillatelsen for øvrig er oppfylt. En tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ gir enerett til lagring av CO₂ på det området som omfattes av tillatelsen.

En utnyttelsestillatelse skal tildeles på objektive, publiserte og ikke-diskriminerende kriterier.

Kongen kan sette som vilkår for tildeling av utnyttelsestillatelse at rettighetshaver som består av flere deltakere, skal inngå en selskapsavtale for virksomheten etter tillatelsen. Slik avtale er betinget av departementets godkjenning.

§ 4-2. Søknad om tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Søknad om tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ sendes departementet med kopi til Oljedirektoratet, Arbeids- og sosialdepartementet og Petroleumstilsynet. Søknaden skal inneholde:

- a) Søkerens navn og adresse,
- b) Angivelse av hvem i Norge som skal være representant overfor myndighetene,
- c) Angivelse av det eller de områder det søkes om utnyttelsestillatelse for,
- d) Angivelse av søkerens prioritering av områdene, såfremt det søkes om tillatelse for flere områder,
- e) Opplysninger om søkerens virksomhet, herunder finansiell kapasitet,
- f) En geologisk evaluering av det eller de områder det søkes om utnyttelsestillatelse for, og hvordan en effektiv lagringsaktivitet planlegges der,
- g) En økonomisk evaluering av det eller de områder det søkes om utnyttelsestillatelse for,
- h) Opplysninger om erfaring og teknisk kompetanse av betydning for det eller de områder det søkes om utnyttelsestillatelse for,
- i) Beskrivelse av den organisasjon og kompetanse søkeren vil ha til rådighet i Norge og andre steder for aktivitet i forbindelse med det eller de områder det søkes om utnyttelsestillatelse for,
- j) Kvittering for innbetalt behandlingsgebyr.

Departementet kan fravike kravet til innhold i søknaden etter første ledd, herunder kreve ytterligere opplysninger.

Søknad om utnyttelsestillatelse skal være skrevet på norsk eller engelsk.

§ 4-3. Behandlingsgebyr

For behandlingen av hver søknad om utnyttelsestillatelse skal det betales et gebyr på kr 109 000, som innbetales til staten ved Oljedirektoratet.

Dersom gebyr ikke er innbetalt, anses ikke søknaden for innkommet.

Departementet kan endre gebyr i denne bestemmelse i samsvar med endringer i pengeverdien.

§ 4-4. Varigheten av en tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Varigheten av en utnyttelsestillatelse fastsettes ved tildeling. Varigheten av tillatelsen forutsetter at det undersjøiske reservoaret tas i bruk gjennom utbygging og lagring innen en frist som fastsettes ved tildeling.

Departementet kan etter søknad fra rettighetshaver når særlige grunner tilsier det, forlenge den fastsatte frist for utbygging og lagring.

Departementet kan etter søknad fra rettighetshaver når særlige grunner tilsier det, også forlenge tillatelsen. Søknad om forlengelse må være kommet inn senest 5 år før tillatelsens utløp, med mindre departementet samtykker i eller bestemmer noe annet. Departementet fastsetter vilkårene for slik særskilt forlengelse.

§ 4-5. Plan for utbygging og drift av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Beslutter rettighetshaver å bygge ut et undersjøisk reservoar (lagringslokalitet) for injeksjon og lagring av CO₂, skal rettighetshaver forelegge for departementet til godkjenning en plan for utbygging og drift av det undersjøiske reservoaret. Planen for utbygging og drift skal inneholde en beskrivelse av utbyggingen og en konsekvensutredning. Uttalelser til konsekvensutredningen tas med i vurderingen ved godkjenning av plan for utbygging og drift. En samlet plan som også omfatter sikkerhet og arbeidsmiljø, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer skal sendes departementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Klima- og miljødepartementet med kopi til Oljedirektoratet, Petroleumstilsynet og Miljødirektoratet.

Beskrivelsen av utbyggingen skal omtale økonomiske, ressursmessige, tekniske, sikkerhetsmessige, nærings- og miljømessige forhold samt opplysninger om hvordan en innretning vil kunne disponeres og lagringslokaliteten permanent nedstenges ved avslutning av lagring av CO₂. Planen skal også inneholde opplysninger om innretninger for transport eller utnyttelse som omfattes av § 6-1. I tilfelle en innretning skal plasseres på territoriet, skal planen dessuten gi opplysninger om hvilke tillatelser mv. som det er søkt om etter ellers gjeldende lovgivning.

Plan for utbygging og lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar som medfører bygge- og anleggstiltak i strid med arealdel av bindende planvedtak etter plan- og bygningsloven, kan ikke godkjennes av departementet før planmyndigheten har samtykket i dette.

Departementet kan når særlige grunner tilsier det, kreve at rettighetshaver foretar en nærmere redegjørelse for de miljømessige virkninger, mulig fare for forurensninger samt virkninger for andre berørte virksomheter for et større samlet område.

Planlegges utbygging av lagringslokaliteten i to eller flere trinn, skal planen så vidt mulig omfatte den samlede utbygging. Departementet kan avgrense godkjenningen til å gjelde enkelte trinn.

Dersom rettighetshaver består av flere deltakere, kan departementet kreve at den enkelte deltaker gir opplysning om hvordan han vil finansiere sin del av utbyggingen.

Vesentlige kontraktsmessige forpliktelser må ikke inngås eller byggearbeider påbegynnes før plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar er godkjent, med mindre departementet samtykker i dette.

Departementet skal i eget dokument, som skal offentliggjøres, redegjøre for og begrunne vedtaket om å godkjenne eller ikke godkjenne plan for utbygging og lagring av CO₂. I begrunnelsen skal det bl.a. fremgå hvilke miljøvilkår som eventuelt er knyttet til godkjenningen samt hvilke tiltak som eventuelt er forutsatt å avbøte vesentlige negative miljøvirkninger. Taushetsbelagte opplysninger skal ikke offentliggjøres.

Departementet kan etter søknad fra rettighetshaver frafalle krav om plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar.

Departementet skal underrettes om og godkjenne vesentlig avvik eller endring av forutsetningene for fremlagt eller godkjent plan og vesentlige endringer av innretninger. Departementet kan kreve fremlagt ny eller endret plan for godkjenning.

§ 4-6. Beskrivelse av utbyggingen i plan for utbygging og drift av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Beskrivelsen av utbyggingen med tilhørende dokumentasjon skal tilpasses utbyggingens omfang. Beskrivelsen skal redegjøre for økonomiske, ressursmessige, tekniske og sikkerhets- og miljømessige forhold ved utbyggingen.

Beskrivelsen av utbyggingen skal i nødvendig utstrekning inneholde:

- a) En karakterisering av lagringslokaliteten og lagringskomplekset og en vurdering av forventet sikkerhet for lagring, jf. § 1-10;
- b) Beskrivelse av injeksjonsstrategi og utbyggingsløsning for lagringslokaliteten, samt kriterier for de valg som er gjort,
- c) Beskrivelse av geofaglige og reservoartekniske forhold, samt det totale volum CO₂ som skal injiseres og lagres, angivelse av forventede CO₂-kilder og transportmetoder, injeksjonshastighet og trykkforhold, samt en beskrivelse av hvor injeksjonsinnretningene skal plasseres,
- d) Sammensetning av CO₂-strømmen,

- e) Beskrivelse av tekniske løsninger med forventet energiforbruk og -tilgang, herunder tiltak for å forebygge vesentlig uregelmessighet,
- f) Opplysninger om styringssystemer, herunder opplysninger om planlegging, organisering og gjennomføring av utbyggingen av lagringslokaliteten,
- g) Opplysninger om drift og vedlikehold,
- h) Opplysninger om økonomiske forhold,
- i) Opplysninger om hvilke tillatelser, godkjenninger eller samtykker det er søkt om eller det planlegges søkt om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom innretning skal plasseres på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett,
- j) Opplysninger om innretninger for transport som omfattes av § 6–1,
- k) Beskrivelse av tekniske tiltak for beredskap, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer
- l) Opplysninger om andre forhold som er av betydning for injeksjon og lagring av CO₂,
- m) Andre opplysninger som kreves etter de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten med endringer og på enkelte landanlegg,
- n) Forslag til overvåkningsplan, jf. vedlegg II til denne forskrift
- o) Forslag til plan for utbedrende tiltak ved vesentlige uregelmessigheter, jf. § 5–6 første ledd b),
- p) Forslag til foreløpig plan for etterdrift, jf. § 5–7 og vedlegg II til denne forskrift,
- q) Dokumentasjon som viser at den finansielle sikkerhetsstillelse eller annen tilsvarende ytelse som kreves etter § 5–9 er gyldig og trådt i kraft før lagring av CO₂ starter,
- r) Opplysninger om hvordan lagringsinnretningene vil kunne disponeres ved nedlukking av lagringslokaliteten.

§ 4–7. Utredningsprogram for konsekvensutredning i plan for utbygging og drift av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

Rettighetshaver skal i god tid før fremleggelse av plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar utarbeide forslag til utredningsprogram. Forslaget skal gi en kort beskrivelse av utbyggingen, av aktuelle utbyggingsløsninger og på bakgrunn av tilgjengelig kunnskap, av antatte virkninger for andre næringer og miljø, herunder eventuelle grenseoverskridende miljøvirkninger. Videre skal forslaget klargjøre behovet for dokumentasjon. Dersom det er utarbeidet en konsekvensutredning for det område hvor utbyggingen planlegges gjennomført, skal forslaget klargjøre behovet for ytterligere dokumentasjon eller oppdatering.

Forslaget til utredningsprogram skal i nødvendig grad inneholde en beskrivelse av hvordan utredningsarbeidet vil bli gjennomført, særlig med sikte på informasjon og medvirkning i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt. Forslaget til utredningsprogram skal baseres på rammene for dokumentasjon i § 4–6.

Rettighetshaver sender forslaget til utredningsprogram til uttalelse til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser. Fristen bør ikke være kortere enn seks uker. Departementet fastsetter utredningsprogrammet på bakgrunn av forslaget og uttalelsene til dette. Det skal redegjøres for innkomne uttalelser og hvordan disse er vurdert og ivarettatt i fastsatt program. Kopi av fastsatt program skal sendes til dem som har avgitt uttalelse i saken. Avgjørelser etter denne bestemmelsen er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at departementet sender forslag til utredningsprogram på høring.

§ 4–8. Konsekvensutredning i plan for utbygging og drift av undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂

En konsekvensutredning i en plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar skal redegjøre for virkningene utbyggingen kan ha for næringsmessige forhold og miljømessige forhold, herunder forebyggende og avbøtende tiltak. Konsekvensutredningen skal blant annet:

- a) Beskrive alternative utbyggingsløsninger som rettighetshaver har undersøkt og begrunne valg av utbyggingsløsning og injeksjonsstrategi, redegjøre for kriteriene for det valg som er gjort, samt beskrive eventuelle påfølgende utbyggingstrinn, tilknytning til andre undersjøiske reservoarer for lagring av CO₂ [og landanlegg] og eventuell samordning av lagring,
- b) Beskrive det miljø som i vesentlig grad kan bli berørt, og vurdere og avveie miljøkonsekvenser av utbyggingen og lagringen, herunder:
 - beskrive utslipp til sjø og luft,
 - beskrive eventuelle materielle verdier og kulturminner som kan bli berørt som følge av utbyggingen,
 - vurdere konsekvensene av de tekniske løsninger som er valgt,
 - klargjøre hvordan miljøkriterier og -konsekvenser har vært lagt til grunn for de tekniske løsninger som er valgt,
 - beskrive mulige og planlagte tiltak for å hindre, redusere og om mulig oppveie betydelige negative miljøvirkninger,
- c) Vurdere hvilke tillatelser, godkjenninger eller samtykker det skal søkes om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom innretning skal plasseres på landterritoriet, sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett, indre farvann eller sjøterritoriet,
- d) Vurdere hvordan innretningene vil kunne disponeres ved avslutning av lagringen,
- e) Vurdere innretninger for transport eller utnyttelse som omfattes av forskriften § 6–1,

- f) Vurdere tekniske tiltak for beredskap,
- g) Vurdere hvordan miljøovervåkning i området kan gjennomføres,
- h) Ha et sammendrag av ovennevnte punkter.

Konsekvensutredningen skal utarbeides på grunnlag av utredningsprogrammet som er fastsatt i medhold av § 4–7 og tilpasses utbyggingens omfang og i hvilken grad utbyggingen anses omfattet av en konsekvensutredning for et større samlet område. Konsekvensutredningen skal sendes departementet senest samtidig med en beskrivelse av utbyggingen. I områder der flere undersjøiske reservoarer for lagring av CO₂ skal bygges ut, vil rettighetshaver kunne utarbeide en konsekvensutredning for et større samlet område. For utbygginger som også skal konsekvensutredes etter annen lovgivning, kan det utarbeides en felles konsekvensutredning.

Dersom rettighetshaver godtgjør at utbyggingen omfattes av eksisterende relevant konsekvensutredning for et undersjøisk reservoar for lagring av CO₂ eller for et større samlet område, vil det kun kreves konsekvensutredning dersom departementet finner dette nødvendig.

Rettighetshaver sender konsekvensutredningen til uttalelse til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og det kunngjøres samtidig i Norsk Lysingsblad at konsekvensutredningen er sendt på høring. Konsekvensutredningen, og så langt som mulig eventuelle relevante bakgrunnsdokumenter, skal gjøres tilgjengelig på Internett. Det skal settes en rimelig frist for uttalelser til konsekvensutredningen. Fristen bør ikke være kortere enn seks uker. Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at departementet sender konsekvensutredningen på høring.

Departementet skal, på bakgrunn av høringen, ta stilling til om det er behov for tilleggsutredninger eller dokumentasjon om bestemte forhold. Eventuelle tilleggsutredninger skal forelegges berørte myndigheter og dem som har avgitt uttalelse til konsekvensutredningen til uttalelse før det fattes vedtak i saken. Fristen for uttalelse bør ikke være kortere enn to uker.

I departementets saksfremlegg skal det fremgå hvordan virkningene av utbyggingen og innkomne uttalelser er vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt. Det skal vurderes i saksfremlegget om vilkår med sikte på å begrense og avbøte negative virkninger av vesentlig betydning skal settes.

Departementets avgjørelser etter paragrafen her er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

§ 4–9. Fritak fra kravet om konsekvensutredning

Såfremt utbyggingen ikke kan antas å ha vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger, kan kravet om konsekvensutredning i unntakstilfeller fravikes helt eller delvis. Før unntak gis, skal departementet underrette EFTAs Overvåkningsorgan om begrunnelsen for unntaket.

§ 4–10. Konsekvensutredning ved vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger

Dersom en utbygging kan få vesentlige grenseoverskridende miljøvirkninger, skal departementet oversende utredningsprogrammet og informasjon om kravet til godkjenning av plan for utbygging og drift til stater som kan bli berørt, senest samtidig med at utredningsprogrammet blir sendt på høring. Slik informasjon skal også sendes dersom en stat som i betydelig utstrekning kan bli berørt, anmoder om det.

Berørte stater kan delta i konsekvensutredningsprosessen, herunder avgi uttalelse om utredningsprogrammet og konsekvensutredningen til departementet. Departementet sender konsekvensutredningen til rette myndighet i berørte stater samtidig som konsekvensutredningen sendes på høring i Norge. Departementet kan pålegge rettighetshaver å utarbeide dokumentene tilknyttet konsekvensutredningen i de fremmede språk som er nødvendige.

Departementet skal ved godkjenning av plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar oversende det i § 4–5 åttende ledd nevnte dokument til rette myndighet i berørte stater.

§ 4–11. Fastsettelse av injeksjonsforløp mv.

Departementet skal godkjenne injeksjonsforløpet før eller samtidig med at godkjenning gis i medhold av § 4–5. Det kan fastsettes et annet injeksjonsforløp enn det som følger av godkjent plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar, dersom hensynet til ressursforvaltning eller andre vesentlige samfunnshensyn tilsier det.

Departementet kan pålegge rettighetshaver å utarbeide en rapport om reservoarrelaterte forhold, herunder alternative injeksjonsopplegg.

§ 4–12. Oppgivelse av en tillatelse til utnyttelse av undersjøisk reservoar til lagring av CO₂

Rettighetshaver kan oppgi tillatelsen til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til lagring av CO₂ i sin helhet ved utløpet av hvert kalenderår, såfremt varsel om oppgivelse er gitt minst 3 måneder i forveien. Departementet kan kreve at forpliktelsene som følger av tillatelsen til lagring av CO₂ og vilkårene for denne skal være oppfylt før oppgivelse.

§ 4–13. Rett for andre til undersøkelser

I særlige tilfeller kan departementet gi rett for andre enn rettighetshaver til å foreta undersøkelser på område som omfattes av en letetillatelse eller tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂. Departementet fastsetter hvilke undersøkelser som kan foretas og varigheten av undersøkelsene.

§ 4–14. Rett for andre til å plassere innretninger mv.

Rettighetshaver kan ikke motsette seg at andre legger rørledning, kabel eller ledning av annen art eller plasserer andre innretninger på, i eller over området som omfattes av en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂. Slike innretninger må ikke volde urimelig ulempe for rettighetshaver.

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for nødvendige trasé- og grunnundersøkelser forut for slik plassering.

§ 4–15. Andre naturforekomster enn undersjøisk reservoar for lagring av CO₂ mv.

En letetillatelse eller en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ er ikke til hinder for at andre enn rettighetshaver gis rett til å foreta undersøkelser etter og utvinning av andre naturforekomster i området når dette ikke medfører urimelig ulempe for den leting eller injeksjon og lagring av CO₂ som rettighetshaver driver i medhold av letetillatelsen eller tillatelsen til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂. Det samme gjelder vitenskapelige undersøkelser.

Dersom det er gjort funn av andre naturforekomster i et område som omfattes av en letetillatelse eller en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ og fortsatt virksomhet ikke kan foregå uten å medføre urimelig ulempe for den leting eller injeksjon og lagring av CO₂ som rettighetshaver driver i medhold av letetillatelsen eller tillatelsen til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂, bestemmer Kongen hvilken av virksomhetene som skal utsettes, eventuelt i hvilket omfang. Det skal ved avgjørelsen tas hensyn til hva slags funn som er gjort, foretatte investeringer, hvilket stadium virksomheten har nådd, virksomhetens varighet og omfang og dens økonomiske og samfunnsmessige betydning mv. sett i forhold til den leting eller injeksjon og lagring av CO₂ som drives i medhold av letetillatelsen eller tillatelsen til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂.

Den som får utsatt sin virksomhet, kan kreve tillatelsen forlenget for et tidsrom som svarer til utsettelsen. Dersom utsettelsen bare gjelder en begrenset del av den virksomhet som kan utføres i henhold til tillatelsen, kan departementet fastsette et kortere tidsrom for forlengelsen, bestemme at forlengelse ikke skal gis eller at forlengelse bare skal gis for en del av det området tillatelsen gjelder.

Dersom utsettelsen medfører at arbeidsforpliktelsen i henhold til § 3–3 ikke kan gjennomføres innen den fastsatte frist, skal fristen forlenges i nødvendig utstrekning.

Hvis utsettelse etter annet ledd må antas å bli særlig langvarig, kan vedkommende tillatelse i stedet tilbakekalles.

Kongen kan bestemme at den som tillates å opprettholde sin virksomhet, helt eller delvis skal refundere påløpte omkostninger og i rimelig utstrekning dekke annet tap for den som må utsette eller innskrenke sin virksomhet.

Kapittel 5. Injeksjon og lagring av CO₂

§ 5–1. Forsvarlig lagring av CO₂

Lagring av CO₂, nedlukking av lagringslokaliteten og etterdrift skal skje i samsvar med forsvarlige tekniske og sunne økonomiske prinsipper og slik at muligheten for lekkasjer ved transport av CO₂ og fra lagringslokaliteten såvidt mulig unngås. For å oppnå dette, skal rettighetshaver fortløpende vurdere tekniske løsninger og iverksette nødvendige tiltak.

§ 5–2. Samtykke til injeksjon og lagring av CO₂

Før oppstart av injeksjon og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar, må rettighetshaver ha samtykke til injeksjon og lagring av CO₂. Et samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ gis av departementet eller den det bemyndiger og av Arbeids- og sosialdepartementet eller den det bemyndiger, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer.

Samtykket til injeksjon og lagring av CO₂ skal være kompatibelt med lagringstillatelse gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 til forurensningsloven (forurensningsforskriften) kapittel 35. Det samme gjelder enhver senere endring av, unntak fra eller tillegg til slikt samtykke.

Søknad om samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ skal inneholde:

- Lagringslokalitetens og lagringskompleksets område og avgrensning, samt informasjon om det undersjøiske geologiske reservoar, herunder den hydrauliske enhet som samtykket til injeksjon og lagring skal gjelde for,
- Injeksjonsoperasjonen, den mengde CO₂ som kan injiseres, grenseverdier for reservoartrykket og grenseverdier for injeksjonsrater og -trykk,
- Volumer og grenseverdier for trykkoppbygging,
- Operatørens overvåkningsplan jf. vedlegg II til denne forskrift,,
- Måling av CO₂-injeksjonsrater,
- Planer for eventuelle korrigerende tiltak,
- Plan for nedstenging og etterdrift.

Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger skal underrettes ved lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter.

§ 5–3. Vilkår for samtykke til injeksjon og lagring av CO₂

Et samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ er betinget av at følgende vilkår er oppfylt:

- a) Alle relevante krav i denne forskrift er oppfylt,
- b) Rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å operere og kontrollere lagringslokaliteten, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt,
- c) Potensielle gjensidige trykkpåvirkninger mellom lagringslokaliteter i samme hydrauliske enhet er av en slik karakter at denne forskriftens krav kan oppfylles for begge lokaliteter samtidig.

§ 5-4. Overvåkning

Operatøren skal overvåke injeksjonsanleggene og lagringskomplekset, inklusive CO₂ -utbredelsen for å:

- a) Sammenligne den faktiske og modellerte oppførselen til CO₂ og formasjonsvannet i lagringslokaliteten,
- b) Identifisere vesentlige uregelmessigheter,
- c) Følge migrasjon av CO₂,
- d) Oppdage lekkasje av CO₂ fra lagringskomplekset,
- e) Oppdatere vurderingen av lagringskompleksets sikkerhet og integritet på kort og lang sikt, herunder om den lagrede CO₂ vil forblir sikkert lagret.

Overvåkningen skal foretas på grunnlag av en overvåkningsplan utarbeidet av operatøren i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og som departementet har samtykket til i medhold av § 5-2.

Planen skal oppdateres i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og under enhver omstendighet hvert femte år. Dette for å ivareta eventuelle endringer i risikovurderingen knyttet til lekkasje og for miljøet, menneskers helse, ny vitenskapelig kunnskap eller teknologiske forbedringer. Oppdaterte planer er betinget av departementets samtykke i medhold av § 5-2.

§ 5-5. Tilsyn

Departementet eller den det bemyndiger skal føre tilsyn med lagringslokaliteten minst en gang i året inntil tre år etter nedstengning, og deretter hvert femte år inntil ansvaret er overdratt til staten v/Olje- og energidepartementet. Ved tilsynet skal departementet eller den det bemyndiger undersøke relevante injeksjons- og overvåkningsanlegg, reservoarforhold, og eventuelle virkninger av lagringskomplekset på miljøet. Tilsynet skal så vidt mulig samordnes med tilsyn fra forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 35-11.

Etter hvert tilsyn skal departementet eller den det bemyndiger utarbeide en rapport om tilsynsresultatene. I rapporten vurderes det hvorvidt bestemmelsene i denne forskrift er overholdt, og om ytterligere tiltak er nødvendig. Rapporten skal oversendes operatøren og gjøres tilgjengelig for offentligheten senest to måneder etter gjennomført tilsyn.

§ 5-6. Tiltak i tilfelle vesentlige uregelmessigheter eller lekkasje

Ved fare for lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter skal operatøren straks underrette departementet eller den det bemyndiger og treffe de nødvendige utbedrende tiltak.

Utbedrende tiltak skal iverksettes i henhold til den plan for utbedrende tiltak som er utformet og godkjent i medhold av § 4-6 første ledd bokstav o). Departementet eller den det bemyndiger kan til enhver tid pålegge operatøren å iverksette nødvendige utbedrende tiltak og tiltak for å beskytte menneskelig helse. Slike tiltak kan være i tillegg til, eller forskjellig fra de tiltak som er beskrevet i planen for utbedrende tiltak. Departementet eller den det bemyndiger kan også på ethvert tidspunkt selv iverksette utbedrende tiltak eller kreve injeksjonen stanset.

Hvis operatøren ikke iverksetter de nødvendige utbedrende tiltak, skal departementet eller den det bemyndiger selv iverksette disse og inn drive utgiftene hos operatøren.

§ 5-7. Nedstengning og etterdrift

En lagringslokalitet skal nedstenges dersom:

- a) Betingelsene som oppstilles for nedstengning i lagringstillatelsen gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 og i samtykket til injeksjon og lagring er oppfylt,
- b) Kongen samtykker i nedstengning på grunnlag av søknad fra operatøren.

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) eller b) og frem til ansvaret for lagringslokaliteten overdras til staten v/Olje- og energidepartementet i medhold av § 5-8 første og sjetten ledd, er operatøren fortsatt ansvarlig for overvåkning, rapportering og iverksettelse av utbedrende tiltak i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift. Operatøren er også ansvarlig for å forsegle lagringslokaliteten og fjerne injeksjonsanleggene.

Forpliktelsene i annet ledd oppfylles på grunnlag av en etterdriftsplan som er utarbeidet av operatøren basert på beste praksis på området, og i overensstemmelse med vedlegg II til denne forskrift. En foreløpig etterdriftsplan skal forelegges departementet eller den det bemyndiger for godkjenning i medhold av § 4-6 bokstav p).

Før nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) og b), skal den foreløpige etterdriftsplanen om nødvendig oppdateres i henhold til risikoanalyse, beste praksis og teknologiske forbedringer og deretter forelegges departementet eller den det bemyndiger for godkjenning som den endelige etterdriftsplanen.

§ 5-8. Ansvarsoverføring

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av § 5-7 første ledd bokstav a) eller b), skal alle forpliktelser vedrørende overvåkning og utbedrende tiltak i medhold av denne forskrift overføres til staten v/Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger, enten på eget initiativ eller etter søknad fra operatøren, såfremt følgende vilkår er oppfylt:

- a) Alle tilgjengelige opplysninger peker i retning av at den lagrede CO₂ vil forbli fullstendig og permanent innesluttet. Operatøren må blant annet kunne dokumentere at den faktiske oppførsel av injisert CO₂ stemmer overens med den modellerte oppførsel, at det ikke kan påvises lekkasje og at lagringslokaliteten utvikler seg mot en tilstand av varig stabilitet,
- b) En minimumsperiode fastsatt av departementet eller den det bemyndiger er utløpt. Denne minimumsperioden skal ikke være kortere enn 20 år, med mindre departementet eller den det bemyndiger etter søknad fra operatøren før eller på dette tidspunkt er overbevist om at kravet i bokstav a) er oppfylt før utløpet av denne perioden,
- c) De finansielle krav nevnt i § 5–10 er oppfylt,
- d) Lagringslokaliteten er forsvarlig forlatt og injeksjonsanleggene fjernet.

Operatøren skal utarbeide en rapport som dokumenterer at vilkåret i første ledd bokstav a) er oppfylt og fremlegge denne for departementet eller den det bemyndiger. Rapporten skal minst vise

- a) at den injiserte CO₂ faktisk oppfører seg i samsvar med den modellerte oppførselen,
- b) at ingen lekkasje kan påvises,
- c) at lagringsstedet utvikles i retning av en tilstand av langsiktig stabilitet.

Senest en måned etter at operatørens rapport er mottatt, skal departementet eller den det bemyndiger sende rapporten til EFTAs overvåkningsorgan.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, skal søknaden om ansvarsoverføring avslås. Avslaget skal begrunnes.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd er oppfylt, skal et utkast til godkjenning utformes. Utkastet skal spesifisere hvilken metode som er anvendt for å sikre at vilkårene i første ledd bokstav d) er oppfylt, samt eventuelle oppdaterte krav til forsegling av lagringslokaliteten og fjerning av injeksjonsanleggene. Departementet sender utkastet til godkjenning av ansvarsoverføring til EFTAs overvåkningsorgan, som innen fire måneder kan avgi uttalelse.

Dersom EFTAs overvåkningsorgan beslutter å ikke avgi uttalelse, skal departementet innen en måned etter at utkastet til godkjenning er mottatt informeres om dette og begrunnelsen for beslutningen om ikke å avgi uttalelse. Når departementet eller den det bemyndiger har forsikret seg om at vilkårene i første ledd bokstav a) til d) er oppfylt, skal ansvarsoverføringen godkjennes og operatøren informeres om dette. Godkjennelsen skal også notifiseres til EFTAs overvåkningsorgan, med begrunnelse for hvorfor eventuelle merknader fra EFTAs overvåkningsorgan ikke er tatt til følge.

Etter ansvarsoverføringen innstilles det rutinemessige tilsyn i medhold av § 5–5 første ledd, og overvåkingen kan begrenses til et nivå som sikrer at lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises. Dersom lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises, skal overvåkingen intensiveres så langt det er nødvendig for å kunne vurdere omfanget av problemet og effektiviteten av de utbedrende tiltak.

Dersom operatøren uaktsomt eller forsettlig har begått feil, herunder levert mangelfulle data eller fortiet relevante opplysninger, skal staten v/Olje- og energidepartementet inndrive de kostnader som er påløpt etter ansvarsoverføringen hos den tidligere operatør. Med mindre den finansielle mekanisme nevnt i § 5–10 kommer til anvendelse, skal ytterligere kostnader ikke inndrives etter ansvarsoverføringen.

§ 5–9. Finansiell sikkerhetsstillelse

Ved søknad om tillatelse til injisering og lagring av CO₂ i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnings av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 skal den potensielle operatør på grunnlag av nærmere bestemmelser fastsatt av Miljødirektoratet, dokumentere at det kan foretas egnede disposisjoner i form av sikkerhetsstillelse eller tilsvarende for å sikre at alle forpliktelser som følger av nevnte forskrift kan oppfylles. Den finansielle sikkerhetsstillelsen skal være gyldig og effektiv innen injeksjonen starter. Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet vil i fellesskap ta stilling til den finansielle sikkerhetsstillelse.

§ 5–10. Finansiell mekanisme

Før ansvarsoverføring finner sted i medhold av § 5–8, skal operatøren stille et finansielt bidrag til rådighet for staten v/Olje- og energidepartementet etter departementets nærmere bestemmelse. Bidraget skal ta hensyn til de kriterier som er nevnt i vedlegg I, og til elementer som vedrører den historiske lagring av CO₂ av relevans for fastsettelse av forpliktelsene etter overføringen. Det finansielle bidraget skal i det minste dekke forventede overvåkningsomkostninger i en periode på 30 år. Bidraget kan anvendes til å dekke statens omkostninger etter ansvarsoverføringen til sikring av at CO₂ er sikkert lagret etter ansvarsoverføringen.

§ 5–11. Samordnet lagring av CO₂

Strekker et undersjøisk reservoar og/eller en hydraulisk enhet seg over flere tillatelser som ikke har samme rettighetshaver, eller inn på en annen stats kontinentalsokkel, skal det søkes oppnådd enighet om den mest rasjonelle samordning av lagring av CO₂ i tilknytning til reservoaret. Tilsvarende gjelder når det for flere undersjøiske reservoar er åpenbart er rasjonelt med samordnet lagring av CO₂.

Avtaler om samordnet transport, injeksjon, avslutning og permanent lagring av CO₂ skal forelegges departementet til godkjenning. Hvis det ikke oppnås enighet om slike avtaler innen rimelig tid, kan departementet bestemme hvordan slik samordnet lagring av CO₂ skal foregå.

§ 5–12. Tredjepartsadgang til innretninger for lagring av CO₂ og lagringslokaliteter

Departementet kan på objektive og ikke-diskriminerende vilkår bestemme at innretninger og lagringslokaliteter som omfattes av § 4–5 og som eies eller brukes av rettighetshaver, kan brukes av andre hvis hensynet til rasjonell drift eller samfunnsmessige hensyn tilsier det, og departementet finner at slik bruk ikke er til urimelig fortrengsel for rettighetshavers eget behørig begrunnede rimelige behov for lagring eller for en som allerede er sikret rett til bruk. Departementet kan på tilsvarende vilkår bestemme at innretninger og lagringslokaliteter som omfattes av lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet kan brukes av andre til lagring av CO₂.

Det er et vilkår for adgang til bruk av kapasitet i innretninger som omfattes av § 4–5 at CO₂-strømmen som skal lagres har spesifikasjoner som med rimelighet er forenlige med tekniske krav for og hensynet til effektiv drift av innretningen og lagringslokaliteten.

Rettighetshaver som eier en innretning som omfattes av § 4–5, kan nekte andre å bruke disse som følge av mangel på kapasitet. Avslaget skal være behørig begrunnet. Dersom den rettighetshaver som eier innretningen nekte andre å bruke denne som følge av mangel på kapasitet, kan departementet likevel pålegge den rettighetshaver som eier innretningen å forbedre kapasiteten såfremt dette anses økonomisk forsvarlig, eller den som ønsker å bruke den økte kapasiteten er villig til å betale for den nødvendige kapasitetsforbedring. Departementet kan likevel bare gi slikt pålegg dersom de aktuelle kapasitetsforbedringer ikke kan antas å ha negativ innvirkning på miljø sikkerheten ved lagring av CO₂.

Avtale om bruk av innretninger og lagringslokaliteter som omfattes av § 4–5 eller av lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet skal forelegges departementet til godkjenning. Departementet kan ved godkjenning av avtale etter første punktum eller hvis det ikke oppnås enighet om slik avtale innen rimelig tid, samt ved pålegg etter første ledd fastsette tariff og andre vilkår eller senere endre de vilkårene som er blitt godkjent eller fastsatt, for å sikre at lagring av CO₂ blir gjennomført ut fra hensynet til ressursforvaltning og at eieren av innretningen gis en rimelig fortjeneste blant annet ut fra investering og risiko.

Denne bestemmelse skal gjelde tilsvarende for innretninger som omfattes av § 6–1. Rettighetshaver som eier en innretning som omfattes av § 6–1, kan i tillegg nekte andre å bruke denne som følge av manglende tilknytning til andre innretninger.

Denne bestemmelse gjelder tilsvarende for lagringslokaliteter, så langt den passer.

§ 5–13. Tvister

Uenighet om adgang til innretninger og lagringslokaliteter for lagring av CO₂ kan bringes inn for departementet eller den det bemyndiger for endelig avgjørelse. Slik avgjørelse skal fattes uten ugrunnet opphold etter at saken er brakt inn. Departementet eller den det bemyndiger kan, som tvisteløsningsorgan, kreve at eier av slike innretninger må gi alle nødvendige opplysninger for løsning av tvisten.

Denne bestemmelse skal gjelde tilsvarende for innretninger som omfattes av § 6–1.

Kapittel 6. Transport mv. av CO₂

§ 6–1. Særskilt tillatelse til anlegg og drift av innretninger

Departementet kan på nærmere bestemte vilkår gi særskilt tillatelse til anlegg og drift av innretning når retten til anlegg og drift ikke følger av en godkjent plan for utbygging og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar i medhold av § 4–5.

Tillatelse til anlegg og drift av innretning kan tildeles en eller flere juridiske personer som er stiftet i overensstemmelse med norsk lovgivning og registrert i Foretaksregisteret, når annet ikke følger av internasjonale avtaler. Er en tillatelse som nevnt tildelt til flere juridiske personer sammen, skal virksomheten etter tillatelsen utøves for deltakernes felles regning og risiko. Selskapet som derved oppstår, skal anses som rettighetshaver.

Tildeling av en tillatelse til anlegg og drift av en innretning er betinget av at rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske og geologiske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å operere og kontrollere innretningen, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt. Tildelles en tillatelse som nevnt til flere juridiske personer sammen, må samtlige deltakere i rettighetshaverselskapet oppfylle de nevnte vilkår.

Det skal fremlegges en søknad med plan for bygging, plassering, drift og bruk av innretninger som nevnt i første ledd, herunder avskjningsanlegg, rørledninger, anlegg for produksjon og overføring av elektrisk energi og andre innretninger for transport eller lagring av CO₂.

En samlet søknad om tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i første ledd og som også omfatter sikkerhet og arbeidsmiljø, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer, skal omfatte en plan som skal inneholde beskrivelse av prosjektet og en konsekvensutredning. Uttalelser til konsekvensutredningen tas med i vurderingen ved godkjenning av plan for anlegg og drift. Søknaden skal sendes departementet og Arbeids- og sosialdepartementet med kopi til Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet. Dersom en søknad fremmes av andre enn rettighetshaver etter en tillatelse til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂, kommer bestemmelsene i § 4–2 til anvendelse så langt de passer.

Tillatelse kan gis for en bestemt periode og kan etter søknad fra rettighetshaver forlenges av departementet.

Bestemmelsene i § 4–5, unntatt første ledd første punktum og syvende ledd gjelder tilsvarende med mindre departementet bestemmer noe annet.

§ 6–2. Innhold i plan for anlegg og drift av innretninger

Søknad om tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i § 6–1 første ledd skal redegjøre for økonomiske, ressursmessige, tekniske og miljø- og sikkerhetsmessige forhold ved prosjektet. Dokumentasjon skal tilpasses prosjektets omfang.

Plan for anlegg og drift av innretninger som nevnt i § 6–1 første ledd skal i nødvendig utstrekning inneholde:

- a) Opplysninger om rørledningens bestemmelsessted, trasé, dimensjon og transportkapasitet, samt kriterier for de valg som er gjort,
- b) Opplysninger om eierforholdet til innretningen,
- c) Beskrivelse av tekniske løsninger, herunder løsninger for å forebygge og minimalisere miljøskadelige utslipp,
- d) Opplysninger om styringssystemer, herunder opplysninger om planlegging, organisering og gjennomføring av utbyggingen,
- e) Opplysninger om drift og vedlikehold,
- f) Opplysninger om økonomiske forhold,
- g) Opplysninger om hvilke tillatelser, godkjenninger eller samtykker det er søkt om eller det planlegges søkt om etter ellers gjeldende lovgivning, dersom en innretning skal plasseres på landterritoriet eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett,
- h) Opplysninger om hvordan innretningene vil kunne disponeres ved avslutning av lagring av CO₂,
- i) Beskrivelse av tekniske tiltak for beredskap jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer,
- j) Opplysninger om andre forhold som er av betydning for ressursforvaltningen,
- k) Andre opplysninger som kreves etter de til enhver tid gjeldende sikkerhetsforskrifter jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer.

Departementet kan fravike kravet til dokumentasjon etter første ledd, herunder kreve alternative løsninger utredet.

§ 4–5 fjerde, femte, niende og tiende ledd gjelder tilsvarende for plan for anlegg og drift.

Beskrivelsen skal også samordnes med krav i forskrift 12. februar 2010 nr. 62 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten, på enkelte landanlegg og ved CO₂-håndtering, med endringer

§ 6–3. *Vilkår mv.*

For tillatelse til anlegg og drift av innretninger kan departementet sette vilkår, bl.a. vedrørende:

- a) Eierforholdet til innretningen,
- b) Rørledningens bestemmelsessted,
- c) Rørledningens trasé, dimensjon og transportkapasitet.

Departementet kan ved tildeling av tillatelse til anlegg og drift av innretninger som nevnt i denne bestemmelse og senere:

- a) Fastsette tariffer for bruk av innretningen for eierens egen og for annen CO₂,
- b) Gi pålegg om at innretningen skal tilknyttes andre innretninger, at kapasiteten skal økes og at innretningen skal ombygges for å kunne benyttes for annen CO₂ enn den opprinnelig er bygget for. Pålegg som nevnt må ikke fordyre eller i urimelig grad vanskeliggjøre bruk av innretningen som er sikret etter godkjenning av departementet. Kostnadene ved gjennomføring av pålegg som nevnt, skal etter departementets nærmere bestemmelse dekkes av den eller de som pålegg er gitt til fordel for eller tas i betraktning ved fastsettelse av tariff,
- c) Bestemme hvilken CO₂ som skal transporteres i rørledning, dog kan det ikke bestemmes at CO₂ skal transporteres til fortrenghet for CO₂ som er sikret transport i rørledning etter godkjenning av departementet.

Kapittel 7. *Avslutning av injeksjon og lagring av CO₂*

§ 7–1. *Avslutningsplan*

Rettighetshaver skal legge frem en avslutningsplan for departementet før en tillatelse etter § 4–1 eller § 6–1 utløper eller oppgis, eller bruken av en innretning endelig opphører. Planen skal omfatte forslag til fortsatt lagring av CO₂ eller nedstengning av lagringslokaliteten og disponering av innretninger. Slik disponering kan blant annet være videre bruk til lagring av CO₂, annen bruk, hel eller delvis fjerning eller etterlatelse og permanent lagring av CO₂. Planen skal inneholde de opplysninger og vurderinger som anses nødvendige for å fatte vedtak etter § 7–3. Departementet kan kreve ytterligere opplysninger og vurderinger, eller kreve ny eller endret plan.

Avslutningsplanen skal bestå av en disponeringsdel og en konsekvensutredning og kan omfatte forslag til disponering av flere innretninger. Departementet skal informeres om endringer i faktiske forhold etter at avslutningsplanen er fremlagt.

Beskrivelsen skal også samordnes med krav i forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer og skal sendes departementet og Arbeids- og sosialdepartementet med kopi til Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet.

Med mindre departementet samtykker i eller bestemmer noe annet, skal tidspunktet for å legge frem avslutningsplan være senest to år før bruken av en innretning antas å endelig opphøre. Tilsvarende frist gjelder ved utløp av tillatelse gitt i medhold av § 4–1 eller § 6–1, såfremt tillatelsen utløper før bruken av innretningen antas å endelig opphøre.

Departementet kan frafalle kravet om å legge frem avslutningsplan.

§ 7-2. Melding om opphør av bruk

Rettighetshaver skal gi departementet og Arbeids- og sosialdepartementet melding om opphørstidspunktet dersom bruken av en innretning antas å endelig opphøre før tillatelsen til lagring av CO₂ eller transport av CO₂ utløper.

§ 7-3. Vedtak om disponering

Departementet skal fatte vedtak om disponering og fastsette en frist for gjennomføring av vedtaket. I vurderingen som ligger til grunn for vedtaket skal det blant annet legges vekt på tekniske, sikkerhetsmessige, miljømessige og økonomiske forhold og hensynet til andre brukere av havet. Departementet kan fastsette nærmere vilkår i forbindelse med vedtaket, herunder i tilknytning til overvåkning og ansvar i forhold til permanent lagring av injisert CO₂, jf. også § 5-8.

Rettighetshaver og eier er forpliktet til å sørge for at vedtak om disponering blir gjennomført, med mindre departementet bestemmer noe annet. Forpliktelsen til å gjennomføre disponeringsvedtaket gjelder selv om disponeringsvedtaket treffes eller skal gjennomføres etter utløpet av tillatelsen.

Dersom en innretning er overdratt i medhold av § 11-13, er rettighetshaver og eier i fellesskap forpliktet til å sørge for at vedtak om disponering blir gjennomført med mindre departementet bestemmer noe annet.

Dersom vedtaket går ut på at innretningen skal brukes videre til lagring av CO₂ eller annen bruk er rettighetshaver, eier og bruker i fellesskap forpliktet til å sørge for at fremtidige vedtak om disponering blir gjennomført, med mindre departementet bestemmer noe annet.

Dersom vedtak om disponering ikke blir gjennomført innen den fastsatte frist, kan departementet iverksette nødvendige tiltak på vegne av rettighetshaver eller annen ansvarlig og for deres regning og risiko. Utgifter til slike tiltak er tvangsgrunnlag for utlegg.

Bruk av innretning til annet enn lagring av CO₂, hel eller delvis fjerning eller etterlatelse kan ikke vedtas etter denne forskrift for en innretning på land eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett.

§ 7-4. Ansvar

Den som er forpliktet til å gjennomføre disponeringsvedtak etter § 7-3 er ansvarlig for skade eller ulempe som voldes forsettlig eller uaktsomt i forbindelse med disponering av innretningen eller gjennomføring av vedtaket ellers.

Dersom vedtaket går ut på etterlatelse av innretningen og nedlukking av lagringslokaliteten for permanent lagring av CO₂, er rettighetshaver eller eier ansvarlig for skade eller ulempe som voldes forsettlig eller uaktsomt i forbindelse med den etterlatte innretningen, med mindre departementet bestemmer noe annet.

Dersom det er flere ansvarlige etter første eller annet ledd, hefter disse solidarisk for økonomiske forpliktelser, med mindre departementet bestemmer noe annet.

§ 7-5. Heftelser

Dersom staten krever en innretning fjernet, bortfaller de heftelser som hviler på den. Det samme gjelder dersom staten overtar innretningen i henhold til § 7-6, likevel slik at bruksrettigheter stiftet med departementets samtykke består.

§ 7-6. Statlig overtagelse

Staten har rett til å overta rettighetshavers faste innretning når tillatelsen utløper, oppgis eller tilbakekalles, eller når bruken av slike innretninger opphører endelig.

Kongen bestemmer med bindende virkning om og i hvilken utstrekning det skal betales vederlag for overtagelsen.

Ved overtagelse av innretning på land eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett, betales vederlag i den utstrekning dette følger av ellers gjeldende regler.

Dersom staten har meddelt at den vil benytte sin rett til å overta faste innretninger, får overtagelsen virkning 6 måneder etter at tillatelsen er utløpt, bortfalt på annen måte eller bruken av innretningen er endelig opphørt, med mindre annet avtales eller departementet bestemmer noe annet.

Ved statlig overtagelse skal innretningen med tilhørende utstyr være i en slik stand som et forsvarlig vedlikehold for operasjonell funksjonsdyktighet tilsier. Tvist om dette og i tilfelle om den erstatningen som skal betales til staten for manglende vedlikehold, avgjøres ved skjønn.

Kapittel 8. Erstatningsansvar for forurensningsskade**§ 8-1. Definisjon**

Med forurensningsskade menes skade eller tap som skyldes forurensning som følge av utstrømming eller utslipp av CO₂ fra lagringslokaliteten, og utgifter til rimelige tiltak for å avverge eller begrense slik skade eller slikt tap samt skade eller tap som slike tiltak medfører. Som forurensningsskade regnes også skade eller tap som en fisker har lidt på grunn av reduserte fiskemuligheter.

Skip som brukes stasjonært til boring anses som innretning. Skip som brukes til lagring av CO₂ i forbindelse med injeksjonsanlegg, anses som en del av innretningen. Det samme gjelder skip for transport av CO₂ i den tid lasting fra innretningen pågår.

§ 8-2. Virkeområde og lovvalg

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder erstatningsansvar for forurensningsskade fra innretning og/eller lagringslokalitet når skaden inntreffer i riket eller innenfor kontinentalsokkelens yttergrenser eller rammer norsk fartøy,

norsk fangstredskap eller norsk innretning i tilgrensende havområder. For så vidt angår tiltak for å avverge eller begrense forurensningsskade er det tilstrekkelig at skade kan inntre på slikt område.

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder også forurensningsskade fra innretning som benyttes til transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar etter denne forskrift, når skaden inntre på land- eller sjøterritorium tilhørende stat som har tiltrådt Miljøvernkonvensjonen av 19. februar 1974.

Kongen kan uten hinder av bestemmelsene i denne forskrift ved overenskomst med fremmed stat fastsette regler om erstatningsansvar for forurensningsskade som skyldes transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar etter denne forskrift. Slike regler begrenser likevel ikke retten til erstatning etter denne lov for så vidt gjelder skadelidte under norsk jurisdiksjon.

§ 8-3. Den ansvarlige og ansvarets omfang

Rettighetshaver er erstatningsansvarlig for forurensningsskade uten hensyn til skyld. Bestemmelsene om rettighetshavers ansvar får tilsvarende anvendelse på en operatør som ikke er rettighetshaver når Olje- og energidepartementet ved godkjenning av operatørstatus har bestemt det.

Dersom Olje- og energidepartementet har truffet bestemmelse etter første ledd, skal erstatningskrav først rettes mot operatøren. I tilfelle noen del av erstatningen ikke blir dekket av operatøren ved forfall, skal den dekkes av rettighetshaverne i forhold til deres andel i tillatelsen. Hvis noen ikke dekker sin andel, fordeles denne forholdsmessig på de andre.

Dersom det godtgjøres at en uavvendelig naturhending, krigshandling, offentlig myndighetsakt eller liknende force majeure i betydelig grad har bidratt til skaden eller dennes omfang under forhold som er utenfor den ansvarliges kontroll, kan ansvaret settes ned så langt det er rimelig, særlig under hensyn til omfanget av virksomheten, skadelidtes situasjon og forsikringsmulighetene på begge sider.

Ved forurensningsskade fra innretning på område utenfor norsk kontinentalsokkel anses som rettighetshaver den som har tillatelse fra kompetent myndighet til å drive den virksomhet som innretningen er knyttet til.

§ 8-4. Kanalisering av ansvaret

Erstatningsansvar mot rettighetshaver for forurensningsskade gjøres gjeldende etter reglene i denne forskrift.

Ansvar for forurensningsskade kan ikke gjøres gjeldende mot:

- a) Den som ifølge avtale med rettighetshaver eller dennes medkontrahent har utført oppdrag eller arbeid i forbindelse med transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar,
- b) Den som har tilvirket eller levert utstyr til bruk under transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar,
- c) Den som iverksetter tiltak for å avverge eller begrense forurensningsskade, eller for å redde liv eller berge verdier som er kommet i fare i forbindelse med transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar, med mindre tiltaket utføres i strid med forbud nedlagt av offentlig myndighet eller utføres av annen enn offentlig myndighet til tross for uttrykkelig forbud av operatør eller eier av de truede verdier,
- d) Den som er ansatt hos rettighetshaver eller hos noen som nevnt under a, b eller c.

Dersom rettighetshaver er idømt erstatningsansvar for forurensningsskade, men ikke betaler innen den tid dommen fastsetter, kan skadelidte gå på skadevolder i samme utstrekning som rettighetshaver kan gå på skadevolder i regressomgangen, jf. § 8-5.

Rettighetshaver kan kreve erstatning av skadevolder for forurensningsskade som påføres rettighetshaveren i samme utstrekning som rettighetshaver kan gå på skadevolder i regressomgangen, jf. § 8-5.

§ 8-5. Regress

Rettighetshaver kan ikke gjøre regressansvar for forurensningsskade gjeldende mot noen som er fritatt for ansvar etter reglene i § 8-4 med mindre vedkommende eller noen i hans tjeneste har handlet forsettlig eller grovt uaktsomt.

Regressansvar kan lempes for så vidt det finnes rimelig under hensyn til utvist adferd, økonomisk evne og forholdene for øvrig.

Bestemmelsene om ansvarsbegrensning i lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) kommer til anvendelse for så vidt regress gjøres gjeldende overfor noen som har rett til ansvarsbegrensning etter sjølovens regler.

Avtale om videre regress mot de som det ikke kan gjøres ansvar gjeldende mot etter § 8-4 annet ledd er ugyldig.

§ 8-6. Transport og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar uten tillatelse

Oppstår forurensningsskade ved transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar og denne virksomheten er drevet uten tillatelse, er den som har drevet slik virksomhet ansvarlig for skaden uten hensyn til skyld. Samme ansvar påhviler andre som har tatt del i transport eller lagring av CO₂ i et undersjøisk reservoar og som visste eller måtte vite at virksomheten ble drevet uten tillatelse.

§ 8-7. Offentlig kunngjøring. Proklama

Med mindre Olje- og energidepartementet finner det åpenbart unødvendig skal operatøren uten ugrunnet opphold, ved offentlig kunngjøring gi opplysning om hvem erstatningskrav for forurensningsskade skal rettes mot og om foreldelsesfristens lengde.

Kunngjøring skal skje med to gangers innrykking med minst en ukes mellomrom i Norsk lysingsblad og i aviser og andre publikasjoner som er alminnelig lest på de steder hvor skade er voldt eller antas å inntre.

Med Olje- og energidepartementets samtykke kan eventuelle fordringshavere innkalles ved proklama, med den virkning at krav som ikke er anmeldt innen proklamafristens utløp faller bort. Departementet gir i tilfelle nærmere regler om innkallelsen og proklamafristens lengde og kan gi regler om oppgjørsmåten.

§ 8-8. Verneting

Søksmål om erstatning for forurensningsskade skal reises i den rettskrets der utstrømming eller utslipp av CO₂ har funnet sted eller hvor skade er voldt.

Olje- og energidepartementet bestemmer hvor søksmål skal reises dersom:

- a) Utstrømmingen eller utslippet har funnet sted eller skade er voldt utenfor området for noen rettskrets.
- b) Det ikke kan påvises innen hvilken rettskrets utstrømmingen eller utslippet har funnet sted eller skade er voldt.
- c) Utstrømmingen eller utslippet har funnet sted i en rettskrets og skade er voldt i en annen rettskrets.
- d) Skade er voldt i mer enn en rettskrets.

Kapittel 9. Særlige regler om erstatning til norske fiskere

§ 9-1. Saklig virkeområde og definisjoner

Dette kapittel gjelder erstatning for økonomisk tap som transport og lagring av CO₂ påfører norske fiskere som følge av at virksomheten legger beslag på fiskefelt, eller medfører forurensning og avfall eller ved at innretning eller tiltak i forbindelse med plassering av denne volder skade.

Kapitlet gjelder ikke forurensningsskade som skyldes forurensning som følge av utstrømming eller utslipp av CO₂ fra en innretning, herunder brønn, og utgifter til rimelige tiltak for å avverge eller begrense slik skade eller slikt tap samt skade eller tap som slike tiltak medfører. Som forurensningsskade regnes også skade eller tap som en fisker har lidt på grunn av reduserte fiskemuligheter.

Med forurensning og med avfall i dette kapittel forstås forurensning og avfall som nevnt i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall, henholdsvis § 6 første ledd nr. 1 og 2 og § 27 første ledd.

Med norske fiskere menes i dette kapittel personer registrert i fiskermanntallet og eiere av fartøy innført i registeret over merkepliktige norske fiskefarkoster.

Bestemmelsene i de øvrige kapitlene i loven kommer til anvendelse også på dette kapittel så langt de passer og ikke strider mot bestemmelse i dette kapittel.

§ 9-2. Beslagleggelse

Dersom transport og lagring av CO₂ i et område helt eller delvis beslaglegger et fiskefelt, plikter staten i den utstrekning fisket blir umuliggjort eller vesentlig vanskeliggjort å yte erstatning for det økonomiske tap dette medfører.

Erstatningen kan fastsettes helt eller delvis som et engangsbeløp eller som faste årlige beløp. Tap som er oppstått mer enn 7 år etter beslagleggelsen fant sted, kan normalt ikke kreves erstattet.

Staten kan kreve regress av rettighetshaveren dersom rettighetshaveren burde ha avverget tapet.

§ 9-3. Forurensning og avfall

Rettighetshaver er erstatningsansvarlig uten hensyn til skyld for økonomisk tap som følge av forurensning og avfall fra transport og lagring av CO₂, og for utgifter til rimelige tiltak for å avverge eller begrense slik skade eller slikt tap samt skade eller tap som slike tiltak medfører.

Rettighetshavers ansvar etter første ledd omfatter også skade og ulempe fra forurensning og avfall som følge av trafikk med forsynings- eller hjelpefartøy samt ved forflytning av innretning til eller fra vedkommende felt. Rettighetshaver kan gjøre gjeldende regressansvar mot den direkte skadevolder eller rederen dersom de ellers gjeldende ansvarsvilkår er oppfylt.

For at erstatning skal kunne kreves for tapt fangsttid i forbindelse med lokalisering, merking, opptak eller ilandbringelse av gjenstander, må gjenstandene merkes forsvarlig eller bringes i land og forevises for politi eller havnemyndighet eller annen tilsvarende offentlig myndighet, med mindre det foreligger absolutte hindringer. Posisjonen må i alle fall meldes til politi eller havnemyndighet.

Det som er nevnt i tredje ledd gjelder også ved erstatning for annet tap for så vidt slik merking, posisjonsangivelse eller ilandbringelse med rimelighet kan kreves.

Erstatningsansvaret omfatter også andre fartøyer som bistår et fiskefartøy med å bringe gjenstander til land.

§ 9-4. Solidaransvar

Dersom det er voldt skade som nevnt i § 9-3 uten at skadevolder kan identifiseres, skal rettighetshaverne være solidarisk ansvarlige i den utstrekning skaden kan tenkes å være forårsaket av transport og lagring av CO₂ i tilknytning til vedkommendes tillatelse.

§ 9-5. Innretning mv. som volder skade

Dersom en innretning eller tiltak i forbindelse med plassering av denne volder skade, og skadelidte ikke har rett til erstatning etter bestemmelsene i § 9-2, er rettighetshaver erstatningsansvarlig uten hensyn til skyld for det økonomiske tap som fiskerne lider som følge av skaden.

§ 9-6. Nemnd mv.

Krav som fremmes i medhold av dette kapittel skal behandles av en nemnd. Kongen gir forskrifter om nemndens sammensetning og saksbehandling samt regler om klagebehandling.

Klageinstansens vedtak kan innen to måneder etter at vedkommende part har fått melding om vedtaket ved stevning bringes direkte inn for tingretten.

Krav fastsatt av nemnden eller av klageinstansen er tvangsgrunnlag for utlegg etter at klagefristen eller fristen som nevnt i annet ledd er utløpt.

Ved oversittelse av fristen i annet ledd kan klageinstansen etter reglene i forvaltningsloven § 31 vedta at tingretten tar saken til behandling. Vedtak om fristoversittelsen kan ankes til tingretten.

Kapittel 10. Særskilte krav til sikkerhet

§ 10-1. Sikkerhet

Transport og lagring av CO₂ skal foregå slik at et høyt sikkerhetsnivå kan opprettholdes og utvikles i takt med den teknologiske utvikling.

§ 10-2. Beredskap

Rettighetshaver og andre som deltar i transport og lagring av CO₂ skal til enhver tid opprettholde effektiv beredskap med sikte på å møte fare- og ulykkessituasjoner som kan medføre tap av menneskeliv eller personskade, forurensning eller stor materiell skade. Rettighetshaver plikter å påse at nødvendige tiltak iverksettes for å hindre eller minske skadevirkninger, herunder det som er nødvendig for så langt som mulig å føre miljøet tilbake til tilstanden før uhellet skjedde. Arbeids- og sosialdepartementet kan gi regler om slik beredskap og slike tiltak, herunder påby beredskapssamarbeid mellom flere rettighetshavere.

Ved fare- og ulykkessituasjoner som nevnt i første ledd, kan Arbeids- og sosialdepartementet bestemme at andre skal stille nødvendige beredskapsmessige ressurser til rådighet for rettighetshavers regning. Departementet kan for rettighetshavers regning også iverksette tiltak for å skaffe nødvendige tilleggsressurser på annen måte.

Reglene i lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerder under krig, krigsfare og liknende forhold, kapittel 5 om tvangsvståing til det offentlige, gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 10-3. Beredskap mot bevisste anslag

Rettighetshaver skal iverksette og opprettholde sikringstiltak for å bidra til å hindre bevisste anslag mot innretninger samt til enhver tid ha beredskapsplaner for slike anslag.

Rettighetshaver skal stille innretninger til disposisjon for offentlige myndigheter til øvelser og i nødvendig grad delta i slike øvelser.

Arbeids- og sosialdepartementet kan gi pålegg om gjennomføring av tiltak som nevnt i første og annet ledd.

§ 10-4. Sikkerhetssoner mv.

Rundt og over innretninger skal det være en sikkerhetssone med mindre Arbeids- og sosialdepartementet bestemmer noe annet. I fare- og ulykkessituasjoner kan departementet opprette midlertidige fare- og utelukkelsesområder i den utstrekning det anses nødvendig for å hindre eller begrense skadevirkninger. Utstrekning av soner som nevnt i første og annet punktum bestemmes av Kongen. Denne bestemmelse får ikke anvendelse for rørledninger og kabler.

Kongen kan bestemme at en sikkerhetssone skal gå over grenselinjen til en annen stats kontinentalsokkel. Videre kan Kongen bestemme at det skal være en sikkerhetssone på norsk kontinentalsokkel selv om vedkommende innretning ligger utenfor denne.

Olje- og energidepartementet kan bestemme at en sone tilsvarende sikkerhetssonen skal etableres i rimelig tid forut for plassering av innretninger som nevnt i første ledd.

Arbeids- og sosialdepartementet kan bestemme at det skal være sikkerhetssone rundt og over etterlatte eller dumpede innretninger, eller deler av slike innretninger.

Uvedkommende fartøy, luftputefartøy, luftfartøy, fiskeredskaper eller andre gjenstander må ikke befinne seg innenfor sone som nevnt i første, annet, tredje og fjerde ledd. Dersom fiske kan foregå i sonen eller deler av sonen uten å true sikkerheten eller hindre lagring av CO₂, kan departementet likevel bestemme at slikt fiske kan finne sted.

Arbeids- og sosialdepartementet kan gi bestemmelser som anses nødvendige for å sikre adkomst for innretninger som nevnt i første ledd til sone som nevnt i tredje ledd.

Paragrafen her gjelder ikke for innretninger plassert på land eller sjøgrunn undergitt privat eiendomsrett.

§ 10-5. Stansing av lagring av CO₂ mv.

Ved fare- og ulykkessituasjoner som nevnt i § 10-2 skal rettighetshaver eller andre som står for drift og bruk av innretningen i nødvendig utstrekning stanse lagring av CO₂ så lenge kravet til forsvarlig virksomhet tilsier det.

Når det foreligger særlige grunner kan departementet (Arbeids- og sosialdepartementet) påby at lagring av CO₂ stanses i nødvendig utstrekning eller sette særlige vilkår for fortsettelse.

Når vedtak som nevnt i annet ledd er begrunnet i forhold som ikke skyldes rettighetshaver, kan departementet etter søknad forlenge det tidsrom som tillatelsen gjelder for og i rimelig utstrekning lempe på de forpliktelser som påhviler rettighetshaver.

§ 10-6. Krav til sikkerhetsdokumentasjon

Beslutter rettighetshaver å utarbeide planer med sikte på godkjenning eller tillatelse etter § 4-2 eller § 6-1, skal planene og rettighetshavers dokumentasjon for gjennomføring av dette arbeidet forelegges departementet (Arbeids- og sosialdepartementet) som ledd i tilsynet med sikkerheten.

Kapittel 11. Alminnelige bestemmelser

§ 11-1. *Krav til forsvarlig transport og lagring av CO₂*

Transport og lagring av CO₂ etter denne forskrift skal foregå på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende regelverk for slik transport og lagring av CO₂. Transport og lagring av CO₂ skal ivareta hensynet til sikkerhet for personell, miljø og de økonomiske verdier innretninger og fartøyer representerer, herunder driftstilgjengelighet.

Transport og lagring av CO₂ må ikke unødvendig eller i urimelig grad vanskeliggjøre eller hindre skipsfart, fiske, luftfart eller annen virksomhet, eller volde skade eller fare for skade på rørledninger, kabler eller andre undersjøiske innretninger. Alle rimelige foranstaltninger skal tas for å unngå skade på dyre- og plantelivet i havet, kulturminner på havbunnen, og forurensning og forurensning av havbunnen, dens undergrunn, havet, luften eller på land.

§ 11-2. *Ledelse av virksomhet knyttet til transport og utnyttelse av undersjøiske reservoar til lagring av CO₂, base mv.*

Rettighetshaver skal påse at virksomheten kan utøves på forsvarlig måte i samsvar med gjeldende lovgivning og under ivaretagelse av hensynet til god ressursforvaltning, helse, miljø og sikkerhet. Rettighetshavers organisasjon i Norge skal ha en struktur og størrelse som gjør at rettighetshaver til enhver tid kan fatte informerte beslutninger om sin virksomhet etter denne forskrift.

For å sikre etterlevelse av første ledd kan departementet i det enkelte tilfelle, og i den grad det anses nødvendig i forhold til omfanget av rettighetshavers virksomhet, oppstille særskilte krav til rettighetshavers organisasjon i Norge. Departementet kan også, dersom hensynet til god ressursforvaltning eller helse, miljø og sikkerhet tilsier det, pålegge rettighetshaver å bruke bestemte baser.

Rettighetshaver skal påse at forholdene blir lagt til rette, slik at fagforeningsvirksomhet blant egne ansatte og entreprenørens og underentreprenørens personell kan foregå i samsvar med norsk praksis.

§ 11-3. *Tilsyn med transport og lagring av CO₂*

Departementet (Olje- og energidepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet) eller den de bemyndiger fører tilsyn med at bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskrift blir overholdt av alle som driver transport og lagring av CO₂ som omfattes av forskriften. Departementet kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelsene gitt i eller i medhold av denne forskrift.

Departementet (Arbeids- og sosialdepartementet) kan når det anses nødvendig gi pålegg om at fartøy eller flyttbar innretning eller del av innretning skal bringes til norsk havn eller annet sted.

Representanter fra departementet (Olje- og energidepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet), Oljedirektoratet, Petroleumstilsynet eller annen myndighet som myndighetene bestemmer, skal til enhver tid ha adgang til fartøy og innretninger for transport og lagring av CO₂, samt til foreliggende data og materiale som er nødvendig for gjennomføring av tilsynsvirksomhet og ha rett til å delta i undersøkelser. Representanter for myndighetene har rett til å oppholde seg på fartøy og innretninger så lenge det er nødvendig. Rettighetshaver skal sørge for transport av representanter for myndighetene til og fra fartøy og innretninger, samt for opphold om bord.

Utgifter vedrørende tilsynet kan kreves dekket av rettighetshaver eller den som tilsynet i det enkelte tilfelle retter seg mot eller finner sted hos. Det kan også kreves en sektoravgift til dekning av hele eller deler av virksomheten.

§ 11-4. *Register over lagringslokaliteter*

Departementet eller den det bemyndiger skal sørge for at det opprettes og føres:

- Et register over tildelte tillatelser til lagring av CO₂, og
- Et permanent register over alle lukkede lagringslokaliteter og omgivende lagringskomplekser, herunder kart som viser anleggenes romlige utstrekning, samt de tilgjengelige opplysninger som er relevante for å vurdere om den lagrede CO₂ vil forbli fullstendig og permanent innesluttet.

Det skal tas hensyn til registeret i relevante planleggingsprosedyrer og i forbindelse med godkjenning av aktiviteter som vil kunne påvirke eller påvirkes av den geologiske lagring av CO₂ i de registrerte lagringslokaliteter.

§ 11-5. *Arealavgift*

For letetillatelser og tillatelser til utnyttelse av et undersjøisk reservoar til injeksjon og lagring av CO₂ kan rettighetshaver ved tildeling av tillatelsen eller senere pålegges å betale en avgift per km² (arealavgift).

Departementet kan gi forskrifter om betaling av arealavgift, herunder om størrelsen og grunnlaget for slik avgift.

Avgiftskrav med tillegg av renter og kostnader er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 11-6. *Kvalifikasjoner*

Rettighetshaver og andre som deltar i transport og lagring av CO₂ skal ha de nødvendige kvalifikasjoner til å utføre arbeidet på en forsvarlig måte. Opplæring skal finne sted i nødvendig utstrekning.

Rettighetshaver plikter i tillegg å påse at enhver som utfører arbeid for seg overholder bestemmelsene i første ledd.

§ 11-7. *Materiale og opplysninger vedrørende lagring av CO₂*

Materiale og opplysninger som rettighetshaver, operatør, entreprenør mv. har eller utarbeider vedrørende planlegging og gjennomføring av transport, injeksjon og lagring av CO₂ i henhold til denne forskrift, skal være tilgjengelige i Norge og kan kreves vederlagsfritt overlevert departementet (Olje- og energidepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet) eller den departementet utpeker. Overleveringen skal skje på det format departementet bestemmer i den utstrekning dette finnes rimelig. Departementet kan i denne forbindelse også kreve utført analyser og studier.

Ved oppgivelse av tillatelse til lagring av CO₂ overtar operatøren ansvar etter denne bestemmelsen for materiale og opplysninger vedrørende den oppgitte tillatelsen til lagring av CO₂.

Kongen gir nærmere regler om hvilket materiale som skal være tilgjengelig for myndighetene og hva som kan kreves overlevert, samt hvilke opplysninger som skal gis offentlige myndigheter før transport og lagring av CO₂ begynner og etter at den er kommet i gang.

Opplysninger som er gitt til myndighetene, skal etter nærmere bestemmelser gitt av departementet blant annet kunne brukes til utarbeidelse av oversiktskart og for statistiske formål, bl.a. i Statistisk sentralbyrå.

§ 11-8. *Plikt til å etterleve forskriften og til å påse at bestemmelser blir overholdt*

Rettighetshaver og andre som deltar i transport og lagring av CO₂ som omfattes av denne forskrift, plikter å etterleve forskriften, og forskrifter og enkeltvedtak gitt med hjemmel i forskriften gjennom iverksettelse av nødvendige systematiske tiltak.

I tillegg plikter rettighetshaver å påse at enhver som utfører arbeid for seg, enten personlig, ved ansatte eller ved entreprenører eller underentreprenører, overholder bestemmelsene gitt i eller i medhold av forskriften.

§ 11-9. *Sikkerhetsstillelse*

Uten hensyn til § 5-9 og § 5-10 kan departementet ved meddelelse av en tillatelse og senere bestemme at rettighetshaver skal stille slik sikkerhet som departementet krever for oppfyllelse av de forpliktelser rettighetshaver har påtatt seg, samt for mulig ansvar i forbindelse med transport og lagring av CO₂.

Tilsvarende gjelder for annen ansvarlig etter kapittel 8.

§ 11-10. *Ansvar for forpliktelser*

Dersom rettighetshaver består av flere deltakere som sammen innehar en tillatelse etter denne forskrift, er de solidarisk ansvarlige overfor staten for økonomiske forpliktelser som følger av transport, injeksjon og lagring av CO₂ i henhold til tillatelsen.

§ 11-11. *Ansvar for skadeforvoldelse*

Dersom noen som utfører oppdrag for rettighetshaver blir erstatningsansvarlig overfor tredjemann, hefter rettighetshaver i samme omfang som og solidarisk med skadevolder og i tilfelle dennes arbeidsgiver for erstatningskravet.

§ 11-12. *Undersøkelseskommisjon*

Har det skjedd en alvorlig ulykke i forbindelse med transport og lagring av CO₂ som omfattes av denne forskrift, kan departementet nedsette en særskilt undersøkelseskommisjon. Tilsvarende gjelder for hendelser i virksomheten som har medført alvorlig fare for tap av liv eller større materiell skade eller forurensning av det marine miljø. Kommisjonens medlemmer skal representere tilstrekkelig juridisk, nautisk og teknisk sakkyndighet. Formannen skal fylle vilkårene for å være høyesterettsdommer.

Undersøkelseskommisjonen kan kreve at rettighetshaver og andre som er engasjert i ulykken eller hendelsen gir kommisjonen opplysninger som kan være av betydning for undersøkelsen og at de stiller til disposisjon dokumenter, innretninger og andre ting på et sted hvor det er hensiktsmessig at undersøkelsen foretas.

Utgifter i forbindelse med undersøkelseskommisjonens arbeid kan kreves dekket av rettighetshaver.

Reglene i sjøloven om undersøkelse av sjøulykker og forskrifter gitt med hjemmel i sjøloven (lov 24. juni 1994 nr. 39) kapittel 18 gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 11-13. *Overdragelse mv.*

Overdragelse av en tillatelse eller andel i tillatelse etter denne forskrift, kan ikke skje uten samtykke av departementet. Det samme gjelder annen direkte eller indirekte interesseoverføring eller deltakelse i tillatelsen, herunder bl.a. overdragelse av aksjeposter og andre eierandeler som kan gi bestemmende innflytelse over en rettighetshaver som innehar andel i en tillatelse.

Overdragelse av rettighetshavers eiendomsrett til faste innretninger kan ikke skje uten departementets samtykke.

Departementet kan i særlige tilfeller bestemme at det skal betales avgift for overdragelsen.

§ 11-14. *Forsikring*

Den virksomhet rettighetshaver driver etter denne forskrift skal til enhver tid være forsikret. I det minste må forsikringen omfatte:

- a) Skade på innretninger,
- b) Forurensningsskade og annet ansvar overfor tredjemann,
- c) Fjerning av vrak og opprydning som følge av uhell,
- d) Forsikring av egne arbeidstakere som er engasjert i virksomheten.

Rettighetshaver skal påse at entreprenører og underentreprenører engasjert i virksomheten forsikrer sine arbeidstakere i samme utstrekning som operatøren forsikrer sine arbeidstakere.

Ved forsikring som nevnt under første ledd bokstav a) til c) skal rettighetshaver sørge for rimelig forsikringsdekning ut fra hensynet til risikoeksponering og premiekostnader. Forsikring som nevnt under bokstav d) skal tegnes etter nærmere avtale med arbeidstakernes organisasjoner.

Departementet kan gi rettighetshaver samtykke til å benytte annen form for sikkerhetsstillelse.

Rettighetshaver skal ved utgangen av hvert kalenderår underrette departementet om gjeldende forsikringsavtaler med angivelse av hovedvilkår. Departementet kan kreve at ytterligere forsikringer tegnes.

§ 11–15. Revisjon

I tillatelser med statlig deltakelse skal operatøren sørge for at årsavregningen for tillatelsen, som er utarbeidet i henhold til tillatelsen, blir revidert av statsautorisert revisor. Revisjonsberetning, i samsvar med RS 800, skal foreligge senest fire måneder etter regnskapsårets utløp.

§ 11–16. Fagforeningsvirksomhet

Tillitsvalgte i fagforening som har tariffavtale med rettighetshaver, entreprenør eller underentreprenør som utfører arbeid for han, skal i rimelig utstrekning gis adgang til arbeidsplassen for å ivareta tariffmessige gjøremål etter å ha meldt fra til den stedlige bedriftsledelse.

§ 11–17. Varsling og rapportering

Hendelser og andre forhold som medfører nedstengning av en lagringslokalitet eller som påvirker gjennomføring av aktiviteter i tråd med vedtak fattet i medhold av forskriften, skal omgående varsles til Oljedirektoratet. Departementene (Olje- og energidepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet) kan fastsette nærmere bestemmelser om varsling og rapportering til myndighetene.

§ 11–18. Observatører

Representanter fra Olje- og energidepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet og Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet skal kunne delta som observatører i samarbeidsorganer som opprettes i henhold til avtaler som nevnt i § 4–1 sjette ledd, av hensyn til samordnet virksomhet som nevnt i § 5–11 og i eventuelle samarbeidsorganer som opprettes i forbindelse med anlegg og drift av innretninger som nevnt i loven § 6–1.

§ 11–19. Ekspert- og laboratorietjenester

Oljedirektoratet kan i den utstrekning det anses rimelig pålegge rettighetshaver å stille til disposisjon for Oljedirektoratet ekspert- og laboratorietjenester for å løse spesielle problemer i forbindelse med transport og lagring av CO₂.

§ 11–20. Saksbehandling og taushetsplikt

Reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 18 første ledd om en parts rett til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, kommer ikke til anvendelse ved søknad om letetillatelse, tillatelse til lagring av CO₂ eller tillatelse til transport av CO₂.

Opplysninger av enhver art som meddeles myndighetene i forbindelse med søknad om letetillatelse, tillatelse til lagring av CO₂ eller tillatelse til transport av CO₂, skal være underlagt taushetsplikt inntil letetillatelse, tillatelse til lagring av CO₂ eller tillatelse til transport av CO₂ til de aktuelle områder er tildelt. Deretter skal opplysningene være underlagt taushetsplikt i den utstrekning dette følger av forvaltningsloven i et tidsrom av 20 år, jf. forvaltningsloven §13 c) tredje ledd.

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et forvaltningsorgan, plikter å hindre at uvedkommende får adgang til eller kjennskap til det han i forbindelse med tjenesten eller arbeidet får vite om geologiske, reservoartekniske og injeksjonstekniske forhold i rapporter eller annet materiale som sendes offentlige myndigheter. For data som er underlagt taushetsplikt etter første punktum, skal taushetsplikten ha følgende varighet regnet fra det tidspunkt dataene ble tilgjengelig for eier av dataene:

- a) 2 år for data som ikke er omsettelige og som er felles eie for rettighetshaverne i en tillatelse omfattet av denne forskrift og som stammer fra vedkommende tillatelse,
- b) 10 år for data som har vært omsettelige fra det tidspunkt de ble tilgjengelig for eieren,
- c) 5 år for øvrige data.

For data som nevnt i tredje ledd gjelder følgende: For data som er felles eie for rettighetshaverne i en tillatelse etter denne forskrift og som stammer fra vedkommende tillatelse, faller taushetsplikten bort fra det tidspunkt tillatelsen oppgis eller området hvor dataene stammer fra tilbakeleveres. Opplysning om hvorvidt data skal være omsettelige meddeles Oljedirektoratet etter § 2–6 åttende ledd. Oljedirektoratet kan fastsette hva som anses som omsettelige data. For tolkede data skal taushetsplikten ha en varighet på 20 år. Oljedirektoratet kan etter søknad forkorte taushetsplikten for tolkede data og forlenge eller forkorte taushetsplikten for data som angitt i tredje ledd.

For øvrig kommer bestemmelsene om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 til § 13f til anvendelse for forvaltningsorganer som mottar eller behandler opplysninger eller materiale om undersøkelse og leting etter, utnyttelse, transport og lagring av CO₂ i, undersjøiske reservoarer dog slik at taushetsplikt bortfaller etter 10 år, jf. forvaltningsloven § 13 c) tredje ledd.

Bestemmelsene i denne paragraf skal ikke være til hinder for at departementet gir generelle uttalelser om virksomheten og om mulighetene for å finne lagringslokaliteter, og heller ikke for utveksling av informasjon som forutsatt i lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.

Bestemmelsen i denne paragraf skal heller ikke være til hinder for utveksling av informasjon med Arbeids- og sosialdepartementet og Petroleumstilsynet.

§ 11–21. Tilbakekall

Kongen kan ved alvorlig overtredelse eller gjentatte overtredelser av denne forskrift, forskrifter gitt i medhold av den, fastsatte vilkår eller gitte pålegg, tilbakekalle tillatelse etter forskriften her.

Hvis det i en søknad om tillatelse er gitt uriktige opplysninger eller opplysninger av betydning er tilbakeholdt og det må antas at tillatelse ikke ville ha vært gitt om riktige eller fullstendige opplysninger hadde foreligget, kan tillatelsen tilbakekalles overfor vedkommende rettighetshaver.

En tillatelse kan tilbakekalles dersom den sikkerhet rettighetshaver plikter å stille etter § 11–9 er vesentlig svekket, eller dersom selskapet eller annen sammenslutning som innehar tillatelsen oppløses eller tas under akkord- eller konkursbehandling.

§ 11–22. Følgene av tilbakekall, oppgivelse av rettigheter eller bortfall av andre grunner

Tilbakekall av tillatelse, oppgivelse av rettigheter eller bortfall av rettigheter av andre grunner fritar ikke for de økonomiske forpliktelser som følger av denne forskrift, forskrifter gitt i medhold av den eller særskilte vilkår. Hvis en arbeidsforpliktelse eller annen forpliktelse ikke er oppfylt, kan departementet kreve innbetalt helt eller delvis det beløp som oppfyllelse av forpliktelsen ville ha kostet. Beløpet fastsettes med bindende virkning av departementet.

§ 11–23. Forskrifter og enkeltvedtak

Departementet (Olje- og energidepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet) kan utferdige de forskrifter og gi de pålegg som måtte være nødvendige for gjennomføring av denne forskriften.

Departementet kan selv ta avgjørelse eller delegere myndighet til andre uten hensyn til om myndighet etter denne forskriften er lagt til Oljedirektoratet eller Petroleumsstilsynet.

Myndighet i forbindelse med tilsynsvirksomhet kan i spesielle tilfeller delegeres til andre enn offentlige forvaltningsorganer.

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser fastsatt i eller gitt i medhold av denne forskriften.

Når myndighet i denne forskriften er lagt til Oljedirektoratet eller Petroleumsstilsynet, omfatter dette også myndighet etter første og fjerde ledd.

I forbindelse med enkeltvedtak kan det settes andre vilkår enn de som er nevnt i denne forskrift, når de har en naturlig tilknytning til det tiltak eller den virksomhet som enkeltvedtaket gjelder.

§ 11–24. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelser eller vedtak truffet i eller i medhold av denne forskrift straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder. Under særlig skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil 2 år anvendes. Medvirkning straffes på samme måte. Disse bestemmelser får ikke anvendelse dersom forholdet rammes av strengere straffebud.

Kapittel 12. Ikrafttredelse

§ 12–1. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Vedlegg I. Kriterier for beskrivelse og vurdering av det mulige lagringslokalitet og omkringliggende område nevnt i § 1–10 i denne forskrift

Beskrivelse og vurdering av den aktuelle lagringslokaliteten og omkringliggende områder nevnt i § 1–10 i denne forskrift skal foretas i tre trinn i samsvar med beste praksis på tidspunktet for vurderingen og basert på kriteriene nedenfor. Departementet kan tillate avvik fra ett eller flere av disse kriteriene, forutsatt at rettighetshaver har vist at dette ikke påvirker beskrivelsens og vurderingens egnethet som grunnlag for å treffe en beslutning i henhold til § 1–10.

Trinn 1: Datainnsamling

Tilstrekkelige data skal samles inn for å etablere en volumetrisk og tredimensjonal statisk (3 D) geologisk modell av lagringslokaliteten og lagringskomplekset, inkludert takbergarter og de omkringliggende områder – også hydraulisk tilknyttede områder.

Disse data skal omfatte minst følgende iboende karakteristikk av lagringskomplekset:

- Geologiske og geofysiske data,
- Reservoarberegninger (herunder volumetriske beregninger av porevolum for CO₂ -injeksjon og maksimal lagringskapasitet),
- Geokjemiske data (oppløsningshastighet, mineraliseringshastighet),
- Geomekaniske data (permeabilitet, oppsprekkingstrykk),
- Jordskjelvhypighet,
- Nærvær og tilstand av naturlige og menneskeskapte strømningsveier for CO₂, herunder brønner og borehull som kan danne lekkasjeveier.

Følgende karakteristikk av lagringskompleksets omgivelser skal være dokumentert:

- Områder som omgir lagringskomplekset og som kan bli påvirket av lagringen av CO₂ - på lagringslokaliteten,
- Nærhet til verdifulle naturressurser,

- Aktiviteter rundt lagringskomplekset og mulige interaksjoner med disse aktivitetene (for eksempel undersøkelse etter, produksjon og lagring av hydrokarboner, geotermisk bruk av akviferer og bruk av undergrunnsvannreservoarer),
- Nærhet til den potensielle CO₂-kilden eller CO₂-kildene (herunder estimer av den totale mengde CO₂ som er økonomisk tilgjengelig for lagring) samt egnede transportmuligheter,

Trinn 2: Etablering av tredimensjonal geologisk modell (for injeksjon)

- Ved å bruke dataene samlet inn i trinn 1 skal det ved hjelp av reservoarsimuleringsverktøy etableres en tredimensjonal geologisk modell, eller et sett av slike modeller av det foreslåtte lagringskomplekset, herunder takbergarter og hydraulisk tilknyttede områder og væsker.

Den statiske geologiske modellen eller modellene skal karakterisere komplekset med hensyn til:

- Geologisk struktur av den fysiske fellen,
- Geomekaniske, geokjemiske og strømmingsegenskaper av reservoarets overliggende lag (takbergarter, forseglinger, porøse og permeable lag) og omliggende formasjoner,
- Karakterisering av sprekker og forkastninger og nærvær av naturlige og menneskeskapte strømningsveier,
- Lagringskompleksets areal og vertikale utstrekning,
- Porevolum (herunder fordeling av porøsitet),
- Opprinnelig væskefordeling,
- Andre relevante karakteristikk.

Usikkerheten forbundet med hver av parametrene som er brukt til å bygge modellen skal være vurdert ved å utvikle en rekke scenarier for hver parameter og beregne tilhørende konfidensgrenser. Enhver usikkerhet forbundet med modellen i seg selv skal også vurderes.

Trinn 3: Karakterisering av lagringens dynamiske utvikling, følsomhet og risikovurdering

Karakteriseringene og vurderingene skal være basert på dynamiske modeller som omfatter tidssimuleringer av CO₂-injeksjoner i lagringslokaliteten ved å bruke tredimensjonal geologisk regnemodell som er etablert for lagringskomplekset i hht trinn 2.

Trinn 3.1: Karakterisering av dynamiske forhold i lagringslokaliteten

Som et minimum skal følgende faktorer vurderes:

- a) Mulige injeksjonsrater og CO₂-strømmens egenskaper,
- b) Effekten av koplede prosessmodelleringer (dvs. hvordan forskjellige enkeltvisse effekter i regnemodellen virker sammen),
- c) Reaktive prosesser (dvs hvordan reaksjoner mellom injisert CO₂ og de tilstedeværende komponentene (substansene) gir tilbakekopling i modellen),
- d) Reservoarsimuleringsmodellen som er benyttet (flere simuleringer kan være påkrevet for å validere visse funn),
- e) Kort- og langtidssimuleringer (for å etablere hva som skjer med den injiserte CO₂ og utvikling over årtier og årtusener, herunder oppløsningshastighet av CO₂ i vann),

Den dynamiske modelleringen skal gi innsikt i:

- f) Trykk og temperatur i lagringsformasjonen som en funksjon av injeksjonshastighet og akkumulert injisert mengde over tid,
- g) Areal og vertikal utbredelse av CO₂ over tid,
- h) CO₂-strømmen i reservoaret, herunder fasene den opptrer i,
- i) CO₂-felle mekanismer og hastigheter (herunder overflyllingspunktet) og laterale og vertikale forseglinger,
- j) Sekundære inneslutningssystemer for hele lagringskomplekset,
- k) Lagringskapasitet og trykkgradienter for lagringslokaliteten,
- l) Risiko for sprekkdannelser i lagringsformasjonene og takbergartene,
- m) Risiko for CO₂-inntrengning i takbergartene,
- n) Risiko for lekkasje fra lagringslokaliteten (f.eks. gjennom forlatte eller utilstrekkelig forseglede brønner),
- o) Migrasjonshastighet (i ikke-innelukkede reservoarer),
- p) Sprekkforseglingshastighet,
- q) Forandringer i formasjonenes væskekjemi og påfølgende reaksjoner (f.eks. pH-endringer, mineraldannelse) og anvendelse av modellering av reaksjoner for å vurdere konsekvensene,
- r) Erstatning av formasjonsvæsker,
- s) Økt seismisitet og overflateheving.

Trinn 3.2: Følsomhetskarakteristikk

Flere simuleringer skal utføres for å identifisere følsomhet av vurderingene av valgte forutsetninger for særskilte parametre. Simuleringene skal baseres på ulike parametre i den/de geologiske modellen(e), og på skiftende hastighetsfunksjoner og forutsetninger i den dynamiske modelleringen. Enhver vesentlig følsomhet skal tas i betraktning i risikovurderingen.

Trinn 3.3: Risikovurdering

Risikovurderingen skal blant annet omfatte følgende:

3.3.1. Farekarakteristikk

Farekarakteristikk skal gjennomføres ved karakterisering av potensialet for lekkasje fra lagringskomplekset, som etablert gjennom dynamisk modellering og sikkerhetskarakteristikk som beskrevet over. Dette skal omfatte betraktninger som blant annet:

- Potensielle lekkasjeveier,
- Potensiell størrelse på lekkasje fra identifiserte lekkasjeveier (flukshastigheter),
- Kritiske parametre som påvirker potensiell lekkasje (f.eks. maksimum reservoartrykk, maksimum injeksjonsrate, temperatur, sensitivitet for varierende antakelser i den eller de geologiske modellene etc.),
- Sekundæreffekter av lagringen, herunder fortrent formasjonsvæske og nye substanser dannet ved lagring av CO₂,
- Enhver annen faktor som kan innebære risiko for helse eller miljø (f.eks. fysiske strukturer assosiert med prosjektet).

Farekarakteristikken skal omfatte hele spekteret av potensielle operasjonsbetingelser for å teste lagringskompleksets sikkerhet.

3.3.2. Eksponeringsvurdering

Denne skal være basert på karakteristikk av miljøet og aktiviteter over lagringskomplekset, og på den potensielle oppførsel og hva som skjer med CO₂ som lekker fra de potensielle lekkasjeveier som er identifisert under trinn 3.3.1.

3.3.3. Effektvurderinger

Disse skal baseres på følsomheten hos spesielle arter eller habitater koplet til potensielle lekkasjehendelser identifisert under trinn 3.3.1.

Hvis relevant skal vurderingene omfatte effekter av eksponering for forhøyede CO₂ -konsentrasjoner i biosfæren (herunder jord, sedimenter i sjøvann og bentisk vann (oksygenmangel, forhøyet CO₂ -innhold i blodet) og redusert pH i disse miljøene som følge av utlekket CO₂). Den skal også omfatte en vurdering av effekter av andre substanser som kan være tilstede i utlekket CO₂ (enten som urenheter tilstede i injeksjonsstrømmen eller nye substanser dannet gjennom lagring av CO₂). Disse effektene skal vurderes for forskjellig varighet og arealomfang og koples til lekkasjer av forskjellig størrelsesorden.

3.3.4. Risikokarakterisering

Denne skal omfatte en vurdering av sikkerhet og integritet av lagringslokaliteten på kort og lang sikt, herunder en vurdering av risiko for lekkasje under de foreslåtte bruksbetingelser, og som verst tenkelige miljø- og helsekonsekvenser.

Risikokarakteriseringen skal utføres basert på fare-, eksponerings- og effektvurderinger. Den skal omfatte en vurdering av kildene for usikkerhet som er identifisert gjennom trinnene i karakteriseringen og av lagringslokaliteten og, når det er mulig, en beskrivelse av mulighetene til å redusere usikkerhet .

Vedlegg II. Kriterier for etablering og oppdatering av overvåkingsplanen i § 5–4 og etterdriftsplan i § 5–7

1. Etablering og oppdatering av overvåkingsplan

Overvåkingsplanen nevnt i § 5–4 annet ledd skal utarbeides i samsvar med risikovurderingsanalysen som er foretatt i trinn 3 i vedlegg I. Overvåkingsplanen skal oppdateres for å møte kravene fastsatt i § 5–4 første ledd i samsvar med følgende kriterier:

1.1. Etablere planen

Overvåkingsplanen skal inneholde detaljer om overvåkingsprogrammet som vil bli gjennomført på alle hovedtrinn i prosjektet, herunder grunnlagsdata, operasjonell fase og i etterdriftsfasen.

Følgende skal spesifiseres for hver fase:

- De parametre som skal overvåkes,
- De overvåkingsteknikker som skal anvendes og begrunnelse for valg av overvåkingsteknikker,
- Overvåkingslokasjoner og begrunnelse for valgte prøvetakingssteder,
- Prøvetakingsfrekvens og begrunnelse for denne,

De parametre som skal overvåkes skal være utvalgt slik at de kan oppfylle formålet med overvåkingen. Planen skal likevel i ethvert tilfelle omfatte kontinuerlig eller periodisk overvåking av følgende forhold:

- Diffuse utslipp av CO₂ -utslipp ved injeksjonsinnretningen,
- CO₂ -volumstrøm ved injeksjonsbrønnhodene,
- CO₂ -trykk og -temperatur ved injeksjonsbrønnhodene (for å bestemme massestrøm),
- Kjemisk analyse av injeksjonsstrømmen,
- Reservoartemperatur og -trykk (for å bestemme CO₂ -fasenes oppførsel og tilstand),

Valget av overvåkingsteknikker skal baseres på beste praksis som er tilgjengelig på designtidspunktet. Følgende alternativer skal vurderes og anvendes om mulig:

- j) Teknologier som kan detektere nærvær, sted og migreringsvei for CO₂ i undergrunnen og på overflaten,
- k) Teknologier som kan gi informasjon om utviklingen av trykk og volum og areal/vertikal metning av CO₂ -skyen (plumen) for å forbedre numeriske 3D-simuleringer relatert til 3D geologiske modeller av lagringsformasjonen etablert i henhold til denne forskriftens § 1–10 og vedlegg I,
- l) Teknologier som kan dekke et vidt areal for å hente informasjon om tidligere uoppdagede potensielle lekkasjeveier over arealdimensjonene av hele lagringskomplekset og over, i tilfelle vesentlige irregulariteter eller migrering av CO₂ ut av lagringskomplekset.

1.2. Oppdatering av planen

Data som er innhentet fra overvåkingen skal samles og tolkes. De observerte resultatene skal sammenlignes med oppførsel som er forutsagt i den dynamiske simuleringen av 3D-trykkvolum og metningsoppførsel foretatt i forbindelse med sikkerhetskarakteristikk i samsvar med denne forskriftens § 1–10 og vedlegg I trinn 3.

Ved vesentlige avvik mellom observert og forutsagt oppførsel skal 3D-modellen kalibreres for å reflektere den observerte oppførselen. Kalibreringen skal være basert på dataobservasjoner fra overvåkingsplanen, og der det er nødvendig for å styrke kalibreringsantagelsene skal det samles inn ytterligere data.

Trinn 2 og 3 i vedlegg I skal gjentas ved å bruke den kalibrerte 3D-modellen for å generere nye farescenarier og fluksrater og for å revidere og oppdatere risikovurderingen.

For nye CO₂ -kilder, lekkasjeveier og fluksrater eller ved observerte vesentlige avvik fra tidligere vurderinger identifisert ved sammenligning med historiske data, tilpasning og kalibrering av modellen, skal overvåkingsplanen oppdateres i samsvar med dette.

2. Overvåking etter nedlukking

Overvåking etter at lagringslokaliteten er nedlukket skal baseres på informasjonen som er samlet og modellert under gjennomføring av overvåkingsplanen i § 5–4 annet ledd og i ovennevnte nr. 1.2 i dette vedlegg. Den skal særlig tjene til å gi informasjonen som kreves for å treffe en beslutning i samsvar med denne forskriften § 5–7 første ledd.

5. des. Nr. 1518 2014

Forskrift om endring av forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet

Hjemmel: Fastsett ved kgl.res. 5. desember 2014 med hjemmel i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10–18 første ledd og lov 21. juni 1963 nr. 12 om vitenskapelig utforskning og undersøkelse etter og utnyttelse av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleumforekomster § 3. Fremmet av Olje- og energidepartementet.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg XX kap. III nr. 21 (direktiv 2009/31/EF). Kunngjort 8. desember 2014 kl. 15.30.

I

I forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd nye bokstaver h), i), j) og k) skal lyde:

- h) CO₂ -strømmer, massestrømmen av CO₂ og eventuelle tilfeldig medfølgende stoffer fra CO₂ -fangstprosesser,
- i) Lagringskompleks, lagringslokalitet og de geologiske omgivelser som kan ha betydning for sikkerheten ved lagringen,
- j) Lagringslokalitet, et bestemt område innenfor en geologisk formasjon som anvendes til geologisk lagring av CO₂, og tilhørende overflate- og injeksjonsinnretninger,
- k) Undersjøisk reservoar, en geologisk enhet, avgrenset av bergarttyper ved strukturelle eller stratigrafiske grenser, som har inneholdt petroleum og/eller vann i formasjonen, eller en kombinasjon av disse. Departementet bestemmer i tilfelle hva som skal anses å være et undersjøisk reservoar.

§ 21 annet ledd ny bokstav n) skal lyde:

- n) Hvis utbyggingen omfatter fangst, transport og lagring av CO₂:
 - en karakterisering av lagringslokaliteten og lagringskomplekset og en vurdering av forventet sikkerhet for lagring,
 - forslag til overvåkingsplan, jf. vedlegg II til denne forskrift,
 - forslag til plan for utbedrende tiltak ved vesentlige uregelmessigheter, jf. § 30g første ledd b),
 - forslag til foreløpig plan for etterdrift, jf. § 30j og vedlegg II til denne forskrift.

Nytt kapittel 4a skal lyde:

Kapittel 4a Lagring av CO₂

§ 30c. Lagring av CO₂

Dette kapittel kommer til anvendelse på fangst, transport og lagring av CO₂ i petroleumsvirksomheten, som iverksettes i henhold til plan for utbygging og drift godkjent i medhold av loven § 4–2 første ledd etter denne forskriftens ikrafttredelse.

§ 30d. Utvelgelse av en lagringslokalitet

Et undersjøisk reservoars egnethet som lagringslokalitet skal bestemmes gjennom en karakterisering og vurdering av en potensiell lagringslokalitet og omkringliggende område i henhold til kriteriene angitt i vedlegg 1.

Et undersjøisk reservoar skal bare velges som lagringslokalitet dersom det under de forhold som foreslås for slik bruk ikke er vesentlig risiko for lekkasje, og det heller ikke anses å foreligge noen fare for helse- eller miljøskade av betydning.

§ 30e. Samtykke til injeksjon og lagring av CO₂

Før oppstart av injeksjon og lagring av CO₂ i undersjøisk reservoar, må rettighetshaver ha samtykke til injeksjon og lagring av CO₂. Et samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ gis av departementet eller den det bemyndiger og av Arbeids- og sosialdepartementet eller den det bemyndiger, jf. forskrift 12. februar 2010 nr. 158 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg, med endringer.

Samtykket til injeksjon og lagring av CO₂ skal være kompatibelt med lagringstillatelse gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensningsav forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35. Det samme gjelder enhver senere endring av, unntak fra eller tillegg til slikt samtykke.

Søknad om samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ skal inneholde:

- lagringslokalitetens og lagringskompleksets område og avgrensning, samt informasjon om det undersjøiske geologiske reservoar, herunder den hydrauliske enhet som samtykket til injeksjon og lagring skal gjelde for,
- injeksjonsoperasjonen, den mengde CO₂ som kan injiseres, grenseverdier for reservoartrykket og grenseverdier for injeksjonsrater og -trykk,
- volumer og grenseverdier for trykkoppbygging,
- operatørens overvåkningsplan jf. vedlegg II til denne forskrift,
- måling av CO₂-injeksjonsrater,
- planer for eventuelle korrigerende tiltak,
- plan for nedstenging og etterdrift.

Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger skal underrettes ved lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter.

§ 30f. Vilkår for samtykke til injeksjon og lagring av CO₂

Et samtykke til injeksjon og lagring av CO₂ er betinget av at følgende vilkår er oppfylt:

- alle relevante krav i denne forskrift er oppfylt,
- rettighetshaver har den finansielle styrke, tekniske kompetanse og pålitelighet som anses påkrevet for å operere og kontrollere lagringslokaliteten, og alle kvalitetskrav til rettighetshaver og hans organisasjon er oppfylt,
- potensielle gjensidige trykkpåvirkninger mellom lagringslokaliteter i samme hydrauliske enhet er av en slik karakter at denne forskriftens krav kan oppfylles for begge lokaliteter samtidig.

§ 30g. Overvåkning

Operatøren skal overvåke injeksjonsanleggene og lagringskomplekset, inklusive CO₂-utbredelsen for å:

- sammenligne den faktiske og modellerte oppførselen til CO₂ og formasjonsvannet i lagringslokaliteten,
- identifisere vesentlige uregelmessigheter,
- følge migrasjon av CO₂,
- oppdage lekkasje av CO₂ fra lagringskomplekset,
- oppdatere vurderingen av lagringskompleksets sikkerhet og integritet på kort og lang sikt, herunder om den lagrede CO₂ vil forblir sikkert lagret.

Overvåkningen skal foretas på grunnlag av en overvåkningsplan utarbeidet av operatøren i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og som departementet har samtykket til i medhold av § 30e.

Planen skal oppdateres i samsvar med kravene i vedlegg II til denne forskrift, og under enhver omstendighet hvert femte år. Dette for å ivareta eventuelle endringer i risikovurderingen knyttet til lekkasje og for miljøet, menneskers helse, ny vitenskapelig kunnskap eller teknologiske forbedringer. Oppdaterte planer er betinget av departementets samtykke i medhold av § 30e.

§ 30h. Tilsyn

Departementet eller den det bemyndiger skal føre tilsyn med lagringslokaliteten minst en gang i året inntil tre år etter nedstengning, og deretter hvert femte år inntil ansvaret er overdratt til staten v/Olje- og energidepartementet. Ved tilsynet skal departementet eller den det bemyndiger undersøke relevante injeksjons- og overvåkningsanlegg, reservoarforhold, og eventuelle virkninger av lagringskomplekset på miljøet. Tilsynet skal så vidt mulig samordnes med tilsyn fra forurensningsmyndigheten i medhold av forurensningsforskriften (forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensningsav forurensning) § 35–11.

Etter hvert tilsyn skal departementet eller den det bemyndiger utarbeide en rapport om tilsynsresultatene. I rapporten vurderes det hvorvidt bestemmelsene i denne forskrift er overholdt, og om ytterligere tiltak er nødvendig.

Rapporten skal oversendes operatøren og gjøres tilgjengelig for offentligheten senest to måneder etter gjennomført tilsyn.

§ 30i. Tiltak i tilfelle vesentlige uregelmessigheter eller lekkasje

Ved fare for lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter skal operatøren straks underrette departementet eller den det bemyndiger og treffe de nødvendige utbedrende tiltak.

Utbedrende tiltak skal iverksettes i henhold til den plan for utbedrende tiltak som er utformet og godkjent i medhold av § 21 annet ledd bokstav n). Departementet eller den det bemyndiger kan til enhver tid pålegge operatøren å iverksette nødvendige utbedrende tiltak og tiltak for å beskytte menneskelig helse. Slike tiltak kan være i tillegg til, eller forskjellig fra de tiltak som er beskrevet i planen for utbedrende tiltak. Departementet eller den det bemyndiger kan også på ethvert tidspunkt selv iverksette utbedrende tiltak eller kreve injeksjonen stanset.

Hvis operatøren ikke iverksetter de nødvendige utbedrende tiltak, skal departementet eller den det bemyndiger selv iverksette disse og inndrive utgiftene hos rettighetshaver.

§ 30j. Nedstengning og etterdrift

En lagringslokalitet skal nedstenges dersom:

- a) betingelsene som oppstilles for nedstengning i lagringstillatelsen gitt av forurensningsmyndigheten i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 og i samtykket til injeksjon og lagring er oppfylt,
- b) Kongen samtykker i nedstengning på grunnlag av søknad fra operatøren.

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) eller b) og frem til ansvaret for lagringslokaliteten overdras til staten v/Olje- og energidepartementet i medhold av § 30k første og sjette ledd, er operatøren fortsatt ansvarlig for overvåkning, rapportering og iverksettelse av utbedrende tiltak i samsvar med bestemmelsene i denne forskrift. Operatøren er også ansvarlig for å forsegle lagringslokaliteten og fjerne injeksjonsanleggene.

Forpliktelsene i annet ledd oppfylles på grunnlag av en etterdriftsplan som er utarbeidet av operatøren basert på beste praksis på området, og i overensstemmelse med vedlegg II til denne forskrift. En foreløpig etterdriftsplan skal forelegges departementet eller den det bemyndiger for godkjennelse i medhold av § 21 annet ledd bokstav n).

Før nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av første ledd bokstav a) og b), skal den foreløpige etterdriftsplanen om nødvendig oppdateres i henhold til risikoanalyse, beste praksis og teknologiske forbedringer og deretter forelegges departementet eller den det bemyndiger for godkjennelse som den endelige etterdriftsplanen.

§ 30k. Ansvarsoverføring

Etter nedstengning av en lagringslokalitet i medhold av § 30 j første ledd bokstav a) eller b), skal alle forpliktelser vedrørende overvåkning og utbedrende tiltak i medhold av denne forskrift overføres til staten v/Olje- og energidepartementet eller den det bemyndiger, enten på eget initiativ eller etter søknad fra operatøren, såfremt følgende vilkår er oppfylt:

- a) alle tilgjengelige opplysninger peker i retning av at den lagrede CO₂ vil forbli fullstendig og permanent innesluttet. Operatøren må blant annet kunne dokumentere at den faktiske oppførsel av injisert CO₂ stemmer overens med den modellerte oppførsel, at det ikke kan påvises lekkasje og at lagringslokaliteten utvikler seg mot en tilstand av varig stabilitet,
- b) en minimumsperiode fastsatt av departementet eller den det bemyndiger er utløpt. Denne minimumsperioden skal ikke være kortere enn 20 år, med mindre departementet eller den det bemyndiger etter søknad fra operatøren før eller på dette tidspunkt er overbevist om at kravet i bokstav a) er oppfylt før utløpet av denne perioden,
- c) de finansielle krav nevnt i § 30 m er oppfylt,
- d) lagringslokaliteten er forsvarlig forlatt og injeksjonsanleggene fjernet.

Operatøren skal utarbeide en rapport som dokumenterer at vilkåret i første ledd bokstav a) er oppfylt og fremlegge denne for departementet eller den det bemyndiger. Rapporten skal minst vise

- a) at den injiserte CO₂ faktisk oppfører seg i samsvar med den modellerte oppførselen,
- b) at ingen lekkasje kan påvises,
- c) at lagringsstedet utvikles i retning av en tilstand av langsiktig stabilitet.

Senest en måned etter at operatørens rapport er mottatt, skal departementet eller den det bemyndiger sende rapporten til EFTAs overvåkningsorgan.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd ikke er oppfylt, skal søknaden om ansvarsoverføring avslås. Avslaget skal begrunnes.

Hvis departementet eller den det bemyndiger finner at vilkårene i første ledd er oppfylt, skal et utkast til godkjennelse utformes. Utkastet skal spesifisere hvilken metode som er anvendt for å sikre at vilkårene i første ledd bokstav d) er oppfylt, samt eventuelle oppdaterte krav til forsegling av lagringslokaliteten og fjerning av injeksjonsanleggene. Departementet sender utkastet til godkjennelse av ansvarsoverføring til EFTAs overvåkningsorgan, som innen fire måneder kan avgi uttalelse.

Dersom EFTAs overvåkningsorgan beslutter å ikke avgi uttalelse, skal departementet innen en måned etter at utkastet til godkjennelse er mottatt informeres om dette og begrunnelsen for beslutningen om ikke å avgi uttalelse. Når departementet eller den det bemyndiger har forsikret seg om at vilkårene i første ledd bokstav a) til d) er oppfylt, skal ansvarsoverføringen godkjennes og operatøren informeres om dette.

Godkjennelsen skal også notifiseres til EFTAs overvåkningsorgan, med begrunnelse for hvorfor eventuelle merknader fra EFTAs overvåkningsorgan ikke er tatt til følge.

Etter ansvarsoverføringen innstilles det rutinemessige tilsyn i medhold av § 30h første ledd, og overvåkningen kan begrenses til et nivå som sikrer at lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises. Dersom lekkasje eller vesentlige uregelmessigheter påvises, skal overvåkningen intensiveres så langt det er nødvendig for å kunne vurdere omfanget av problemet og effektiviteten av de utbedrende tiltak.

Dersom operatøren uaktsomt eller forsettlig har begått feil, herunder levert mangelfulle data eller fortiet relevante opplysninger, skal staten v/Olje- og energidepartementet inndrive de kostnader som er påløpt etter ansvarsoverføringen hos den tidligere operatør. Med mindre den finansielle mekanisme nevnt i § 30m kommer til anvendelse, skal ytterligere kostnader ikke inndrives etter ansvarsoverføringen.

§ 30l. Finansiell sikkerhetsstillelse

Ved søknad om tillatelse til injisering og lagring av CO₂ i medhold av forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 35 skal operatøren på grunnlag av nærmere bestemmelser fastsatt av Miljødirektoratet, dokumentere at det kan foretas egnede disposisjoner i form av sikkerhetsstillelse eller tilsvarende for å sikre at alle forpliktelser som følger av nevnte forskrift kan oppfylles. Den finansielle sikkerhetsstillelsen skal være gyldig og effektiv innen injeksjonen starter. Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet vil i fellesskap ta stilling til den finansielle sikkerhetsstillelse.

§ 30m. Finansiell mekanisme

Før ansvarsoverføring finner sted i medhold av § 30i skal operatøren stille et finansielt bidrag til rådighet for staten v/Olje- og energidepartementet etter departementets nærmere bestemmelse. Rettighetshavers bidrag skal ta hensyn til de kriterier som er nevnt i vedlegg I, og til elementer som vedrører den historiske lagring av CO₂ av relevans for fastsettelse av forpliktelsene etter overføringen. Det finansielle bidraget skal i det minste dekke forventede overvåkningsomkostninger i en periode på 30 år. Bidraget kan anvendes til å dekke statens omkostninger etter ansvarsoverføringen til sikring av at CO₂ er sikkert lagret etter ansvarsoverføringen.

Nytt vedlegg I skal lyde:

Vedlegg I

Kriterier for beskrivelse og vurdering av det mulige lagringslokalitet og omkringliggende område nevnt i § 30d i denne forskrift

Beskrivelse og vurdering av den aktuelle lagringslokaliteten og omkringliggende områder nevnt i § 30d i denne forskrift skal foretas i tre trinn i samsvar med beste praksis på tidspunktet for vurderingen og basert på kriteriene nedenfor. Departementet kan tillate avvik fra ett eller flere av disse kriteriene, forutsatt at rettighetshaver har vist at dette ikke påvirker beskrivelsens og vurderingens egnethet som grunnlag for å treffe en beslutning i henhold til § 30d.

Trinn 1: Datainnsamling

Tilstrekkelige data skal samles inn for å etablere en volumetrisk og tredimensjonal statisk (3D) geologisk modell av lagringslokaliteten og lagringskomplekset, inkludert takbergarter og de omkringliggende områder – også hydraulisk tilknyttede områder.

Disse data skal omfatte minst følgende iboende karakteristikk av lagringskomplekset:

- Geologiske og geofysiske data,
- Reservoarberegninger (herunder volumetriske beregninger av porevolum for CO₂ -injeksjon og maksimal lagringskapasitet),
- Geokjemiske data (oppløsningshastighet, mineraliseringshastighet).
- Geomekaniske data (permeabilitet, oppsprekkingstrykk),
- Jordskjelvhyppighet,
- Nærvær og tilstand av naturlige og menneskeskapte strømningsveier for CO₂, herunder brønner og borehull som kan danne lekkasjeveier.

Følgende karakteristikk av lagringskompleksets omgivelser skal være dokumentert:

- Områder som omgir lagringskomplekset og som kan bli påvirket av lagringen av CO₂ – på lagringslokaliteten,
- Nærhet til verdifulle naturressurser,
- Aktiviteter rundt lagringskomplekset og mulige interaksjoner med disse aktivitetene (for eksempel undersøkelse etter, produksjon og lagring av hydrokarboner, geotermisk bruk av akviferer og bruk av undergrunnsvannreservoarer),
- Nærhet til den potensielle CO₂ -kilden eller CO₂ -kildene (herunder estimer av den totale mengde CO₂ som er økonomisk tilgjengelig for lagring) samt egnede transportmuligheter,

Trinn 2: Etablering av tredimensjonal geologisk modell (for injeksjon)

- Ved å bruke dataene samlet inn i trinn 1 skal det ved hjelp av reservoarsimuleringsverktøy etableres en tredimensjonal geologisk modell, eller et sett av slike modeller av det foreslåtte lagringskomplekset, herunder takbergarter og hydraulisk tilknyttede områder og væsker.

Den statiske geologiske modellen eller modellene skal karakterisere komplekset med hensyn til:

- Geologisk struktur av den fysiske fellen,
- Geomekaniske, geokjemiske og strømningssegenskaper av reservoarets overliggende lag (takbergarter, forseglinger, porøse og permeable lag) og omliggende formasjoner,
- Karakterisering av sprekker og forkastninger og nærvær av naturlige og menneskeskapte strømningsveier,
- Lagringskompleksets areal og vertikale utstrekning,
- Porevolum (herunder fordeling av porøsitet),
- Opprinnelig væskefordeling,
- Andre relevante karakteristikker.

Usikkerheten forbundet med hver av parametrene som er brukt til å bygge modellen skal være vurdert ved å utvikle en rekke scenarier for hver parameter og beregne tilhørende konfidensgrenser. Enhver usikkerhet forbundet med modellen i seg selv skal også vurderes.

Trinn 3: *Karakterisering av lagringens dynamiske utvikling, følsomhet og risikovurdering*

Karakteriseringene og vurderingene skal være basert på dynamiske modeller som omfatter tidssimuleringer av CO₂-injeksjoner i lagringslokaliteten ved å bruke tredimensjonal geologisk regnemodell som er etablert for lagringskomplekset iht. trinn 2.

Trinn 3.1: *Karakterisering av dynamiske forhold i lagringslokaliteten*

Som et minimum skal følgende faktorer vurderes:

- a) Mulige injeksjonsrater og CO₂-strømmens egenskaper,
- b) Effekten av koplede prosessmodelleringer (dvs. hvordan forskjellige enkeltvisse effekter i regnemodellen virker sammen),
- c) Reaktive prosesser (dvs. hvordan reaksjoner mellom injisert CO₂ og de tilstedeværende komponentene (substansene) gir tilbakekopling i modellen),
- d) Reservoarmodelleringen som er benyttet (flere simuleringer kan være påkrevet for å validere visse funn),
- e) Kort- og langtidssimuleringer (for å etablere hva som skjer med den injiserte CO₂ og utvikling over årtier og årtusener, herunder oppløsningshastighet av CO₂ i vann),

Den dynamiske modelleringen skal gi innsikt i:

- f) Trykk og temperatur i lagringsformasjonen som en funksjon av injeksjonshastighet og akkumulert injisert mengde over tid,
- g) Areal og vertikal utbredelse av CO₂ over tid,
- h) CO₂-strømmen i reservoaret, herunder fasene den opptrer i,
- i) CO₂-felle mekanismer og hastigheter (herunder overflyllingspunktet) og laterale og vertikale forseglinger,
- j) Sekundære inneslutningssystemer for hele lagringskomplekset,
- k) Lagringskapasitet og trykkgradienter for lagringslokaliteten,
- l) Risiko for sprekkdannelser i lagringsformasjonene og takbergartene,
- m) Risiko for CO₂-inntrengning i takbergartene,
- n) Risiko for lekkasje fra lagringslokaliteten (f.eks. gjennom forlatte eller utilstrekkelig forseglede brønner),
- o) Migrasjonshastighet (i ikke-innelukkede reservoarer),
- p) Sprekkforseglingshastighet,
- q) Forandringer i formasjonenes væskekjemi og påfølgende reaksjoner (f.eks. pH-endringer, mineraldannelse) og anvendelse av modellering av reaksjoner for å vurdere konsekvensene,
- r) Erstatning av formasjonsvæsker,
- s) Økt seismisitet og overflateheving.

Trinn 3.2: *Følsomhetskarakteristikk*

Flere simuleringer skal utføres for å identifisere følsomhet av vurderingene av valgte forutsetninger for særskilte parametre. Simuleringene skal baseres på ulike parametre i den/de geologiske modellen(e), og på skiftende hastighetsfunksjoner og forutsetninger i den dynamiske modelleringen. Enhver vesentlig følsomhet skal tas i betraktning i risikovurderingen.

Trinn 3.3: *Risikovurdering*

Risikovurderingen skal blant annet omfatte følgende:

3.3.1. *Farekarakteristikk*

Farekarakteristikk skal gjennomføres ved karakterisering av potensialet for lekkasje fra lagringskomplekset, som etablert gjennom dynamisk modellering og sikkerhetskarakteristikk som beskrevet over. Dette skal omfatte betraktninger som blant annet:

- a) Potensielle lekkasjeveier,
- b) Potensiell størrelse på lekkasje fra identifiserte lekkasjeveier (flukshastigheter),
- c) Kritiske parametre som påvirker potensiell lekkasje (f.eks. maksimum reservoartrykk, maksimum injeksjonsrate, temperatur, sensitivitet for varierende antakelser i den eller de geologiske modellene etc.),
- d) Sekundæreffekter av lagringen, herunder fortrent formasjonsvæske og nye substanser dannet ved lagring av CO₂,

- e) Enhver annen faktor som kan innebære risiko for helse eller miljø (f.eks. fysiske strukturer assosiert med prosjektet).

Farekarakteristikken skal omfatte hele spekteret av potensielle operasjonsbetingelser for å teste lagringskompleksets sikkerhet.

3.3.2. Eksponeringsvurdering

Denne skal være basert på karakteristikk av miljøet og aktiviteter over lagringskomplekset, og på den potensielle oppførsel og hva som skjer med CO₂ som lekker fra de potensielle lekkasjeveier som er identifisert under trinn 3.3.1.

3.3.3. Effektvurderinger

Disse skal baseres på følsomheten hos spesielle arter eller habitater koplet til potensielle lekkasjehendelser identifisert under trinn 3.3.1.

Hvis relevant skal vurderingene omfatte effekter av eksponering for forhøyede CO₂ -konsentrasjoner i biosfæren (herunder jord, sedimenter i sjøvann og bentisk vann (oksygenmangel, forhøyet CO₂ -innhold i blodet) og redusert pH i disse miljøene som følge av utlekket CO₂). Den skal også omfatte en vurdering av effekter av andre substanser som kan være tilstede i utlekket CO₂ (enten som urenheter tilstede i injeksjonsstrømmen eller nye substanser dannet gjennom lagring av CO₂). Disse effektene skal vurderes for forskjellig varighet og arealomfang og koples til lekkasjer av forskjellig størrelsesorden.

3.3.4. Risikokarakterisering

Denne skal omfatte en vurdering av sikkerhet og integritet av lagringslokaliteten på kort og lang sikt, herunder en vurdering av risiko for lekkasje under de foreslåtte bruksbetingelser, og som verst-tenkelige miljø- og helsekonsekvenser.

Risikokarakteriseringen skal utføres basert på fare-, eksponerings- og effektvurderinger. Den skal omfatte en vurdering av kildene for usikkerhet som er identifisert gjennom trinnene i karakteriseringen og av lagringslokaliteten og, når det er mulig, en beskrivelse av mulighetene til å redusere usikkerhet.

Nytt vedlegg II skal lyde:

Vedlegg II

Kriterier for etablering og oppdatering av overvåkingsplanen i § 30g og etterdriftsplan i § 30j

1. Etablering og oppdatering av overvåkingsplan

Overvåkingsplanen nevnt i § 30g annet ledd skal utarbeides i samsvar med risikovurderingsanalysen som er foretatt i trinn 3 i vedlegg I. Overvåkingsplanen skal oppdateres for å møte kravene fastsatt i § 30g første ledd i samsvar med følgende kriterier:

1.1. Etablere planen

Overvåkingsplanen skal inneholde detaljer om overvåkingsprogrammet som vil bli gjennomført på alle hovedtrinn i prosjektet, herunder grunnlagsdata, operasjonell fase og i etterdriftsfasen.

Følgende skal spesifiseres for hver fase:

- a) De parametre som skal overvåkes,
- b) De overvåkingsteknikker som skal anvendes og begrunnelse for valg av overvåkingsteknikker,
- c) Overvåkingslokasjoner og begrunnelse for valgte prøvetakingssteder,
- d) Prøvetakingsfrekvens og begrunnelse for denne.

De parametre som skal overvåkes skal være utvalgt slik at de kan oppfylle formålet med overvåkingen. Planen skal likevel i ethvert tilfelle omfatte kontinuerlig eller periodisk overvåking av følgende forhold:

- e) Diffuse utslipp av CO₂ -utslipp ved injeksjonsinnretningen,
- f) CO₂ volumstrøm ved injeksjonsbrønnhodene,
- g) CO₂ -trykk og -temperatur ved injeksjonsbrønnhodene (for å bestemme massestrøm),
- h) Kjemisk analyse av injeksjonsstrømmen,
- i) Reservoartemperatur og -trykk (for å bestemme CO₂ -fasenes oppførsel og tilstand).

Valget av overvåkingsteknikker skal baseres på beste praksis som er tilgjengelig på designtidspunktet. Følgende alternativer skal vurderes og anvendes om mulig:

- j) Teknologier som kan detektere nærvær, sted og migreringsvei for CO₂ i undergrunnen og på overflaten,
- k) Teknologier som kan gi informasjon om utviklingen av trykk og volum og areal/vertikal metning av CO₂ -skyen (plumen) for å forbedre numeriske 3D-simuleringer relatert til 3D geologiske modeller av lagringsformasjonen etablert i henhold til denne forskriftens § 30d og vedlegg I,
- l) Teknologier som kan dekke et vidt areal for å hente informasjon om tidligere uoppdagede potensielle lekkasjeveier over arealdimensjonene av hele lagringskomplekset og over, i tilfelle vesentlige irregulariteter eller migrering av CO₂ ut av lagringskomplekset.

1.2. Oppdatering av planen

Data som er innhentet fra overvåkingen skal samles og tolkes. De observerte resultatene skal sammenlignes med oppførsel som er forutsagt i den dynamiske simuleringen av 3D-trykkvolum og metningsoppførsel foretatt i forbindelse med sikkerhetskarakteristikk i samsvar med denne forskriftens § 30d og vedlegg I trinn 3.

Ved vesentlige avvik mellom observert og forutsagt oppførsel skal 3D-modellen kalibreres for å reflektere den observerte oppførselen. Kalibreringen skal være basert på dataobservasjoner fra overvåkingsplanen, og der det er nødvendig for å styrke kalibreringsantagelsene skal det samles inn ytterligere data.

Trinn 2 og 3 i vedlegg I skal gjentas ved å bruke den kalibrerte 3D-modellen for å generere nye farescenarier og fluksrater og for å revidere og oppdatere risikovurderingen.

For nye CO₂ -kilder, lekkasjeveier og fluksrater eller ved observerte vesentlige avvik fra tidligere vurderinger identifisert ved sammenligning med historiske data, tilpasning og kalibrering av modellen, skal overvåkingsplanen oppdateres i samsvar med dette.

2. Overvåking etter nedlukking

Overvåking etter at lagringslokaliteten er nedlukket skal baseres på informasjonen som er samlet og modellert under gjennomføring av overvåkingsplanen i § 30g annet ledd og i ovennevnte nr. 1.2 i dette vedlegg. Den skal særlig tjene til å gi informasjonen som kreves for å treffe en beslutning i samsvar med denne forskriften § 30j første ledd.

II

Forskriften trer i kraft straks.

8. des. Nr. 1519 2014

Forskrift om endring i utlendingsforskriften (varig ordning for lengeværende barn og begrunnelse i vedtak som berører barn)

Hjemmel: Fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet 8. desember 2014 med hjemmel i lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) § 38, § 80 og § 139, jf. delegeringsvedtak 9. oktober 2009 nr. 1260 og omorganiseringsvedtak 18. desember 2009 nr. 1582. Kunngjort 8. desember 2014 kl. 15.30.

I

I forskrift 15. oktober 2009 nr. 1286 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 8–5 skal lyde:

§ 8–5. Vurderingen av sterke menneskelige hensyn i lovens § 38 ved søknad om oppholdstillatelse fra barn

Ved vurderingen av sterke menneskelige hensyn etter lovens § 38, skal barns tilknytning til riket tillegges særlig vekt. Lengden av barnets opphold i Norge, sammenholdt med barnets alder, skal være et grunnleggende hensyn. Videre skal blant annet følgende vektlegges:

- a) barnets behov for stabilitet og kontinuitet,
- b) hvilke språk barnet snakker,
- c) barnets psykiske og fysiske helsesituasjon,
- d) barnets tilknytning til familie, venner og nærmiljø i Norge og i hjemlandet,
- e) barnets omsorgssituasjon i Norge,
- f) barnets omsorgssituasjon ved retur, og
- g) den sosiale og humanitære situasjon ved retur.

Innvandringsregulerende hensyn vurderes etter lovens § 38 fjerde ledd.

Som tungtveiende innvandringsregulerende hensyn etter denne bestemmelsen regnes blant annet om barnets foreldre aktivt har motarbeidet avklaring av egen identitet etter ankomst til landet, og om de har begått alvorlige straffbare handlinger.

Som mindre tungtveiende innvandringsregulerende hensyn etter denne bestemmelsen regnes blant annet ulovlig opphold, oversittet utreisefrist og at barnets foreldre ikke har klart å sannsynliggjøre egen identitet.

Jo sterkere barnets tilknytning etter første ledd er, desto mer skal det til for å legge avgjørende vekt på innvandringsregulerende hensyn.

Ved avveiningen mot innvandringsregulerende hensyn, skal et avslag være forsvarlig ut fra hensynet til barnets beste.

§ 17–1a skal lyde:

§ 17–1a. Begrunnelse i vedtak som berører barn

I vedtak som berører barn, skal det fremkomme:

- a) hvilke vurderinger som har vært foretatt av barnets situasjon, herunder hvordan hensynet til barnets beste er vurdert,
- b) hvilke innvandringsregulerende hensyn som er vurdert, og
- c) avveiningen som er foretatt mellom eventuelle motstridende hensyn.

Første ledd gjelder likevel ikke dersom det anses åpenbart unødvendig fordi hensynet til barnet uansett ikke har betydning for vedtaket, for eksempel fordi det gis oppholdstillatelse på annet grunnlag.

II

Forskriften trer i kraft straks.

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 10/2011 s. 1416 (i byggeforskrift 8. november 2011 nr. 1087 for Longyearbyen 2012)

§ 2–3 første ledd henvisningen til § 12–12 skal lyde:

§ 12–12 Avfallssystem og kildesortering, annet *ledd*

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 12/2013 s. 2073 (i forskrift 2. september 2013 nr. 1066 om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen Betanien AS)

§ 7 nr. 3 første punktum skal lyde:

Fritak for eksamen, prøve eller obligatorisk undervisning kan gis når det er dokumentert at tilsvarende eller annen velegnet eksamen/prøve eller gjennomført obligatorisk undervisning er avlagt ved annen institusjon eller annet studium ved *Høgskolen Betanien*.

Rettelser

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 1/2014 s. 32 (i forskrift 20. desember 2013 nr. 1739 om endring i forskrift 1. desember 1999 nr. 1566 om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver)

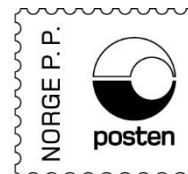
§ 4–8 pkt. 4 bokstav a skal lyde:

- a) *Fylkeskommunens* og skolens retningslinjer og prosedyrer, planer og evalueringer, virksomhetsplaner og tilstandsrapporter

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2014-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
2000	29	2774	Forskrift nr. 1281	13
2008	8	1278	Forskrift nr. 788	11
2011	10	1416	Forskrift nr. 1087	15
2012	3	464	Forskrift nr. 77	4
2012	13	2263	Forskrift nr. 1157	5
2013	12	2073	Forskrift nr. 1066	15
2013	15	2555	Forskrift nr. 1291	5
2013	15	2584	Forskrift nr. 1308	13
2013	18	3031	Forskrift nr. 1503	1
2014	1	32	Forskrift nr. 1739	15
2014	1	106	Forskrift nr. 29	2
2014	1	124	Forskrift nr. 39	4
2014	7	1093	Forskrift nr. 764	10
2014	7	1041	Forskrift nr. 677	12
2014	8	1224	Forskrift nr. 790	12
2014	12	1916	Forskrift nr. 1308	13

Returadresse:
Lovdata
Postboks 2016 Vik
N-0125 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og beredskapsdepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata via nettsiden
www.lovdata.no/lovtidend/kunngjoring.

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2014 koster	Avd. I	kr 1590	kr 2375	kr 3285
	Avd. I og II	kr 1980	kr 3430	kr 4855

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
– også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 2016, Vik
0125 Oslo

Tlf. 23 11 83 00
Faks 23 11 83 01
E-post: ltavd1@lovdata.no